



HOGE RAAD VAN FINANCIËN

Afdeling "Financieringsbehoeften van de Overheid"

J A A R V E R S L A G 2 0 0 1

JULI 2001

Woord Vooraf

Het voorliggend Jaarverslag bevat, naast de synthese, drie delen.

In deel I worden kort de budgettaire realisaties 2000 voor de grote deelsectoren van de overheid toegelicht op basis van de door het INR gepubliceerde overheidsrekeningen. Daarna wordt aandacht besteed aan de uitvoering van het Stabiliteitsprogramma 2001-2005. Zo worden onder meer drie belangrijke randvoorwaarden voor de concrete uitvoering van het Stabiliteitsprogramma 2001-2005 behandeld. Er wordt stilgestaan bij de uitvoering van het Stabiliteitsprogramma in 2001.

Deel II bevat de evaluatie van de begrotingsevoluties 2000-2001. In hoofdstuk I worden de resultaten van de deelsectoren van entiteit I, met name de federale overheid en de sociale zekerheid behandeld. In hoofdstuk 2 worden de evoluties van de begrotingen van de gemeenschappen en de gewesten besproken, hierbij wordt bijzondere aandacht besteed aan de naleving van de in de Jaarverslagen 1999 en 2000 geformuleerde aanbevelingen.

Uitzonderlijk bevat het Jaarverslag dit jaar een derde deel. In de Overeenkomst van 15 december 2000 tussen de federale overheid en de gemeenschappen en gewesten betreffende de begrotingsdoelstellingen voor de periode 2001-2005 werd de Afdeling gevraagd in haar volgend advies een uitspraak te doen over de mate waarin afwijkingen van het in het Samenwerkingsakkoord van 24 november 1999 en in de Overeenkomst van 15 december 2000 opgenomen langetermijntraject kunnen aanvaard worden.

Gezien dit Jaarverslag voor een groot deel handelt over de begrotingen van de verschillende deelsectoren van de overheid voor de jaren 2000 en 2001 heeft de Afdeling geopteerd om alle bedragen nog in Belgische frank uit te drukken. Dit bevordert de vergelijkbaarheid met de oorspronkelijke begrotingsdocumenten. De tabellen in de bijlage werden zowel in Belgische frank als in euro opgesteld. Het volgende jaarverslag zal vanzelfsprekend in euro opgesteld worden.

Eind mei heeft de Federale Regering het wetsontwerp "tot waarborging van een voortdurende vermindering van de overheidsschuld en tot oprichting van een Zilverfonds" ingediend bij de Kamer van Volksvertegenwoordigers. Naast de oprichting van een "Zilverfonds", voorziet dit wetsontwerp ook in een procedure waarbij de Federale Regering jaarlijks een Zilvernota zal opmaken. Deze Zilvernota zal steunen op het verslag van de op te richten Studiecommissie voor de Vergrijzing en het jaarlijks advies van de Afdeling. Het wetsontwerp bepaalt immers ook dat de Afdeling bij het opmaken van haar jaarlijks advies over de financieringsbehoeften in het bijzonder dient rekening te houden met het verslag van de Studiecommissie voor de Vergrijzing. Na goedkeuring van het ontwerp zal de Afdeling in de toekomst jaarlijks bijzondere aandacht besteden aan de langetermijnperspectieven van de openbare financiën en de budgettaire gevolgen van de vergrijzing.

Brussel, 10 juli 2001

De Leden van de Afdeling

de Heer P. VAN ROMPUY, Voorzitter

de Heer G. QUADEN
Mevrouw M. DE WACHTER
de Heer J.P. PAUWELS
Vertegenwoordigers van de Nationale Bank van België

de Heer B. JURION
Vertegenwoordiger van de Minister van Financiën

de Heer J.-P. ARNOLDI

de Heer D. HEREMANS
de Heer G. RAYP
de Heer R. DESCHAMPS
Mevrouw D. MEULDERS
de Heer M. BIENSTMAN
Mevrouw D. JANSSEN

Vertegenwoordigers van de Vlaamse Regering, de Regering van de Franse Gemeenschap, de Waalse Regering en de Regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Waarnemers :

De Heren H. BOGAERT
A. BOON
C. HELLEBRANDT, vertegenwoordiger van de Duitstalige Gemeenschap

Het Secretariaat :

Mevrouw C. SPINNOY
de Heer G. DE SMET

INHOUD

LIJST VAN DE AFKORTINGEN	11
SYNTHESE	13
1. Het Stabiliteitsprogramma 2001-2005 als kader voor het begrotingsbeleid	15
2. De toetsing van de begrotingsvooruitzichten 2001 aan de doelstellingen van het Stabiliteitsprogramma	17
3. De doelstellingen voor 2002	19
4. Advies omtrent de vraag die in de Overeenkomst van 15 december 2000 werd gesteld met betrekking tot de normering voor gemeenschappen en gewesten	20
DEEL I : BUDGETTAIRE REALISATIES, VOORUITZICHTEN EN AANBEVELINGEN OP KORTE EN MIDDELLANGE TERMJN	23
1. De budgettaire realisaties 2000	25
2. Het Stabiliteitsprogramma 2001-2005 als kader voor het begrotingsbeleid	28
2.1. De belangrijkste krachtlijnen van het Stabiliteitsprogramma 2001-2005	28
2.2. De uitvoering van het Stabiliteitsprogramma 2001-2005, een aantal belangrijke randvoorwaarden	32
2.2.1. De controle over de primaire uitgaven als belangrijke intermediaire doelstelling	32
2.2.2. Een structureel scenario op basis van een trendgroei	36
2.2.3. Behoedzaam omspringen met de herwonnen budgettaire vrijheid	38
3. De uitvoering van de begroting 2001, de normering voor 2002 in het kader van het Stabiliteitsprogramma	40
3.1. De macro-economische context	40
3.2. De begrotingsnormering binnen de geschetste macro-economische context	41
3.3. Budgettaire perspectieven voor 2001	43
3.4. De objectieven voor de begroting 2002	46
DEEL II : DE EVALUATIE VAN DE BEGROTINGSEVOLUTIES	49
HOOFDSTUK I De begrotingsevoluties op het niveau van entiteit I	51
1. Begrotingsontwikkelingen m.b.t. de federale overheid in 2000 en 2001	51
1.1. De uitvoering van de begroting 2000	51
1.1.1. De ontvangsten in 2000	51
1.1.2. De op de begroting 2000 aangerekende uitgaven	54
1.1.3. Het netto te financieren saldo in 2000	55
1.2. De evolutie van de ontvangsten en de uitgaven 2001	56
1.2.1. De evolutie van de ontvangsten in 2001	56
1.2.2. De evolutie van de uitgavenkredieten in 2001	59
1.2.3. De evolutie van het netto te financieren saldo en het vorderingensaldo in 2001	60
1.3. Besluit	62

2.	De evoluties in de sociale zekerheid	63
2.1.	De evoluties in de sociale zekerheid voor werknemers 1999-2001	63
2.1.1.	De belangrijkste evoluties 1999-2001	63
2.1.2.	De budgettaire evoluties in 2000-2001	66
2.1.3.	Besluit	69
2.2.	De evoluties in de sector van de sociale zekerheid voor zelfstandigen 1999-2001	70
2.2.1.	De belangrijkste evoluties 1999-2000	70
2.2.2.	De evoluties 2000-2001	72
2.2.3.	Besluit	73
2.3.	Het vorderingensaldo van de sociale zekerheid	74
HOOFDSTUK II Begrotingsevoluties op het niveau van entiteit II		75
1.	Inleiding en methodologische verwijzingen bij de evaluatie van de realisaties en bij de vergelijking van de begrotingsramingen met de aanbevelingen van de Afdeling	75
2.	De middelenevolutie en de normering voor 2001-2002	77
3.	Overzicht van de normnaleving in de periode 1992-2001	80
4.	De Vlaamse Gemeenschap	83
4.1.	De uitvoering van de begrotingen 1999-2000 en de normnaleving	83
4.2.	De begroting 2001 van de Vlaamse Gemeenschap (na begrotings-controle)	90
4.3.	De meerjarenplanning 2002-2004	94
4.4.	Besluit	96
5.	De Franse Gemeenschap	97
5.1.	De uitvoering van de begrotingen 1999-2000 en de normnaleving	97
5.2.	De begroting 2001 van de Franse Gemeenschap (initiële begroting)	102
5.3.	Meerjarenraming 2001-2006	105
5.4.	Besluit	107
6.	Het Waalse Gewest	109
6.1.	De uitvoering van de begrotingen 1999-2000 en de normnaleving	109
6.2.	De begroting 2001 van het Waalse Gewest (initiële begroting)	115
6.3.	Meerjarenraming 2001-2005	117
6.4.	Besluit	120
7.	Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest	121
7.1.	De uitvoering van de begrotingen 1999-2000 en de normnaleving	121
7.2.	De begroting 2001 van het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest (na begrotingscontrole)	125
7.3.	De meerjarenraming 2001-2005	127
7.4.	Besluit	129
8.	De Duitstalige Gemeenschap	130
8.1.	De uitvoering van de begrotingen 1999-2000 en de normnaleving	130
8.2.	De begroting 2001 van de Duitstalige Gemeenschap (na begrotings-controle)	132
8.3.	De meerjarenraming 2001-2010	134
8.4.	Besluit	136

9.	De Franse Gemeenschapscommissie	137
9.1.	De uitvoering van de begrotingen 1999-2000 en de normnaleving	137
9.2.	De begroting 2001 van de Franse Gemeenschapscommissie	138
9.3.	Meerjarenraming 2001-2005	139
9.4.	Besluit	141
10.	De Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie	142
10.1.	De uitvoering van de begrotingen 1999-2000 en de normnaleving	142
10.2.	De begroting 2001 van de Gemeenschappelijke Gemeenschaps-commissie	143
10.3.	Besluit	143
11.	De lokale overheden	144
11.1.	Uitvoering van de begrotingen 1995-2000 en normnaleving	144
11.2.	Vooruitzichten voor het begrotingsjaar 2001 en later	145
11.3.	Besluit	147
DEEL III : ADVIES VAN DE AFDELING IN UITVOERING VAN ARTIKEL 8 VAN DE OVEREENKOMST VAN 15 DECEMBER 2000 TUSSEN DE FEDERALE OVERHEID EN DE GEMEENSCHAPPEN EN DE GEWESTEN BETREFFENDE DE BEGROTINGSDOELSTELLINGEN VOOR DE PERIODE 2001-2005		149
1.	Het Europese referentiekader van het begrotingsbeleid	151
2.	De specifieke opdracht van de Afdeling	152
3.	Principes die aan de basis liggen van de door de Afdeling aanbevolen lange termijn strategie	153
4.	Advies van de Afdeling verstrekt in uitvoering van de opdracht vervat in artikel 8 van de Overeenkomst van 15 december 2000	156
4.1.	Algemene richtlijnen in het kader van het onderzoek naar mogelijke afwijkingen op de vastgestelde normering	156
4.2.	De wijze waarop de aanwending van voorheen aangelegde reserves op de norm wordt aangerekend	158
4.3.	Criteria voor het toestaan van afwijkingen ten opzichte van het genormeerd traject 2001-2010 en gedragslijn voor de aanwending van reserves	159
4.3.1.	Criteria voor mogelijke afwijkingen van het traject	159
4.3.2.	Criteria voor de aanwending van reserves	160
4.3.3.	Vereisten van budgettaire coördinatie	161
BIJLAGEN		163

LIJST VAN DE AFKORTINGEN

ALESH	Amortisatiefonds voor de Leningen van de Sociale Huisvesting
ASLK	Algemene Spaar- en Lijfrentekas
BBP	Bruto Binnenlands Product
BFW	Bijzondere Financieringswet
BGHGT	Brussels Gewestelijk Herfinancieringsfonds van de Gemeentelijke Thesaurieën
BNI	Bruto Nationaal Inkomen
BS	Belgisch Staatsblad
BTW	Belasting over de toegevoegde waarde
CFO	Centraal Financieringsorganisme
DAB	Dienst met Afzonderlijk Beheer
EMU	Economische en Monetaire Unie
ESR95	Europees Stelsel van Economische Rekeningen - 1995
EU	Europese Unie
FEERR	Fonds voor Economische Expansie en Regionale Reconversie
FG	Franse Gemeenschap
FGC	Franse Gemeenschapscommissie
IMF	Internationaal Monetair Fonds
INR	Instituut voor de Nationale Rekeningen
NMBS	Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen
NMKN	Nationale Maatschappij voor Krediet aan de Nijverheid
NBB	Nationale Bank van België
OESO	Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling
PB	Personenbelasting
RJV	Rijksdienst voor Jaarlijkse Vakantie
RSZ	Rijksdienst voor Sociale Zekerheid
SOFICO	Société wallonne de financement complémentaire des infrastructures
UMTS	Universal Mobile Telecommunications systems
VERF	Vlaams Egalisatie Rente Fonds
VG	Vlaamse Gemeenschap
VGC	Vlaamse Gemeenschapscommissie

SYNTHESE

1. Het Stabiliteitsprogramma 2001-2005 als kader voor het begrotingsbeleid

De Regering heeft in het Stabiliteitsprogramma 2001-2005 het engagement aangegaan om, vertrekkende van een overschot van 0,2% van het BBP in 2001, tegen 2005 een overschot op te bouwen van 0,7% van het BBP. Onderstaande tabel geeft dit objectief weer verdeeld over de verschillende deelsectoren van de overheid, zoals vastgelegd in de Overeenkomst van 15 december 2000 tussen de federale overheid en de gemeenschappen en gewesten betreffende de begrotingsdoelstellingen voor de periode 2001-2005.

Tabel 1

De objectieven van het Stabiliteitsprogramma 2001-2005 inzake vorderingensaldo opgesplitst naar de verschillende deelentiteiten

	<i>In % van het BBP</i>				
	2001	2002	2003	2004	2005
Gezamenlijke overheid	0,2	0,3	0,5	0,6	0,7
Entiteit I	-0,3	0,0	0,2	0,4	0,5
Entiteit II	0,5	0,3	0,3	0,2	0,2
Gemeenschappen en gewesten	0,3	0,1	0,1	0,1	0,1
Lokale overheid	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1

De Afdeling onderschrijft de krachtlijnen van het Stabiliteitsprogramma. Het door de Regering voorgestelde schema sluit immers nauw aan bij de door de Afdeling in haar Jaarverslag 2000 geformuleerde aanbevelingen over het begrotingsbeleid op middellange termijn. De gevolgde strategie laat toe om de verdere afbouw van de schuldgraad veilig te stellen en een budgettaire marge te creëren die toelaat om in te gaan op een aantal belangrijke maatschappelijke noden.

Evenwel is de Afdeling van oordeel dat, op grond van de beschikbare gegevens in verband met de budgettaire evolutie, het halen van de doelstellingen van het Stabiliteitsprogramma in 2001 en 2002 niet voor de hand ligt. Drie belangrijke randvoorwaarden moeten vervuld worden om de gestelde objectieven veilig te stellen.

1. De Afdeling heeft in haar Jaarverslag 2000, uitgaande van een reële groei van de primaire uitgaven van 1,8%, de beschikbare budgettaire ruimte voor de gezamenlijke overheid in 2005 op 1,5% van het BBP geraamd. Deze initieel beschikbare ruimte kon verruimd worden met ongeveer 0,5% van het BBP tegen 2005 op voorwaarde van een beperking van de reële groei van de primaire uitgaven tot 1,5%. Voor entiteit II is er geen expliciete normering van de reële groei van de primaire uitgaven. In het meerjarenplan voor entiteit I, dat werd overgenomen in het Stabiliteitsprogramma, werd de beperking van de reële groei van de primaire uitgaven van de federale overheid en de sociale zekerheid tot 1,5% als een streefcijfer vooropgesteld. De Afdeling wil dan ook beklemtonen dat, binnen de gestelde begrotingsdoelstellingen, het realiseren van de vooropgestelde budgettaire marge impliceert dat op het niveau van de gezamenlijke overheid de reële groei van de primaire uitgaven beperkt blijft tot 1,8%. Gemiddeld genomen was de groei in het recent verleden hoger. **De beperking van de reële groei van de primaire uitgaven op het niveau van elke deelsector vormt bijgevolg een eerste belangrijke randvoorwaarde voor de uitvoering van het Stabiliteitsprogramma 2001-2005.**

2. De Regering is bij de uitwerking van het Stabiliteitsprogramma 2001-2005 uitgegaan van een trendgroei van 2,5%. Los van de technische problemen verbonden aan het bepalen of ramen van de trend- of potentiële groei, wil de Afdeling er de aandacht op vestigen dat het realiseren van een gemiddelde groei van 2,5% over een middellange periode niet vanzelfsprekend is en bijgevolg moet ondersteund worden door een aangepast beleid. De groei van de arbeidsproductiviteit wordt meestal gesitueerd in een band van 1,75 tot 2,25%. Dit betekent dat om een potentiële groei van 2,5% veilig te stellen er een **positieve bijdrage van de arbeidsmarkt** moet geleverd worden. Gezien de demografische evolutie **moet** deze bijdrage **ondersteund worden door een verhoging van de werkgelegenheidsgraad**.
3. Er werd reeds op gewezen dat het gevoerde budgettaire beleid toelaat dat er budgettaire marges ontstaan. De Afdeling stelt vast dat de verschillende deelsectoren van de overheid deze huidige en toekomstige marges aangewend hebben om in een brede waaier van beleidsdomeinen nieuwe initiatieven te nemen. Uit de meest recente prognoses van het Federaal Planbureau voor de periode 2001-2006 blijkt dat bij een strenge interpretatie van de engagementen uit het Stabiliteitsprogramma en onder de door het Federaal Planbureau gehanteerde hypothesen, er op middellange termijn een overschrijding van de budgettaire objectieven dreigt. Gezien de hoge schuldgraad moet de afbouw van deze laatste een belangrijke prioriteit blijven. Het is dan ook wenselijk dat er **door de verschillende deelsectoren van de overheid behoedzaam wordt omgesprongen met de herwonnen budgettaire vrijheid**. Dit veronderstelt **een voorzichtige inschatting van de budgettaire ruimte** en een correcte toepassing van de reeds besliste maatregelen, in het bijzonder in de huidige onzekere conjuncturele omgeving.

2. De toetsing van de begrotingsvooruitzichten 2001 aan de doelstellingen van het Stabiliteitsprogramma

In het Stabiliteitsprogramma 2001-2005 wordt voor 2001 uitgegaan van een vorderingensaldo van de gezamenlijke overheid van 0,2% van het BBP, als resultaat van een overschot van 0,5% van het BBP voor entiteit II en een tekort van 0,3% voor entiteit I. Rekening houdend met de opbrengsten van de verkoop van de UMTS-licenties, wordt het aanbevolen vorderingenoverschot van de gezamenlijke overheid op 0,4% van het BBP gebracht. Dit zou overeenstemmen met een primair saldo van ongeveer 7,0% van het BBP. De Afdeling waarschuwt er echter voor dat het in het Stabiliteitsprogramma voor 2001 gesteld objectief in gedrang kan worden gebracht door een verdere verslechtering van de economische toestand. Er moet hier wel aan herinnerd worden dat de Regering er zich in het Stabiliteitsprogramma 2001-2005 heeft toe verbonden de uitgestippelde normering voor het vorderingensaldo ook te respecteren in geval van een tegenvallende groei, behoudens gevoelige negatieve afwijkingen van de trendgroei of uitzonderlijke interestontwikkelingen. De Afdeling gaat er dan ook van uit dat de in het Stabiliteitsprogramma gestelde objectieven in 2001 zullen gehaald worden.

Tabel 2
Objectieven inzake vorderingensaldo voor 2001

	1999		2000		2001	
	Realisaties				Objectieven Stabilitiets- programma	Aanbeveling (inclusief UMTS)
<i>In % van het BBP</i>						
Gezamenlijke overheid						
Vorderingensaldo	-0,6	0,1			0,2	0,4
Interestlasten	7,1	6,9			6,6	6,6
Primair saldo	6,5	6,9			6,8	7,0
Entiteit I						
Vorderingensaldo	-1,0	0,1			-0,3	-0,1
Interestlasten	6,5	6,3			6,0	6,0
Primair saldo	5,5	6,3			5,7	5,9
Entiteit II						
Vorderingensaldo	0,4	0,0			0,5	0,5
Interestlasten	0,6	0,6			0,5	0,5
Primair saldo	1,0	0,6			1,0	1,0

De conjunctuurvooruitzichten voor 2001 zijn heel wat minder gunstig dan een jaar geleden. De groeivoorspellingen voor 2001 zijn in de eerste helft van het jaar voortdurend naar beneden toe bijgesteld. De vraag rijst dan ook in welke mate de beoogde begrotingsresultaten bedreigd worden door de minder gunstige economische ontwikkeling. Vooral de resultaten van entiteit I zijn in eerste instantie gevoelig voor onvoorziene conjunctuurschommelingen. De Federale regering is bij de ontvangstenramingen voor de fiscale en parafiscale ontvangsten uitgegaan van een economische groei van 2,5%. Bovendien werd ook op het niveau van de interestlasten een buffer ingebouwd. Dit moet toelaten om de terugval van de economische groei op te vangen tot een groei van ongeveer 2,4%. Dit veronderstelt wel dat de aangelegde buffers niet aangetast worden door problemen bij de uitvoering van de begroting. **Daarom komt het de Afdeling voor dat de dreigende overschrijding van het begrotingsobjectief in de gezondheidszorgen en de tegenvallende evolutie van de fiscale ontvangsten (in het bijzonder de BTW-ontvangsten), een permanente waakzaamheid en opvolging van de begrotingsuitvoering rechtvaardigen zodat, indien noodzakelijk, tijdig kan bijgestuurd worden.**

De Afdeling heeft in haar Jaarverslag 2000 geoordeeld dat, gezien de atypische ontvangstenontwikkeling van de gemeenschappen en gewesten in 2001 en om te grote schokken in de evolutie van de primaire uitgaven te vermijden, een deel van de extramiddelen in 2001 moest aangewend worden om een reserve bovenop de in het Jaarverslag 1999 uitgewerkte norm aan te leggen. In de Overeenkomst van 15 december 2000 tussen de federale overheid en de gemeenschappen en gewesten betreffende de begrotingsdoelstellingen voor de periode 2001-2005 hebben de gemeenschappen en gewesten zich akkoord verklaard om de genormeerde saldi bij te sturen. Het zijn dan ook deze bijgestuurde doelstellingen die door de Afdeling gehanteerd worden voor de evaluatie van de begroting 2001. Bij de definitieve vaststelling van de parameters, die toegepast worden in de berekening van de in 2001 effectief aan de gemeenschappen en gewesten door de storten BTW en personenbelasting, is gebleken dat het door de Afdeling beschreven effect nog ongeveer 15,5 miljard BEF hoger is dan geraamd bij de opmaak van de initiële begroting 2001. De Afdeling heeft op basis van de aangepaste begrotingen van de deelgebieden nagegaan in welke mate deze meevaller aangewend werd om een bijkomende buffer aan te leggen dan wel aangesproken werd om bijkomende uitgaven te financieren.

De lokale overheden realiseerden in 2000 een tekort van 0,2% van het BBP. Volgens het Stabiliteitsprogramma 2001-2005 wordt van deze deelsector een overschot verwacht van 0,2% van het BBP in 2001. Het terugkeren van de overheidsinvesteringen op een "normaal niveau" en de verschuiving van de inkohiering van de personenbelasting en de eraan verbonden opcentiemen van eind 2000 naar 2001 zullen weliswaar aanleiding geven tot een verbetering van het vorderingensaldo. De vraag rijst of dit voldoende zal zijn om de in het Stabiliteitsprogramma opgenomen doelstelling te realiseren.

3. De doelstellingen voor 2002

Volgens het in het Stabiliteitsprogramma 2001-2005 opgenomen schema moet het tekort van entiteit I in 2002 volledig zijn weggewerkt. Voor entiteit II wordt uitgegaan van een vorderingenoverschot van 0,3% van het BBP. Dit brengt het objectief inzake vorderingensaldo voor de gezamenlijke overheid op 0,3% van het BBP.

Tabel 3
Objectieven inzake vorderingensaldo voor 2002

	Realisaties		Objectieven		
	1999	2000	2001 (Incl. UMTS)	2001 (Excl. UMTS)	2002
<i>In % van het BBP</i>					
Gezamenlijke overheid					
Vorderingensaldo	-0,6	0,1	0,4	0,2	0,3
Interestlasten	7,1	6,9	6,6	6,6	6,2
Primair saldo	6,5	6,9	7,0	6,8	6,5
Entiteit I					
Vorderingensaldo	-1,0	0,1	-0,1	-0,3	0,0
Interestlasten	6,5	6,3	6,0	6,0	5,7
Primair saldo	5,5	6,3	5,9	5,7	5,7
Entiteit II					
Vorderingensaldo	0,4	0,0	0,5	0,5	0,3
Interestlasten	0,6	0,6	0,5	0,5	0,5
Primair saldo	1,0	0,6	1,0	1,0	0,8

Zowel in het Jaarverslag van de Afdeling als in het Stabiliteitsprogramma 2001-2005 werd uitgegaan van een trendgroei van 2,5%. De Regering ging het engagement aan om de gunstige gevolgen op de overheidsfinanciën van een groei van meer dan 2,5% prioritair aan te wenden voor een snellere schuldafbouw. Met dien verstande dat in ieder geval het deel van de groei boven de 2,7% aangewend zal worden voor een snellere schuldafbouw. Er is echter geen duidelijk engagement voor de aanwending van de groei tussen 2,5% en 2,7% voor de periode 2002-2005.

De tekst van het Stabiliteitsprogramma laat dus ruimte voor interpretatie over de aanwending van een deel van de "conjuncturele bonus". Er is een minimale en maximale interpretatie mogelijk. De maximale interpretatie houdt in dat de meevallers ten gevolge van een groei hoger dan 2,5% integraal aangewend worden voor een snellere schuldafbouw. Bij de minimale interpretatie is dit enkel het geval voor de groei boven de 2,7%. **De Afdeling beveelt aan dat men zich aan de maximale interpretatie houdt en dat de meevallers ten gevolge van een groei hoger dan 2,5% integraal benut worden voor een snellere schuldafbouw;** dit ligt trouwens in de lijn van de aanbevelingen geformuleerd door de Europese Raad in de Globale Richtsnoeren voor het Economisch beleid. Het volgen van de maximale interpretatie legt de klemtoon op de afbouw van de schuldgraad. Bovendien verleent deze optie op termijn aan het begrotingsbeleid enige soepelheid t.o.v. conjunctuurschommelingen. De aangehaalde objectieven moeten dan ook volgens de Afdeling als minimumobjectieven gezien worden, die in functie van de effectief gerealiseerde economische groei moeten bijgesteld worden.

De Afdeling houdt vast aan de in haar Jaarverslag 1999 uitgetekende langetermijnstrategie voor de gemeenschappen en gewesten. **De Afdeling ziet geen reden om ingevolge het Lambermontakkoord dit structureel referentietraject aan te passen.** Het Lambermontakkoord voorziet immers een verruiming van de fiscale autonomie van de gewesten en een expliciete herfinanciering van de gemeenschappen. Een aanpassing van het genormeerd traject zou indruisen tegen de doelstellingen die door dit akkoord worden beoogd.

4. Advies omtrent de vraag die in de Overeenkomst van 15 december 2000 werd gesteld met betrekking tot de normering voor gemeenschappen en gewesten

In de Overeenkomst van 15 december 2000 tussen de federale overheid en de gemeenschappen en gewesten betreffende de begrotingsdoelstellingen voor de periode 2001-2005 werd de Afdeling verzocht een advies respectievelijk een voorstel uit te brengen over de volgende punten:

- de mate waarin afwijkingen ten opzichte van het in het Samenwerkingsakkoord van 24 november 1999 en in onderhavige Overeenkomst onderschreven lange termijn traject kunnen aanvaard worden, gelet op de in het verleden gerealiseerde saldi of de voor de toekomst in de interne stabiliteitsprogramma's aangegane verbintenissen tot compensatie van overschrijdingen van de norm;
- de wijze waarop de aanwending van voorheen aangelegde reserves op de norm wordt aangerekend;

zonder hierbij de realisatie van de hoofddoelstellingen van voormelde langetermijnstrategie in gevaar te brengen;

- een gedragslijn voorstellen voor de aanwending van voormelde saldi en reserves op basis waarvan het Overlegcomité federale regering-gemeenschaps- en gewestregeringen voor elke overheid geldende objectieve regels zal vastleggen voor de aanwending van voormelde reserves

Het volledig advies en voorstel van de Afdeling over dit onderwerp werd opgenomen in een derde deel van dit Jaarverslag. Hierna worden enkel de belangrijkste krachtlijnen weergegeven.

De Afdeling is voor de formulering van desbetreffend advies vertrokken van het Europese referentiekader voor het begrotingsbeleid en de implementatie hiervan naar de Belgische federale context. Dit impliceert in het bijzonder de bijdrage van de gemeenschappen en gewesten in de doelstellingen van het Stabiliteitsprogramma 2001-2005 en de coördinatie van het budgettair beleid van de deelsectoren van de overheid. In dit kader beschouwt de Afdeling de genormeerde saldi van het in het jaarverslag 1999 uitgetekend referentietraject voor de periode 2001-2010 als minimale objectieven bij een trendmatige ontwikkeling van de ontvangsten. Dit traject voor de periode 2002-2005 werd opgenomen in tabel 4.

Tabel 4

Begrotingsdoelstellingen voor gemeenschappen en gewesten (a) (b)

In miljarden BEF, tenzij anders vermeld

	Vlaamse Gemeenschap	Franse Gemeenschap	Duitstalige Gemeenschap	Waalse Gewest	Brussels Hoofdstedelijk Gewest	Totaal Gemeenschappen en Gewesten		
						Verrichting klasse 8 (c)	Doelstellingen	
							(1)	(2)
2002	13,6	-2,5	0,0	-5,6	-2,2	11,1	14,4	0,1
2003	13,1	-1,9	0,0	-5,2	-2,0	11,1	15,1	0,1
2004	12,4	-1,2	0,0	-4,7	-1,8	11,1	15,8	0,1
2005	11,3	-0,7	0,0	-4,2	-1,6	11,1	15,9	0,1

- (a) Saldi bepaald overeenkomstig de methodologie van de Afdeling Financieringsbehoeften van de Overheid van de H.R.F. (cf. nota: Aantekeningen m.b.t. de methodologie die de Afdeling hanteert bij het bepalen van de maximaal toelaatbare tekorten van de gemeenschappen en de gewesten).
- (b) Voor de niet in de tabel vermelde entiteiten, met name de G.G.C. en de F.G.C., wordt het door de H.R.F. aanbevolen budgettair evenwicht vooropgesteld.
- (c) Verrichtingen die in de economische classificatie van de uitgaven en de ontvangsten van de overheid, overeenkomstig het ESR 95, in klasse 8 worden ondergebracht.

Op basis van de aangehaalde algemene principes heeft de Afdeling een aantal concrete aanbevelingen geformuleerd.

- Conform de ESR95- methodologie worden bedragen die gereserveerd worden in met de betrokken gemeenschap of gewest te consolideren fondsen niet tot de uitgaven gerekend bij de vaststelling van het gecorrigeerd saldo dat gehanteerd wordt bij de evaluatie van de normnaleving. De aanwending van deze reserves wordt wel in rekening gebracht voor de vaststelling van dit gecorrigeerd saldo.
- De Afdeling is van oordeel dat in geval van structurele afwijkingen ten opzichte van het genormeerd structureel referentietraject 2001-2010 de maximale schuldopbouw respectievelijk de minimale schuldreductie van dit traject dient gerespecteerd te worden. Het geviseerde schuldtraject van elk deelgebied stemt overeen met de gecumuleerde aanbevolen saldi over de periode 2001-2010. **De Afdeling acht een negatieve structurele afwijking ten opzichte van dit traject bijgevolg onaanvaardbaar.** In voorkomend geval acht de Afdeling het noodzakelijk dat de initiële negatieve overschrijdingen van de maximaal toelaatbare tekorten of van de minimaal aanbevolen overschotten binnen dezelfde legislatuur worden ingehaald. Zodoende worden de inspanningen tot compensatie van de overschrijding niet uitgesteld en naar een volgende legislatuur doorgeschoven.

- De deelgebieden kunnen opteren voor een budgettair beleid dat aanvankelijk betere structurele saldi oplevert dan voorgeschreven door het genormeerd structureel referentietraject 2001-2010. Dit scheidt de mogelijkheid om in een latere fase, ten vroegste vanaf 2002, deze voorsprong op het structureel referentietraject te benutten. De Afdeling is van oordeel dat dergelijke structurele reservevorming dient voorbehouden te worden voor entiteiten die reeds een evenwicht of surplus hebben bereikt, **voor toekomstige geoormerkte eenmalige investeringsuitgaven of in de tijd beperkte projecten**. De Afdeling acht het aangewezen dat de gemeenschappen en gewesten elke overweging tot structurele afwijking aan de Afdeling voorafgaandelijk ter beoordeling voorleggen. De Afdeling dringt er op aan dat de deelgebieden in hun interne voortschrijdende stabiliteitsprogramma's, desgevallend verlengd tot 2010, de overwogen structurele afwijkingen integreren en toelichten.
- Gezien de noodzaak tot coördinatie van het budgettair beleid van de verschillende deelsectoren van de overheid, acht de Afdeling het raadzaam om op jaarbasis **een strikte maar billijke begrenzing per deelgebied** te stellen aan de mogelijke negatieve structurele afwijkingen. Een limiet vastgesteld op 1% van de door de federale overheid aan de betrokken entiteit toegewezen middelen inzake de samengevoegde en gedeelde belastingen, bij ongewijzigd financieringsstelsel van gemeenschappen en gewesten, zou hierbij als mogelijke richtlijn kunnen fungeren
- Als uit de meerjarenraming van een deelgebied blijkt dat het het hoger aangehaalde structurele referentietraject in 2002 en/of latere jaren niet kan respecteren, zal de Afdeling strengere normen en een striktere schuldbeheersing aanbevelen.
- In haar meerjarenraming 2001-2006, voorziet de Franse Gemeenschap voor 2002 een tekort dat hoger ligt dan het door de Afdeling aanbevolen maximaal toelaatbare tekort; de Franse Gemeenschap heeft er zich in het Samenwerkingsakkoord van 24 november 1999 en in de Overeenkomst van 15 december 2000, toe verbonden dit toelaatbare tekort rekening houdend met de herfinanciering die voortvloeit uit de Lambermontakkoorden, niet te overschrijden. Rekening houdend met bovenvermelde criteria, herziet de Afdeling dientengevolge de budgettaire norm voor de Franse Gemeenschap teneinde – in de periode 2001-2010 – de schuldevolutie te beperken tot de maximale schuldopbouw van het genormeerd structureel referentietraject 2001-2010 waartoe de Franse Gemeenschap zich in voormelde Akkoorden heeft verbonden. Als het gerealiseerde tekort in 2002 en/of 2003 hoger is dan aanbevolen, zal de Afdeling een strikter tijdsschema voor het bereiken van het begrotingsevenwicht en voor de versnelde afbouw van de schuld aanbevelen. De aanbeveling van de Afdeling impliceert in dit geval dat het begrotingsevenwicht ten laatste in 2004 zou worden gerealiseerd en vervolgens de excessieve schuldaangroei die zich in de eerstvolgende jaren zal voordoen in de daaropvolgende jaren en vóór 2010 volledig zou worden gecompenseerd door de opbouw van begrotingsoverschotten met ingang van 2005. Dit impliceert dat een gedeelte van de bijkomende middelen uit de Lambermontakkoorden zal dienen benut te worden voor het compenseren van de budgettaire overschrijding. De Afdeling raadt de Franse Gemeenschap aan om zo vlug mogelijk marges aan te leggen, die haar toelaten het hoofd te bieden aan conjuncturele of andere schokken, en de schuldafbouw te versnellen.

DEEL I :
BUDGETTAIRE REALISATIES, VOORUITZICHTEN EN
AANBEVELINGEN OP KORTE
EN MIDDELLANGE TERMJN

1. De budgettaire realisaties 2000

In haar Advies over de uitvoering van het Stabiliteitsprogramma 2000-2003 is de Afdeling uitvoerig ingegaan op de realisaties inzake openbare financiën in 2000. Dit Advies maakte gebruik van de ramingen die ook door de Nationale Bank van België werden gehanteerd voor haar Jaarverslag 2000. Ondertussen werden de definitieve overheidsrekeningen gepubliceerd (1). Op het niveau van de gezamenlijke overheid wijken de effectieve realisaties weinig af van de ramingen, maar op het niveau van de verschillende entiteiten zijn er wel een aantal verschillen. De tabellen I.1 tot I.3 vatten de voornaamste realisaties inzake begrotings- en schuldevolutie samen. De resultaten voor 2000 worden in een ruimer tijdsperspectief geplaatst door de evolutie weer te geven vanaf 1995.

Tabel I.1

Rekening van de gezamenlijke overheid voor de periode 1995-2000 (2)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	<i>In % van het BBP</i>		
							95-98	98-00	95-00
	Niveau						Gecumuleerde wijziging per subperiode		
Gezamenlijke overheid									
Totale ontvangsten	46,6	47,2	47,6	47,9	48,0	47,9	1,3	0,0	1,3
Primaire uitgaven	41,7	42,1	41,6	41,2	41,5	41,0	-0,5	-0,2	-0,7
Primair saldo	4,9	5,1	6,0	6,7	6,5	6,9	1,8	0,2	2,0
Interestlasten	9,3	8,8	8,0	7,5	7,1	6,9	-1,7	-0,7	-2,4
Vorderingsaldo	-4,4	-3,7	-2,0	-0,8	-0,6	0,1	3,5	0,9	4,4
Entiteit I									
Totale ontvangsten	32,6	32,9	33,1	33,4	33,2	33,8	0,7	0,4	1,2
Primaire uitgaven	28,1	28,5	27,9	27,7	27,7	27,5	-0,4	-0,2	-0,6
Primair saldo	4,6	4,4	5,2	5,7	5,5	6,3	1,2	0,6	1,8
Interestlasten	8,5	8,0	7,3	6,9	6,5	6,3	-1,5	-0,7	-2,2
Vorderingsaldo	-3,9	-3,6	-2,1	-1,2	-1,0	0,1	2,7	1,3	4,0
Federale overheid	-3,8	-3,4	-2,5	-1,6	-1,6	-0,5	2,2	1,1	3,4
Sociale zekerheid	-0,1	-0,2	0,4	0,4	0,6	0,5	0,4	0,1	0,6
Entiteit II									
Totale ontvangsten	15,6	16,0	16,1	16,2	16,6	16,1	0,6	-0,2	0,4
Primaire uitgaven	15,3	15,3	15,3	15,2	15,6	15,4	0,0	0,2	0,2
Primair saldo	0,4	0,7	0,8	1,0	1,0	0,6	0,6	-0,4	0,3
Interestlasten	0,8	0,8	0,7	0,6	0,6	0,6	-0,2	0,0	-0,2
Vorderingsaldo	-0,5	-0,2	0,1	0,4	0,4	0,0	0,8	-0,4	0,5
Gemeenschappen en gewesten	-0,8	-0,4	-0,1	0,2	0,4	0,2	1,0	0,0	1,0
Lokale overheid	0,3	0,2	0,2	0,1	0,1	-0,2	-0,2	-0,4	-0,5

Bron: INR, HRF – Afdeling Financieringsbehoeften.

In het Jaarverslag van de Nationale Bank van België werd voor 2000 uitgegaan van een begrotingsevenwicht; volgens de definitieve rekeningen zou er uiteindelijk een beperkt vorderingenoverschot van 0,1% van het BBP zijn gerealiseerd. De realisatie, voor het eerst in een halve eeuw, van een zij het beperkt **begrotingsoverschot** geven de resultaten 2000 een historisch karakter. In het Stabiliteitsprogramma 2000-2003 was het budgettair evenwicht pas voor 2002 voorzien. Met de realisatie van een beperkt overschot in 2000 wordt dus twee jaar vooruitgelopen op het voorziene schema. Dit resultaat was mogelijk dankzij, het beter dan oorspronkelijk voorziene resultaat voor 1999 en de sterke groeiprestatie van de Belgische economie in 2000.

1 INR: Nationale Rekeningen 2000, Rekeningen van de Overheid

2 De in tabel I.1 opgenomen cijfers zijn gebaseerd op de Overheidsrekeningen zoals gepubliceerd door het INR. Om de cijfers inzake ontvangsten en uitgaven dichter te laten aansluiten bij de traditionele budgettaire gegevens werd er zowel langs ontvangsten- als langs uitgavenzijde geen rekening gehouden met de zogenaamde fictieve bijdragen.

Het beperkt overschot van 0,1% van het BBP werd gerealiseerd bij een primair overschot van 6,9% van het BBP. Dit is quasi 1 procentpunt BBP hoger dan de historische referentiewaarde van 6,0% die was opgenomen in het Stabiliteitsprogramma 1999-2002. Ten opzichte van 1999 is het primair overschot toegenomen met 0,4 procentpunt BBP. Deze evolutie komt volledig voor rekening van de primaire uitgaven; hun belang in % van het BBP liep terug van 41,5 tot 41,0. Dit werd echter gedeeltelijk gecompenseerd door de beperkte daling van de ontvangstenratio. De evolutie van een tekort van 0,6% van het BBP in 1999 naar een beperkt overschot in 2000 wordt dus voor meer dan de helft verklaard door de toename van het primair overschot.

Het vorderingentekort van **entiteit I**, dat in 1999 nog 1,0% van het BBP bedroeg, werd omgezet in een vorderingenoverschot van 0,1%. Vooral de ontvangstenontwikkeling heeft bijgedragen tot dit resultaat. De totale ontvangsten van entiteit I zijn toegenomen van 33,2% van het BBP in 1999 tot 33,8%. Verschillende factoren liggen aan de basis van deze ontwikkeling van de ontvangsten. Door de technische modaliteiten die toegepast worden bij de berekening van de aan de gemeenschappen en gewesten over te dragen personenbelasting en BTW, kenden deze in 2000 slechts een beperkte groei (3). Deze middelen werden ook niet aangepast aan de in het loop van het jaar vastgestelde conjunctuurontwikkeling. De gunstige effecten op de ontvangsten van de hoogconjunctuur werden dan ook grotendeels op het niveau van entiteit I gerealiseerd. Ook de vertraging opgelopen bij de inkohiering van de personenbelasting hebben de ontvangsten 2000 eenmalig gunstig beïnvloed. Conform het engagement aangegaan in het Stabiliteitsprogramma 2000-2003 werden de budgettaire meevallers voortvloeiend uit de hoger dan voorziene groei aangewend voor een verdere reductie van het overheidstekort. Door toepassing van het zogenaamde "goudhamsterprincipe" werd voor de raming van de fiscale en parafiscale ontvangsten bij de begrotingscontrole uitgegaan van een groei van 2,5%, daar waar de Economische Begroting van februari 2000 de reële BBP-groei raamde op 3,2%.

Sinds 1997 realiseert **entiteit II** een vorderingenoverschot. Nadat het overschot in 1999 was opgelopen tot 0,4% van het BBP is dit in 2000 teruggevallen tot een evenwicht. Op het niveau van het primair saldo wordt er een analoge evolutie vastgesteld. De vermindering van het primair overschot weerspiegelt in hoofdzaak de evolutie van de ontvangstenratio; deze is afgenomen van 16,6% van het BBP in 1999 tot 16,1% in 2000.

De **gemeenschappen en gewesten** realiseren als geheel een vorderingenoverschot van 0,2% van het BBP en doen daarmee 0,2 procentpunt BBP beter dan het in het Stabiliteitsprogramma 2000-2003 opgenomen objectief. De ontvangsten van de gemeenschappen en gewesten kenden in 2000 een terugval met ongeveer 0,4 procentpunt van het BBP. Door de techniek die gebruikt wordt voor de berekening van de effectief aan de gemeenschappen en gewesten door te storten personenbelasting en BTW profiteerden deze niet van de gunstige macro-economische omgeving in 2000. Bovendien bevatten de doorstortingen 1999 ook nog een eenmalig bedrag van 6,1 miljard BEF ter regularisering van de BTW-overdrachten.

De aanzuivering door de federale overheid van de in het verleden te weinig doorgestorte opcentiemen heeft niet kunnen verhinderen dat de ontvangsten van de **lokale overheden** met 0,2 procentpunt BBP zijn teruggelopen. Deze ontwikkeling weerspiegelt vooral de evolutie van de gemeentelijke opcentiemen op de personenbelasting die met 16,3 miljard BEF zijn gedaald. Met een vorderingentekort van 0,2% van het BBP halen de lokale overheden het in het Stabiliteitsprogramma 2000-2003 vooropgestelde objectief (een vorderingenoverschot van 0,15% van het BBP) niet.

3 In punt 2 hoofdstuk II in deel II wordt dieper ingegaan op deze modaliteiten.

Door uit te gaan van de **cyclisch gecorrigeerde saldi** worden de resultaten van de overheidsfinanciën beter gesitueerd binnen de conjuncturele context. In tabel I.2 worden de cyclisch gecorrigeerde saldi weergegeven op basis van de output gap zoals deze geraamd werd door de Europese Commissie in haar lentevooruitzichten. Gezien de verschillen die kunnen optreden in de berekening van de output gap en de conjunctuurgezuiverde saldi, afhankelijk van de gehanteerde methode, moeten de resultaten met de nodige voorzichtigheid geïnterpreteerd worden. Niet zozeer de absolute waarde dan wel de richting waarin de cyclisch gecorrigeerde saldi evolueren zijn van belang.

Tabel I.2
De gerealiseerde en cyclisch gecorrigeerde saldi

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	<i>In % van het BBP</i>		
							95-98	98-00	95-00
	Niveau						Verschil		
Outputgap	-0,6	-1,7	-0,8	-0,9	-0,9	0,2	-0,3	1,1	0,8
Gerealiseerd									
Vorderingensaldo	-4,4	-3,7	-2,0	-0,8	-0,6	0,1	3,5	0,9	4,4
Primair saldo	4,9	5,1	6,0	6,7	6,5	6,9	1,8	0,2	2,0
Cyclisch gecorrigeerd									
Vorderingensaldo	-4,0	-2,7	-1,5	-0,3	-0,1	-0,1	3,7	0,2	4,0
Primair saldo	5,3	6,1	6,5	7,2	7,0	6,8	2,0	-0,5	1,5

Bron: INR, Europese Commissie en HRF – Afdeling Financieringsbehoeften.

Met het nodige voorbehoud in verband met de gehanteerde methodologie kan men uit tabel I.2 afleiden dat na uitzuivering van de conjunctuurinvloeden de saneringsinspanning gemeten op het niveau van het primair saldo is gestopt, en er eerder een (zij het beperkte) procyclische stimulans uitgaat van het primair saldo (4). De toegenomen impact van de verlaging van de sociale bijdragen is hier niet vreemd aan. Deze werd blijkbaar niet volledig gecompenseerd door een vergelijkbare beperking van de primaire uitgaven.

Tabel I.3
Evolutie van de geconsolideerde brutoschuldgraad

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	<i>In % van het BBP</i>		
							95-98	98-00	95-00
	Niveau						Gecumuleerde wijziging per subperiode		
Schuldgraad	134,4	130,5	125,3	119,8	116,4	110,8	-14,6	-8,9	-23,6
Variatie	-2,9	-3,9	-5,3	-5,5	-3,4	-5,6	-14,6	-8,9	-23,6
Endogene	-1,4	0,6	-4,0	-4,0	-3,7	-5,9	-7,4	-9,7	-17,1
Exogene	-1,5	-4,5	-1,3	-1,4	0,3	0,4	-7,2	0,7	-6,5

Bron: INR, HRF – Afdeling Financieringsbehoeften.

De in 1994 ingezette daling van de **schuldgraad** heeft zich ook in 2000 doorgezet. Over een periode van vijf jaar werd de schuldgraad met 23,6 procentpunt BBP gereduceerd. Ruim 70% van deze vermindering is toe te schrijven aan het gevoerde begrotingsbeleid. Een kleine 30% komt op rekening van de zogenaamde exogene factoren. Deze laatste hebben geen impact op het vorderingensaldo, maar beïnvloeden wel de evolutie van de schuld.

4 Op basis van een andere methodologie, die ook rekening houdt met de samenstelling van de groei, is de Nationale Bank van België in haar Jaarverslag 2000 tot het besluit gekomen dat het cyclisch gecorrigeerd primair overschot "nagenoeg onveranderd zou zijn gebleven". (Zie Jaarverslag 2000 van de Nationale Bank van België pg. 94).

2. Het Stabiliteitsprogramma 2001-2005 als kader voor het begrotingsbeleid

2.1. De belangrijkste krachtlijnen van het Stabiliteitsprogramma 2001-2005

In haar **Jaarverslag 2000** heeft de **Afdeling** een traject uitgestippeld voor de overheidsfinanciën op middellange termijn (tot 2005). Het begrotingsbeleid op middellange termijn moet drie objectieven verzoenen, nl.:

- het onverminderd voortzetten van de verlaging van de schuldgraad om op deze wijze meer in het bijzonder de kosten van de vergrijzing op te vangen;
- de bijdrage tot de versterking van het groeipotentieel van de Belgische economie onder meer door een gerichte verhoging van de overheidsinvesteringen in menselijk en fysisch kapitaal en door een verdere verlaging van de fiscale en parafiscale druk in het algemeen en deze op arbeid in het bijzonder;
- het beantwoorden van een aantal dringende maatschappelijke noden.

Concreet stelde de Afdeling voor de gezamenlijke overheid voor, om uitgaande van een verwacht evenwicht in 2000 en een op dat ogenblik geraamde economische groei van 3,1%, een overschot te realiseren van 0,5% van het BBP in 2001 en dit vervolgens stapsgewijs op te bouwen tot 1,0% van het BBP in 2005. Deze strategie maakt het mogelijk om de schuldgraad over de periode 2000-2005 met ruim 20 procentpunt BBP te reduceren. Bovendien laat ze toe dat er gaandeweg een budgettaire marge ontstaat die kan ingezet worden voor de tweede en derde aangehaalde doelstelling. De Afdeling raamde, uitgaande van een reële groei van de primaire uitgaven van 1,8%, deze marge voor de gezamenlijke overheid tegen 2005 op 1,5% van het BBP. Een beperking van de reële groei van de primaire uitgaven tot 1,5% leverde tegen 2005 een bijkomende marge van ongeveer 0,5% van het BBP op.

Bij de opmaak van de begroting 2001 heeft de Federale Regering een budgettair meerjarenprogramma uitgewerkt, dat ook als basis diende voor **het Stabiliteitsprogramma 2001-2005**. In dit meerjarenprogramma (en het Stabiliteitsprogramma) werd het door de Afdeling geschetste traject overgenomen. Met dien verstande dat de Regering voor 2001 niet, zoals de Afdeling, uitgegaan is van een geraamde groei van 3,1%, maar wel van een trendgroei van 2,5%. De Regering heeft wel een analoge aanpassing van de norm doorgevoerd die hierdoor voor de gehele periode 0,3 procentpunt BBP lager komt te liggen dan in het door de Afdeling in haar Jaarverslag 2000 geschetste scenario.

Tabel I.4

De objectieven voor het vorderingensaldo van de gezamenlijke overheid volgens het Jaarverslag 2000 van de Afdeling en volgens het Stabiliteitsprogramma 2001-2005

	<i>In % van het BBP</i>				
	2001	2002	2003	2004	2005
Objectieven Afdeling Financieringsbehoeften	0,5	0,6	0,8	0,9	1,0
Objectieven Stabiliteitsprogramma	0,2	0,3	0,5	0,6	0,7

Bron: Stabiliteitsprogramma 2001-2005, Jaarverslag 2000 van de HRF - Afdeling Financieringsbehoeften.

In het Stabiliteitsprogramma 2001-2005 werd de norm op het niveau van de gezamenlijke overheid opgesplitst naar deelnormen voor de verschillende entiteiten. Met de ondertekening van de **Overeenkomst van 15 december 2000** tussen de federale regering en de gemeenschappen en gewesten betreffende de begrotingsdoelstellingen voor de periode 2001-2005 hebben de deelgebieden zich ingeschreven in deze strategie.

Tabel I.5
De objectieven van het Stabiliteitsprogramma 2001-2005 opgesplitst naar de verschillende deeleniteiten

	<i>In % van het BBP</i>				
	2001	2002	2003	2004	2005
Gezamenlijke overheid	0,2	0,3	0,5	0,6	0,7
Entiteit I	-0,3	0,0	0,2	0,4	0,5
Entiteit II	0,5	0,3	0,3	0,2	0,2
Gemeenschappen en gewesten	0,3	0,1	0,1	0,1	0,1
Lokale overheid	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1

Bron: Overeenkomst van 15 december 2000 betreffende de begrotingsdoelstellingen.

Voor de **gemeenschappen en gewesten** wordt uitgegaan van de naleving van de objectieven geformuleerd door de Afdeling. In haar Jaarverslag 1999 heeft de Afdeling een traject voor de gemeenschappen en gewesten uitgetekend tot 2010. Uitgangspunt is dat alle deeleniteiten ten laatste tegen 2010 een budgettair evenwicht bereiken. Rekening houdend met de geleidelijke afbouw van het overschot van de Vlaamse Gemeenschap en de afbouw van de tekorten van de deficitaire deelgebieden resulteerde dit in een quasi budgettair evenwicht over de gehele periode voor het geheel van de gemeenschappen en gewesten. Gezien de atypische ontvangstenontwikkeling van de gemeenschappen en gewesten in 2001 (zie verder) oordeelde de Afdeling in haar Jaarverslag 2000 dat, om te grote schokken in de evolutie van de primaire uitgaven te vermijden, een deel van de extra-middelen in 2001 moest aangewend worden om een reserve bovenop de in het Jaarverslag 1999 uitgewerkte norm aan te leggen. Vanaf 2002 wordt dan weer aangeknoopt met de norm zoals bepaald in het Jaarverslag 1999 van de Afdeling. Met dien verstande dat er in de Overeenkomst van 15 december 2000 rekening wordt gehouden met een afwijking tussen het saldo volgens de definitie van de Afdeling en dit in ESR-termen van 0,1% van het BBP, toe te schrijven aan de kredietverleningen en deelnemingen. Tabel I.6 geeft de begrotingsdoelstellingen weer per deelgebied zoals opgenomen in deze Overeenkomst.

Tabel I.6

Begrotingsdoelstellingen voor gemeenschappen en gewesten (a) (b)

In miljarden BEF, tenzij anders vermeld

	Vlaamse Gemeenschap	Franse Gemeenschap	Duitstalige Gemeenschap	Waalse Gewest	Brussels Hoofdstedelijk Gewest	Totaal Gemeenschappen en Gewesten	
						Verrichting klasse 8 (c)	Doelstellingen
						(1)	(2)
2001 (d)	24,0	-3,2	0,0	-1,9	-0,8	11,1	29,2 0,3
2002	13,6	-2,5	0,0	-5,6	-2,2	11,1	14,4 0,1
2003	13,1	-1,9	0,0	-5,2	-2,0	11,1	15,1 0,1
2004	12,4	-1,2	0,0	-4,7	-1,8	11,1	15,8 0,1
2005	11,3	-0,7	0,0	-4,2	-1,6	11,1	15,9 0,1

- (a) Saldi bepaald overeenkomstig de methodologie van de Afdeling Financieringsbehoeften van de Overheid van de H.R.F. (cf. nota: Aantekeningen m.b.t. de methodologie die de Afdeling hanteert bij het bepalen van de maximaal toelaatbare tekorten van de gemeenschappen en de gewesten).
- (b) Voor de niet in de tabel vermelde entiteiten, met name de G.G.C. en de F.G.C., wordt het door de H.R.F. aanbevolen budgettair evenwicht vooropgesteld.
- (c) Verrichtingen die in de economische classificatie van de uitgaven en de ontvangsten van de overheid, overeenkomstig het ESR 95, in klasse 8 worden ondergebracht.
- (d) Deze doelstellingen dienen bekomen te worden rekening houdend met de middelen zoals die door de federale overheid worden doorgestort.

Het objectief voor de **lokale overheden** heeft een indirect karakter (5). Voor de Lokale overheden wordt er van uitgegaan dat na de gemeenteraadsverkiezingen van 2000 er opnieuw een budgettair overschot zou ontstaan van 0,2% van het BBP. Tegen het einde van de periode, die samenvalt met het jaar voorafgaand aan de volgende gemeenteraadsverkiezingen, wordt een inkrimping van dat overschot voorzien tot 0,1% van het BBP. **Entiteit I** moet het in 2001 nog bestaande vorderingentekort van 0,3% van het BBP omzetten in een evenwicht in 2002 en vervolgens een overschot opbouwen van 0,5% van het BBP in 2005.

Naast de opdeling van het objectief voor de gezamenlijke overheid naar de verschillende entiteiten bevat het Stabiliteitsprogramma 2001-2005 een aantal **belangrijke bijkomende engagementen**. Zo wordt uitdrukkelijk gesteld dat de uitgestippelde normering voor het vorderingensaldo ook geldt in gevallen van een tegenvallende groei, behoudens gevoelige negatieve afwijkingen van de trendgroei of uitzonderlijke interestontwikkelingen. Daarnaast wordt beklemtoond dat de regering vasthoudt aan de opbouw van een structureel overschot. Dit betekent dat bij een hogere groei de extraruimte prioritair aangewend wordt voor de verbetering van het begrotingssaldo. In ieder geval zal het deel van de groei boven de 2,7% aangewend worden voor een snellere schuldafbouw.

Deze twee bijkomende normen laten wel ruimte open voor interpretatie. Er wordt niet uitdrukkelijk bepaald wat moet verstaan worden onder "gevoelige negatieve afwijkingen van de trendgroei of uitzonderlijke interestontwikkelingen". Ook het tweede engagement laat onduidelijkheid bestaan over wat er dient te gebeuren met de resultaten van de groei tussen 2,5 en 2,7%.

5 In de bedoelde overeenkomst hebben de gewesten er zich toe verbonden om de lokale overheden maximaal aan te sporen om de begrotingsdoelstelling te realiseren. De in de overeenkomst opgenomen norm is dus geen verbintenis van de lokale overheden als dusdanig.

Naast de algemene normering op het niveau van de gezamenlijke overheid en de deelsectoren heeft de Federale Regering ook een meer **concreet meerjarenplan uitgewerkt voor entiteit I**. Op basis van:

- een trendgroei van 2,5%;
- een reële groei van de primaire uitgaven van de federale overheid en de sociale zekerheid van 1,5%;
- een lange termijnrente die zou oplopen van 5,7% tot 6,2% en een kortetermijnrente van 5,3% tot 5,9%;

werd, rekening houdend met de geschetste normering, de beschikbare budgettaire ruimte voor entiteit I voor de periode 2001-2005 geraamd op 1,3% van het BBP of 146 miljard BEF in prijzen 2001. Het meerjarenprogramma en het Stabiliteitsprogramma 2001-2005 geven de belangrijkste beleidslijnen aan waarvoor deze budgettaire marge zal aangewend worden. Een groot deel van de budgettaire marge wordt aangewend voor de financiering van de aangekondigde belastingverlaging en verdere selectieve bijdrageverminderingen gericht op het ondersteunen van verschillende systemen van arbeidsduurvermindering en de verhoging van de werkgelegenheidsgraad bij oudere werknemers. Daarnaast wordt een deel van de marge aangewend om de transfers naar de gemeenschappen te verhogen. Verder werd een programma voor selectieve verbetering van de sociale bescherming en de strijd tegen armoede beslist. Er werden ook middelen voorzien voor bijkomende investeringen in mobiliteit, een betere publieke dienstverlening en de verhoging van het budget voor ontwikkelingssamenwerking. Het meerjarenprogramma omvatte ook de oprichting van het "Zilverfonds". Door de affectatie van begrotingsoverschotten en andere ontvangsten (bvb. de UMTS-ontvangsten) worden er middelen voorbehouden en opgebouwd om in de periode 2010-2030 de uit de vergrijzing van de bevolking voortvloeiende extra-uitgaven van de diverse wettelijke pensioenstelsels te financieren.

De toepassing van het Stabiliteits- en groeipact en de jaarlijkse publicatie van de Globale Richtsnoeren voor het Economisch Beleid vormen belangrijke instrumenten voor de coördinatie van het budgettair beleid op Europees niveau. Ze vormen dan ook cruciale aanknopingspunten voor het Belgisch beleid. In de beoordeling van het Belgisch Stabiliteitsprogramma 2001-2005 door de Raad en in de Globale Richtsnoeren voor het Economisch beleid wordt onder meer beklemtoond dat (6):

- het in het Stabiliteitsprogramma voorziene budgettaire overschot van 0,2% van het BBP voor 2001 ook moet gehaald worden bij een lager dan verwachte groei;
- in het kader van de opmaak van de begroting 2002, entiteit I de jaarlijkse reële groei van de primaire uitgaven moet beperken tot het objectief van 1,5% om zo toe te laten de begrotingsobjectieven te realiseren, in het bijzonder een primair overschot van meer dan 6% van het BBP;
- in 2002 en daarna de budgettaire marge moet aangewend worden, zoals vastgelegd in het geactualiseerde Stabiliteitsprogramma, op een wijze die consistent is met de beperking van de reële groei van de primaire uitgaven tot 1,5%; en dat alle bijkomende begrotingsontvangsten die kunnen voortvloeien uit een betere dan verwachte reële BBP-groei moeten bestemd worden voor schuldafbouw;
- er moet geanticipeerd worden op de budgettaire gevolgen van de veroudering door een tijdige hervorming van de pensioenstelsels; in de volgende update van het Stabiliteitsprogramma moeten de budgettaire middelen die jaarlijks aan het "Zilverfonds" zullen worden afgestaan duidelijk omschreven worden.

6 Advies van de Raad van 12 maart 2001 over het geactualiseerd Stabiliteitsprogramma van België voor de periode 2001-2005, Publicatieblad van de Europese gemeenschappen C109 van 10/04/2001 blz. 1.
Aanbeveling van de Raad betreffende de Globale Richtsnoeren voor het Economisch Beleid van de Lidstaten en de Gemeenschap, 9326/01, Göteborg 15 juni 2001.

De Afdeling onderschrijft de door de Regering in het Stabiliteitsprogramma uitgewerkte objectieven op middellange termijn voor de overheidsfinanciën, die trouwens, zoals hoger reeds aangehaald, de vertaling zijn van de in het Jaarverslag 2000 opgenomen aanbevelingen. De naleving van dit schema garandeert enerzijds een voldoende snelle afbouw van de overheidsschuld en laat voldoende budgettaire ruimte voor een aantal noodzakelijke initiatieven. De Afdeling wil nochtans de aandacht vestigen op een aantal belangrijke **randvoorwaarden** voor het succesvol uitvoeren van het Stabiliteitsprogramma 2001-2005.

2.2. De uitvoering van het Stabiliteitsprogramma 2001-2005, een aantal belangrijke randvoorwaarden

2.2.1. De controle over de primaire uitgaven als belangrijke intermediaire doelstelling

Het is uiteraard foutief de uitdagingen van het budgettair beleid te verengen tot het onder controle houden van de evolutie van de primaire uitgaven. Andere factoren zoals een optimaal schuldbeheer, een efficiënte inning van de fiscale ontvangsten verdienen evenzeer aandacht. Toch vormt om verschillende redenen de controle op de evolutie van primaire uitgaven een belangrijke factor in de uitvoering van het Stabiliteitsprogramma:

- in het meerjarenprogramma voor entiteit I is de federale regering uitgegaan van een reële groei van de primaire uitgaven van 1,5%. Deze werd naar voor geschoven als een streefcijfer voor de komende jaren;
- het streng in de hand houden van de primaire uitgaven vormt een essentiële voorwaarde voor het veiligstellen van de initieel geraamde budgettaire marges;
- in de Globale Richtsnoeren voor het Economisch Beleid en de beoordeling van het Belgisch Stabiliteitsprogramma door de Raad werd het respecteren van de 1,5% grens op het niveau van entiteit I als een belangrijke prioriteit bestempeld;
- de evolutie van de primaire uitgaven is, onder de bepalende factoren van het saldo en dus de beschikbare marges, deze waarover de overheid de grootste autonomie bezit.

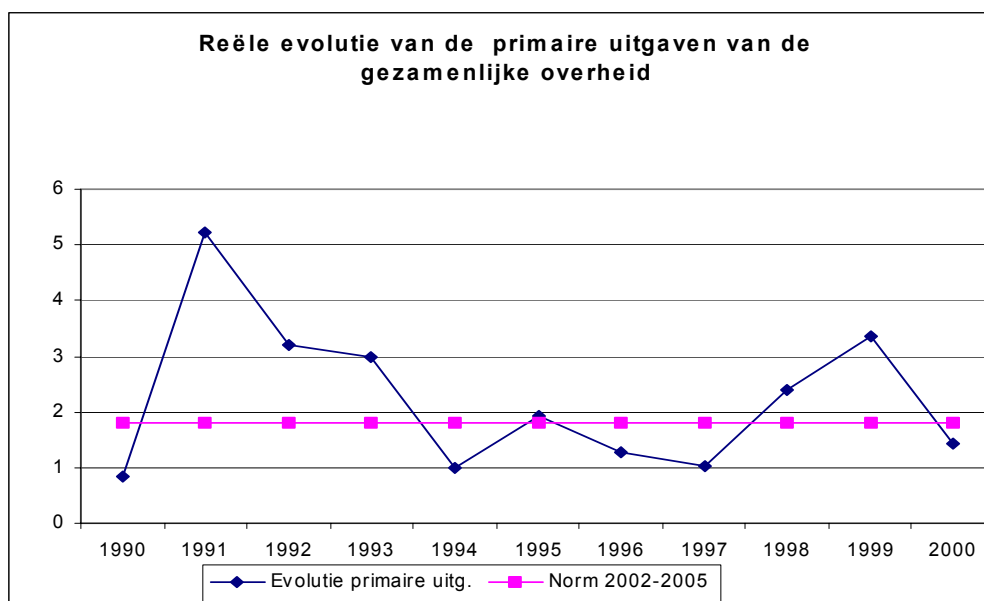
In haar Jaarverslag 2000 is de Afdeling voor de raming van de beschikbare budgettaire marge uitgegaan van een reële groei van de primaire uitgaven voor de gezamenlijke overheid van 1,8% en een alternatief scenario met een groei van 1,5%. Op basis van de Overheidsrekeningen werd de reële groei van de primaire uitgaven voor de periode 1990-2000 vergeleken met de in het Jaarverslag 2000 van de Afdeling gehanteerde norm van 1,8%. De primaire uitgaven werden wel gecorrigeerd voor de verkopen van niet-financiële activa die in de Nationale Rekeningen geboekt worden als een negatieve uitgave en voor een aantal eenmalige operaties in de periode 1997-2000 (7).

7 De op de primaire uitgaven doorgevoerde correcties worden weergegeven in onderstaande tabel:

Miljarden BEF

	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Verkopen niet-financiële activa (mobilofonie-licenties)	9,0	9,0		8,0		
Eenmalige uitgaven						
HSTFIN			-22,0			
Wisselkoersgarantie NMKN				-23,0		
Uitgaven dioxinecrisis					-17,0	
Latente schulden 2000						-15,5

Grafiek 1



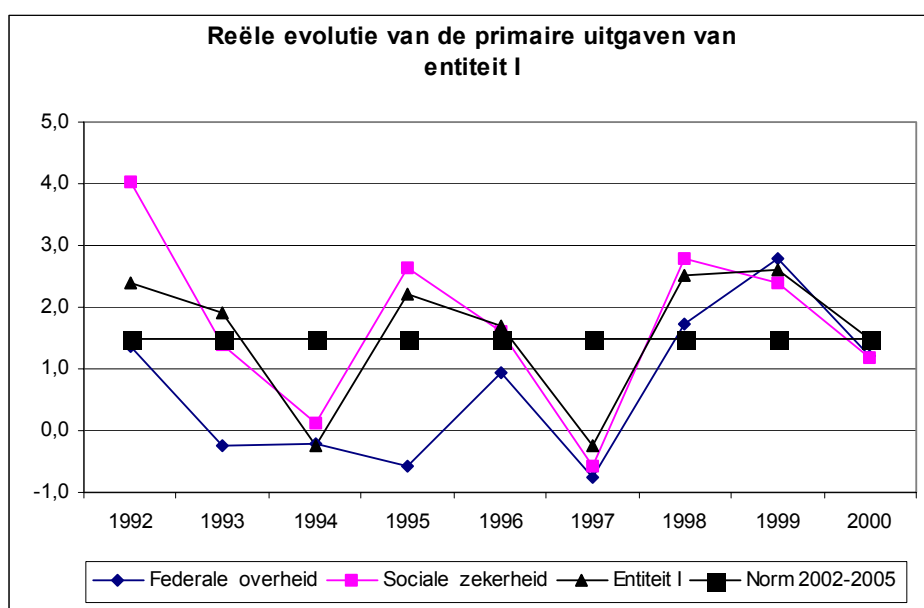
De gemiddelde reële groei van de primaire uitgaven van de **gezamenlijke overheid** over de beschouwde periode bedraagt 2,2%, wat beduidend meer is dan de vooropgestelde norm van 1,8%. Het gemiddelde is wel gevoelig vertekend door de sterke reële groei van de primaire uitgaven in de periode 1991-1993. Bij de beoordeling van de evolutie van de primaire uitgaven moet men verder rekening houden met volgende elementen:

- De reële groei van de primaire uitgaven wordt de laatste jaren gunstig beïnvloed door de arbeidsmarktgebonden uitgaven (8). Zo bedraagt de gemiddelde reële groei van de primaire uitgaven over de periode 1995-2000 goed 1,9%. Indien men de primaire uitgaven uitzuivert voor de uitgaven voor werkloosheid en brugpensioen wordt de gemiddelde reële groei opgetrokken tot 2,1%. De laatste twee jaar drukt de evolutie van de uitgaven voor werkloosheid en brugpensioen de reële groei van de primaire uitgaven met ongeveer 0,4 procentpunt.
- De periode 1994-1997 wordt gekenmerkt door een relatief beperkte reële groei van de primaire uitgaven. Tijdens deze periode werd het begrotingsbeleid gedomineerd door de noodzaak om de Maastrichtnorm te halen. Het begrotingsbeleid had dus een meer restrictief karakter, wat zich onder meer uitte door een strenge normering van de primaire uitgaven op het niveau van de federale overheid (reële nulgroei).
- De lage reële groei van de primaire uitgaven in 2000 (1,4%) wordt gedeeltelijk verklaard doordat de uitgaven gedefleerd werden met het indexcijfer der consumptieprijzen, dat in 2000 met 2,55% is toegenomen. Daar waar een belangrijk deel van de primaire uitgaven, nl. de lonen en sociale uitkeringen gekoppeld zijn aan de gezondheidsindex die in 2000 minder snel gestegen is (1,88%) dan het indexcijfer der consumptieprijzen. Bovendien bouwt het mechanisme van de spilindex nog een bijkomende vertraging in. Rekening houdend met het effectieve tijdstip van de aanpassing van de lonen in de overheidssector bedraagt het zuivere prijzeffect voor deze uitgavencategorie in 2000 slechts 1,5%. Door een overschatting van het prijzeffect voor een belangrijk deel van de primaire uitgaven wordt de reële groei naar beneden toe vertekend.

8 Onder arbeidsmarktgebonden uitgaven worden de werkloosheidsuitkeringen en de uitgaven voor brugpensioen begrepen.

Een vergelijkbare oefening als voor de gezamenlijke overheid werd uitgevoerd op het niveau van **entiteit I**. De periode werd hier wel beperkt tot 1992-2000 omdat begin van de jaren '90 de evolutie van de primaire uitgaven van de federale overheid vertekend wordt door de overdracht van bevoegdheden naar de gemeenschappen en gewesten. Het streefcijfer van 1,5% die de federale regering heeft gesteld voor entiteit I, ligt ongeveer 0,2 procentpunt lager dan het gemiddelde van de gecorrigeerde reeks voor de periode 1995-2000 (9). Bovendien gelden de opmerkingen die in het kader van de gezamenlijke overheid gemaakt werden, in nog sterkere mate voor entiteit I. Het gemiddelde over het recent verleden werd sterk beïnvloed door de saneringspolitiek, zo kenden de primaire uitgaven van de federale overheid in de periode 1993-1997 (op 1996 na) een negatieve reële groei. Ook de gunstige impact van de evolutie van de arbeidsmarktgebonden uitgaven concentreert zich op het niveau van deze deelsector.

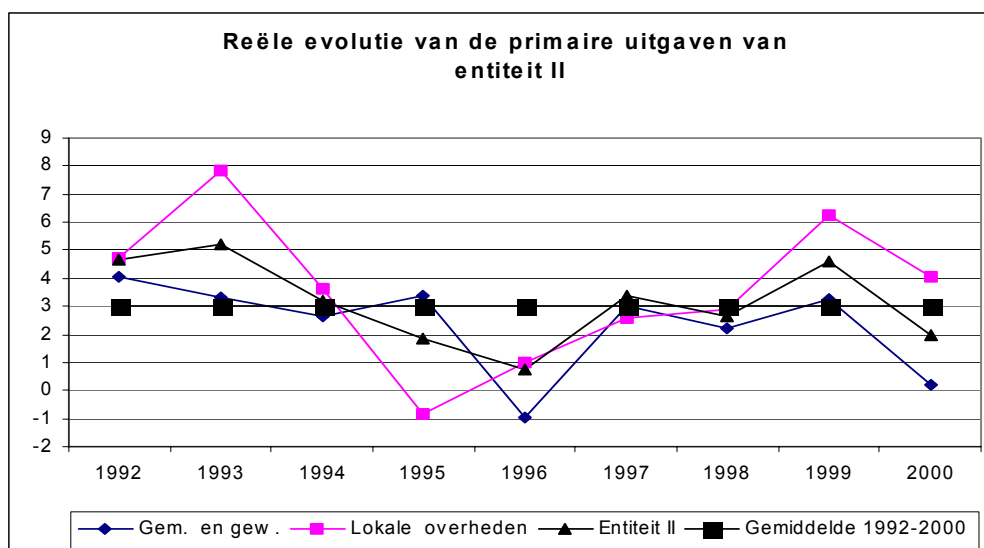
Grafiek 2



Voor **entiteit II** en haar deelsectoren bestaat er geen expliciete norm voor de groei van de primaire uitgaven. Beide deelsectoren (de gemeenschappen en gewesten en de lokale overheden) hebben zich direct of indirect verbonden tot het halen van een objectief op het niveau van het vorderingensaldo. In tegenstelling tot grafiek 1 en 2 werd in grafiek 3 geen objectief of norm voor de periode 2002-2005 opgenomen, maar wel de gemiddelde groei over de periode 1992-2000. Uit deze grafiek valt af te lezen dat de reële groei van de primaire uitgaven voor entiteit II vrij hoog lag in het begin van de periode, daarna gevoelig gedaald is, om op het einde van de periode opnieuw op te veren. De opwaartse beweging van de groei in 1993 en 1999 wordt verklaard door het uitgesproken electoraal profiel van de primaire uitgaven van de lokale overheden. In de periode 1992-2000 bedroeg de gemiddelde groei van de primaire uitgaven 3,0%.

9 Naast de hoger aangehaalde correcties werden voor entiteit I en meer bepaald voor de federale overheid een bijkomende correctie van 3,0 en 14,0 miljard BEF toegepast op de primaire uitgaven voor respectievelijk 1999 en 2000. In de overheidsrekeningen werd de aanzuivering van de achterstallen van de gemeentelijk opcentiemen geboekt als een kapitaaltransfer van de federale overheid naar de lokale overheden.

Grafiek 3



Ondanks deze relatief hoge groei van de primaire uitgaven werd een quasi stelselmatige verbetering van het vorderingensaldo opgetekend. In 1992 bedroeg het vorderingentekort nog 0,9% van het BBP dit werd tegen 1996 weggewerkt. De combinatie van een hoge reële groei van de primaire uitgaven en een verbetering van het vorderingensaldo werd mogelijk gemaakt door een hoge reële groei van de ontvangsten (over de periode 1992-2000 gemiddeld 3,4%). Deze is onder meer toe te schrijven aan de evolutie van de overgedragen personenbelasting en BTW tijdens de overgangsfase van de BFW.

De komende jaren zullen verschillende factoren een negatieve invloed uitoefenen op de ontvangstenontwikkeling van de deelsectoren van entiteit II. Indien geen rekening wordt gehouden met de toepassing van de Lambermontakkoorden groeien in de definitieve fase van de BFW de aan de gemeenschappen en gewesten over te dragen middelen minder snel dan het BBP. Deze tendens wordt (afhankelijk van de gehanteerde hypothesen) wel omgebogen door het in rekening brengen van de in het Lambermontakkoord voorziene extramiddelen voor de gemeenschappen. Bij de lokale overheden stelt zich de vraag in welke mate zij gaan anticiperen op de verlaging van de personenbelasting. Bij ongewijzigd beleid vloeit hier een stelselmatige daling van de ontvangstenratio uit voort. De ontvangstenevolutie van de lokale overheden zal ook aangetast worden door de liberalisering van de elektriciteitsmarkt. De uitgavenontwikkeling van entiteit II zal dan ook moeten afgestemd worden op een minder sterke groei van de ontvangsten. Het is dan ook evident dat de uitgavenontwikkeling die werd vastgesteld op het niveau van entiteit II niet verder kan doorgezet worden teneinde de realisatie van de objectieven inzake het vorderingensaldo niet in gevaar te brengen.

Uit deze terugblik blijkt duidelijk dat de doelstellingen die ofwel expliciet ofwel impliciet gesteld zijn aan de reële groei van de primaire uitgaven van entiteit I en II ambitieus zijn en bijgevolg **op alle overheidsniveaus een constante bewaking van de evolutie van de primaire uitgaven veronderstellen**. Het realiseren van de vooropgestelde budgettaire marge laat initieel geen ruimte voor een meer expansief uitgavenbeleid dan in de voorbije periode. Er moet hierbij wel een duidelijk onderscheid gemaakt worden tussen de reële groei van de primaire uitgaven vóór en na aanwending van de beschikbare budgettaire marges.

2.2.2. Een structureel scenario op basis van een trendgroei

Bij de beoordeling van de begrotingsresultaten wordt meer en meer belang gehecht aan de structurele of conjunctuurgezuiverde begrotingspositie. Daarom vond de Afdeling het noodzakelijk om het begrotingsbeleid meer te richten op het **structureel saldo**. In het vorig jaar uitgetekende scenario is voor de periode 2002-2005 gewerkt met een geraamde trendgroei van 2,5% (10). Dit garandeerde dat de opbouw van een overschot van 0,5% in 2002 tot 1,0% in 2005 op basis van de toen geraamde output-gap per definitie zou leiden tot een structureel overschot van 0,5%. De regering is bij de opmaak van het Stabiliteitsprogramma uitgegaan van een vergelijkbaar schema en voorziet voor de periode 2001-2005 een trendgroei van 2,5%.

Er bestaat heel wat onduidelijkheid over de noties trendgroei en potentiële groei. Bovendien vertonen, aangezien het geen waarneembare of meetbare grootheden zijn, ramingen van beide grootheden nog al eens verschillen. Daar waar de potentiële groei beroep doet op een productiefunctie, wordt de trendgroei afgeleid via een louter statistische methode. De Afdeling wil hier niet dieper ingaan op de talrijke technische en statistische problemen verbonden aan de raming van de potentiële- en/of trendgroei (11). Maar wil wel de aandacht vestigen op een aantal onderliggende hypothesen met belangrijke **beleidsimplicaties**.

De bepaling van de potentiële groei bij middel van de productiefunctiemethode biedt het voordeel dat ze concrete aanknopingspunten voor het beleid biedt. De potentiële economische groei wordt bepaald door de evolutie van de werkgelegenheid en de productiviteit. De eerste factor wordt in hoofdzaak bepaald door demografische factoren en een reeks van maatschappelijke factoren die de participatie in het arbeidsproces bepalen. De tweede factor is het complexe resultaat van technologische vooruitgang (de combinatie van de verschillende productiefactoren) en de evolutie van de kapitaalgoederenvoorraad. Als uitgangspunt voor de verdere analyse wordt de raming genomen van de potentiële groei van de OESO uit de recentste Economic Outlook (12).

Tabel I.7
Raming van de potentiële groei door de OESO

	1995-2002	2003-2006
Potentiële BBP-groei	2,5	2,4
Arbeidsproductiviteit (output per tewerkgestelde)	1,7	1,8
Potentiële groei werkgelegenheid	0,8	0,6
Bijdrage tot de groei van de werkgelegenheid		
Participatiegraad	0,6	0,5
Bevolking op arbeidsleeftijd	0,0	0,0
NAIRU	0,1	0,1

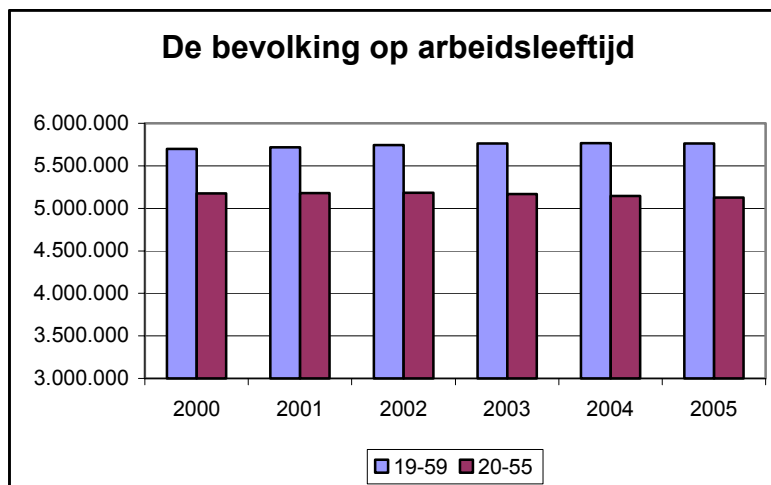
Bron: OESO

- 10 In de "Economische Vooruitzichten 2000-2005" van april 2000 raamde het Planbureau de potentiële groei op 2,5 à 2,6%.
- 11 Het onderscheid tussen deze twee begrippen en de verschillende berekeningsmethodes wordt overzichtelijk weergegeven in onder meer:
- ECB-maandbericht oktober 2000 pg.35-43
 - European Commission: European Economy no 1/2 April 2000 Supplement A pg. 59-60.
 - European Commission: Economic paper nr. 150. Potential Output: Measurement Methods, "New" Economy Influences and Scenarios for 2001-2010.
- 12 OECD: Economic Outlook, May 2001, pg. 61.

Volgens de berekening van de OESO zou de potentiële groei lichtjes teruglopen van gemiddeld 2,5% in de periode 1995-2002 tot gemiddeld 2,4% voor de periode 2003-2006. Deze potentiële groei vloeit voort uit een stijging van de arbeidsproductiviteit met 1,7 à 1,8% en een toename van de werkgelegenheid die afneemt van 0,8% tot 0,6%. De belangrijkste vaststelling is dat de bijdrage van de tewerkstelling niet toe te schrijven is aan de zuiver demografische component, maar wel aan een stijging van de **werkgelegenheidsgraad**. Dit vormt het verschil met bvb. een andere recente raming van de potentiële groei door het IMF. Dit laatste is pessimistischer over de potentiële groei en situeert deze voor de periode 2001-2005 tussen de $2^{1/4}$ en $2^{1/2}$, waarbij $2^{1/2}$ beschouwd wordt als een bovengrens (13). Het belangrijkste verschil met de raming van de OESO is de bijdrage van de werkgelegenheid, die door het IMF pessimistischer wordt ingeschat.

De twee analyses illustreren duidelijk het belang van de evoluties op de arbeidsmarkt voor de potentiële groei. De bijdrage van de demografische factor (de bevolking op arbeidsleeftijd) stabiliseert of daalt zelfs lichtjes in de periode 2000-2005 afhankelijk van de gehanteerde definitie (14). Dit betekent dat, wil de arbeidsmarkt positief bijdragen tot de groei, deze bijgevolg vooral moet komen van een verhoging van de werkgelegenheidsgraad. De meeste ramingen van de arbeidsproductiviteit situeren zich in een marge van 1,75 tot 2,25%. Om een potentiële groei van 2,5 (het uitgangspunt van het Stabiliteitsprogramma) te bereiken is er bijgevolg een positieve bijdrage van de arbeidsmarkt noodzakelijk. De inspanningen om de **werkgelegenheidsgraad en de productiviteit** te verhogen moeten dan ook onverminderd worden verder gezet en waar mogelijk nog opgevoerd.

Grafiek 4



Dergelijk beleid gericht op een verhoging van de werkgelegenheidsgraad en de productiviteit sluit ook perfect aan bij de doelstellingen die de Europese Gemeenschap zich heeft gesteld op de top van Lissabon, nl. “de meest concurrerende en dynamische kenniseconomie van de wereld te worden die in staat is tot duurzame economische groei met meer en betere banen en een hechtere sociale samenhang”.

13 IMF, Belgium, Selected Issues, February 2001.

14 In de meest recente, nog niet gepubliceerde bevolkingsprognoses, is de verwachte toename van de bevolking naar boven toe herschat. Dit gaat ook gepaard met een sterkere toename van de bevolking op arbeidsleeftijd dan in de hier gehanteerde bevolkingsprognoses. Zie hiervoor Federaal Planbureau: Economische Vooruitzichten 2001-2006 van april 2001, blz. 41-50.

2.2.3. Behoedzaam omspringen met de herwonnen budgettaire vrijheid

Zoals hoger reeds gesteld heeft de Afdeling met het in het Jaarverslag 2000 voorgestelde scenario op middellange termijn een evenwicht nagestreefd tussen enerzijds de noodzaak om de schuldgraad verder af te bouwen en anderzijds een zekere budgettaire ruimte te creëren voor nieuwe initiatieven.

Op basis van de gehanteerde hypothesen heeft de Afdeling, uitgaande van een primaire uitgavengroei van 1,8% in reële termen, deze ruimte in 2005 op 1,5% van het BBP geraamd. Het is niet eenvoudig om effectief na te gaan in welke mate de budgettaire marge reeds benut werd. Zo is het niet altijd eenvoudig om een onderscheid te maken tussen de evolutie bij ongewijzigd beleid en de impact van nieuwe initiatieven op het niveau van de ontvangsten en de primaire uitgaven. Toch wil de Afdeling de aandacht vestigen op een belangrijke reeks van nieuwe initiatieven die sinds de start van de huidige legislatuur reeds beslist werden. Een lijst van belangrijke initiatieven, met hun geraamde bijkomende impact ten opzichte van 2001 wordt weergegeven in tabel I.8.

Tabel I.8

Een aantal belangrijke beleidsinitiatieven met hun geraamde budgettaire impact

	<i>Miljarden BEF</i>			
	2002	2003	2004	2005
Hervorming personenbelasting	10,0	35,0	50,0	80,0
Afschaffing aanvullende crisisbijdrage	16,0	23,0	23,0	23,0
Maatregelen werkgelegenheid	6,0	11,0	15,0	19,3
Sociale correcties	6,8	9,9	9,9	10,6
Investeringsubsidies NMBS	1,0	2,0	3,0	4,0
Ontwikkelingssamenwerking	3,0	7,0	7,0	7,0
Sociaal akkoord non-profit	7,0	11,2	14,9	19,6
Belastingvermindering Vlaams Gewest (a)	6,0	6,0	6,0	6,0
Bijkomende middelen gemeenschappen (b)	8,0	14,0	20,0	35,0
Totaal	63,8	119,1	148,7	204,5
Totaal in % BBP (c)	0,6	1,1	1,3	1,8

Bron: Jaarverslag NBB, HRF – Afdeling Financieringsbehoeften.

- (a) Er wordt enkel rekening gehouden met de impact van de toekenning van een korting op de personenbelasting, en niet met andere aangekondigde fiscale maatregelen zoals de afschaffing van het kijk- en luistergeld (19 miljard BEF).
- (b) Het betreft hier een transfer van entiteit I naar entiteit II meer bepaald de gemeenschappen.
- (c) BBP in prijzen 2001

De opsomming in tabel I.8 is niet limitatief. Maar er blijkt duidelijk uit dat de laatste twee jaren heel wat nieuwe initiatieven zijn ontwikkeld die in de volgende jaren beslag zullen leggen op omvangrijke budgettaire middelen. Het is echter niet correct om alle in tabel I.8 opgenomen maatregelen zonder meer te vergelijken met de initieel geraamde budgettaire marge. Immers met bepaalde maatregelen (zoals de afschaffing van de aanvullende crisisbijdrage) was reeds rekening gehouden bij de raming van de budgettaire marge, of er werd minstens verondersteld dat deze zouden gefinancierd worden binnen de groeivoet van 1,8% voor de primaire uitgaven (bvb. de akkoorden voor de non-profitsector, de politiehervorming). Voor andere maatregelen werd dan weer beslist om deze minstens gedeeltelijk binnen de genormeerde evolutie van de primaire uitgaven te financieren (ontwikkelingssamenwerking). Daarnaast zijn er belangrijke projecten, zoals de aanleg van een Gewestelijk Expresnet rond Brussel waarvoor nog geen concreet uitvoeringsschema beschikbaar is en andere nog niet geconcretiseerde initiatieven (zoals de sociale programmatie voor ambtenaren). Ook de in het kader van de Lambermontakkoorden voorziene extramiddelen voor de gemeenschappen werden in tabel I.8 opgenomen. Een deel van de marge die op het niveau van entiteit I ontstaat wordt hierdoor overgedragen naar de gemeenschappen. De uiteindelijke aanwending wordt echter bepaald door de gemeenschappen. Ten slotte moet benadrukt worden dat de voorziene financiering van het "Zilverfonds" geen beslag zal leggen op de beschikbare marges. Zoals voorzien in het neergelegde wetsontwerp zal het "Zilverfonds" gefinancierd worden uit: begrotingsoverschotten, overschotten van de sociale zekerheid, niet-fiscale ontvangsten en de opbrengsten van de beleggingen van het fonds (15).

Uit een andere analyse, nl. de projecties van het Federaal Planbureau voor de periode 2001-2006, blijkt dat bij een strenge interpretatie van de engagementen uit het Stabiliteitsprogramma en onder de door het Planbureau gehanteerde hypothesen, er op middellange termijn een overschrijding van de budgettaire objectieven dreigt (met ongeveer 0,3% van het BBP) (16). Meer bepaald op het niveau van entiteit II is het noodzakelijk dat de uitgavenontwikkeling uit het recent verleden wordt omgebogen om de vooropgestelde objectieven te halen.

Deze vaststellingen moeten aanzetten tot behoedzaamheid. De Afdeling is van oordeel dat op ieder overheidsniveau het budgettair beleid en dus ook de nieuwe initiatieven ingebed moeten worden in een meerjarenbenadering. **Gezien de vrij strikte normering van de overheidsfinanciën verdient het aanbeveling om de budgettaire ruimte en de effecten van de maatregelen voorzichtig in te schatten.** Zo niet dreigt het gevaar dat bvb. bij een tegenvallende conjunctuur of, een ontvangstenontwikkeling die negatiever uitvalt dan voorzien de objectieven inzake vorderingensaldo niet gehaald worden of dat er moet teruggekomen worden op eerder besliste maatregelen om het behalen van de objectieven veilig te stellen. Zowel de actualisering van het meerjarenprogramma voor entiteit I als de interne stabiliteitsprogramma's voor de gemeenschappen en gewesten vormen de geëigende instrumenten voor een meerjarenbenadering.

15 Kamer van Volksvertegenwoordigers: Wetsontwerp tot waarborging van een voortdurende vermindering van de overheidsschuld en tot oprichting van een Zilverfonds. Document 1269/001.

16 Federaal Planbureau: Economische Vooruitzichten 2001-2006, blz. 74.

3. De uitvoering van de begroting 2001, de normering voor 2002 in het kader van het Stabiliteitsprogramma

3.1. De macro-economische context

Na de sterke groeiprestatie van de Eurozone in 2000 wordt voor 2001 met een vertraging van de economische groei rekening gehouden. In tegenstelling tot 2000 zal de buitenlandse vraag nog slechts een beperkte bijdrage leveren tot de groei. De componenten van de binnenlandse vraag (in het bijzonder de particuliere consumptie) blijven echter vrij stevig. Toch is er meer dan andere jaren onzekerheid over de conjunctuurevolutie. Deze onzekerheid heeft vooral te maken met de inschatting van de evolutie van de Amerikaanse economie en de eventuele gevolgen van een sterkere dan op dit ogenblik geanticipeerde groeivertraging van de Amerikaanse economie op de Europese.

Er werd oorspronkelijk van uitgegaan dat de vertraging van de Amerikaanse economie geen al te grote gevolgen zou hebben voor het groeiritme van de Europese en de Belgische economie. Zo wijst onder meer de Europese Commissie in haar lentevooruitzichten op de relatief beperkte handelsstromen die er bestaan tussen de VS en Europa; de export van de EU naar de VS bedraagt slechts 2,3% van het BBP. Bovendien wordt gewezen op een aantal "fundamentals" van de Europese economie. Zo blijven de vraagbepalende factoren vrij gunstig, bovendien werden er de laatste jaren langs aanbodzijde een aantal structurele hervormingen doorgevoerd (17). Uit tabel I.9 blijkt dat de meeste officiële conjunctuurinstellingen in hun vooruitzichten die gepubliceerd werden in de periode februari-mei voor 2001 de BBP-groei situeerden tussen de 2,4 en 3,0%.

Tabel I.9

De vooruitzichten van de belangrijkste officiële conjunctuurinstellingen voor 2001

	Reële BBP-groei	Deflator	Consumptieprijsen
Oeso	2,8	2,5	1,7
IMF	2,4	1,9	2,2
Europese Commissie	3,0	2,3	1,9
Federaal Planbureau	2,8	2,2	1,5

Bron: OESO "Economic Outlook May 2001"; IMF World Economic Outlook May 2001; Europese Commissie Spring 2001 Forecasts; Federaal Planbureau (Economische Begroting februari 2001 en Economische vooruitzichten 2001-2006).

Ondertussen zijn er verschillende elementen die de onzekerheid over het conjunctuurverloop aanwakkeren en indicaties geven dat de groeivertraging ook in Europa sterker zal zijn dan aanvankelijk geraamd. Zo werden er tegenvallende cijfers gepubliceerd over de groei tijdens het eerste kwartaal in Duitsland en in Frankrijk. Verschillende vooruitlopende indicatoren (de synthetische indicator van de NBB, de door de Europese Commissie gepubliceerde indicatoren, de voorlopende indicator van de OESO) wijzen op een verslechtering van het conjunctuursentiment en leveren indicaties voor een vertraging van de economische groei. Niettegenstaande een beperkt herstel van de algemene synthetische bruto-indicator van de Nationale Bank van België in mei blijft de afgevlakte indicator, die de fundamentele tendens van de conjunctuur weergeeft, duidelijk neerwaarts gericht.

Gezien de onzekerheid over de conjunctuur gaat de Afdeling voor 2001 en de daaropvolgende jaren uit van een trendgroei van 2,5%. Voor de inflatie en deflator wordt voor 2001 en 2002 gewerkt met recente ramingen; daarna worden deze geacht ook trendmatig te evolueren (1,5%).

Tabel I.10
Macro-economische uitgangspunten voor het Jaarverslag

	2001	2002	2003-2005
Reële BBP-groei	2,5	2,5	2,5
Deflator	2,2	2,1	1,5
Nominale BBP-groei	4,8	4,7	4,0
Indexcijfer consumptieprijzen	2,2	1,7	1,5

Bron: HRF – Afdeling Financieringsbehoeften.

3.2. De begrotingsnormering binnen de geschetste macro-economische context

Bij de opmaak van het Stabiliteitsprogramma heeft de Regering gesteld dat zij opteert voor een **structureel scenario**, waarbij uitgegaan wordt van een trendgroei van 2,5%. Voor 2001 werd het engagement aangegaan om de gunstige gevolgen op de overheidsfinanciën van een groei van meer dan 2,5% aan te wenden voor een snellere schuldafbouw. Zoals hoger reeds gesteld geldt dit engagement ook voor de periode 2002-2005. Met dien verstande dat in ieder geval het deel van de groei boven de 2,7% aangewend zal worden voor een snellere schuldafbouw. Er is echter geen duidelijk engagement voor de aanwending van de groei tussen 2,5% en 2,7%.

De tekst van het Stabiliteitsprogramma laat dus ruimte voor interpretatie over de aanwending van de “**conjuncturele bonus**”. Men kan spreken van een maximale en minimale interpretatie. De **maximale interpretatie** houdt in dat de meevallers ten gevolge van een groei hoger dan 2,5% integraal aangewend worden voor een snellere schuldafbouw. Bij de **minimale interpretatie** is dit enkel het geval voor de groei boven de 2,7%. De Afdeling is van oordeel dat het aanbeveling verdient om zich te houden aan de maximale interpretatie. Dit ligt trouwens ook in de lijn van de aanbevelingen geformuleerd in de Globale Richtsnoeren voor het Economisch beleid. Het respecteren van de maximale interpretatie legt de klemtoon op de afbouw van de schuldgraad, daarnaast kan het ook op termijn het begrotingsbeleid enige soepelheid verlenen t.o.v. conjunctuurschommelingen.

Naast de regel voor de conjuncturele boni heeft de Regering in het Stabiliteitsprogramma 2001-2005 immers ook het engagement aangegaan om de geschetste opbouw van een overschot van 0,7% van het BBP in 2005 ook te respecteren bij een tegenvallende groei. Het is duidelijk dat de Regering hiermee voorrang heeft gegeven aan de schuldafbouw boven de mogelijkheid om de openbare financiën in te zetten als instrument van het conjunctuurbeleid. In de mate dat er tussen 2001 en 2005 evenwel conjuncturele boni worden aangelegd kunnen deze echter geheel of gedeeltelijk aangewend worden om de gevolgen van een tegenvallende conjunctuurontwikkeling op te vangen, in de mate dat de ondergrens van het vorderingensaldo (het in het Stabiliteitsprogramma 2001-2005 opgenomen schema) niet overschreden wordt.

De in tabel I.11 opgenomen objectieven moeten dan ook als een minima gezien worden die in functie van de effectieve groeiontwikkelingen moet bijgesteld worden. De regering heeft bij de opmaak van de begroting 2001 geen rekening gehouden met de opbrengst van de veiling van de UMTS-licenties. Gezien het eenmalig karakter van deze ontvangsten is dit ook aangewezen. Samen met de door de NBB gerealiseerde meerwaarde bij de inbreng van een deel van de goudvoorraad in de Europese Centrale Bank (7,1 miljard BEF) worden deze middelen bestemd voor het Zilverfonds (18). Rekening houdend met de opbrengst van de veiling van de UMTS-licenties wordt de initiële norm voor de gezamenlijke overheid voor 2000 van 0,2% van het BBP op 0,4% gebracht.

Tabel I.11

Objectieven voor het vorderingensaldo van de gezamenlijke overheid

	<i>In % van het BBP</i>					
	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Vorderingensaldo (Exclusief UMTS)	0,1	0,4	0,3	0,5	0,6	0,7
Interestlasten	6,9	6,6	6,2	5,9	5,6	5,3
Primair saldo (Exclusief UMTS)	6,9	7,0	6,5	6,4	6,2	6,0
Overheidsschuld	110,8	105,5	100,6	96,3	92,1	87,9

Bron: HRF – Afdeling Financieringsbehoeften.

Onder de gehanteerde hypothesen zou het aanhouden van de geschetste objectieven inzake vorderingensaldo de schuldgraad over de periode 2000-2005 met 22,9 procentpunt BBP doen dalen, dit komt neer op een gemiddelde van 4,6 procentpunt BBP per jaar. Gegeven de normering op het niveau van het vorderingensaldo en het geschatte verloop van de interestlasten bekomt men het overeenstemmende niveau van het primair saldo. Het primair overschot zou afnemen van 6,9% van het BBP in 2000 tot 6,0% in 2005. Tot 2005 zou het primair saldo dus boven de 6% BBP blijven. Het uiteindelijk niveau wordt wel bepaald door de effectieve evolutie van de interestlasten en bijgevolg het interestpeil. Zoals reeds gesteld in het Jaarverslag 2000 verzoent de geschetste normering de noodzaak aan schuldafbouw met een budgettair beleid dat ruimte biedt voor nieuwe initiatieven. Initieel (vóór nieuwe initiatieven) wordt deze ruimte gecreëerd door de daling van het vereiste primair overschot aangevuld met het verschil in groeivoet tussen de ontvangsten en de primaire uitgaven.

Indien men er van uitgaat dat de trendgroei voor de periode 2001-2005 inderdaad 2,5% zal bedragen stemt de in tabel I.11 geschetste verbetering van het vorderingensaldo overeen met de structurele verbetering. De zelfde redenering geldt voor de vermindering van het primair overschot.

18 Volgens de in het ESR-95 gehanteerde boekingsregels worden de meerwaarden niet opgenomen in het vorderingensaldo, zij beïnvloeden wel de evolutie van de overheidsschuld.

3.3. Budgettaire perspectieven voor 2001

In het Stabiliteitsprogramma 2001-2005 wordt voor 2001 uitgegaan van een vorderingensaldo van de gezamenlijke overheid van 0,2% van het BBP. Dit als resultaat van een overschot van 0,5% van het BBP voor entiteit II en een tekort van 0,3% voor entiteit I. Rekening houdend met de opbrengsten van de veiling van de UMTS-licenties wordt het aanbevolen vorderingenoverschot op 0,4 % van het BBP gebracht.

Tabel I.12
Objectieven inzake vorderingensaldo voor 2001

	1999		2000		2001	
	Realisaties				Objectieven	Aanbeveling
					Stabiliteits-	(inclusief
					programma	UMTS)
Gezamenlijke overheid						
Vorderingensaldo	-0,6	0,1			0,2	0,4
Interestlasten	7,1	6,9			6,6	6,6
Primair saldo	6,5	6,9			6,8	7,0
Entiteit I						
Vorderingensaldo	-1,0	0,1			-0,3	-0,1
Interestlasten	6,5	6,3			6,0	6,0
Primair saldo	5,5	6,3			5,7	5,9
Entiteit II						
Vorderingensaldo	0,4	0,0			0,5	0,5
Interestlasten	0,6	0,6			0,5	0,5
Primair saldo	1,0	0,6			1,0	1,0

Bron: HRF – Afdeling Financieringsbehoeften.

Indien men uitgaat van een daling van de interestlasten van 6,9% van het BBP in 2000 tot 6,6% in 2001 veronderstelt het realiseren van een vorderingensaldo van 0,4% van het BBP een primair overschot van 7,0%.

De onzekerheid over het verdere conjunctuurverloop in 2001 maakt het moeilijker om de budgettaire toestand in te schatten. Immers, zeker langs ontvangstenzijde, wordt het uiteindelijke resultaat in sterke mate bepaald door de evolutie van het BBP en meer in het bijzonder door de evolutie van de bestedingen en de looncomponent.

In het licht van de onzekerheid over de economie is het belangrijk te wijzen op het **engagement** dat de regering heeft aangegaan in het Stabiliteitsprogramma 2001-2005 om de vooropgestelde doelstellingen **ook te halen in geval van een tegenvallende groei**, behoudens gevoelige negatieve afwijkingen van de trendgroei of uitzonderlijke interestontwikkelingen. In de Globale Richtsnoeren voor het Economisch Beleid wordt uitdrukkelijk gesteld dat het overschot van 0,2% van het BBP ook moet gehaald worden bij een trager dan verwachte groei. De vraag die bijgevolg rijst, is of de openbare financiën de effecten van een eventueel lagere groei kunnen opvangen zonder bijkomende maatregelen.

Vooral het resultaat van entiteit I is gevoelig voor onvoorziene conjunctuurschommelingen. De ontvangsten van de deelsectoren van entiteit II bestaan immers voor een groot deel uit overdrachten die ofwel niet, ofwel met vertraging gebonden zijn aan de conjunctuur. Zo worden bvb. (tot het begrotingsjaar 2001) de aan de gemeenschappen en gewesten over te dragen middelen (naast de evolutie van de bevolking jonger dan 18 jaar) berekend op basis van de BNI-groei en de inflatie van het voorgaande jaar. Ook een belangrijke financieringsbron van de lokale overheden, nl. de aanvullende personenbelasting wordt in principe doorgestort aan het tempo van de kohieren en reflecteert bijgevolg de inkomstenevolutie met een aantal jaren vertraging. De vraag naar de haalbaarheid van de begrotingsobjectieven in het licht van een wijzigende conjunctuur en dan vooral de groeicomponent stelt zich bijgevolg vooral op het niveau van entiteit I. Er zijn uiteraard nog andere onzekerheden verbonden aan de uitvoering van de begroting. In het licht van de evoluties van de voorbije jaren kan bvb. verwezen worden naar de onzekerheid in verband met de uitvoering van de begroting voor gezondheidszorgen.

Het is belangrijk erop te wijzen dat bij de begrotingscontrole de Federale Regering voor de raming van de fiscale en parafiscale ontvangsten niet uitgegaan is van de groeiraming van de Economische Begroting van februari 2001 (2,8%), maar wel van een reële BBP-groei van 2,5%. Zo werd er een **conjunctuurbuffer** aangelegd van 16,8 miljard BEF, respectievelijk:

- 10,0 miljard BEF op het niveau van de fiscale ontvangsten;
- 6,8 miljard BEF op het niveau van de sociale bijdragen.

Dit moet in principe toelaten om een groeivertraging tot 2,5% op te vangen. Naast de conjunctuurbuffer in enge zin werden ondanks gunstiger interesthypothesen de interestlasten niet herzien. Hierdoor ontstaat er een bijkomende buffer van 6,9 miljard BEF. De beide ingebouwde buffers moeten dus toelaten om een groeivertraging tot ca. 2,4% op te vangen, steeds onder de hypothese van een correcte inschatting van de andere factoren en een correcte uitvoering van de begroting. In die zin vragen de evolutie van de fiscale ontvangsten en meer in het bijzonder de BTW-ontvangsten die na 5 maand 3,1% lager liggen dan voor de overeenstemmende periode in 2000, en de uitgaven voor gezondheidszorgen bijzondere aandacht.

Naast de onzekerheid over de economische groei moet ook rekening gehouden worden met de mogelijke impact van de hoger dan oorspronkelijk ingeschatte **inflatie**. In de Economische Begroting van februari werd de inflatie gemeten volgens de gezondheidsindex op 1,7% geraamd. In overeenstemming met het geraamde profiel van de gezondheidsindex zou de spilindex gehanteerd voor de aanpassingen van de lonen in de overheidssector en de sociale uitkeringen overschreden worden in augustus, met een aanpassing van de sociale uitkeringen in september en van de lonen in oktober. Door de sterkte stijging van het indexcijfer gedurende de eerste 5 maanden van 2001 werd de spilindex reeds in mei overschreden. Hierdoor worden de lonen en sociale uitkeringen drie maanden vroeger aangepast dan voorzien. Op het niveau van entiteit I leidt dit enerzijds tot meeruitgaven, anderzijds worden ook de ontvangsten op termijn positief beïnvloed.

Zoals hoger reeds aangehaald zijn de begrotingen van de deelsectoren van entiteit II op korte termijn minder gevoelig voor conjunctuurschommelingen; deze manifesteren zich slechts met vertraging. De gemeenschappen en gewesten kennen in 2001 een opvallend sterke groei van de volgens de BFW doorgestorte personenbelasting en BTW. Door het mechanisme dat volgens de BFW toegepast wordt tot 2001, worden deze middelen berekend op basis van de in het vorig jaar gerealiseerde groei en inflatie. Bovendien is er ook een voor de gemeenschappen en gewesten gunstig afrekeningsaldo voor 2000. Dit geeft er de Afdeling toe aangezet om in haar Advies van 2000 de Deelgebieden aan te bevelen om met deze extra-middelen een reserve bovenop de in het Advies van 1999 uitgewerkte norm aan te leggen. Deze kan dan later aangewend worden om de quasi stabilisatie van de toegewezen middelen inzake personenbelasting en BTW te absorberen, of fluctuaties in de middelen in latere jaren, op te vangen zonder dat de trendmatige evolutie van de primaire uitgaven in gevaar komt. In de Overeenkomst van 15 december 2000 hebben de gemeenschappen en gewesten deze aanbeveling, die resulteert in een vorderingenoverschot van 0,3% van het BBP onderschreven.

Door de definitieve vaststelling van de parameters gebruikt voor de berekening van de in 2001 door te storten middelen is het zojuist aangehaalde effect nog groter dan oorspronkelijk geraamd. De aan de gemeenschappen en gewesten over te dragen personenbelasting en BTW ligt nog ca. 15,5 miljard BEF hoger dan geraamd bij de opmaak van de initiële begroting 2001. Deze extra-middelen maken het halen van de doelstelling van de Overeenkomst van 15 december 2000 makkelijker. Daarnaast kunnen ze helpen om de meeruitgaven ten gevolge van de hoger dan verwachte inflatie op te vangen. De invloed van deze laatste zal des te groter zijn naarmate het aandeel van de lonen in de totale uitgaven groter is

De Vlaamse Regering is bij haar begrotingscontrole uitgegaan van een voorzichtige inschatting van de ontvangsten, die afwijkt van de in de aangepaste rijksmiddelenbegroting van de federale overheid voorziene doorstortingen. Hierdoor creëert ze een bijkomende buffer van ruim 0,1% van het BBP.

De lokale overheden realiseerden in 2000 een vorderingstekort van 0,2% van het BBP. Voor deze deelsector wordt er in de Overeenkomst van 15 december van uitgegaan dat dit omgezet wordt in een overschot van 0,2% van het BBP. Daarvoor wordt gerekend op het terugvallen van de investeringsuitgaven op een normaal niveau in het jaar volgend op de gemeenteraadsverkiezingen. Bovendien zullen de lokale overheden in 2001 ook profiteren van het wegwerken van de in 2000 opgelopen vertraging van de inkohiering van de personenbelasting door de federale overheid. Het blijft echter zeer de vraag of deze twee factoren zullen volstaan voor de vereiste verbetering van het vorderingensaldo.

Door het aanleggen van een aantal veiligheidsmarges op verschillende niveaus is het mogelijk de effecten van een groeivertraging tot een zeker niveau op te vangen zonder dat het objectief inzake het vorderingensaldo onmiddellijk in het gedrang komt. Dit veronderstelt wel dat de begrotingen correct worden uitgevoerd en dat uitgaven en ontvangsten verlopen zoals gepland. **In ieder geval wettigt de huidige onzekerheid een permanente waakzaamheid en opvolging van de begrotingsuitvoering (meer in het bijzonder op het niveau van entiteit I) zodat indien noodzakelijk tijdig kan bijgestuurd worden.**

3.4. De objectieven voor de begroting 2002

Zoals hoger reeds gesteld gaat de Afdeling voor 2002 uit van een neutraal macro-economisch kader, nl. een BBP-groei van 2,5%. Dit betekent dat het aanbevolen saldo overeenstemt met het in het Stabiliteitsprogramma opgenomen niveau. In tabel I.11 werd geschetst wat dit, onder de gehanteerde groeihypothese, impliceert voor de gezamenlijke overheid. In tabel I.13 wordt dit objectief opgesplitst naar de belangrijkste deelsectoren, rekening houdend met de engagementen aangegaan in de Overeenkomst van 15 december 2000. Zoals hoger reeds beklemtoond moeten dit gezien de aangegane engagementen gezien worden als minimale doelstellingen die afhankelijk van de in 2001 en 2002 effectief gerealiseerde economische groei moeten bijgesteld worden.

Tabel I.13
Objectieven inzake vorderingensaldo voor 2002

	Realisaties		Objectieven		
	1999	2000	2001 (Incl. UMTS)	2001 (Excl. UMTS)	2002
<i>In % van het BBP</i>					
Gezamenlijke overheid					
Vorderingensaldo	-0,6	0,1	0,4	0,2	0,3
Interestlasten	7,1	6,9	6,6	6,6	6,2
Primair saldo	6,5	6,9	7,0	6,8	6,5
Entiteit I					
Vorderingensaldo	-1,0	0,1	-0,1	-0,3	0,0
Interestlasten	6,5	6,3	6,0	6,0	5,7
Primair saldo	5,5	6,3	5,9	5,7	5,7
Entiteit II					
Vorderingensaldo	0,4	0,0	0,5	0,5	0,3
Interestlasten	0,6	0,6	0,5	0,5	0,5
Primair saldo	1,0	0,6	1,0	1,0	0,8

Bron: HRF – Afdeling Financieringsbehoeften.

Het voor 2001 voor de **gemeenschappen en gewesten** aanbevolen saldo was ingegeven door de atypische evolutie van de aan de gemeenschappen en gewesten over te dragen personenbelasting en BTW. Deze kenden immers door een combinatie van technische factoren een opvallend sterke groei. De situatie in 2002 vormt als het ware het spiegelbeeld van deze in 2001. Zowel met als zonder toepassing van het Lambermontakkoord vertonen de aan de gemeenschappen en gewesten over te dragen middelen in 2002 een quasi-stabilisatie. Het feit dat het objectief in 2001 eenmalig werd verhoogd tot 0,3%, laat bij een quasi-stabilisatie van de middelen toch nog een groei van de primaire uitgaven toe. In 2002 vallen de gemeenschappen en gewesten dus terug op het in het Jaarverslag 1999 door de Afdeling aanbevolen traject. Dit werd in de Overeenkomst van 15 december 2000 vertaald in een overschot van 0,1% van het BBP in ESR-termen.

Voor de **lokale overheden** werd in de Overeenkomst uitgegaan van een vorderingenoverschot van 0,2% van het BBP.

In het basisscenario werd voor **entiteit I** uitgegaan van een verbetering van het vorderingensaldo met 0,3% van het BBP. Dit moet gezien worden als de minimale verbetering onder “normale” omstandigheden. Gezien het objectief in 2001 rekening houdt met de eenmalige ontvangst van 0,2% BBP van de opbrengst van de UMTS-licenties wordt er feitelijk slechts een verbetering van 0,1% BBP opgetekend.

De combinatie van de objectieven voor de verschillende deelsectoren geeft een aanbevolen vorderingensaldo van 0,3% van het BBP voor de **gezamenlijke overheid**. Uitgaande van interestlasten ten belope van 6,2% van het BBP veronderstelt dit een primair saldo van 6,5% van het BBP. Het primair saldo in 2002 ligt ca. 0,1 procentpunt BBP lager dan in het Stabiliteitsprogramma. Hierbij moet wel beklemtoond worden dat de Afdeling de interestlasten iets lager inschat dan opgenomen in het Stabiliteitsprogramma.

DEEL II :
DE EVALUATIE VAN DE BEGROTINGSEVOLUTIES

HOOFDSTUK I

De begrotingsevoluties op het niveau van entiteit I (19)

1. Begrotingsontwikkelingen m.b.t. de federale overheid in 2000 en 2001

1.1. De uitvoering van de begroting 2000

1.1.1. De ontvangsten in 2000

Gezien de belangrijke toewijzing van ontvangsten (20) aan verschillende deelsectoren van de overheid, gebeurt de analyse van de ontvangsten van de federale overheid het best op het niveau van de “totale” ontvangsten (21). De evolutie van de rijksmiddelen, dit zijn de ontvangsten die de federale overheid kan aanwenden voor de financiering van haar uitgaven, wordt immers in sterke mate beïnvloed door vermelde transfers en is dus een minder geschikte maatstaf voor de analyse van de fundamentele tendensen van de ontvangsten.

In tabel II.1 worden naast de initiële begrotingsramingen voor 2000 ook de ramingen van de begrotingscontrole, de vermoedelijke en de werkelijk gerealiseerde “totale” ontvangsten weergegeven. Het detail van deze cijfers is in bijlage II.1 opgenomen.

-
- 19 De cijfergegevens in dit hoofdstuk worden geput uit de begrotingsdocumenten van de verschillende subentiteiten. Gezien de verschillen in methodologie en afbakening van de sectoren zijn deze gegevens niet volledig vergelijkbaar met deze uit de Nationale Rekeningen die in Deel I.1 werden besproken.
- 20 Dit zijn de op de “totale” ontvangsten voorafgenomen middelen t.b.v. de gemeenschappen en de gewesten, de sociale zekerheid en de Europese Unie. De totale begrotingsinspanning t.o.v. die overheden is ruimer gezien de uitgavenbegroting ook de dotaties ten gunste van die overheden bevat.
- 21 De “totale” ontvangsten omvatten, naast de rijksmiddelen, ook de middelen die door de Federale Overheid voor rekening van de gemeenschappen en de gewesten, de sociale zekerheid en de Europese Unie geïnd worden. Ze houden geen rekening met de opcentiemen en andere ontvangsten die voor rekening van de lokale overheden geïnd worden en via de Schatkist transiteren als “derdengelden”.

Tabel II.1

**De “totale” ontvangsten geïnd door de federale overheid
Evolutie 1999-2000**

Miljarden BEF

	1999	2000			% variatie '00 rea. / '99 rea.	
	Realisaties	Initieel	Begrotings- controle	Vermoedelijke ontvangsten		Realisaties
<i>LOPENDE ONTVANGSTEN</i>	2.766,4	2.796,5	2.849,7	2.934,6	2.914,2	5,3%
Fiscale ontvangsten	2.661,6	2.691,2	2.735,1	2.820,9	2.806,9	5,5%
- Directe Belastingen	1.558,0	1.585,3	1.624,0	1.648,6	1.633,7	4,9%
- Douane	46,9	44,3	44,3	51,0	52,3	11,3%
- Accijnzen	229,5	228,6	233,8	236,5	234,2	2,1%
- BTW	728,5	730,2	752,7	782,5	785,7	7,9%
- Registratie	98,7	102,8	105,7	102,3	101,1	2,4%
- Conjonctuurbuffer	0,0	0,0	-25,4	0,0	0,0	
Niet-fiscale ontvangsten	104,8	105,3	114,7	113,7	107,3	2,3%
<i>KAPITAALONTVANGSTEN</i>	40,3	51,1	50,8	45,3	43,6	8,2%
Fiscale	36,0	36,7	37,8	40,5	40,9	13,6%
Niet-fiscale	4,3	14,4	13,0	4,8	2,8	-36,1%
TOTAAL	2.806,7	2.847,6	2.900,5	2.979,8	2.957,8	5,4%
Waarvan						
Over te dragen	1.214,5	1.238,1	1.241,5	1.249,9	1.253,2	3,2%
Aan gemeenschappen en gewesten	993,3	1.001,4	1.003,4	1.005,1	1.004,7	1,2%
Aan sociale zekerheid	136,4	152,9	152,9	152,9	155,4	13,9%
Aan Europese Unie	84,8	83,7	85,1	91,8	93,1	9,8%
Rijksmiddelen	1.592,3	1.609,5	1.659,1	1.730,0	1.704,7	7,1%

Bron: Algemene Toelichting.

Conjunctuurnota – Studie- en Documentatiedienst

Tussen 1999 en 2000 zijn de **“totale” ontvangsten**, in nominale termen uitgedrukt, met 5,4% gestegen. De toename van de totale ontvangsten ligt hiermee op een vergelijkbaar niveau met de nominale BBP-groei (5,3%).

De **lopende ontvangsten** stijgen met 5,3%. Dit is het resultaat van een groei van 5,5% van de lopende fiscale ontvangsten en 2,3% van de niet-fiscale ontvangsten. Ondanks de uitgesproken daling van de niet-fiscale kapitaalontvangsten noteren de **totale kapitaalontvangsten** toch nog een stijging met 8,2%.

In de loop van de uitvoering van de begroting 2000 werden de ramingen van de totale ontvangsten stelselmatig naar boven toe herzien, van 2.847,6 miljard BEF bij de initiële begroting, naar 2.900,5 bij de begrotingscontrole en uiteindelijk 2.979,8 miljard BEF voor de vermoedelijke ontvangsten. Dit gebeurde vooral onder impuls van de ramingen van de fiscale ontvangsten. De uiteindelijk gerealiseerde ontvangsten bedroegen 2.957,8 miljard BEF. Hiermee werd de raming van de vermoedelijke ontvangsten niet gehaald, maar het niveau van de initiële raming werd met ca. 110 miljard BEF overschreden.

De directe belastingen, die de belangrijkste ontvangstenbron vormen (ca. 55,0% van de totale ontvangsten), zijn met 4,9% gestegen (22). Uiteraard gaan hierachter uiteenlopende evoluties van de verschillende belastingsoorten schuil. Hieronder worden enkel de meest markante evoluties geded.

- De ontvangsten aan *roerende voorheffing* hebben na twee jaar van inkrimping weer een stijging opgetekend (5,9%). De ontvangsten uit roerende voorheffing op dividenden stabiliseerden op het niveau van 1999. Dit laatste was wel vertekend door de inning van roerende voorheffing van uitzonderlijke dividenden voorafgaand aan een belangrijke fusie van een Belgische en een buitenlandse vennootschap. De ontvangsten uit de roerende voorheffing op intresten namen toe met 13,9%.
- Na een knik in 1999 hebben *de voorafbetalingen* weer aansluiting gevonden met de stijgende trend die zich vanaf 1992 heeft ingezet. De toename in 2000 met 4,4% komt hoofdzakelijk op rekening van de vennootschappen.
- De aan de bron geïnde *bedrijfsvoorheffing* nam toe met 5,5%. Enerzijds werd een stijging van de loonmassa opgetekend van 5,7% (23) anderzijds drukt het effect van een aantal maatregelen (de volledige indexering van de belastingchalen, de geleidelijke afbouw van de aanvullende crisisbijdrage) de progressiefactor van de bedrijfsvoorheffing.

De douanerechten, die integraal aan de Europese Unie gestort worden, stijgen met 11,3%. De stijging van de ontvangsten inzake **accijnzen** (2,1%) werd hoofdzakelijk gevoed door de ontvangsten uit accijnzen op tabak.

De BTW-ontvangsten en de opbrengsten van de met het zegel gelijkgestelde taksen, kenden een opmerkelijke groei met 7,9%. De sterke stijging van de bruto-ontvangsten aan BTW met 11,2% werd gedeeltelijk gecompenseerd door de toename van de terugbetalingen met 18,4%. De groei van de bruto-ontvangsten werd geschraagd door een levendige privé-consumptie (onder meer in de automobielsector, de audiovisuele sector en telecommunicatie- en informaticasector) en de evolutie van de brandstofprijzen.

De ontvangsten aan **registratie en diverse rechten** namen toe met 2,1%. In tegenstelling tot 1999 heeft de evolutie op de vastgoedmarkt maar een beperkte bijdrage geleverd tot de toename van de registratierechten.

De lopende niet-fiscale ontvangsten namen toe met 2,3%. Ze bleven 7,4 miljard BEF onder het bij de begrotingscontrole voorziene niveau.

De kapitaalontvangsten namen toe met 8,2%, vooral onder impuls van de fiscale kapitaalontvangsten (successierechten) die een stijging optekenden met 13,6%. De niet-fiscale kapitaalontvangsten noteerden een achteruitgang met 36,1%. De geplande verkoop van overheidsgebouwen, waarvoor een ontvangst van 9,0 miljard BEF was ingeschreven, werd niet uitgevoerd.

22 Rekening houdend met de correctie voor de geïnde maar nog niet geventileerde ontvangsten bedraagt de stijging 5,8%.

23 Raming Economische Begroting van februari 2001.

Uit tabel II.1 kan afgeleid worden dat een belangrijk deel (goed 42%) van de totale ontvangsten van de federale overheid, doorgestort wordt aan de andere overheidsgeledingen. In vergelijking met 1999 zijn deze overdrachten met 3,2% toegenomen. De aan de gemeenschappen en de gewesten overgedragen middelen, die staan voor het grootste deel van de over te dragen ontvangsten, stegen met 1,2%. De middelen die in het kader van de alternatieve financiering aan de sociale zekerheid werden gestort kenden een stijging met 13,9%. Vooral onder impuls van de invoerrechten (die integraal worden overgedragen) stijgen de naar de Europese Unie over te dragen middelen met 9,8%.

De rijksmiddelen (bijlage II.2), dit zijn de middelen die overblijven nadat op de totale ontvangsten de overgedragen middelen in mindering zijn gebracht, namen toe met 7,1%. Het zijn deze ontvangsten die de federale overheid aanwendt voor de financiering van de uitgaven die ingeschreven staan op haar begroting.

1.1.2. De op de begroting 2000 aangerekende uitgaven

In tabel II.2 wordt een overzicht gegeven van de evolutie van de tijdens het afgesloten begrotingsjaar beschikbare uitgavenkredieten en de aanrekeningen erop. In bijlage II.3 worden deze cijfers per departement weergegeven.

Tabel II.2
De uitgavenkredieten en de aanrekeningen 1999-2000

Miljarden BEF

	1999			2000			% variatie '00/'99	
	Aangepaste kredieten	Aanrekeningen	Realisatiegraad	Aangepaste kredieten	Aanrekeningen	Realisatiegraad	Kredieten	Aanrekeningen
	(1)	(2)	(3)=(2/1)	(4)	(5)	(6)=(5/4)	(7)=(4)/(1)	(8)=(5)/(2)
1. Dotaties	13,0	13,0	100,1%	13,8	13,8	100,0%	6,2%	6,1%
2. Gezagsdepartementen	322,8	310,7	96,2%	350,6	340,1	97,0%	8,6%	9,4%
3. Sociale cel	587,2	564,0	96,1%	602,3	597,1	99,1%	2,6%	5,9%
4. Economische cel	179,2	167,5	93,5%	181,6	185,9	102,4%	1,4%	11,0%
5. Provisies	1,3	0,0	0,0%	1,0	0,0	0,0%	-22,2%	
6. Europese Unie	47,2	45,5	96,3%	49,9	45,2	90,7%	5,6%	-0,5%
7. <i>Primaire Uitgaven</i>	1.150,8	1.100,8	95,7%	1.199,2	1.182,2	98,6%	4,2%	7,4%
8. Rijksschuld	626,5	599,1	95,6%	615,5	608,5	98,9%	-1,7%	1,6%
Algemeen totaal	1.777,2	1.699,9	95,6%	1.814,8	1.790,7	98,7%	2,1%	5,3%

Bron: Administratie van de Begroting en de Controle op de Uitgaven.

Tussen 1999 en 2000 beliep de nominale stijging van **de aangepaste kredieten** voor de *primaire uitgaven* (inclusief de transfers aan de Europese Unie) 4,2% en exclusief de verrichtingen met de Europese Unie 4,1%. Bij de begrotingscontrole 2000 werd uitgegaan van een stijging van de index van de consumptieprijzen van 1,5%, waardoor de reële groei van deze kredieten op 2,7% kan geschat worden. Zowel in 1999 als in 2000 bevatten de aangepaste kredieten, een belangrijk bedrag aan bijkredieten voorzien in aanpassingsbladen. Zo voorzag de wet houdende zesde aanpassing van de Algemene Uitgavenbegroting 1999 een bijkrediet van 25,6 miljard BEF in het kader van de dioxinecrisis. De tweede aanpassing van de Algemene Uitgavenbegroting 2000 voorziet in het totaal voor 24,9 miljard BEF bijkredieten (nl. 32,7 miljard BEF bijkredieten voor primaire uitgaven en voor 7,8 miljard BEF kredietreducties op de rijksschuldbegroting). Naast de inschrijving van een krediet voor het Belgisch aandeel in een kapitaalverhoging van het IMF, concretiseerde deze aanpassing de door de Regering bij de opmaak van de begroting 2001 aangekondigde vervroegde delging van latente schulden en een aantal andere eenmalige operaties voor een totaal bedrag van goed 15,5 miljard BEF (24).

De groei van de primaire uitgaven (inclusief de BNP-bijdrage aan de Europese Unie) op uitvoeringsbasis ligt met 7,4% aanzienlijk hoger dan de evolutie van de beschikbare kredieten. Exclusief de aan de Europese Unie toegewezen middelen beliep de groei 7,7%. Rekening houdend met de werkelijke evolutie van de index der consumptieprijzen in 2000 (2,55%) kan de reële groei van de primaire uitgaven (exclusief BNP-bijdrage) geschat worden op 5,0%. Dit cijfer moet echter genuanceerd worden. Een belangrijk deel van de "dioxinekredieten" (ca. 16,0 miljard BEF) werd effectief in 2000 geordonnanceerd, ook het overgrote deel van het in het tweede aanpassingsblad van de Algemene Uitgavenbegroting 2000 voorziene bijkredieten werden in 2000 effectief aangerekend. Indien men de aanrekeningen 2000 corrigeert voor deze uitzonderlijke factoren wordt de nominale groei van de primaire uitgaven herleid tot 3,7%, wat de reële groei op ca. 1,1% brengt (25).

De benutting van de kredieten op de *rijksschuldbegroting* (98,9%) lag merkelijk hoger dan in 1999 (95,6%). Dit brengt de benuttigingsgraad voor het geheel van de kredieten op 98,7%. Het totaal van de aangerekende kredieten steeg met 5,3%.

1.1.3. Het netto te financieren saldo in 2000

De tabel II.3 geeft een overzicht van het netto te financieren saldo. De cijfers steunen op kasverrichtingen en wijken bijgevolg af van de hiervoor besproken cijfers die steunen op de aanrekeningen.

-
- 24 Het betreft meer bepaald:
- de HST-financiering aan de NMBS ten belope van 6,2 miljard BEF;
 - één maandelijkse schijf van de investeringsdotatie van de NMBS ten belope van 2,1 miljard BEF;
 - het nucleair passief BP1 2001-2005 ten belope van 3,9 miljard BEF;
 - de terugbetaling aan de NBB van schuldvorderingen die voortvloeien uit betalingsakkoorden met vreemde staten ten belope van 3,3 miljard BEF.
- 25 Bij de correctie werd er van uitgegaan dat van de in het tweede aanpassingsblad van de Algemene Uitgavenbegroting 2000 aangevraagde bijkredieten er effectief 26,2 miljard BEF (80%) werden geordonnanceerd op een totaal van 32,7 miljard BEF.

Tabel II.3
Het netto te financieren saldo van de federale overheid 1996-2000

Miljarden BEF

	1996	1997	1998	1999	2000
I. Ontvangsten	1.400,8	1.444,6	1.543,2	1.589,5	1.701,6
- fiscale	1.252,7	1.333,5	1.432,9	1.482,2	1.593,9
- niet-fiscale	148,1	111,1	110,3	107,4	107,8
II. Uitgaven	1.645,5	1.619,8	1.665,5	1.651,9	1.707,6
III. Saldo van de begrotingsverrichtingen	-244,7	-175,2	-122,3	-62,4	-6,0
IV. Schatkistverrichtingen	1,8	-30,3	8,5	-84,7	-16,4
V. Netto te financieren saldo	-242,8	-205,5	-113,8	-147,1	-22,4
<i>Netto te financieren saldo in % van het BBP</i>	<i>-2,9%</i>	<i>-2,4%</i>	<i>-1,3%</i>	<i>-1,6%</i>	<i>-0,2%</i>

Bron: Algemene Toelichting.

Het saldo van de begrotingsverrichtingen van de federale overheid verbeterde in 2000 met 56,4 miljard BEF, dit als gecombineerd effect van een stijging van de ontvangsten met 112,1 miljard BEF en een stijging van de uitgaven met 55,7 miljard BEF. De primaire uitgaven op kasbasis kenden een toename van 45,7 miljard BEF of 4,3%. Naast de verbetering van het begrotingssaldo heeft ook het beter resultaat van de schatkistverrichtingen (68,4 miljard BEF beter dan in 1999) bijgedragen tot de verbetering van het netto te financieren saldo. Dit is teruggelopen van 147,1 miljard BEF in 1999 tot 22,4 miljard BEF in 2000. De federale overheid tekende in 2000 bijgevolg nog een netto te financieren saldo op van 0,2% van het BBP.

1.2. De evolutie van de ontvangsten en de uitgaven 2001

1.2.1. De evolutie van de ontvangsten in 2001

Tabel II.4 geeft een overzicht van zowel de totale als de rijksmiddelenontvangsten na begrotingscontrole. In bijlagen II.4 en II.5 wordt een meer gedetailleerd beeld van de ontwikkeling van deze ontvangsten gegeven.

Tabel II.4
Raming van de totale ontvangsten van de federale overheid
Begrotingscontrole - 2001

Miljarden BEF

	2000 Realisaties	2001 Initieel	2001 Begrotings- controle	% variatie ' 01 begr. c. / ' 00 rea.
<i>LOPENDE ONTVANGSTEN</i>	2.914,2	3.034,9	3.070,5	5,4%
Fiscale ontvangsten	2.806,9	2.912,2	2.934,4	4,5%
- Directe Belastingen	1.633,7	1.728,8	1.737,7	6,4%
- Douane	52,3	50,0	50,0	-4,3%
- Accijnzen	234,2	239,2	236,9	1,1%
- BTW	785,7	809,2	814,4	3,6%
- Registratie	101,1	107,2	105,4	4,3%
- Conjunctuurbuffer		-22,2	-10,0	
Niet-fiscale ontvangsten	107,3	122,7	136,1	26,8%
<i>KAPITAALONTVANGSTEN</i>	43,6	55,7	63,5	45,5%
Fiscale	40,9	41,7	43,1	5,6%
Niet-fiscale	2,8	14,0	20,4	634,2%
TOTAAL	2.957,8	3.090,6	3.133,9	6,0%
Waarvan				
Over te dragen	1.253,2	1.317,7	1.337,6	6,7%
Aan gemeenschappen en gewesten	1.004,7	1.083,6	1.100,5	9,5%
Aan sociale zekerheid	155,4	141,5	143,2	-7,8%
Aan Europese Unie	93,1	92,5	93,9	1,0%
Rijksmiddelen	1.704,7	1.772,9	1.796,3	5,4%

Bron: Algemene Toelichting
Conjunctuurnota – Studie- en Documentatiedienst

In vergelijking met de realisaties 2000 stijgen de **totale ontvangsten** 2001 na begrotingscontrole met 6,0%. Net als bij de begrotingscontrole is de federale regering voor de raming van de fiscale ontvangsten niet uitgegaan van de in de Economische Begroting van februari 2001 geraamde BBP-groei van 2,8%, maar werd een correctie aangebracht (conjunctuurbuffer) om de raming van de fiscale ontvangsten af te stemmen op een BBP-groei van 2,5%. Hierdoor worden de ontvangsten die voortvloeien uit een groei hoger dan 2,5% aangewend voor een snellere schuldafbouw.

Ten opzichte van de initiële begroting stijgen de **lopende fiscale ontvangsten** met 22,2 miljard BEF (na verrekening van de conjunctuurbuffer). Hierachter gaan verschillende bewegingen schuil. De vertrekbasis, met name de in 2000 gerealiseerde ontvangsten waren uiteindelijk 14,0 miljard BEF lager dan de vermoedelijke ontvangsten, die als basis dienden voor de raming bij de opmaak van de initiële begroting. Dit werd echter gecompenseerd door de herziening van de correcties en technische factoren, die met 14,8 miljard BEF naar boven toe werden herzien. Niettegenstaande de raming van de BBP-groei naar beneden toe herzien werd, van 3,1% tot 2,8%, heeft de gewijzigde samenstelling van de groei een belangrijk positief effect op de geraamde ontvangsten. Zo werd op basis van de parameters van de Economische Begroting de evolutie van de belastbare loonmassa herzien van 4,8% naar 5,3%.

De herraaming van de economische groei heeft ook een weerslag op de conjunctuurbuffer. Deze staat voor het deel van de fiscale ontvangsten gerealiseerd door de BBP-groei boven de 2,5%. Door de daling van de groeiprognoze werd de buffer herleid van 22,2 miljard BEF in de initiële begroting tot 10,0 miljard BEF in de aangepaste begroting.

De lopende niet-fiscale ontvangsten zouden in vergelijking met de realisaties van 2000 met 26,8% toenemen. In vergelijking met de initiële begroting werd de raming met 13,4 miljard BEF opgetrokken. Naast een aantal punctuele aanpassingen wordt deze stijging vooral verklaard door de toename van de stortingen van de Nationale Loterij (+5,7 miljard BEF), de boeking van het aandeel van de schatkist in het beschikbaar saldo van het pensioenfonds van de geïntegreerde politie (+4,6 miljard BEF), een verhoging van de verschuldigde renten afkomstig uit het buitenland (+3,6 miljard BEF),... Er moet opgemerkt worden dat de inkomsten uit de toekenning van de UMTS-licenties (18,2 miljard BEF) en de door de Nationale Bank van België gerealiseerde meerwaarde op een deel van haar goudvoorraad (7,1 miljard BEF) niet werden opgenomen in de niet-fiscale ontvangsten. De opbrengst van deze twee operaties is bestemd voor het Zilverfonds.

De kapitaalontvangsten stijgen in vergelijking met de realisaties 2000 met 45,5%. Enerzijds is er de trendmatige toename van de successierechten, anderzijds stijgen de niet-fiscale kapitaalontvangsten met ongeveer 17,6 miljard BEF. De niet-fiscale kapitaalontvangsten bevatten net als bij de initiële begroting een bedrag van 9,0 miljard BEF uit de verkoop van gebouwen.

De totale ontvangsten worden verminderd met de ontvangsten tot **financiering van de andere overheden**. Deze overdrachten stijgen tussen 2000 en 2001 met 84,4 miljard BEF of 6,7%. Door de mechanismen gehanteerd voor de berekening van de aan de gemeenschappen en gewesten door te storten personenbelasting en BTW reageren deze slechts met vertraging op de in 2000 opgetekende inflatie en hoge economische groei. De aan de gemeenschappen en gewesten over te dragen middelen stijgen met 95,8 miljard BEF of 9,5% (26). De aan de sociale zekerheid door te storten BTW-ontvangsten dalen met 12,2 miljard BEF. De alternatieve financiering van de sociale zekerheid werd immers verminderd als tegenpool voor de overname van de schuld van de sociale zekerheidsstelsels door de federale overheid (27).

26 Van de stijging met 95,8 miljard BEF is 91,3 miljard BEF toe te schrijven aan de evolutie van de over te dragen personenbelasting en BTW. De resterende 4,5 miljard BEF wordt verklaard door de geraamde evolutie van de gewestelijke belastingen en de over te dragen nalatigheidinteressen.

27 Zie ook punt 2.1.2 en 2.2.2.

Door de sterke stijging van de aan andere overheden over te dragen middelen (vooral onder invloed van de aan de gemeenschappen en gewesten over te dragen middelen) stijgen de **rijksmiddelen** uiteindelijk maar met 5,4% in vergelijking met 6,0% voor de totale ontvangsten.

1.2.2. De evolutie van de uitgavenkredieten in 2001

Tabel II. 5 geeft de evolutie van de uitgavenkredieten tussen 2000 en 2001 weer. Gezien gewerkt wordt met de kredieten voorzien bij de begrotingscontrole wordt de vergelijking niet vertekend door de belangrijke bijkredieten die eind 2000 voorzien werden ter aanzuivering van latente schulden.

Tabel II.5
De uitgavenkredieten van de federale overheid
begrotingscontrole - 2001

	2000 Aangepaste begroting (1)	Initiële begroting (2)	2001 Aanpassing (3)	2001 Aangepaste begroting (4)	% variatie 2001/2000 (5)=(4)/(1)
1. Dotaties	13,7	14,5	0,1	14,6	6,8%
2. Autoriteitsdepartementen	331,7	356,8	0,1	356,9	7,6%
3. Sociale Cel	593,4	616,7	3,1	619,8	4,5%
4. Economische Cel	169,3	164,8	1,5	166,3	-1,7%
5. Diversen	6,2	4,8	-1,2	3,6	-41,5%
6. Financiering Europese Unie	49,9	56,3	-9,3	47,0	-5,7%
<i>Primaire uitgaven</i>	<i>1.164,1</i>	<i>1.213,9</i>	<i>-5,6</i>	<i>1.208,3</i>	<i>3,8%</i>
6. Rijksschuld	625,7	618,3	0,0	618,2	-2,4%
ALGEMEEN TOTAAL	1.783,6	1.827,4	-4,5	1.822,9	0,9%

Bron: Algemene Toelichting

Bij de begrotingscontrole 2001 werden de kredieten voor primaire uitgaven (inclusief financiering Europese Unie) met 5,6 miljard BEF verminderd, exclusief de financiering van de Europese Unie wordt er een toename met 4,8 miljard BEF vastgesteld. Deze wordt hoofdzakelijk verklaard door pensioenbijdrage van 20% die ingevolge de politiehervorming verschuldigd is voor de ex-rijkswachters (28). In vergelijking met 2000 nemen de kredieten voor primaire uitgaven (incl. Europese Unie) met 3,8% toe. Exclusief de kredieten t.b.v. de Europese Unie zou die groei 4,0% belopen. Rekening houdend met de bij de begrotingscontrole in het vooruitzicht gestelde ontwikkeling van de index van de consumptieprijzen (1,5%) kan de reële groei van de primaire uitgaven op 2,3% geschat worden.

Ten opzichte van de initiële begroting bleven de kredieten van de rijksschuld (exclusief aflossingen) ongewijzigd. De hypothesen voor de rente-evolutie werden bij de begrotingscontrole op basis van de forward rates naar beneden toe herzien. De Regering besliste echter hiermee geen rekening te houden en op deze wijze een bijkomende buffer aan te leggen van 6,9 miljard BEF.

1.2.3. De evolutie van het netto te financieren saldo en het vorderingensaldo in 2001

De tabel II. 6 geeft een overzicht van de evolutie van het netto te financieren saldo tussen 2000 en 2001.

Tabel II.6
Het netto te financieren saldo van de federale overheid
Begrotingscontrole - 2001

Miljarden BEF

	Kas- resultaten	K r e d i e t e n	
	2000	2001 Initieel	Aangepast
I. Ontvangsten	1.701,6	1.773,0	1796,3
- fiscale	1.593,9	1.651,0	1.640,6
- niet-fiscale	107,8	121,9	155,7
II. Uitgaven	1.707,6	1.776,0	1.780,6
III. Saldo van de begrotingsverrichtingen	-6,0	-3,0	15,7
IV. Schatkistverrichtingen	-16,4	-63,5	-56,2
V. Netto te financieren saldo	-22,4	-66,5	-40,5
<i>Netto te financieren saldo in % van het BBP</i>	<i>-0,2%</i>	<i>-0,6%</i>	<i>-0,4%</i>

Bron: Algemene Toelichting

28 Deze meeruitgave wordt op het niveau van het saldo gecompenseerd door een analoge stijging van de niet-fiscale ontvangsten.

Op basis van de besproken ontvangsten- en uitgavenevolutes wordt voor 2001 een positief begrotingssaldo bekomen van 15,7 miljard BEF. Rekening houdend met het geraamde saldo van de schatkistverrichtingen (-56,2 miljard BEF), bekomt men een netto te financieren saldo van 40,5 miljard BEF. Dit is een verbetering ten opzichte van de initiële begroting met ongeveer 26,0 miljard BEF. Dit is wel ongeveer 18 miljard BEF slechter dan de realisatie 2000. Op basis van deze cijfers zou het netto te financieren saldo dat in 2000 teruggelopen was tot 0,2% van het BBP opnieuw oplopen tot 0,4%. Indien men in tabel II.6 voor de aangepaste begroting 2001 de geraamde fiscale ontvangsten en interestlasten in rekening zou brengen exclusief de ingebouwde conjunctuurbuffers, dan zou het netto te financieren saldo ongeveer constant blijven op het niveau van 2000.

Sinds een paar jaar wordt in de Algemene Toelichting ook de overgang gemaakt van het saldo volgens de begrotingsdefinitie naar het vorderingensaldo conform de ESR-95 definities. Deze overgang wordt weergegeven in tabel II.7.

Tabel II.7
Het vorderingensaldo van de federale overheid
Begrotingscontrole - 2001

Miljarden BEF

	2000 Overheids- rekening	2001	
		Algemene Toelichting Initieel	Aangepast
Saldo begrotingsverrichtingen		-3,0	15,7
Correcties overgang naar vorderingensaldo <i>(Waarvan BNP-bijdrage aan de EU)</i>		-44,1 <i>(-56,3)</i>	-68,3 <i>(-47,0)</i>
Vorderingensaldo	-46,1	-47,1	-52,6
Vorderingensaldo in % van het BBP	-0,5	-0,5	-0,5

Bron: INR – Overheidsrekeningen 2000, Algemene Toelichting

Uit tabel II.7 valt af te lezen dat de verbetering van het begrotingssaldo tussen de initiële en de aangepaste begroting 2001 toe te schrijven is aan verrichtingen die geen invloed hebben op het vorderingensaldo. Het geraamde vorderingentekort in de aangepaste begroting is nog iets groter dan in de initiële begroting. Uitgedrukt in % van het BBP blijft het vorderingentekort constant op 0,5%.

1.3. Besluit

De Afdeling stelt vast dat, zoals dit ook de voorgaande jaren het geval was, de begroting gestoeld werd op voorzichtige macro-economische uitgangspunten. Zo werd een buffer (10 miljard BEF) ingeschreven die staat voor het verschil in fiscale ontvangsten bij de geraamde BBP-groei van 2,8% en de gehanteerde trendgroei van 2,5%. Op het niveau van de rentelasten werd geen rekening gehouden met de gunstiger forward rates en werd een bijkomende buffer aangelegd van 6,9 miljard BEF. Deze werkwijze vormt enerzijds de concretisering van het in het Stabiliteitsprogramma 2001-2005 opgenomen engagement om de positieve impact van de groei hoger dan 2,5% prioritair aan te wenden voor de versnelde afbouw van de overheidsschuld. Daarnaast maakt zij het ook mogelijk om de impact van bepaalde onvoorziene factoren op te vangen zonder dat de oorspronkelijke begrotingsdoelstelling onmiddellijk in het gedrang hoeft te komen.

Met de huidige onzekerheid over de conjunctuur bewijst deze werkwijze haar verdienste. Er moet dan wel over gewaakt worden dat de rente- of conjunctuurbuffer niet aangetast wordt door uitgavenoverschrijdingen.

Zowel uit de realisaties 2000 als uit de aangepaste begroting 2001 blijkt dat de doelstelling om de reële groei van de primaire uitgaven te beperken tot 1,5% ambitieus is. Volgens de aangepaste begroting 2001 wordt deze doelstelling, onder meer door de impact van de kredieten ingeschreven in het kader van de politiehervorming, niet gerespecteerd. De Afdeling wenst te beklemtonen dat bij het niet-respecteren van deze norm ingeteerd wordt op de in het meerjarenprogramma 2001-2005 voorziene marges die gebaseerd waren op een reële groei van de primaire uitgaven van de departementen en de sociale zekerheid van 1,5%.

Op basis van de vermelde ontvangsten- en uitgavenevoluties mag men aannemen dat de federale overheid op de aangegeven koers blijft met het oog op het naleven van de in het Stabiliteitsprogramma van België vooropgestelde doelstellingen m.b.t. vermindering van het tekort en de daling van de schuldgraad. De huidige onzekerheid over de conjunctuur en de evolutie van de fiscale ontvangsten (meer bepaald de BTW-ontvangsten) rechtvaardigen een permanente opvolging van de uitvoering van de begroting 2001.

2. De evoluties in de sociale zekerheid

2.1. De evoluties in de sociale zekerheid voor werknemers 1999-2001

2.1.1. De belangrijkste evoluties 1999-2001

Tabel II.8 geeft de evoluties weer van de lopende ontvangsten en uitgaven in de sector van de sociale zekerheid voor werknemers, zoals die in de verschillende stadia van het budgettaire proces konden opgetekend worden. De cijfers die geput werden uit het Vademecum van de Begroting van de sociale zekerheid worden meer in detail weergegeven in bijlage II.8.

Tabel II.8
Sociale zekerheid voor werknemers 1999-2000

	1999 Realisaties	Initieel	2000 Begrotings- controle	Voorlopige realisaties	% variatie '00 voorl.rea. '99 verm.
<i>Miljarden BEF</i>					
Uitkeringsinstellingen					
Uitgaven	1.519,2	1.550,7	1.548,6	1.562,3	2,8%
Prestaties	1.428,2	1.461,8	1.459,3	1.474,7	3,3%
<i>w.o. Z.I.V. Gezondheidszorg</i>	455,0	470,2	470,2	484,6	6,5%
<i>Pensioenen</i>	483,9	495,2	495,8	498,1	2,9%
<i>Werkloosheid</i>	185,0	187,1	184,3	181,5	-1,9%
Andere	91,1	89,0	89,4	87,7	-3,7%
Eigen ontvangsten	90,7	91,3	90,8	92,2	1,7%
Lopende behoeften	1.428,5	1.459,4	1.457,9	1.470,1	2,9%
Overdracht Globaal beheer	1.428,5	1.469,0	1.467,9	1.460,4	2,2%
Saldo Uitkeringsinstellingen	0,0	9,6	10,0	-9,7	
Globaal beheer					
Ontvangsten	1.477,7	1.479,9	1.492,1	1.548,5	4,8%
Bijdragen	1.111,1	1.106,9	1.117,6	1.158,4	4,3%
Staatstussenkomst	194,9	197,1	196,2	197,2	1,2%
Alternatieve financiering	127,9	140,9	140,9	143,2	12,0%
Andere	43,8	35,0	37,4	49,7	13,5%
Uitgaven Globaal beheer	1.442,4	1.484,8	1.486,7	1.478,2	2,5%
Overdrachten naar andere sectoren	1.428,5	1.469,0	1.467,9	1.460,4	2,2%
Andere	13,9	15,8	18,8	17,8	27,9%
Saldo Globaal beheer	35,3	-4,9	5,4	70,3	
Globaal saldo	35,3	4,7	15,4	60,5	
P.m.					
Totaal ontvangsten	1.568,4	1.571,2	1.582,9	1.640,7	4,6%
Totaal uitgaven	1.533,1	1.566,5	1.567,4	1.580,2	3,1%

Bron: Vademecum – Begroting van de sociale zekerheid.

Het werknemersstelsel realiseerde in 2000 een **globaal overschot op de lopende verrichtingen** van 60,5 miljard BEF. Het voorlopig resultaat ligt hiermee 45,1 miljard hoger dan geraamd bij de begrotingscontrole. Dit beter dan bij de begrotingscontrole begroot resultaat is in hoofdzaak toe te schrijven aan de gunstige evolutie van de ontvangsten die 57,8 miljard hoger liggen dan geraamd. Het effect van deze meerontvangst werd echter gedeeltelijk gecompenseerd door een bedrag aan meeruitgaven ten belope van 12,8 miljard BEF. Het overschot volgens het voorlopig resultaat 2000 ligt 25,2 miljard BEF hoger dan de realisaties 1999.

De verdere, meer gedetailleerde, bespreking volgt de logica eigen aan het Globaal beheer. Eerst worden de verrichtingen op het niveau van de uitkeringsinstellingen besproken. Daarna komen de ontvangsten en de uitgaven van het Globaal beheer aan bod.

De **totale uitgaven van de uitkeringsinstellingen** zijn in 2000 met 2,8% gestegen. De **prestaties** maken ongeveer 93% uit van de totale uitgaven, het is dan ook logisch dat zij de uitgavenevolutive domineren. In vergelijking met 1999 zijn de prestaties in nominale termen toegenomen met 3,3%. Dit algemeen cijfer camoufleert echter uiteenlopende evoluties in verschillende sectoren. De uitgaven voor gezondheidszorgen zijn met 6,5% toegenomen. Bij de opmaak van de initiële begroting 2000 werd - rekening houdend met de norm voor de reële groei van de uitgaven voor gezondheidszorgen die door de Regering op 2,5% werd gebracht - het begrotingsobjectief voor de algemene regeling op 470,5 miljard BEF vastgesteld. Volgens de voorlopige rekeningen zou er een overschrijding zijn van deze norm met 14,1 miljard BEF. Naast de overschrijding van het begrotingsobjectief voor de sector gezondheidszorgen heeft ook de hoger dan verwachte inflatie aanleiding gegeven tot meeruitgaven. Bij de begrotingscontrole werd nog uitgegaan van een aanpassing van de uitkeringen aan de spilindex in december, uiteindelijk had deze aanpassing reeds in september plaats. De uitgaven voor werkloosheid en in mindere mate brugpensioenen bleken, gezien de gunstige evolutie van de effectieven, te hoog ingeschat bij de initiële begroting en de begrotingscontrole. Ten opzichte van de realisaties 1999 wordt er voor deze twee sectoren een daling van de uitgaven voor prestaties opgetekend van respectievelijk 1,9% en 4,3%.

De **andere uitgaven van de uitkeringsinstellingen** zijn ten opzichte van 1999 in nominale termen met 3,7% gedaald.

De **eigen ontvangsten van de uitkeringsinstellingen** zijn met 1,7% toegenomen tot 92,2 miljard BEF.

De **overdrachten van het Globaal beheer** moeten in principe de financieringsbehoeften van de uitkeringsinstellingen dekken (29). De hoger beschreven realisaties inzake ontvangsten en uitgaven van de uitkeringsinstellingen geven aanleiding tot een lopende behoefte van 1.470,1 miljard BEF in 2000. Ten opzichte van de realisatie 1999 is dit een stijging met 2,9%. De overdracht van het Globaal beheer (1.460,4 miljard BEF) is dus niet voldoende om de lopende behoefte te dekken. De uitkeringsinstellingen realiseren bijgevolg een tekort van 9,7 miljard BEF.

29 In principe dekken de overdrachten van het Globaal beheer zowel de lopende behoeften (saldo van de totale uitgaven en eigen ontvangsten) als het saldo van de kapitaalrekening. Voor de RIZIV-geneeskundige verzorging financiert het Globaal beheer de begrotingsdoelstelling en het deel van de overschrijding van het jaar t-2 dat ten laste van het RIZIV valt.

De **ontvangsten van het Globaal beheer** zijn in 2000 met 4,8% gestegen. De ontvangsten aan **sociale bijdragen** lagen merkkelijk hoger dan geraamd bij de begrotingscontrole. Net als bij de raming van de fiscale ontvangsten werd er voor de raming van de sociale bijdragen niet uitgegaan van de parameters van de Economische Begroting van februari 2000 maar werden de parameters van de initiële begroting behouden. Zo werd er uitgegaan van een geraamde groei van de loonmassa met 4,0%. Op basis van de voorlopige realisaties raamt de RSZ de toename van de loonmassa op 7,6%. Dat de groei van de loonmassa niet zonder meer vertaald wordt in een equivalente stijging van de ontvangsten is toe te schrijven aan de toegenomen impact van de vermindering van de sociale bijdragen. Deze laatste is toegenomen van 71,0 miljard BEF in 1999 tot 103,2 miljard BEF in 2000, een toename met goed 45% (30).

Het basisbedrag voor de **staatstoelage** voor het werknemersstelsel bedraagt 188,2 miljard BEF en wordt vanaf 1998 jaarlijks aangepast aan de gezondheidsindex (31). Daar de stelsels van de mijnwerkers en zeelieden enkele jaren geleden geïntegreerd werden in het Globaal beheer bevat de in tabel II.8 opgenomen staatstoelage ook de toelage aan deze stelsels (32). De globale staatstoelage is in 2000 toegenomen met 1,2%. Bij de begrotingscontrole 2000 werd uitgegaan van een stijging van de **alternatieve financiering** met 13,0 miljard BEF ter gedeeltelijke compensering van de kostprijs van de bijdrageverminderingen. Hiertoe werd het percentage van de BTW dat getransfereerd wordt naar de sociale zekerheid opgetrokken tot 21,046. Door de gunstige ontwikkeling van de BTW-ontvangsten in 2000 lag het uiteindelijk bedrag hoger dan geraamd, zodat een toename met 15,3 miljard BEF of 12,0% werd opgetekend.

De **diverse ontvangsten** van het Globaal beheer zijn toegenomen van 2,2 miljard BEF in 1999 tot 14,3 miljard in 2000. De recuperatie van de vermindering van sociale bijdragen in toepassing van Maribel bis en ter wordt op 11,9 miljard BEF geraamd, daar waar bij de opmaak van de initiële begroting en de begrotingscontrole met 3,0 miljard BEF was rekening gehouden.

De totale ontvangsten van het Globaal beheer worden naast de overdracht naar de uitkeringsinstellingen ook aangewend voor een aantal specifieke uitgaven (o.a. de werkingskosten van de RSZ). Deze **voorafnames** van het Globaal beheer zijn in 2000 met 27,9% toegenomen. Dit is vooral toe te schrijven aan de storting van de sociale Maribel voor de non-profitsector in een fonds (33).

Het Globaal beheer realiseert in 2000 een overschot van 70,3 miljard BEF. Rekening houdend met het tekort van de uitkeringsinstellingen van 9,7 miljard BEF werd in 2000 een globaal overschot op de lopende rekening gerealiseerd van 60,5 miljard BEF.

-
- 30 De aangehaalde cijfers inzake bijdragevermindering houden geen rekening met het deel van de Sociale Maribel dat niet langer aangerekend wordt als een bijdragevermindering, maar dat door de RSZ gestort wordt in een fonds. De totale impact van de verminderingen van de parafiscale lasten inclusief het volledig bedrag van de Sociale Maribel bedraagt 78,1 miljard BEF voor 1999 en 113,4 miljard BEF voor 2000.
- 31 Wet van 26 juli 1996 tot modernisering van de sociale zekerheid en tot vrijwaring van de leefbaarheid van de wettelijke pensioenstelsels (artikel 8).
- 32 Het gaat in dit geval niet om een forfaitair bedrag, de staatstoelage aan deze stelsels worden ieder jaar vastgesteld in functie van het evenwicht.
- 33 Vanaf 1999 wordt de sociale Maribel in de gehanteerde statistieken niet langer opgenomen als een bijdragevermindering, maar wordt het bedrag in een Fonds gestort.

2.1.2. De budgettaire evoluties in 2000-2001

Tabel II.9 geeft zowel voor de initiële als voor de aangepaste begroting 2001 de evolutie weer van de belangrijkste stromen van de sociale zekerheid voor werknemers en vergelijkt deze met de voorlopige realisaties 2000.

Tabel II.9
Evolutie sociale zekerheid voor werknemers
Begrotingscontrole 2001

Miljarden BEF

	2000 Voorlopige realisaties	2001 Initieel	2001 Begrotings- controle	% variatie '01 begr. c./ '00 voorl.
Uitkeringsinstellingen				
Uitgaven	1.562,3	1.621,5	1.617,8	3,5%
Prestaties	1.474,7	1.531,9	1.528,7	3,7%
<i>w.o. Z.I.V. Gezondheidszorg</i>	484,6	509,5	509,5	5,1%
<i>Pensioenen</i>	498,1	517,4	514,4	3,3%
<i>Werkloosheid</i>	181,5	183,1	184,8	1,8%
Andere	87,7	89,7	89,0	1,5%
Eigen ontvangsten	92,2	96,3	93,4	1,3%
Lopende behoeften	1.470,1	1.525,3	1.524,4	3,7%
Overdracht Globaal beheer	1.460,4	1.538,3	1.532,8	5,0%
Saldo Uitkeringsinstellingen	-9,7	13,0	8,4	
Globaal beheer				
Ontvangsten	1.548,5	1.557,5	1.553,5	0,3%
Bijdragen	1.158,4	1.177,2	1.182,9	2,1%
Staatstussenkomst	197,2	213,0	203,1	3,0%
Alternatieve financiering	143,2	134,5	134,5	-6,1%
Andere	49,7	32,8	33,0	-33,6%
Uitgaven Globaal beheer	1.478,2	1.558,7	1.564,3	5,8%
Overdrachten naar andere sectoren	1.460,4	1.538,3	1.532,8	5,0%
Andere	17,8	20,5	31,5	76,9%
Saldo Globaal beheer	70,3	-1,2	-10,8	
Globaal saldo	60,5	11,8	-2,4	
P.m.				
Totaal ontvangsten	1.640,7	1.653,8	1.646,9	0,4%
Totaal uitgaven	1.580,2	1.642,0	1.649,3	4,4%

Bron: Vademecum – Begroting van de sociale zekerheid

Daar waar volgens de voorlopige resultaten 2000 een overschot van 60,5 miljard BEF werd gerealiseerd, zou dit volgens de aangepaste begroting 2001 herleid worden tot een beperkt tekort. Ten opzichte van de voorlopige realisaties 2000 nemen de totale ontvangsten nauwelijks toe (0,4%). Daartegenover staat een groei van de totale uitgaven met 4,4%.

De **uitgaven van de uitkeringsinstellingen** die voor ca. 95% uit prestaties bestaan werden bij de begrotingscontrole met 3,8 miljard BEF naar beneden toe herzien. Ten opzichte van de voorlopige realisaties 2000 bedraagt de stijging 3,5%. Rekening houdend met een bij de begrotingscontrole geraamde inflatie van 1,5%, komt dit neer op een reële stijging van de uitgaven met 2,0%.

De **uitgaven voor prestaties** ondergingen bij de begrotingscontrole slechts relatief beperkte wijzigingen en dalen ten opzichte van de initiële begroting met 3,1 miljard BEF. Volgens de geactualiseerde raming zouden de prestaties t.o.v. de voorlopige realisaties 2000 toenemen met 3,7%. De uitgaven voor *gezondheidszorgen* stijgen met 5,1%. Bij de vaststelling van het begrotingsobjectief voor de ziekteverzekering bij de opmaak van de initiële begroting werd rekening gehouden met een overschrijding van de begrotingsdoelstelling 2000 met 7,5 miljard BEF. Naast de door de regering gehanteerde reële groeivoet van 2,5% werd een enveloppe van 22,3 miljard BEF toegekend bestemd voor nieuwe initiatieven. Bij de begrotingscontrole was het duidelijk dat de overschrijding in 2000 omvangrijker was dan aanvankelijk verwacht. Daarom werden bij de begrotingscontrole nog voor 5,0 miljard bijkomende besparingsmaatregelen beslist. De uitgavenraming voor de *uitkeringen* blijft ongewijzigd ten opzichte van de initiële begroting. In vergelijking met de voorlopige realisaties 2000 wordt een stijging genoteerd met 5,5%. Deze wordt gedeeltelijk verklaard door het optrekken van de pensioenleeftijd voor vrouwen (die bijgevolg langer het statuut van gerechtigden behouden) en de geplande verhoging van de minima met ingang vanaf 1 juli 2001. De uitgaven voor *pensioenen* werden bij de begrotingscontrole lichtjes naar beneden toe herzien. Ten opzichte van de voorlopige realisaties 2000 wordt een groei met 3,3% opgetekend. De groei van de pensioenuitgaven wordt gedrukt door de hoger aangehaalde verhoging van de pensioenleeftijd voor vrouwen, anderzijds werd met ingang vanaf 1 juli 2000 het gewaarborgd minimumpensioen voor werknemers opgetrokken. De uitgaven voor *werkloosheid* werden met 1,8 miljard BEF verhoogd. Op basis van de ramingen van de Economische Begroting van februari 2001 werden de uitgaven voor de volledige werkloosheid met 3,8 miljard BEF naar boven toe herzien, wat gedeeltelijk gecompenseerd werd door een vermindering van de geraamde uitgaven voor tijdelijke werkloosheid met 2,1 miljard BEF. De uitgaven 2001 stijgen met 1,8% ten opzichte van de voorlopige realisaties 2000. De uitgavenraming houdt eveneens rekening met een pakket van initiatieven beslist bij de opmaak van de begroting 2001 gericht op de armoedebestrijding en het wegwerken van inactiviteitsvallen. De budgettaire impact van deze maatregelen wordt voor 2001 geraamd op 2,0 miljard BEF. De uitgaven voor *loopbaanonderbreking* stijgen met 14,7% niettegenstaande het bij de begrotingscontrole weerhouden krediet 2,1 miljard BEF lager ligt dan bij de initiële begroting. De herziening van het krediet vloeit onder meer voort uit de beslissing van de Regering om de enveloppe die ter beschikking gesteld was van de sociale partners om het actieve beleid inzake tewerkstelling te intensifiëren hoofdzakelijk aan te wenden onder de vorm van bijdrageverminderingen (34).

De **andere uitgaven** van de uitkeringsinstellingen nemen toe met 1,5%.

Rekening houdend met de geraamde eigen ontvangsten van de uitkeringsinstellingen nemen de **lopende behoeften van de uitkeringsinstellingen** toe met 3,7% tot 1.524,4 miljard BEF. Voor 2001 wordt er een overdracht van het Globaal beheer voorzien van 1.532,8 miljard BEF. Dit brengt het geraamde overschot van de uitkeringsinstellingen op 8,4 miljard BEF.

34 Bij de opmaak van de initiële begroting had de Regering de sociale partners een enveloppe ter beschikking gesteld om het actieve beleid inzake tewerkstelling te intensifiëren en meer bepaald bestemd voor de financiering van een veralgemening van de loopbaanonderbreking naar rato van een vijfde, specifieke maatregelen voor loopbaanonderbreking na 50 jaar en de toekenning van een tijdscrediet van een jaar.

De geraamde ontvangsten van het Globaal beheer nemen toe met 0,3%. De ontvangsten uit **bijdragen** nemen ten opzichte van 2000 toe met 2,1%. Deze evolutie vloeit voornamelijk voort uit de herziening van de hypothese inzake groei van de loonmassa in de privé-sector (van 3,8% naar 4,8%) en een opwaartse herziening van de impact van de bijdrageverminderingen tot 141,1 miljard BEF (35). De toename van de impact van de bijdrageverminderingen t.o.v. de initiële begroting (4,2 miljard BEF) is hoofdzakelijk toe te schrijven aan de toename van de structurele bijdragevermindering en de hoger beschreven omzetting van uitgavenkredieten in bijdrageverminderingen.

De **staatstoelage** (203,1 miljard BEF) werd ten opzichte van de initiële begroting 2001 met 9,9 miljard BEF naar beneden toe herzien. Bij de initiële begroting was ten voorlopige titel een bedrag van 12,5 miljard BEF voorzien als tussenkomst in de leningslasten, in afwachting van de uitvoering van de beslissing over de schuldovername. Dit bedrag is in de aangepaste begroting weggefallen. Er werd bij de begrotingscontrole wel een bijkomende toelage van 2,2 miljard BEF ingeschreven. Deze dekt de kosten van de leningen (zowel interesten als aflossingen) ten overstaan van de sociale parastatalen. De lopende leningen ten overstaan van de banken werden opgenomen in de rijksschuld.

Het bedrag aan **alternatieve financiering** werd niet aangepast bij begrotingscontrole, ten opzichte van de voorlopige realisaties 2000 wordt een daling met 6,1% opgetekend. Immers als tegenprestatie voor de overname van de uitstaande schuld van het stelsel door de federale overheid werd de alternatieve financiering met een gelijkaardig bedrag (34,0 miljard BEF) aangepast.

De ten opzichte van de voorlopige realisaties 2000 opgetekende vermindering van de **andere ontvangsten** (33,6%) vloeit voort uit het feit dat in 2000 3,8 miljard BEF pensioenreserves "vrij verzekerden ASLK" werden getransfereerd naar de RSZ-Globaal beheer. Daarnaast wordt er voor de terugvordering van de Maribel bis en ter nog een bedrag voorzien van 1,5 miljard BEF, daar waar in 2000 een ontvangst werd gerealiseerd van 11,9 miljard BEF.

Van de totale middelen van het Globaal beheer worden een aantal uitgaven voorafgenomen. Deze **voorafnames** zijn met 13,7 miljard BEF of 76,9% toegenomen. De administratiekosten van de RSZ werden eenmalig verhoogd om de aankoop van een gebouw te financieren (3,2 miljard BEF). Er wordt een bedrag van 2,5 miljard BEF voorzien voor de aanzuivering van het saldo van de lopende rekening van het ZIV-gezondheidszorgen voor 1994. Er wordt 8,9 miljard BEF gestort aan de RJV ter compensatie van de gedeerde interesten op transfers uit het verleden.

De transfers naar de uitkeringsinstellingen werden vastgesteld op 1.532,8 miljard BEF. Samen met de voorafnames (31,5 miljard BEF) bedragen de uitgaven van de RSZ-Globaal beheer dus 1.564,3 miljard BEF. Dit levert een tekort op van 10,8 miljard BEF.

Rekening houdend met het positief saldo van de uitkeringsinstellingen bedraagt het globaal tekort 2,4 miljard BEF.

2.1.3. Besluit

Door de combinatie van de voorzichtige inschatting van de ontvangsten bij de opmaak van de initiële begroting en de begrotingscontrole en de sterke groei van de loonmassa lagen de in 2000 gerealiseerde ontvangsten uit bijdragen gevoelig hoger dan geraamd. Door deze meerontvangsten was het stelsel in staat om meeruitgaven (die vooral voortvloeiden uit de overschrijding van het begrotingsobjectief in de sector van de gezondheidszorgen) op te vangen en zelfs nog een overschot te realiseren (60,5 miljard BEF) dat aanzienlijk hoger lag dan voorzien bij de begrotingscontrole.

Rekening houdend met de begrotingscontrole zou het jaar 2001 afgesloten worden met een beperkt tekort van 2,4 miljard BEF. Er moet benadrukt worden dat de uitgaven 2001 een aantal eenmalige factoren bevatten, zoals de aanzuivering van de aan de RJV verschuldigde interestlasten en de aankoop van een gebouw door de RSZ. Verder werd bij de raming van de ontvangsten uit bijdragen uitgegaan van een economische groei van 2,5% (dit laat de aanleg van een conjunctuurbuffer van 6,8 miljard BEF toe).

Alle andere factoren gelijkblijvend dreigt het beoogde resultaat aangetast te worden door de impact van de vroeger dan verwachte indexering van de uitkeringen en de dreigende overschrijding van het begrotingsobjectief in de gezondheidszorgen.

De besproken evolutie in 2000 en de eerste indicaties over de uitvoering in 2001 bewijzen het belang van de controle op de uitgaven in de sector van de gezondheidszorgen. De Afdeling is dan ook van oordeel dat de inspanningen om de uitgaven in deze sector te beheersen moeten worden verder gezet.

2.2. De evoluties in de sector van de sociale zekerheid voor zelfstandigen 1999-2001

2.2.1. De belangrijkste evoluties 1999-2000

Tabel II.10 geeft de evolutie weer van de lopende ontvangsten en uitgaven in de sector van de sociale zekerheid voor zelfstandigen, zoals die in de verschillende stadia van het budgettaire proces konden opgetekend worden. De cijfers die geput werden uit het Vademecum van de Begroting van de sociale zekerheid worden meer in detail weergegeven in bijlage II.10.

Tabel II.10
De sociale zekerheid voor zelfstandigen 1999-2000

	1999 Realisaties	Initieel	2000 Begrotings- controle	Voorlopig	% variatie '99 real. / '00 voorl.
Ontvangsten	130,6	134,1	133,5	134,0	2,6%
Bijdragen	83,8	86,8	86,4	86,4	3,2%
Staatstoelage	39,1	39,6	39,4	39,4	0,9%
Alternatieve financiering	7,4	7,3	7,3	7,5	1,6%
Diversen	0,4	0,4	0,4	0,6	52,7%
Voorafnames	6,6	7,0	7,2	7,1	7,7%
Beschikbaar saldo voor het Globaal beheer	124,0	127,1	126,4	126,8	2,3%
Interne Transfers	120,6	122,8	121,2	120,7	0,1%
Uitgaven	121,6	126,0	125,1	126,6	4,1%
Prestaties	118,7	123,0	122,1	123,6	4,1%
<i>w.o. Pensioenen</i>	71,0	72,6	72,3	72,7	2,5%
<i>Z.I.V. gezondheidszorgen</i>	29,2	30,5	30,5	31,9	9,3%
<i>Kinderbijslag</i>	13,0	14,0	13,6	13,2	1,3%
Diverse uitgaven	2,9	3,1	3,1	3,0	3,7%
Eigen ontvangsten	5,5	5,6	5,6	5,8	4,3%
Lopende behoeften sectoren	118,3	122,6	121,8	123,0	3,9%
Overdracht Globaal beheer	120,6	122,8	121,2	120,7	0,1%
Saldo sectoren	2,2	0,2	-0,6	-2,2	
Gobaal saldo	5,7	4,4	4,6	3,9	
p.m.					
Totale ontvangsten	133,9	137,5	136,9	137,6	2,8%
Totale uitgaven	128,2	133,1	132,3	133,7	4,3%

Bron: Vademecum – Begroting van de sociale zekerheid.

De totale ontvangsten van het stelsel zijn in 2000 met 2,8% gestegen. De uitgaven zijn met 4,3% toegenomen. Hierdoor werd het **globaal overschot** op de lopende rekening herleid van 5,7 miljard BEF tot 3,9 miljard BEF.

De **ontvangsten** die rechtstreeks op het **RSVZ-globaal beheer** aangerekend worden zijn met 2,6% gestegen. De ontvangsten uit bijdragen staan voor ongeveer 65% van de ontvangsten. Zij zijn toegenomen van 83,8 miljard BEF in 1999 tot 86,4 miljard BEF in 2000; dit staat voor een stijging van 3,2%. De staatstoelage staat voor ongeveer 30% van de totale ontvangsten. Voor 2000 werd ze vastgesteld op 39,4 miljard BEF. Naast de staatstoelage ontvangt het stelsel van de zelfstandigen ook een deel van de alternatieve financiering (4,95%). In 2000 bedroeg dit bedrag 7,5 miljard BEF. Dit brengt het totaal van de ontvangsten van de RSVZ-globaal beheer op 134,0 miljard BEF.

Hierop gebeuren een aantal **voorafnames** voor leninglasten, de administratiekosten van de RSVZ (inclusief deze voor de sectoren gezinsbijslagen en faillissementsverzekering) en de transfer naar het RIZIV-algemene regeling. In 2000 zijn deze voorafnames vooral door de meer uitgesproken stijging van de administratiekosten en de leningslasten toegenomen met 7,7%.

Het bedrag dat beschikbaar blijft voor de financiering van de sectoren neemt met 2,3% toe tot 126,8 miljard BEF. Hiervan werd 120,7 miljard BEF ter beschikking gesteld van de sectoren, zodat er op het niveau van het Globaal beheer een positief saldo op de lopende rekening werd gerealiseerd van 6,1 miljard BEF.

De **uitgaven van de sectoren** zijn gestegen van 121,6 miljard BEF in 1999 tot 126,6 miljard BEF in 2000, of een stijging met 4,1%. Deze evolutie wordt, gezien hun aandeel in de uitgaven, gedomineerd door deze van de uitgaven voor **prestaties**, die eveneens een toename optekenen met 4,1%. De uitgaven voor de pensioenen zijn met 1,8 miljard BEF gestegen tot 72,7 miljard BEF. De stijging in 2000 komt voor een groot deel op rekening van de verhoging van het gewaarborgd minimumpensioen met ingang van 1 juli 2000. De prestaties voor de gezinsbijslag zijn toegenomen met 1,3%. Onder meer onder de impact van een aantal maatregelen (de verhoging van de uitkering met ingang vanaf 1 juli 2000, het invoeren van een forfaitaire vergoeding voor hulp van derden) zijn de uitgaven voor de ZIV-uitkeringen gestegen met 4,3%. De evoluties in de ZIV-gezondheidszorgen zijn vrij gelijklopend met deze in de werknemerssector. Voor de sector van de zelfstandigen wordt de overschrijding van het begrotingsobjectief in 2000 op 1,7 miljard BEF geraamd. Dit brengt de totale uitgaven in 2000 op 31,9 miljard BEF, een stijging met 9,3% t.o.v. 1999.

Aan deze uitgaven voor prestaties moeten nog een aantal andere uitgaven toegevoegd worden (onder meer de administratiekosten van een aantal takken) (36). Daarnaast hebben een aantal sectoren ook eigen ontvangsten (in hoofdzaak de bijdrage op het zakencijfer van farmaceutische producten). Deze verschillende elementen bepalen **de lopende behoefte van de sectoren**. Deze noteren een stijging met 3,9% en bedragen 123,0 miljard BEF. Rekening houden met de overdracht van het globaal beheer realiseren de sectoren een tekort van 2,2 miljard BEF.

36 In de voorstellingswijze gehanteerd in het Vademecum, die ook hier gevolg wordt, worden de administratiekosten van de RVP, de ZIV-uitkeringen en de ZIV-gezondheidszorgen opgenomen in de transfers aan deze takken en dus ook als een uitgave voor deze takken aangerekend.

2.2.2. De evoluties 2000-2001

Tabel II.11 geeft een overzicht van de budgettaire evoluties van de sociale zekerheid voor zelfstandigen tussen 2000 en 2001. In bijlage werd een meer gedetailleerde tabel opgenomen.

Tabel II.11
De sociale zekerheid voor zelfstandigen 2000-2001

	2000 Voorlopige realisaties	2001		% var. '01 begr. c. / '00 voorl.
		Initieel	Begrotings- controle	
Ontvangsten	134,0	136,0	135,2	0,9 %
Bijdragen	86,4	89,4	89,3	3,3 %
Staatstoelage	39,4	41,5	40,4	2,5 %
Alternatieve financiering	7,5	4,7	4,7	0,0 %
Diversen	0,6	0,3	0,7	11,3 %
Voorafnames	7,1	7,2	6,5	-8,8 %
Beschikbaar saldo voor het Globaal beheer	126,8	128,8	128,7	1,4 %
Interne transferten	120,7	129,0	128,3	6,3 %
Uitgaven	126,6	132,8	132,1	4,3 %
Prestaties	123,6	129,8	129,2	4,5 %
<i>w.o. Pensioenen</i>	72,7	75,2	75,3	3,5 %
<i>Z.I.V. gezondheidszorgen</i>	31,9	33,3	33,3	4,5 %
<i>Kinderbijslag</i>	13,2	14,9	14,3	8,1 %
Diverse uitgaven	3,0	3,0	3,0	-2,7 %
Eigen ontvangsten	5,8	3,8	3,8	3,3 %
Lopende behoeften sectoren	123,0	129,0	128,3	4,4 %
Overdracht Globaal beheer	120,7	129,0	128,3	6,3 %
Saldo sectoren	-2,2	0,0	0,0	
Gobaal saldo	3,9	-0,2	0,3	
p.m.				
Totale ontvangsten	137,6	139,8	138,9	1,0 %
Totale uitgaven	133,7	140,0	138,6	3,6 %

Bron: Vademecum – Begroting van de sociale zekerheid.

Zoals hoger reeds gesteld realiseerde het stelsel in 2000 (volgens de voorlopige resultaten) een globaal overschot van 3,9 miljard BEF. De globale ontvangsten van het stelsel nemen in 2001 na begrotingscontrole toe met 1,0%. Hiermee blijft de ontvangstenontwikkeling achter op de groei van de uitgaven (3,6%). Het in 2000 gerealiseerde overschot (3,9 miljard BEF) wordt dan ook herleid tot een beperkt overschot van 300 miljoen BEF.

Net zoals voor de voorlopige realisaties 2000 worden eerst de ontvangsten en uitgaven van het Globaal beheer behandeld. De **ontvangsten** die rechtstreeks aan het **Globaal beheer** worden toegerekend nemen toe met 0,9%. De groei van de ontvangsten uit bijdragen wordt geraamd op 3,3%. De bij de begrotingscontrole ingeschreven staatstoelage bedraagt 40,4 miljard BEF. Ten opzichte van de initiële begroting werd het bedrag met 1,2 miljard BEF verminderd. Immers, aangezien de federale overheid de schuld van het stelsel (23,5 miljard BEF) heeft overgenomen, vervalt de tussenkomst van de federale overheid in de leningslasten. Ook de vermindering van het bedrag aan alternatieve financiering (2,7 miljard BEF) vloeit voort uit deze schuldovername. In ruil voor de schuldovername wordt het bedrag aan alternatieve financiering verminderd tot een bedrag dat haalbaar is zonder het evenwicht van het stelsel in gevaar te brengen. Zo wordt de alternatieve financiering tot 2008 verminderd met 2,7 miljard BEF en met 1,9 miljard BEF in 2009.

Onder meer door het wegvallen van de leningslasten die op de **voorafnames** werden aangerekend dalen deze met 8,8%. Er blijft een bedrag van 128,7 miljard BEF beschikbaar voor de sectoren. Hiervan wordt 128,3 miljard BEF doorgestort naar de sectoren, nl. het bedrag dat overeenstemt met de lopende behoeften.

De toename van de **lopende uitgaven** voor de **sectoren** wordt op 4,3% geraamd. Zoals hoger reeds gesteld wordt deze evolutie in hoofdzaak bepaald door de prestaties. Binnen de prestaties nemen de pensioenen en de ZIV-gezondheidszorgen ongeveer 4/5 voor hun rekening. De uitgaven voor pensioenen stijgen met 2,6 miljard BEF of 3,5%. Deze cijfers houden rekening met de impact van de beslissing om een herwaarderingspremie toe te kennen vanaf 1 januari 2001 aan bepaalde gerechtigden (37). Het begrotingsobjectief voor de ZIV-gezondheidszorgen werd voor 2001 vastgesteld op 33,3 miljard BEF. De uitgaven voor kinderbijslag tekenen een toename op van 8,1%, onder meer toe te schrijven aan de verhoging van het basisbedrag voor het eerste kind.

De andere uitgaven van de sectoren lopen lichtjes terug. De eigen ontvangsten daarentegen nemen toe met 3,3%. De lopende behoeften van de sectoren nemen met 3,3% toe tot 128,4 miljard BEF, een bedrag dat overeenstemt met de overdrachten van het Globaal beheer.

2.2.3. Besluit

In 1999 werd een overschot gerealiseerd van 5,7 miljard BEF, in 2000 bedroeg dit 3,9 miljard BEF. Door de ongelijke evolutie tussen ontvangsten en uitgaven werd het opgebouwde saldo stelselmatig afgebouwd. Voor 2001 wordt na begrotingscontrole uitgegaan van een beperkt overschot van 0,3 miljard BEF.

Het voorziene beperkte overschot van 300 miljoen BEF zal (alle andere factoren gelijkblijvend) aangetast worden door de impact van de vroeger dan verwachte indexering van de uitkeringen en door een eventuele overschrijding van de begrotingsdoelstelling in de gezondheidszorgen.

De twee laatste jaren werd het groeiritme van de uitgaven opgetrokken door de impact van een aantal sociale correcties. Daarnaast bestaan er plannen om het sociaal statuut van de zelfstandigen verder uit te bouwen. De Afdeling wenst er de aandacht op te vestigen dat gezien de doorgaans geringe groeikracht van de ontvangsten er moet gewaakt worden over een afstemming van ontvangsten en uitgaven op elkaar.

37 Namelijk deze waarvan het pensioen ingegaan is vóór 1 januari 1991.

2.3. *Het vorderingensaldo van de sociale zekerheid*

Net als voor de federale overheid bevat de Algemene Toelichting ook een raming van het vorderingensaldo van de sociale zekerheid. Het betreft hier dan wel de sociale zekerheid volgens de omschrijving van de Nationale Rekeningen. Dit begrip is ruimer dan de twee hiervoor besproken stelsels, en omvat de verrichtingen van een aantal sociale zekerheidsregelingen die hoger niet aan bod kwamen (onder meer: het gewezen kapitalisatiestelsel van de pensioenen voor werknemers, de fondsen voor bestaanszekerheid, ...) (38). Tabel II.12 geeft zowel voor de initiële als voor de aangepaste begroting de overgang van het begrotingsconcept naar het concept Nationale Rekeningen weer zoals opgenomen in de aangepaste Algemene Toelichting.

Tabel II.12

Van begrotingssaldo naar vorderingensaldo van de sociale zekerheid

	2000 Overheids- rekening	Miljarden BEF	
		2001 Algemene Toelichting Initieel	Aangepast
Saldo begrotingsverrichtingen		11,6	-2,1
Correcties overgang naar vorderingensaldo		5,6	25,5
Vorderingensaldo	51,2	17,2	23,4
Vorderingensaldo in % van het BBP	0,5	0,2	0,2

Bron: INR – Overheidsrekeningen 2000, Algemene Toelichting.

Er wordt een duidelijke verslechtering vastgesteld van het geraamde begrotingssaldo tussen de initiële en de aangepaste begroting. Deze verslechtering zet zich echter niet door op het niveau van het geraamde vorderingensaldo. De verslechtering van het begrotingssaldo is onder andere toe te schrijven aan de inschrijving van een overdracht aan de RJV van 8,9 miljard BEF om het verlies van interesten door overdrachten uit het verleden te compenseren. Op het niveau van het vorderingensaldo wordt deze overdracht geneutraliseerd. Zowel voor de initiële als voor de aangepaste begroting wordt voor 2001 uitgegaan van een vorderingenoverschot van 0,2% van het BBP. Dit betekent wel dat het in 2000 gerealiseerde vorderingenoverschot meer dan gehalveerd wordt.

38 Voor een gedetailleerd overzicht zie Algemene Toelichting bij de aanpassing van de begrotingen van ontvangsten en uitgaven voor het begrotingsjaar 2001. Pg. 155.

HOOFDSTUK II

Begrotingsevoluties op het niveau van entiteit II

1. Inleiding en methodologische verwijzingen bij de evaluatie van de realisaties en bij de vergelijking van de begrotingsramingen met de aanbevelingen van de Afdeling

In de navolgende punten worden de kerncijfers van de begrotingsuitvoering voor de jaren 1999 en 2000 weergegeven en worden deze getoetst aan de aanbevolen saldi. Daarnaast worden de begrotingen voor het jaar 2001 geëvalueerd in het licht van de aanbevelingen van de Afdeling.

De officiële begrotingsgegevens, de ordonnancerings- en kasgegevens, waarvan de inhoud soms verschillend is voor de onderscheiden deelgebieden, worden telkens omgezet in een traditioneel netto te financieren saldo (39). Op die manier kan een zekere conceptuele vergelijkbaarheid tussen de deelgebieden onderling behouden worden.

Voor de toetsing van de realisaties wordt uitgegaan van de aanrekeningen en ordonnanceringen die in het betrokken (burgerlijk) jaar werden uitgevoerd (40). De aldus bekomen saldi worden gecorrigeerd voor de in het betrokken jaar vastgestelde netto-evolutie van de indirecte schuld (41) (42). De aldus bekomen gecorrigeerde saldi worden vergeleken met de maximaal toelaatbare tekorten respectievelijk overschotten die door de Afdeling werd aanbevolen.

Voor het begrotingsjaar 2000 stemmen deze overeen met de begrotingsdoelstellingen die in het Samenwerkingsakkoord van 24 november 1999 tussen de federale overheid en de gemeenschappen en de gewesten werden vastgelegd. Voor het begrotingsjaar 2001 werden deze saldi bepaald in de Overeenkomst van 15 december 2000 houdende de begrotingsdoelstellingen voor de periode 2001-2005.

39 Het traditioneel netto te financieren saldo wordt in deze context omschreven als het verschil tussen de in de middelenbegroting voorziene ontvangsten – met inbegrip van de toegewezen ontvangsten maar exclusief de leningopbrengsten – en de in de uitgavenbegroting voorziene kredieten – inclusief de variabele kredieten doch met uitsluiting van de kredieten voor de aflossing van de directe schuld. Schulden die uit de indirecte schuld zijn overgenomen in de directe schuld, worden blijvend als indirect beschouwd teneinde de vergelijkbaarheid over de jaren heen te behouden.

40 Deze methodologie stemt overeen met de principes van de rijkscomptabiliteit en van het ESR95. Bij de opstelling van de Nationale Rekeningen wordt in principe ook uitgegaan van de ordonnanceringen in een bepaald jaar.

41 Met het oog op de toetsing van de naleving van de aanbevolen toelaatbare saldi bevat de indirecte schuld ook de schuld die ontstaat uit de extra-budgettaire verrichtingen, voorzover die aanleiding geven tot schuldopbouw. Deze verrichtingen worden in het Jaarverslag omschreven als “beleidsverruimende” verrichtingen. Er wordt tevens rekening gehouden met de aanwending van voorheen aangelegde reserves.

42 Indien de indirecte schuld of een deel ervan wordt overgenomen in de directe schuld, blijft de Afdeling de evolutie ervan verrekenen in de normering.

De in de Overeenkomst van 2000 vastgelegde genormeerde saldi voor 2001 worden vergeleken met de gecorrigeerde saldi die blijken uit de begrotingen van dat jaar (initieel of aangepast naargelang de beschikbaarheid). Om deze gecorrigeerde saldi te bepalen, vertrekt de Afdeling van de in de begroting voorziene uitgaven (inclusief de variabele kredieten op organieke fondsen), die verminderd worden met de aflossingen (van de directe en/of de indirecte schuld). De aldus bekomen saldi worden verhoogd met de "gedebudgetteerde" verrichtingen. De Afdeling raamt die debudgetteringen op basis van de ontleningsmachtigingen (43), die ondertussen uit de begrotingen verdwenen zijn (44), en van de beleidsverruimende initiatieven die als niet-intertemporeel-neutraal kunnen beschouwd worden (vb. de Maatschappijen voor schoolgebouwen, de NV Aquafin, de NV Sofico). De op die wijze bekomen gecorrigeerde uitgaven worden gesteld ten opzichte van de in de middelenbegroting voorziene ontvangsten (inclusief de toegewezen ontvangsten). De Afdeling wijst er evenwel op dat zij, conform de door haar gebruikte methodologie en zoals dat de voorgaande jaren het geval was, de herinschrijving van niet-gebruikte middelen uit het verleden niet aanvaardt als een reële opbrengst in overeenstemming met de ESR95-methodologie. Daarnaast worden tevens de opbrengsten van privatiseringen die op de middelenbegroting aangerekend zijn in mindering gebracht (45). Het saldo dat uit de vergelijking van de op die wijze bepaalde ontvangsten en uitgaven volgt, is het saldo dat vergeleken wordt met de door de Afdeling vooropgestelde saldi.

Hoewel het relevante cijfermateriaal voor de recentste jaren in de navolgende tekst vervat zit, werd in de bijlagen getracht de begrotingen en hun uitvoering in een iets ruimer tijds kader te plaatsen. Daarom bevatten die bijlagen de begrotingstotalen (bijlage II.12) naast de ordonnancerings- (bijlage II.13) en de kascijfers (bijlage II.14).

In de daaropvolgende bijlagen wordt de evolutie van de directe en indirecte schuld per deelgebied weergegeven (bijlagen II.15 tot II.24). De afschaffing van de debudgetteringen en de geleidelijke overname van de gedebudgetteerde schuld in de directe schuld, die vanaf 1994 in sommige deelgebieden op gang is gekomen, hebben tot gevolg dat de evoluties van beide schuldrubrieken als een geheel moeten beschouwd worden, opdat trendbreuken zouden uitgesloten worden.

*

* *

-
- 43 Bepaalde ontleningsmachtigingen, o.a. leningen waarvoor waarborg en/of rentetussenkomenst wordt gegeven, blijven ingeschreven in de begroting maar worden wegens hun aard niet als debudgetteringen aangemerkt.
- 44 De ermee overeenstemmende uitgaven werden rechtstreeks in de begrotingen opgenomen.
- 45 De ontvangsten voorzien op de middelenbegroting worden, zoals in de ESR95-definities, gecorrigeerd voor de privatiseringsopbrengsten. Deze mogen conform deze methodologie niet aangewend worden voor de vermindering van de financieringsbehoeften maar kunnen wel gebruikt worden voor schuldvermindering.

De Afdeling wenst in het bijzonder de aandacht te vestigen op de behandeling van de onroerende leasingoperaties in de ESR95 (46). Volgens de definities die daarin opgenomen zijn, zal de investeringswaarde van deze leasingoperaties in de loop van het jaar waarin ze worden gerealiseerd, verrekend dienen te worden in de uitgaven en dus hun weerslag hebben op de vorderingensaldi. Het gebruik van een dergelijke financieringstechniek zal de afwijking tussen de begrotingssaldi (die alleen rekening houden met de jaarlijkse betalingen op het leasingcontract) enerzijds, en de vorderingensaldi op basis van de Nationale Rekeningen in ESR95-definities anderzijds, vergroten. Deze leasingoperaties worden desgevallend vanaf begrotingsjaar 2000 verrekend als gedebudgetteerde verrichtingen.

2. De middelenevolutie en de normering voor 2001-2002

De meer dan trendmatige toename in 2001 van de toewijzingen inzake samengevoegde en gedeelde belastingen is het gevolg van de combinatie van twee factoren:

- - de gevoelige toename van het inflatiepercentage en van de reële BNI-groei in 2000 t.o.v. 1999: inflatie van 1,12% naar 2,55%
reële BNI-groei van 1,80% naar 3,10%
- het parametermechanisme dat eigen is aan de bijzondere financieringswet : de zogenaamde retroregel waardoor, in afwachting van de definitieve parameters voor het jaar (t), de parameterwaarden van (t-1) dienen weerhouden te worden

Door het samengaan van deze twee factoren worden de doorstortingen die de federale overheid in 2001 uitvoert, beïnvloed door een sterk positief afrekeningssaldo van het begrotingsjaar 2000 en toewijzingen voor het begrotingsjaar 2001 die eveneens berekend worden op basis van een inflatiepercentage van 2,55% en een reële BNI-groei van 3,10% (in afwachting dat de definitieve parameters voor 2001 gekend zijn).

In onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van de stijging van de effectieve doorstortingen inzake samengevoegde en gedeelde belastingen in 2001 ten opzichte van het voorgaande jaar.

46 Europees Stelsel van Economische Rekeningen 1995. Dit stelsel trad in werking vanaf 1998 maar aan de lidstaten werd gevraagd de Nationale Rekeningen volgens de nieuwe definities te herrekenen vanaf het jaar 1995.

Tabel II.13
**Evolutie van de overdracht inzake samengevoegde
en gedeelde belastingen in 2000-2001**

Miljarden BEF

	VG	FG	WG	BHG	totaal
1. Overdrachten 2000	546,3	218,2	129,5	35,2	929,2
2. Overdrachten 2001					
3. voorzien in initiële Rijksmiddelenbegroting	593,0	230,0	143,3	38,7	1.005,0
4. <i>toename t.o.v. 2000 (3-1)</i>	46,7	11,9	13,8	3,5	75,8
5. voorzien in aangepaste Rijksmiddelenbegroting	602,2	233,4	145,6	39,3	1.020,5
6. <i>toename t.o.v. 2000 (5-1)</i>	55,9	15,2	16,1	4,1	91,3
7. extra boni begrotingscontrole (5-3)	9,2	3,4	2,3	0,6	15,5
8. <i>Trendmatige toename</i>	17,8	6,3	4,6	1,3	30,0
<i>verschil met toename van initieel geraamde overdracht (8-4)</i>	28,9	5,6	9,2	2,2	45,8
<i>verschil met toename van aangepaste overdracht (8-6)</i>	38,1	8,9	11,5	2,8	61,3

In 2001 nemen de overdrachten met 91,3 miljard BEF toe, ten opzichte van een trendmatige stijging ten belope van 30 miljard BEF voor het geheel van gemeenschappen en gewesten.

Aangezien de vooruitzichten voor 2002 wijzen op een lagere inflatie en vooral een lagere economische groei, wordt voor voormelde overdrachten, mede door het negatief afrekeningssaldo van het begrotingsjaar 2001, eerder een stabilisatie op het bedrag van 2001 verwacht dan wel een toename.

Deze vooruitzichten hebben geleid tot de aanbeveling van de Afdeling om in 2001 een reserve aan te leggen van 0,3% van het BBP bovenop de norm van het referentietraject 2001-2010.

Deze aanbeveling werd overgenomen in de Overeenkomst die tussen de federale overheid en de gemeenschappen en de gewesten werd afgesloten op 15 december 2000 en de begrotingsdoelstellingen bepaalt voor de periode 2001-2005.

Deze overeenkomst werd opgesteld in het raam van de initiële begrotingsopmaak, zowel van de federale overheid als van de gemeenschappen en de gewesten en refereerde bijgevolg naar de op dat ogenblik gekende doorstorting, zoals geraamd in de initiële Rijksmiddelenbegroting voor 2001. Hierbij werd uitgegaan van een toename van de overdrachten met 75,8 miljard BEF.

Daar de definitieve parameterwaarden voor het jaar 2000 uiteindelijk nog hoger uitvielen dan verwacht, werden de overdrachten aan gemeenschappen en gewesten bij de begrotingscontrole 2001 met 15,5 miljard bijkomend opgetrokken. Uiteindelijk nemen de overdrachten in 2001 dus toe met 91,3 miljard BEF (tegenover trendmatige toename van 30 miljard BEF wanneer de inflatie 1,50% en de reële BNI-groei 2,50% bedraagt).

Deze extra boni van 15,5 miljard BEF werd in de initiële begrotingen van gemeenschappen en gewesten voor het jaar 2001 nog niet geanticipeerd.

Rekening houdend met de verwachte quasi-stabilisatie van de overdrachten in 2002, zelfs na verhoging - op het niveau van de Gemeenschappen - met de forfaitaire bijkomende middelen van het Lambermontakkoord, beveelt de Afdeling aan om deze extra boni niet voor recurrente uitgaven aan te wenden. In het bijzonder voor de deelgebieden waarvoor het genormeerd saldo, in de Overeenkomst van 15 december 2000, niet werd bijgestuurd, zou het aanleggen van een marge bovenop het saldo van het referentietraject 2001-2010 moeten toelaten om de stabilisatie van de overdrachten in 2002 enigszins te ondervangen.

Voor het begrotingsjaar 2002 houdt de Afdeling vast aan de genormeerde saldi van het structureel referentietraject 2001-2010 die voor de periode 2001-2005 werden vastgelegd in voormelde Overeenkomst van 2000.

De Afdeling ziet geen reden om ingevolge het Lambermontakkoord dit structureel referentietraject aan te passen. Het Lambermontakkoord voorziet immers een verruiming van de fiscale autonomie van de gewesten en een expliciete herfinanciering van de gemeenschappen. Een aanpassing van het genormeerd traject zou indruisen tegen de doelstellingen die door dit akkoord worden beoogd.

De saldi waartoe de gemeenschappen en de gewesten zich in de Overeenkomst van 2000 hebben verbonden, worden voor de periode 2001-2002 in onderstaande tabel weergegeven.

Tabel II.14

Begrotingsdoelstellingen voor Gemeenschappen en Gewesten (a) (b)

(in mia. BEF, tenzij anders vermeld)

	Vlaamse Gemeenschap	Franse Gemeenschap	Duitstalige Gemeenschap	Waalse Gewest	Brussels Hoofdstedelijk Gewest	Totaal Gemeenschappen en Gewesten		
						Verrichting klasse 8 (c)	Doelstellingen	
							(1)	(1)+(2) Mia. BEF
2001 (d)	24,0	-3,2	0,0	-1,9	-0,8	11,1	29,2	0,3
2002	13,6	-2,5	0,0	-5,6	-2,2	11,1	14,4	0,1

- (a) Saldi bepaald overeenkomstig de methodologie van de Afdeling Financieringsbehoeften van de Overheid van de H.R.F. (cf. nota: Aantekeningen m.b.t. de methodologie die de Afdeling hanteert bij het bepalen van de maximaal toelaatbare tekorten van de Gemeenschappen en de Gewesten).
- (b) Voor de niet in de tabel vermelde entiteiten, met name de G.G.C. en de F.G.C., wordt het door de H.R.F. aanbevolen budgettair evenwicht vooropgesteld.
- (c) Verrichtingen die in de economische classificatie van de uitgaven en de ontvangsten van de overheid, overeenkomstig het ESR 95, in klasse 8 worden ondergebracht.
- (d) Deze doelstellingen dienen bekomen te worden rekening houdend met de middelen zoals die door de Federale Overheid worden doorgestort.

3. Overzicht van de normnaleving in de periode 1992-2001

Voor de periode 1992-2000 betreft het de ex-post vastgestelde gecorrigeerde saldi. Voor het jaar 2001 gaat het om de gecorrigeerde saldi afgeleid op basis van de initiële of aangepaste begrotingsramingen.

Aangezien de meeste deelgebieden de initiële begrotingsopmaak reeds hadden afgerond vóór de afsluiting van de Overeenkomst van 15 december 2000 houdende de begrotingsdoelstellingen voor de periode 2001-2005, worden de gecorrigeerde saldi bepaald op basis van de initiële begroting 2001 vergeleken met de basisnormering vastgelegd in het Samenwerkingsakkoord van 24 november 1999.

Tabel II.15
De gecorrigeerde saldi versus de normering van de Afdeling voor de periode 1992-2001

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	Miljarden BEF	
										2001 begroting initieel	aangepast
VLAAMSE GEMEENSCHAP											
Norm	-42,5	-38,4	-36,6	-31,4	-25,2	-13,3	-0,9	13,5	14,4	13,9	24,0
Realisatie	-47,6	-27,9	-40,3	-17,4	-12,7	11,4	21,3	31,0	40,0	15,0	27,6
Afwijking	-5,1	10,5	-3,7	14,0	12,5	24,7	22,2	17,5	25,6	1,1	3,6
FRANSE GEMEENSCHAP											
Norm	-9,0	-9,1	-14,6	-13,2	-11,7	-9,6	-8,2	-5,7	-4,6	-3,2	-3,2
Realisatie	-11,3	-11,0	-16,5	-17,7	-10,5	-7,6	-11,8	-7,1	-8,0	-3,1	n.b.
Afwijking	-2,3	-1,9	-1,9	-4,5	1,2	2,0	-3,6	-1,4	-3,4	0,1	n.b.
WAALSE GEWEST											
Norm	-17,4	-17,9	-15,7	-14,4	-13,2	-11,0	-8,6	-6,0	-6,2	-5,9	-1,9
Realisatie	-18,4	-12,6	-14,1	-17,1	-12,3	-6,6	-5,8	-1,6	-12,0	-7,9	-7,9
Afwijking	-1,0	5,3	1,6	-2,7	0,8	4,5	2,8	4,4	-5,8	-2,0	-6,0
BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJK GEWEST											
Norm	-7,4	-5,4	-6,9	-4,3	-4,5	-4,3	-4,3	-2,6	-2,7	-2,3	-0,8
Realisatie	-10,0	-18,2	-5,8	-3,1	-0,7	-0,2	3,7	3,1	-0,2	-1,6	-1,2
Afwijking	-2,6	-12,8	1,1	1,2	3,8	4,2	8,0	5,7	2,5	0,7	-0,4
DUITSTALIGE GEMEENSCHAP (b) (c)											
Norm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0
Realisatie	-0,3	-0,6	-0,8	-0,7	-0,3	-0,3	-0,04	-0,2	0,0	0,3	0,2
Afwijking	-0,3	-0,6	-0,8	-0,7	-0,3	-0,3	0,0	-0,2	0,0	0,3	0,2
FRANSE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE (b)											
Norm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Realisatie	0,0	0,0	2,0	0,7	-1,6	-0,3	-0,2	0,3	-0,3	-0,3	-0,3
Afwijking	0,0	0,0	2,0	0,7	-1,6	-0,3	-0,2	0,3	-0,3	-0,3	-0,3
GEMEENSCHAPPELIJKE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE (b)											
Norm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0
Realisatie	0,3	0,2	-0,5	-0,4	0,2	-0,01	-0,04	0,1	0,0	0,0	0,0
Afwijking	0,3	0,2	-0,5	-0,4	0,2	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0
TOTAAL											
Norm	-76,3	-70,8	-73,8	-63,3	-54,5	-38,2	-22,1	-0,8	0,9	2,5	18,1
Realisatie	-87,3	-70,1	-76,0	-55,6	-37,9	-3,6	7,1	25,7	19,5	2,4	n.b.
Afwijking	-11,0	0,7	-2,2	7,7	16,6	34,7	29,2	26,5	18,6	-0,1	n.b.

- (a) Minteken op de lijn afwijking is een overschrijding van de norm.
 (b) De normoverschrijdingen konden gefinancierd worden door reserves. Die werkwijze werd steeds door de Afdeling aanvaard.
 (c) Reserves zijn opgebruikt vanaf 1995.

De uit deze tabel blijkende afwijkingen worden hierna, per deelgebied, voor de jaren 1999-2000 meer in extenso behandeld (47).

In de periode 1991-2000 is de globale schuldpositie van de deelgebieden geëvolueerd zoals weergegeven in tabel II.16.

De variatie van de daarin opgenomen directe en indirecte schuld stemt, om de hierna opgesomde redenen, niet noodzakelijk overeen met de cijfers die weerhouden werden in het kader van de normering van de Afdeling :

- teneinde zo dicht mogelijk aan te sluiten bij de economische realiteit gaat de Afdeling uit van de ordonnanceringsresultaten op de begroting die, om redenen van kasbeheer (48), soms sterk kunnen afwijken van de kassaldi. Het zijn evenwel die kassaldi die de evolutie van de directe schuld bepalen.
- daarnaast weerspiegelen de schommelingen in de indirecte schuld niet altijd de op de norm aangerekende bedragen. De indirecte schuld wordt immers beïnvloed door :
 - de verschuivingen van de indirecte naar de directe schuld;
 - door de verrekening van beleidsuitbreidende initiatieven;
 - door schuldovernames (Brusselse Agglomeratie, splitsing provincie Brabant);
 - de weerslag van bepaalde overeenkomsten m.b.t. schuldovernames die de Gemeenschappen en de Gewesten met de Federale Overheid sloten (ALESH).
- bovendien wordt er nogmaals en zeer uitdrukkelijk op gewezen dat het hier weerhouden schuldbegrip duidelijk ruimer is dan de schuld die aangehouden wordt in het kader van de Maastrichtcriteria. Het schuldbegrip dat door de Afdeling gehanteerd wordt om de financiële leefbaarheid van een deelgebied te bepalen, houdt eveneens rekening met de financiële implicaties op de begroting van de schulden van sommige "overheidsbedrijven". Die schulden worden in het kader van de Maastrichtschuldefinitie niet in aanmerking genomen.

47 Voor commentaar m.b.t. de afwijkingen tijdens vorige jaren wordt verwezen naar de desbetreffende jaarverslagen.

48 Behalve door de derdengelden wordt de kassituatie ook beïnvloed door financiële verrichtingen die niet noodzakelijk een weerspiegeling zijn van de budgettaire realiteit.

Tabel II.16
Evolutie van de schuldpositie van de
Gemeenschappen en de Gewesten 1991-2000 (a)(b)

Miljoenen BEF

	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
VLAAMSE GEMEENSCHAP										
Directe	13.035	40.596	72.493	92.745	152.232	184.360	175.672	169.420	141.162	102.512
Indirecte	243.782	261.638	266.714	267.785	207.154	186.804	178.068	157.228	151.406	146.590
FRANSE GEMEENSCHAP										
Directe	14.982	24.163	28.788	39.793	47.977	53.980	59.410	69.212	75.641	85.290
Indirecte (c)	28.763	31.336	42.432	42.077 (d)	47.831	51.900	54.151	56.020	55.842	55.591
WAALSE GEWEST										
Directe	2.909	17.489	27.172	32.338	48.835	66.254	71.832	78.483	68.457	85.961
Indirecte	143.893	150.327	161.205	159.402 (d)	156.299	153.574	150.116	144.483	136.982	131.818
BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJK GEWEST										
Directe	5.078	14.988	20.921	34.988	41.260	51.462	51.824	50.946	49.824	52.420
Indirecte (e) (f)	42.976	44.346	51.430	48.917	45.310	37.322	19.757	15.913	13.183	11.774
DUITSTALIGE GEMEENSCHAP										
Directe	-1.785	-1.247	-1.019	-351	119	538	842	1.022	1.239	1.123
Indirecte	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
FRANSE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE (g)										
Directe			0	-1.130	-1.833	-676	-858	-616	-996	-1.300
Indirecte			2.950	4.390	5.977	6.848	7.247	7.516	7.435	7.435
GEMEENSCHAPPELIJKE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE										
Directe	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Indirecte	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
TOTAAL										
Directe	34.219	95.989	148.355	198.383	288.591	355.918	358.723	368.467	335.327	326.006
in % BBP	0,50%	1,32%	2,00%	2,55%	3,55%	4,27%	4,11%	4,06%	3,56%	3,29%
Indirecte	459.415	487.646	524.731	522.571	462.571	436.447	409.339	381.160	364.849	353.209
in % BBP	6,65%	6,70%	7,06%	6,71%	5,69%	5,24%	4,69%	4,20%	3,87%	3,56%

- (a) De schuldpositie van de Gemeenschappen en de Gewesten bevat alle schulden die in aanmerking worden genomen voor de normevaluatie door de Afdeling. Het hier gehanteerde schuldbegrip is daardoor ruimer dan dat van de Maastrichtcriteria – Detail zie bijlagen II.15 – II.24.
- (b) Inclusief de totale schuld van de sector van de sociale huisvesting (ALESH).
- (c) Inclusief een gedeelte van het uitstaand bedrag van de overbruggingslening waarvan het totaal bedrag als volgt evolueerde : 11,95 miljard BEF in 1993 ; 22,04 miljard BEF in 1994, 30,04 miljard BEF in 1995, 35,15 miljard BEF in 1996; 37,77 miljard BEF in 1997, 39,60 miljard BEF in 1998 en 39,52 miljard BEF in 1999 en in 2000.
- (d) Na overname van bepaalde schulden van de Franse Gemeenschap door het Waals Gewest per 1/1/1994.
- (e) Rekening houdend met de schuld overgenomen van de Brusselse Agglomeratie per 1/1/1995.
- (f) Rekening houdend met de schuld overgenomen van de ex-provincie Brabant per 1/1/1995.
- (g) Met inbegrip van het gedeelte van de schuld van de overbruggingslening dat ten laste valt van de Franse Gemeenschapscommissie en met inbegrip van de schuld overgenomen van de ex-provincie Brabant per 1/1/1995.

4. De Vlaamse Gemeenschap

4.1. De uitvoering van de begrotingen 1999-2000 en de normnaleving

De kerncijfers in onderstaande tabel geven een samenvatting van de uitvoering van de begrotingen van de twee voorbije jaren. Een meerjarig overzicht van de begrotingsuitvoering tijdens de periode 1990-2000 is opgenomen in de bijlagen II.12 tot II.14.

De kasgegevens hebben betrekking op de centrale schatkisttoestand van de Vlaamse Gemeenschap, dit is met inbegrip van de verrichtingen van de Diensten met Afzonderlijk Bestuur (DAB) en de derdengelden.

Tabel II 17
Begrotingsevolutie 1999-2000

(a)	1999			2000			00/99		
	aangepaste kredieten	ordonnanciering	kas	aangepaste kredieten	ordonnanciering	kas	veranderings% (nominaal) aangepaste kredieten	ordonnanciering	kas
ontvangsten	612,6	618,3	638,1	630,1	629,8	649,4	2,9%	1,9%	1,8%
<i>realisatie%</i>		100,9%	104,2%		99,9%	103,1%			
uitgaven	602,2	601,2	604,1	619,3	604,7	613,6	2,8%	0,6%	1,6%
<i>realisatie%</i>		99,8%	100,3%		97,7%	99,1%			
begrotingssaldo	10,4	17,1	34,0	10,8	25,0	35,7	0,4	7,9	1,7
saldo derdengelden			8,2			-0,8			-9,1
saldo	10,4	17,1	42,3	10,8	25,0	34,9	0,4	7,9	-7,4

(a) Inclusief de verrichtingen op de organieke fondsen en de DAB. Ontvangsten gedefinieerd exclusief leningopbrengsten. Uitgaven gedefinieerd exclusief aflossingen directe schuld, inclusief aflossingen indirecte schuld en met inbegrip van provisioneringen.

Bron: Begrotingsdocumenten, Schatkisttoestand, Gegevens verstrekt door het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap

De DAB's zijn op begrotingsvlak afzonderlijke entiteiten die echter op financieel vlak in de centrale schatkisttoestand geïntegreerd worden. De evolutie in de toestand van de financiële reserves van de DAB op het einde van het jaar beïnvloedt bijgevolg het kassaldo van de Vlaamse Gemeenschap.

De derdengelden stemmen overeen met de opcentiemen op de onroerende voorheffing die voor rekening van de lokale overheden door het Vlaamse Gewest worden geïnd en op 20^{ste} van de maand volgend op de maand van inning worden doorgestort (49). Deze gelden hebben bijgevolg slechts een tijdelijke impact op de kastoestand. Het kassaldo van de gemeenschap wordt positief of negatief beïnvloed naargelang de op het einde van het jaar nog door te storten gelden hoger of lager zijn dan het voorgaande jaar. Na de start in 1999 zijn de doorstorting tijdens het jaar 2000 op kruissnelheid gekomen zodat het éénmalig positief effect op het kassaldo 1999 (+8,2 miljard BEF) zich in 2000 niet meer heeft herhaald (-0,8 miljard BEF).

In de begroting 2000 werd een overschot vooropgesteld dat, in de lijn van de aanbevelingen van de Afdeling, nauwelijks hoger lag dan het geraamde begrotingssaldo van het voorgaande jaar. De realisaties daarentegen (saldo op aanrekenings- of ordonnanceringsbasis) duiden op een resultaat dat ruim 14 miljard BEF beter is. Daar waar de begroting een surplus van 10,8 miljard BEF voorzag, werd het begrotingsjaar 2000 afgesloten met een **overschot** van 25,0 miljard (tegenover +17,1 mia. in 1999). De Vlaamse Gemeenschap sluit sinds 1997 haar begrotingsuitvoering af met een batig saldo.

In vergelijking met het voorgaande jaar is het verschil tussen het kassaldo en het saldo op aanrekeningsbasis kleiner (verschil van 9,9 t.o.v. 25,2 mia.). De verklaring is tweevoudig. De eerste reden is de reeds vermelde afname van het saldo van de derdengelden. De tweede factor is de minder sterke toename van de financiële reserves van de DAB's, en in het bijzonder van de reserves van het Vlaams Investeringsfonds (VIF) (50). Voormelde factoren wogen zwaarder door dan de stijging van de geordonnanceerde maar nog niet betaalde uitgaven (de zogenaamde "lei") (51).

De verklaring voor het beter dan begrote resultaat voor 2000 situeert zich aan de uitgavenzijde. De begrote ontvangsten werden immers volledig gerealiseerd maar langs de uitgavenzijde daalde het realisatiepercentage met 2% naar 97,7%. Nochtans werd binnen deze lagere uitvoering de budgettaire impact opgevangen van de onverwachte indexsprong in juli 2000, die bij de begrotingscontrole niet volledig werd geanticipeerd. De aangepaste begroting ging immers uit van een gezondheidsindex en een inflatiepercentage van 1,30%, terwijl respectievelijk 1,90% en 2,55% werden gerealiseerd.

49 Het Vlaamse Gewest staat met ingang van het aanslagjaar 1999 zelf in voor de dienst van de onroerende voorheffing. Artikel 5, §3, BFW (vóór wijziging door het Lambermontakkoord) biedt hiertoe de mogelijkheid De eerste ontvangsten concentreerden zich bijgevolg in de tweede helft van 1999 en de doorstorting van de opcentiemen startte vanaf september 1999.

50 De voornaamste DAB zijn het MINA-fonds en het VIF. De toename van de financiële reserves van de DAB blijft eind 2000, in vergelijking met eind 1999, beperkt tot 6,6 mia. ten opzichte van +18,0 mia. eind 1999 (w.o. voor het MINA-fonds +2,7 mia. eind 2000 t.o.v. + 1,8 eind 1999 en voor het VIF + 3,3 mia. eind 2000 t.o.v. +16,3 eind 1999).

51 De op 31 december 2000 nog niet uitbetaalde ordonnanties (lei) namen toe met 4,5 mia. ten opzichte van het voorgaande jaar.

In constante prijzen daalden de aangerekende ontvangsten en uitgaven voor het eerst sinds 1989. Het reëel veranderingspercentage van de ontvangsten bedraagt $-0,7\%$, tegenover een gemiddelde reële groei van $+4,1\%$ tijdens de periode 1989-1999. De uitgaven gingen er in reële termen met $1,9\%$ op achteruit, tegenover een gemiddelde reële groeivoet van $3,8\%$ in het voorbije decennium (52). Aangezien het jaar 1999 echter door een aantal bijzondere factoren werd getekend, vormt het niet echt een geschikte vergelijkingsbasis voor de evaluatie van de resultaten 2000 die beter in een meerjarig perspectief geplaatst worden (53).

De uitvoering van de begroting 2000 is in vastleggingstermen beter dan in ordonnanceringsstermen. De aangegane verbintenissen zijn dus omvangrijker dan de betalingen van voorheen afgesloten engagements. Nochtans voorzag de aangepaste begroting geen ongewone afwijking tussen de vastleggings- en ordonnanceringskredieten (54).

De aanwending (ordonnancering) van de **uitgaven**kredieten in hetzelfde jaar waarin zij gestemd zijn, is wel lager dan in 1999 maar situeert zich volledig in de lijn van de resultaten van de periode 1996-1998 (55). Niettemin wordt hierdoor de begrotingsuitvoering 2001, omwille van de krediettransporten van 2000, extra belast zoals ook reeds het geval was in 1999 (56). Bovendien kan het vrij omvangrijke verschil in gebruik van de gesplitste vastleggings- en ordonnanceringskredieten, behoudens annulatie van kredieten, de zogenaamde encours (uitstaande vastleggingen) doen toenemen. Voor de aanzuivering van deze uitstaande verbintenissen dienen later betalingskredieten voorzien te worden, wat de druk op de toekomstige begrotingen verhoogt (57).

-
- 52 Gedefleerd op basis van de procentuele verandering van het gemiddelde indexcijfer van de consumptieprijzen; voor 2000 bedraagt die $2,55\%$.
- 53 De aangerekende ontvangsten 1999 kenden een reële groei die boven het gemiddelde lag van de voorbije 10 jaar, ondermeer ingevolge de sterke toename van de samengevoegde en gedeelde belastingen op het einde van de in de BFW bedoelde overgangsfase en de integrale doorstorting van de éénmalige regularisatie van de BTW-toewijzingen met betrekking tot de periode 1990-1998. Aan de uitgavenzijde lag de reële groei eveneens boven het gemiddelde van het voorbije decennium. Het realisatiepercentage nam gevoelig toe ingevolge een versnelling in de aanwending van de kredieten van het jaar zelf en de hogere ordonnanceringen op de overgedragen kredieten waarmee de begroting 1999 sterk was belast.
- 54 Begroting versus uitvoering voor 2000 t.o.v. 1999: begrote ordonnanceringskredieten $+2,8\%$ versus aanwending $+0,6\%$; begrote vastleggingskredieten $+3,5\%$ versus aanwending $+4,8\%$.
- 55 Het betreft de ordonnancering tijdens jaar t van NGK, GOK en bijkredieten vorige jaren voorzien in de begroting van jaar t.
- 56 De zogenaamde "transporten" of overdrachten op 2001 (d.i. de vastgelegde niet-gesplitste kredieten die tijdens het jaar van de vastlegging nog niet geordnanceerd werden) zullen toenemen ten opzichte van 2000 (krediettransport van 23,2 mia. naar 2001, hetzij 9,4 mia. meer dan het voorgaande jaar). Vermoedelijk zal de impact op het ordonnanceringssaldo 2001 echter lager liggen omdat een gedeelte van die overdrachten traditioneel wordt geannuleerd.
- 57 Het verschil tussen vastleggingen en ordonnanceringen op gesplitste kredieten bedraagt 10,9 mia. in 2000 (ten opzichte van 2,7 mia. in 1999 en 2,4 mia. in 1998).

Het is in dit kader niet onbelangrijk op te merken dat, in toepassing van het decreet van 22 december 2000 houdende oprichting van het Financieringsfonds voor schuldafbouw en éénmalige investeringen, eind 2000 vastleggingsmogelijkheden ten belope van 2,2 miljard BEF werden overgeheveld van de begroting naar dit Fonds (58). Het Fonds beoogt de aanwending, in een latere fase, van beschikbare kredieten die naar het einde toe van een gegevens begrotingsjaar nog niet werden aangewend. Door deze kredieten over te hevelen naar het Fonds, sluit het surplus van dat gegeven begrotingsjaar op uitvoeringsbasis beter aan bij het begroot surplus (59). De overheveling heeft een impact op de omrekening van het begrotingssaldo naar het gecorrigeerd saldo, bepaald overeenkomstig de methodologie van de Afdeling (zie verder).

De aangerekende **ontvangsten** sluiten, op 0,3 miljard na, volledig aan bij de begrotingsramingen. De verwachte en gerealiseerde minwaarde op de gedeelde en samengevoegde belastingen (-5,8 mia. t.o.v. begrotingsraming) werd dus volledig gecompenseerd door de meerontvangsten in andere ontvangstencategorieën, zoals gewestelijke belastingen (+3,2 mia.), diverse algemene ontvangsten (+1,0 mia.) waaronder de ruim hogere interesten uit autonoom beheer, en verder de toegewezen ontvangsten (+0,9 mia.).

De minwaarde op het niveau van de samengevoegde en gedeelde belastingen is het gevolg van de verschillende ramingsmethoden die inzake samengevoegde en gedeelde belastingen in de vlaamse en de federale begroting worden gehanteerd.

De federale overheid raamt de door te storten sommen op basis van de parameters van het voorgaande jaar, zoals voorzien in de bijzondere financieringswet (vóór wijziging door het Lambertmontakkoord) (60). Toegepast op 2000 leidde deze zogenaamde retroregel tot een zeer beperkte toename van de doorgestorte middelen. De Vlaamse Gemeenschap daarentegen opteert systematisch voor een voorzichtige trendmatige inschatting van de middelen zodat een zeker uitlijningseffect wordt bekomen. Het is de bedoeling om de uitgaven op de structurele ontvangstenontwikkeling af te stemmen en niet op de effectieve doorstortingen van het begrotingsjaar in kwestie, zodat al te grote schokken in het uitgavenniveau kunnen vermeden worden. Naast de ontegensprekelijke voordelen van een dergelijke benadering, is wel vereist dat bij een verwachte minwaarde op deze federale overdrachten, de overige ontvangsten voorzichtig worden ingeschat, wil men op jaarbasis het begrote saldo niet overschrijden. De begroting 2000 voldeed aan deze voorwaarde.

58 Overheveling van 4,7 miljard aan vastleggingsmogelijkheden, waarvan slechts 2,18 miljard BEF geordonnanceerd op begrotingsjaar 2000 en 2,6 miljard in de eindejaarsvastleggingen van 2000 maar geordonnanceerd op begrotingsjaar 2001.

59 De overgeheveld vastleggingsmogelijkheden worden gevormd door: 1) de niet-vastgelegde bedragen van de begrote NGK van het lopende jaar, 2) de niet-vastgelegde bedragen van de begrote GVK beperkt tot de niet geordonnanceerde bedragen van de GOK. Normaliter worden deze op 31 december niet-vastgelegde kredieten geannuleerd.

60 Het betreft voornamelijk het inflatiepercentage en de reële groei van het bruto nationaal inkomen.

De herziening van de verdeelsleutel inzake BTW-toewijzingen voor het begrotingsjaar 2000 heeft slechts een geringe bijkomende impact gehad (61). De Vlaamse begroting hield immers reeds rekening met een neerwaartse herziening ten belope van 1,8 miljard BEF. Op basis van het begin 2000 getelde aantal leerlingen in de Vlaamse en de Franse Gemeenschap werd het aandeel van eerstgenoemde in de toegewezen BTW-opbrengsten 2000 uiteindelijk verminderd met 1,7 miljard BEF. De definitieve resultaten van de telling werden slechts in het laatste kwartaal van 2000 beschikbaar en de beslissing tot de aanpassing van federale overdrachten werd bijgevolg slechts in december genomen en uitgevoerd.

De volgende tabel geeft het detail weer van de verschilpunten tussen de vlaamse en de federale ramingen inzake de overgedragen gedeelten van de opbrengst van de personenbelasting en de BTW voor 2000.

Tabel II.18
Impact op 2000 van de verschillen in ramingsmethode
van de samengevoegde en gedeelde belastingen

Miljarden BEF

Begroting	Vlaamse Gemeenschap			Federale Overheid			Verschil		
	2000	saldo 99 (1)	totaal 2000	2000	saldo 99 (2)	totaal 2000	2000	saldo 99 (1) - (2)	totaal 2000
2000 BC	552,1	-0,1	552,1	548,9	-2,6	546,3	3,2	2,5	5,8
PB gewest	233,3	-0,1	233,2	231,3	-2,7	228,6	2,0	2,6	4,6
PB gemeenschap	107,6	-0,3	107,4	106,7	-0,9	105,8	0,9	0,6	1,6
BTW	213,1	0,2	213,3	212,7	1,0	213,7	0,4	-0,7	-0,4
subtotaal	553,9	-0,1	553,9	550,6	-2,6	548,0	3,3	2,5	5,8
verdeelsleutel BTW (a)	-1,8	0,0	-1,8	-1,7	0,0	-1,7	-0,1	0,0	-0,1
BNI groei									
inflatie	1,30%	1,12%		1,12%	1,12%		0,18%	0,00%	
BNI groei	2,50%	1,80%		1,80%	1,80%		0,70%	0,00%	

(a) Impact van de neerwaartse herziening van de verdeelsleutel van de BTW-toewijzingen van het begrotingsjaar 2000 (toepassing van de wet van 23 mei 2000 tot bepaling van de criteria bedoeld in artikel 39, §2, BFW).

In 2000 werd geen nieuwe geconsolideerde of directe schuld opgenomen. Dit was ook reeds zo in 1999: leningen die op vervaldag komen worden niet geherfinancierd. Zowel de directe als de indirecte schuld werden in 2000 fors afgebouwd. De schuldvermindering bedroeg echter meer dan de in de begroting voorziene aflossingen omdat het gerealiseerde surplus hoger uitviel dan begroot en aflossingen deels via het kasoverschot betaald werden. In de mate dat de vervaldagen van de leningen het toelaten, wordt de schuld maximaal terugbetaald. De Regering heeft zich immers tot doel gesteld om de Vlaamse openbare schuld (exclusief de schuld aangegaan door de nv Aquafin) terug te dringen tot 112 miljard BEF op het einde van de legislatuur (2005).

61 Herziening van de forfaitaire verdeelsleutel van 57,55% Vlaamse Gemeenschap / 42,45% Franse Gemeenschap (zoals bedoeld in artikel 39, §2, BFW) naar de verdeelsleutel vastgesteld op basis van het aantal leerlingen dat begin 2000 werd geteld (overeenkomstig de wet van 23 mei 2000 tot bepaling van de criteria bedoeld in artikel 39, §2, BFW): 57,08 % / 42,92%.

Tabel II.19
Evolutie van de schuld van de Vlaamse Gemeenschap
in de periode 1996-2000

Miljarden BEF

Uitstaande schuld eind :	1996	1997	1998	1999	2000
Directe schuld	184,4	175,7	169,4	141,2	102,5
<i>w.o. overname indirecte schuld</i>	44,6	43,0	52,4	66,4	62,6
Indirecte schuld	186,8	178,1	157,2	151,4	146,6 (a)
<i>w.o. Aquafin</i>	26,7	27,7	29,9	37,3	41,3
<i>w.o. ALESH</i>	94,6	92,0	88,4	78,7	74,0
Totale schuld	371,2	353,7	326,6	292,6	249,1
<i>evolutive</i>		-17,4	-27,1	-34,1	-43,5

(a) Vóór herclassificatie van 0,8 miljard van de indirecte naar de gewaarborgde schuld eind 2000. Schuld sociale huisvesting beheerd door ALESH (1996-2000): met inbegrip van het gedeelte van de schuld dat door derden wordt terugbetaald.

De directe schuld (bestaande uit de lange termijn leningen, de medium-term notes en de korte termijn schuld R/C) werd in 2000 met 38,7 miljard BEF verminderd tot 102,5 miljard BEF. Daarin is begrepen de in de directe schuld overgenomen indirecte schuld die in 2000 daalde met 3,8 miljard BEF tot 62,6 miljard BEF (zie eveneens bijlage II.15). De netto schuldafbouw werd ingezet in 1997. Vertrekkende van het hoogste schuldniveau eind 1996, werd de directe schuld in de periode 1997-2000 met 81,8 miljard BEF afgebouwd, hetzij een vermindering met ongeveer 44% waarvan bijna de helft tijdens het jaar 2000.

De indirecte schuld, met inbegrip van de uitstaande leningen die door de n.v. Aquafin worden aangegaan in het kader van de waterzuiveringsprojecten en van het aandeel van het Vlaams Gewest in de huisvestingsschuld die door het Alesh wordt beheerd, nam in 2000 af met 4,8 miljard BEF tot 146,6 miljard (62). In 2000 werd een bedrag van 0,8 miljard, ingevolge een opmerking van het Rekenhof, uit de indirecte schuld gelicht en ondergebracht in de gewaarborgde schuld omdat de financiële lasten van de uitstaande leningen niet meer door de Vlaamse begroting worden gedragen (63).

62 Integrale Alesh-schuld: met inbegrip van het gedeelte van de Alesh-schuld dat door de lokale huisvestingsmaatschappijen wordt aangezuiverd door middel van annuïteiten (over een zeer lange looptijd) die zij rechtstreeks aan het Alesh storten. Bij het in gebreke blijven van deze lokale huisvestingsmaatschappijen ligt de uiteindelijke verplichting tot terugbetaling, vanuit juridisch standpunt, bij de Gewesten.

63 Het betreft de schuld van de BRT (83,0 miljoen eind 2000) en van het VITO-middenstandsopleiding (730,5 miljoen BEF eind 2000). De verwijdering uit de indirecte schuld wordt in het kader van de beoordeling van de normnaleving niet als een schuldvermindering tussen 1999 en 2000 beschouwd.

Eind 2000 bedroeg de totale schuld van de Vlaamse Gemeenschap, samengesteld uit de directe en de indirecte schuld zoals hiervoor omschreven, dus 249,1 miljard BEF (of 248,3 mia. na de herclassifiëring van 0,8 miljard als gewaarborgde schuld) (64). Over de periode 1997-2000 daalde de totale schuld met 122,1 miljard, hetzij een vermindering met 33%. Een meerjarig overzicht van de samenstelling van de totale schuld is opgenomen in de bijlagen II.15 en II.16.

De Vlaamse Gemeenschap heeft in 2000, zoals in het verleden, de in de opeenvolgende samenwerkingsakkoorden aangegane verbintenis tot optimalisering van het thesauriebeheer nageleefd. De eind 2000 beschikbare liquiditeiten werden, over de jaarwisseling heen, bijna integraal belegd in schuldtitels van andere overheden teneinde de schuldgraad van de Gezamenlijke Overheid, conform de Maastricht-definitie, te verminderen (belegging van 33,5 miljard BEF).

Om de naleving van de aanbevelingen van de Afdeling te kunnen beoordelen, dient het begrotingssaldo (zoals weergegeven in tabel II.17) omgezet te worden naar het **gecorrigeerd saldo**, bepaald overeenkomstig de methodologie van de Afdeling. Hiertoe dienen, naast de evolutie van de indirecte schuld en de beleidsverruimende initiatieven, ook de provisioneringen in rekening gebracht te worden. Het detail van deze omzetting is opgenomen in de voetnoot bij de volgende tabel.

In toepassing van artikel 2, §4 van de Overeenkomst van 15 december 2000 hebben de gemeenschappen en gewesten de mogelijkheid om begrotingsoverschotten in fondsen te storten in overeenstemming met de ESR95 methodologie. De Vlaamse Gemeenschap richtte in dit kader het Financieringsfonds voor schuldafbouw en éénmalige investeringen op. Door de overboeking van in de begroting voorziene maar niet-benutte uitgavenkredieten (vastleggingsmogelijkheden) naar dit Fonds wordt het gerealiseerd surplus, dat hoger ligt dan begroot, voor een gedeelte ex post verminderd op het niveau van de begroting. In ESR termen is er geen vermindering van het surplus omwille van de consolidatie van het Fonds met de begroting van de Vlaamse Gemeenschap. De Afdeling beschouwt deze overboeking als een vorm van reservering en zal, overeenkomstig de ESR95 methodologie, de uitgaven die later vanuit de overgehevelde surplusen op dit Fonds zullen plaatsvinden, aanrekenen als primaire uitgaven van de Vlaamse Gemeenschap tijdens het jaar van benutting (behoudens aanwending voor schuldaflissing).

64 Er dient opgemerkt te worden dat bovenstaande schuldgegevens nog geen rekening houden met de financiële reserves van het Centraal Financieringsorgaan (CFO). Het CFO is de cashpool van de VOI's maar maakt geen deel uitmaakt van de centrale schatkistoestand van de Vlaamse Gemeenschap. Het CFO beïnvloedt bijgevolg het kassaldo van de gemeenschap niet, maar de financiële reserves binnen het CFO (eind 2000: 26,9 mia.) verminderen wel de geconsolideerde directe schuld van de Vlaamse Gemeenschap; deze bedroeg eind 2000 bijgevolg 75,6 miljard BEF (hetzij $102,5 - 26,9 = 75,6$ mia.).

Tabel II.20
De normnaleving voor de begrotingsuitvoering 1992-2000
Vlaamse Gemeenschap

Miljarden BEF

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
1. Saldo ordonnancerings (a)	-29,8	-22,9	-36,4	-17,4	-20,2	4,4	11,8	17,1	25,0
2. Netto-debudgettering (b)	-17,8	-5,0	-3,9	0,0	7,5	7,0	9,5	13,9	15,0 (c)
3. Gecorrigeerd saldo (1+2)	-47,6	-27,9	-40,3	-17,4	-12,7	11,4	21,3	31,0	40,0
4. Norm	-42,5	-38,4	-36,6	-31,4	-25,2	-13,3	-0,9	13,5	14,4
5. Afwijking (3-4)	-5,1	10,5	-3,7	14,0	12,5	24,7	22,2	17,5	25,6

- (a) Saldo op ordonnanceringsbasis (zie tabel II.17).
- (b) Algemeen gesteld: rekening houdend met 1) de evolutie van de indirecte schuld, bepaald inclusief de in de directe schuld opgenomen indirecte schulden en inclusief de schuld van de nv Aquafin, en voor het Alesh rekening houdend met de schuldafname die toerekenbaar is aan het Gewest, 2) de aanleg van reserves (Vlaams Pensioenfonds, Vlaamse Egalisatie Rente Fonds, Zorgfonds en Financieringsfonds voor schuldafbouw en éénmalige investeringen).
- (c) 2000 concreet: evolutie indirecte schuld (afname 8,4 mia.) waaronder: ALESH (afname 4,5 mia.), nv Aquafin (toename 4,0 mia.) en de in de directe schuld overgenomen indirecte schuld (afname 3,8 mia.); provisionering (in totaal 6,6 mia.) hetzij Vlaamse Pensioenfonds (0,46 mia.), Zorgfonds (4,0 mia.) en het Financieringsfonds (2,2 mia.).

Bron: Administratie Vlaamse Gemeenschap en begrotingsdocumenten

De Vlaamse Gemeenschap boekte in 2000 een gecorrigeerd surplus van 40,0 miljard BEF, ruim 26 miljard BEF meer dan de minimaal aanbevolen schuldafbouw van de Afdeling. Op basis van de aangepaste begroting kon dit betere resultaat reeds gedeeltelijk verwacht worden (begroot gecorrigeerd surplus lag bijna 8 miljard BEF boven de norm). Dit houdt ondermeer verband met een versnelling in de afbouw van de indirecte schuld en de hogere provisioneringen die bij de vaststelling van de norm niet konden geanticipeerd worden. Ruim een kwart (hetzij ruim 7 miljard BEF) van de betere prestatie heeft een éénmalig karakter omdat het voortspuit uit een vertraging in het ordonnanceringsritme.

4.2. De begroting 2001 van de Vlaamse Gemeenschap (na begrotingscontrole)

Bij de begrotingscontrole 2001 werden de ontvangsten 8,8 miljard BEF hoger ingeschat en de uitgaven met 2,2 miljard neerwaarts herzien zodat het surplus op de begroting kon verhoogd worden van initieel 5,4 naar 16,4 miljard BEF. In vergelijking met de aangepaste begroting 2000 is dit een verbetering met 5,6 miljard. De aangepaste begroting 2001 gaat uit van een inflatiepercentage van 1,50% en een economische groei van 2,00%.

De **ontvangsten** worden in vergelijking met de aangepaste begroting van het voorgaande jaar verwacht toe te nemen met 6,9% (nominaal veranderingspercentage). Deze stijging wordt hoofdzakelijk gedragen door de toegewezen gedeelten van de opbrengst van de personenbelasting (+ 8,2% nominaal) en de opbrengst van de BTW (+4,2% nominaal). Deze federale overdrachten, bepaald volgens de vlaamse ramingsmethode, vertegenwoordigen 87,5% van de totaliteit van de ontvangsten, d.i. de totale ontvangsten die zowel op de gewestelijke als op de gemeenschapsbevoegdheden betrekking hebben.

De verschillende ramingsmethode inzake samengevoegde en gedeelde belastingen heeft tot gevolg dat de effectieve doorstortingen, die door de federale overheid in 2001 zullen uitgevoerd worden, ruim 13 miljard BEF hoger liggen dan geraamd in de vlaamse begroting. In onderstaande tabel wordt dit toegelicht.

Tabel II.21
Impact op 2001 van de verschillende in ramingsmethode van de samengevoegde en gedeelde belastingen

Miljarden BEF

	Vlaamse Gemeenschap			Federale Overheid			Verschil		
	2001	saldo 2000 (1)	totaal 2001	2001	saldo 2000 (2)	totaal 2001	2001	saldo 2000 (1) - (2)	totaal 2001
2001 BC	578,4	10,7	589,1	588,3	13,9	602,2	-9,9	-3,2	-13,2
PB gewest	247,1	5,4	252,5	252,3	7,4	259,7	-5,2	-2,0	-7,3
PB gemeenschap	114,0	2,5	116,5	116,4	3,4	119,8	-2,4	-0,9	-3,3
BTW	217,4	2,8	220,1	219,6	3,1	222,7	-2,2	-0,3	-2,6
inflatie	1,50%	2,55%		2,55%	2,55%		-1,05%	0,00%	
BNI groei	2,00%	3,10%		3,10%	3,10%		-1,10%	0,00%	

De (oneigenlijke) gewestelijke belastingen, met inbegrip van de onroerende voorheffing die door het Vlaamse Gewest zelf wordt geïnd, stijgen met 8,4%; zij vertegenwoordigen 6,9% van de totale ontvangsten. Inzake trekkingsrechten voor tewerkgestelde werklozen werd rekening gehouden met de tweede schijf (+1,1 mia.), op een totaal van drie, van de verhoging die voor de periode 2000-2002 is beslist in het Sint Elooiaakkoord van 1 december 1999 (65).

De stijging van de **uitgavenkredieten** ligt in de aangepaste begroting 2001 hoger dan in de aangepaste begroting van het voorgaande jaar. De betalingskredieten stijgen in de aangepaste begroting 2001 met 6,1% (nominaal), tegenover slechts 2,8% in 1999; de beleidskredieten daarentegen worden opgetrokken met 6,6%, tegenover 3,4% in 1999. Het betreft hier de betalings- en beleidskredieten gedefinieerd in enge zin (66). In de initiële begroting lagen die stijgingspercentages nog hoger. Bij de begrotingscontrole 2001 werden de onbelaste saldi, die bij verschillende VOI en DAB beschikbaar waren, immers afgeroomd door een vermindering van de vereffeningskredieten die voor deze instellingen beschikbaar werden gesteld (neerwaartse aanpassing van de niet-gesplitste kredieten met 3,1 mia.). Dergelijke afroming heeft normaliter slechts een éénmalig effect. De Vlaamse Gemeenschap heeft deze techniek echter meermaals opeenvolgend toegepast. Dit kan er op wijzen dat de initiële vaststelling van de dotaties ofwel te weinig rekening houdt met het te verwachten uitgavenritme van deze instellingen, ofwel dat er bij de realisatie vertragingen optreden die niet of moeilijk anticipeerbaar zijn (bijv. inzake investeringsprojecten).

65 Verhoging van de trekkingsrechten die door de federale overheid aan de Gewesten worden overgemaakt: telkens 2 miljard BEF gedurende de periode 2000-2002. Het aandeel van het Vlaamse Gewest bedraagt 54%.

66 Betalingskredieten in enge zin: niet-gesplitste kredieten, gesplitste ordonnanceringskredieten, variabele kredieten en bijkredieten vorige jaren. Beleidskredieten in enge zijn: niet-gesplitste kredieten, gesplitste vastleggingskredieten en variabele kredieten.

De Afdeling wenst de aandacht te vestigen op het feit dat het hoge reële groeiritme van de uitgaven, zoals dat voor 2001 wordt vooropgesteld, op langere termijn niet houdbaar is, zelfs niet na de door het Lambermontakkoord geregelde herfinanciering van de gemeenschappen. Ook na inlassing van deze bijkomende middelen zal op termijn het groeiritme van de ontvangsten niet meer het niveau bereiken van de overgangsfase van de bijzondere financieringswet (67).

De potentiële aangroei van de uitstaande vastleggingen, zijnde het verschil tussen de gesplitste vastleggingskredieten en de gesplitste ordonnanceringskredieten, bedraagt 4,0 miljard BEF (tegenover slechts 1,0 mia. in de aangepaste begroting 2000). Dit onevenwicht heeft enkel betrekking op de beleids- en betalingskredieten in enge zin. Om na te gaan of een structureel evenwicht tussen de onderschreven verbintenissen en de betalingsmogelijkheden wordt gerespecteerd, dienen de beleids- en betalingskredieten ruimer gedefinieerd te worden. De Vlaamse Gemeenschap kent immers aan de diverse VOI en DAB vastleggingsmachtigingen toe die tot de beleidskredieten dienen gerekend te worden. Die machtigingen dienen met betalingskredieten ingevuld te worden. Dit gebeurt, behoudens eigen ontvangsten van deze instellingen, met dotaties (ook vereffeningskredieten genoemd) lastens de gemeenschapsbegroting.

In haar Jaarverslag 2000 wees de Afdeling op de behoefte aan een inventarisering van alle uitstaande vastleggingsmachtigingen. Dergelijk overzicht laat immers toe om in elke begrotingsfase de druk op de toekomstige begrotingsruimte in te schatten. Die inventarisering werd intussen verwezenlijkt (68).

De Vlaamse Gemeenschap streeft een structureel evenwicht na tussen de beleidskredieten en betalingsmogelijkheden en hanteert hierbij de ruime definitie die rekening houdt met voormelde machtigingen (69). Wanneer de begroting 2001 aan deze doelstelling wordt getoetst, stellen we vast dat de beleids- en betalingskredieten in tegengestelde zin worden aangepast, zodat de beleidskredieten na begrotingscontrole 5,2 miljard BEF hoger liggen dan de betalingskredieten (in de aangepaste begroting 2000 waren beide kredieten aan elkaar gelijk).

Het spreekt voor zich dat een terugkerende negatieve discrepantie tussen de mogelijkheden om verbintenissen aan te gaan en de betalingsmogelijkheden de toekomstige begrotingen kan belasten. Voor het begrotingsjaar 2001 vloeit het verschil echter ten dele voort uit de afroaming van de financiële reserves van diverse VOI en DAB. Dit vormt dus geen structurele afwijking. Voor het overige is het te wijten aan de ontwikkeling van een aantal nieuwe beleidsinitiatieven (ondermeer in de milieusector - verhoging van de vastleggingsmachtiging aan het MINA-fonds) wat wel als structureel kan beschouwd worden.

Bij de evaluatie van de begroting 2001 in het kader van de normering van de Afdeling dient een onderscheid gemaakt te worden tussen de initiële en de aangepaste begroting. De norm voor het begrotingsjaar 2001 werd vastgesteld in de Overeenkomst van 15 december 2000 houdende de begrotingsdoelstellingen voor de periode 2001-2005 en bedraagt +24,0 miljard BEF (zie terzake ook punt 2, hoofdstuk II van deel II). Aangezien die Overeenkomst werd afgesloten na beëindiging van de begrotingsopmaak, richtte de initiële begroting zich op de basisnormering die in het Samenwerkingsakkoord van 1999 werd bepaald (surplus van 13,9 miljard). Bij de begrotingscontrole werd rekening gehouden met de verstrengde norm.

67 Hier wordt bedoeld, het groeiritme van de gedeelde en samengevoegde belastingen voor de Vlaamse Gemeenschap als geheel (gewest en gemeenschap).

68 Zie algemene toelichting bij de aangepaste begroting 2001.

69 Daar geldt, althans voor de belangrijkste DAB (MINA-fonds en VOI), de regel dat de aangevane verplichtingen moeten gedekt zijn door eigen ontvangsten en de dotatie vanuit de Vlaamse begroting.

De toetsing aan de norm van de begrotingssaldi, vooraf omgezet naar gecorrigeerde saldi overeenkomstig de methodologie van de Afdeling, is weergegeven in onderstaande tabel.

Tabel II.22
Begroting 2001 versus norm
Vlaamse Gemeenschap

Miljarden BEF

	Norm 2001	Begroting 2001		Afwijking	
		initieel	aangepast	initieel	aangepast
1. Ontvangsten		664,8	673,5		
2. Gecorrigeerde uitgaven (3-4+5)		649,8	645,9		
3. Begrotingsuitgaven		659,3	657,1		
4. Aflossingen (a)		11,2	11,2		
5. Extra-budgettaire verrichtingen (b)		1,6	0,0		
6a. Saldo (1-2) (c): Samenwerkingsakkoord 1999	13,9	15,0	/	1,1	/
6b. Saldo (1-2) (c): Overeenkomst 2000	24,0	/	27,6	/	3,6

- (a) Aflossingen van de indirecte schuld en de in de directe schuld opgenomen indirecte schuld. Wat de schuld sociale huisvesting betreft die door het ALESH wordt beheerd: rekening houdend met de schuldafname die toerekenbaar is aan het Gewest (initieel en aangepast: afname met 4,7 miljard BEF).
- (b) Enerzijds investeringen nv Aquafin (+4,6 mia.) en investeringsuitgaven voorzien op het Financieringsfonds +4,0 mia.) en anderzijds provisionering in het Zorgfonds (-3,6 mia.), in het Pensioenfonds (-0,3 mia.) en in het Financieringsfonds (4,7 miljard BEF).
- (c) Minteken = overschrijding.

Op basis van de aangepaste begroting 2001 realiseert de Vlaamse Gemeenschap een gecorrigeerd saldo dat ruimschoots beantwoordt aan de begrotingsdoelstelling die de gemeenschap in de Overeenkomst van 15 december 2000 heeft onderschreven. In die Overeenkomst werd het aanbevolen surplus opgetrokken met 10,1 miljard BEF teneinde de meer dan trendmatige evolutie van de doorstorting in zake samengevoegde en gedeelde belastingen in 2001 niet éénmalig voor bijkomende uitgaven aan te wenden, maar te spreiden over minstens twee jaar. Het bijgestuurde surplus wordt echter niet, zoals voorzien in voormelde Overeenkomst, bekomen op basis van de effectieve federale doorstorting, maar wel op basis van de eigen Vlaamse middelenraming die 13,2 miljard lager ligt.

Behoudens de impact van de hogere krediettransporten, is het bijgevolg niet uitgesloten dat de Vlaamse Gemeenschap het begrotingsjaar 2001 afsluit met een merkelijk hoger gecorrigeerd saldo dan het surplus van 27,6 miljard BEF dat op basis van de aangepaste begroting kan verwacht worden. Deze marge is niet toevallig maar vloeit voort uit een bewuste keuze van de gemeenschap bij de opstelling van de aangepaste begroting.

Onder bepaalde voorwaarden, zoals die door de Afdeling worden aanbevolen in het kader van haar advies verstrekt in uitvoering van artikel 8 van voormelde Overeenkomst, zou bijgevolg, op basis van de gerealiseerde marge ten opzichte van de doelstelling van +24,0 miljard BEF, in een latere fase een overschrijding van het genormeerd structureel referentietraject 2001-2010 mogelijk worden.

4.3. De meerjarenplanning 2002-2004

Aanvullend bij de opmaak van de initiële begroting 2001 werd een meerjarenraming opgesteld die reikt tot en met 2004. De Vlaamse Gemeenschap wenst met deze projectie gevolg te geven aan de verbintenis tot het opstellen van een meerjarig intern voortschrijdend stabiliteitsprogramma, zoals voorgeschreven door het Samenwerkingsakkoord van 24 november 1999.

De meerjarenraming dekt niet dezelfde periode als het Stabiliteitsprogramma 2001-2005 voor de gezamenlijke overheid omdat de opstelling ervan voorafging aan de voorbereiding van laatstgenoemd stabiliteitsprogramma. Het tijdstip van opstelling van de meerjarenraming verklaart ook waarom wordt uitgegaan van het genormeerd traject zoals vastgelegd in het Samenwerkingsakkoord van 1999 en niet van het voor 2001 bijgestuurde traject dat in de Overeenkomst van 15 december 2000 werd onderschreven.

De meerjarenraming vertrekt van de initiële begroting 2001 en hanteert de volgende hypothesen :

- voor de periode 2001-2004 wordt een inflatiepercentage (en stijging gezondheidsindex) van 1,50% en een reële BNI-groei van 2,50% weerhouden
- impliciete rentevoet van 6%
- er wordt rekening gehouden met het Lambermontakkoord
- de fiscale capaciteit wordt constant gehouden op het niveau van aanslagjaar 1999
- een toenemende denataliteit en een constante verdeelsleutel op basis van het aantal leerlingen, zijnde de sleutel vastgesteld voor begrotingsjaar het 2000 (57,08% VG / 42,92% FG)
- er wordt rekening gehouden met de verhoging van de trekkingsrechten beslist in het Sint Elooisakkoord van 1 december 1999
- de impact van de conjunctuur op de uitgaven wordt beperkt tot de impact van de prijsstijgingen, voornamelijk de evolutie van de gezondheidsindex (loonprovisies en andere provisies) – een overschrijding van de spilindex is voorzien in december 2002 en in april 2004
- inzake uitgavenraming wordt uitgegaan van constant beleid – deze notie wordt wel gedefinieerd: de kredieten van het laatste gekende begrotingsjaar worden doorgetrokken met uitzondering van éénmalige initiatieven of aflopende programma's; de kredieten weerspiegelen de mate van uitvoering van eerder genomen beslissingen
- er wordt een onderscheid gemaakt tussen de beleidskredieten (mogelijkheden om verbintenissen aan te gaan) en de betalingskredieten (mogelijkheden tot betaling)
- per programma worden de belangrijkste beleidsbeslissingen toegelicht

Bij de omzetting van de begrotingssaldi naar de gecorrigeerde saldi, bepaald overeenkomstig de methodologie van de Afdeling, worden dezelfde correcties toegepast als deze van de Afdeling, met uitzondering van de verrichtingen op het Financieringsfonds. In de meerjarenraming wordt de overheveling van vastleggingsmogelijkheden naar het Financieringsfonds niet als een reservering beschouwd en niet afzonderlijk vermeld. De aanwending van deze kredieten wordt bijgevolg niet op de begroting van de Vlaamse Gemeenschap aangerekend.

De resultaten van de meerjarenraming worden in onderstaande tabel samengevat:

Tabel II.23

Meerjarenraming van de Vlaamse Gemeenschap 2001-2004

						Miljarden BEF
						01-04
						gemiddeld % /
						cumul in mia.
		2001 initieel	2002	2003	2004	
1. Ontvangsten		664,8	686,5	708,6	732,3	
	<i>reëel veranderings%</i>		1,7%	1,7%	1,8%	1,6%
	w.o. gedeelde en samengevoegde bel.	583,0	532,7 (a)	553,7	575,3	-2,1%
	w.o. herfinanciering Lambermont	0,0	4,8	8,4	12,1	
2. Uitgaven		659,3	680,0	699,5	711,8	
	<i>reëel veranderings%</i>		1,6%	1,4%	0,2%	0,9%
3. Saldo		5,4	6,5	9,1	20,5	
4. Correcties HRF (b)		9,5	7,1	5,4	6,4	
5. Gecorrigeerd saldo (3+4)		15,0	13,6	14,6	26,9	70,1
6. Norm (Samenwerkingsakkoord 1999) (c)		13,9	13,6	13,1	12,4	53,0
7. Afwijking (5-6) (d)		1,1	0,0	1,5	14,5	17,1

- (a) De bijkomende overheveling van gewestelijke belastingen vanaf 2002 wordt gecompenseerd door een vermindering van de PB-toewijzing
- (b) Aflossingen indirecte schuld, reserveringen op het Pensioenfonds en het Zorgfonds, extra-budgettaire verrichtingen nv Aquafin.
- (c) In de meerjarenraming wordt voor 2001 nog geen rekening gehouden met de norm vastgesteld in de Overeenkomst van 15 december 2000 (met name +24,0 miljard BEF – zie punt 4.2 van de tekst). Voor de periode 2002-2005 zijn de begrotingsdoelstellingen dezelfde in de Overeenkomst van 15 december 2000 als in het Samenwerkingsakkoord van 24 november 1999.
- (d) Minteken = overschrijding van de norm

Uit deze projectie blijkt dat met de herfinanciering van het Lambermontakkoord de genormeerde saldi waartoe de Vlaamse Gemeenschap zich in de Overeenkomst van 15 december 2000 heeft verbonden voor de jaren 2002-2004, kunnen nageleefd worden. In 2004 zou zelfs, afgezien van de herfinanciering, een zekere marge ten opzichte van het genormeerd surplus mogelijk zijn. Deze vooruitzichten zijn uiteraard gestoeld op de vlaamse ramingsmethode van de toewijzingen inzake gedeelde en samengevoegde belastingen. Dit impliceert dat de geraamde ontvangsten lager uitvallen dan een voorzichtige inschatting van de federale doorstortingen, omdat het uitgangspunt 2001 pessimistischer wordt ingeschat.

De Afdeling acht het raadzaam dat, gelet op de talrijke initiatieven die in de begroting 2001 werden genomen en de aangekondigde initiatieven voor de volgende begrotingsjaren, de Vlaamse Gemeenschap zich ervan zou vergewissen dat de volledige budgettaire impact van al die beleidsopties kan opgevangen binnen de limieten van de genormeerde saldi die in voormelde overeenkomst werden vastgelegd.

4.4. Besluit

De Vlaamse Gemeenschap heeft het begrotingsjaar 2000 afgesloten met een surplus dat gevoelig hoger lag dan begroot. Reeds op basis van de begroting werd een gunstiger gecorrigeerd saldo verwacht dan de begrotingsdoelstelling die in het Samenwerkingsakkoord van 24 november 1999 werd vastgelegd. Deze verwachting werd meer dan volledig ingevuld. Ruim een kwart van de betere prestatie heeft echter een éénmalig karakter omdat het voorspruit uit een vertraging in het ordonnanceringsritme.

Sinds in 1997 voor de eerste maal een overschot op de begroting werd gerealiseerd, is het surplus jaarlijks toegenomen. Zodoende werd de totale schuld (directe en indirecte) tijdens de periode 1997-2000 met 33% afgebouwd en verminderde de schuldratio in belangrijke mate.

Deze koers wordt in 2001 verder aangehouden. In de lijn van de aanbevelingen van de Afdeling heeft de gemeenschap er zich toe verbonden om de meer dan trendmatige toename van de toewijzingen inzake samengevoegde en gedeelde belastingen ten dele voor te behouden voor een verbetering van het begrotingssaldo. Deze verbintenis werd onderschreven in de Overeenkomst van 15 december 2000. In tegenstelling tot wat in die overeenkomst is voorzien, wordt de bijsturing van de begrotingsdoelstelling met 10 miljard BEF niet gerealiseerd op basis van de effectieve federale doorstortingen maar uitgaande van een ontvangstenraming die ongeveer 13 miljard lager ligt dan die voorziene doorstortingen. Behoudens de impact van hogere krediettransporten op de begrotingsuitvoering, ligt een positieve marge ten opzichte van voormelde doelstelling dus binnen de mogelijkheden.

De Afdeling wenst de aandacht te vestigen op het feit dat het hoge reële groeiritme van de uitgaven, zoals dat voor 2001 wordt vooropgesteld, op langere termijn niet houdbaar is, zelfs niet na de door het Lambermontakkoord geregelde herfinanciering van de gemeenschappen. Ook na inlassing van deze bijkomende middelen zal op termijn het groeiritme van de ontvangsten niet meer het groeipeil bereiken van de overgangsfase van de bijzondere financieringswet.

De Afdeling heeft kennis genomen van de meerjarenraming 2001-2004 waarmee de Vlaamse Gemeenschap gevolg wenst te geven aan de aanbeveling tot opstelling van een intern stabiliteitsprogramma, zoals dat trouwens ook is voorzien in voormeld Samenwerkingsakkoord van 1999 en in voormelde Overeenkomst van 2000.

Gelet op de talrijke initiatieven die in de begroting 2001 werden genomen en de aangekondigde initiatieven voor de volgende begrotingsjaren, acht de Afdeling het raadzaam dat de Vlaamse Gemeenschap zich ervan zou vergewissen dat de volledige budgettaire impact van al die beleidsopties kan opgevangen binnen de limieten van de genormeerde saldi die in deze Overeenkomst van 2000 werden vastgelegd.

5. De Franse Gemeenschap

5.1. De uitvoering van de begrotingen 1999-2000 en de normaleleving

De kerncijfers van de begrotingsuitvoering voor de jaren 1999-2000 zijn weergegeven in onderstaande tabel. Een overzicht van de uitvoering van de begrotingen tijdens de periode 1990-2000 is opgenomen in de bijlagen II.12 tot II.14.

In tabel II.24 worden de ontvangsten en de uitgaven op de zogenaamde "C-fondsen" afgezonderd. Specifiek aan de C-fondsen is dat de ontvangsten, zonder terugstorting aan de centrale rekenplichtige, onmiddellijk door de gedecentraliseerde rekenplichtige voor uitgaven kunnen aangewend worden (70). Aangezien tot voor kort de gegevens over deze fondsen niet of slechts met veel vertraging beschikbaar waren, konden de verrichtingen op desbetreffende fondsen voorheen niet in aanmerking genomen worden. In 2000 werden echter maatregelen getroffen om de afsluiting van de rekeningen van laatstgenoemde rekenplichtigen te versnellen, zodat dit probleem in de toekomst kan verholpen worden.

Tabel II.24
Begrotingsevoluties 1999-2000
Franse Gemeenschap

Miljarden BEF

(a)	1999			2000			00/99 veranderings% (nominaal)		
	aangepaste kredieten	ordonnancering	kas	aangepaste kredieten	ordonnancering	kas	aangepaste kredieten	ordonnancering	kas
Ontvangsten excl. C-fondsen	237,5	233,7	233,7	236,0	235,7	236,1	-0,6%	0,8%	1,0%
<i>realisatie%</i>		98,4%	98,4%		99,9%	100,0%			
C-fondsen	3,4	4,3	0,0	3,4	3,4	0,0			
Ontvangsten incl. C-fondsen	241,0	238,0	233,7	239,4	239,0	236,1	-0,6%	0,4%	1,0%
<i>realisatie%</i>		98,8%	97,0%		99,8%	98,6%			
Uitgaven excl. C-fondsen	243,6	239,7	240,1	244,6	243,4	245,7	0,4%	1,5%	2,3%
<i>realisatie%</i>		98,4%	98,6%		99,9%	100,9%			
C-fondsen	3,4	2,8	0,0	3,4	3,9	0,0			
Uitgaven incl. C-fondsen	247,0	242,5	240,1	248,0	247,3	245,7	0,4%	2,0%	2,3%
<i>realisatie%</i>		98,2%	97,2%		99,7%	99,1%			
Saldo excl. C-fondsen	-6,0	-6,0	-6,4	-8,6	-7,7	-9,6	-2,6	-1,7	-3,2
Saldo incl. C-fondsen	-6,0	-4,5	-6,4	-8,6	-8,2	-9,6	-2,6	-3,7	-3,2

(a) Inclusief de verrichtingen op de organieke fondsen (fondsen A, B en C) en exclusief de afzonderlijke sectie. Ontvangsten gedefinieerd exclusief leningopbrengsten. Uitgaven gedefinieerd exclusief aflossingen van de directe schuld. Vanaf 2000, en ook reeds ten dele in 1999, gebeuren de aflossingen echter via thesaurieverrichtingen.

Bron: Begrotingsdocumenten, Administratie van de Franse Gemeenschap, Rekenhof

70 De A-fondsen zijn organieke fondsen waarvan de uitgaven onderworpen zijn aan het voorafgaandelijk visum van het Rekenhof. De B-fondsen zijn organieke fondsen waarover door tussenkomst van de Regering wordt beschikt. De C-fondsen zijn organieke fondsen waarover onmiddellijk kan beschikt worden door de gedecentraliseerde rekenplichtige die de ontvangsten int.

De uitvoeringsgraad van de begroting (met of zonder C-fondsen) ligt hoger dan het voorgaande jaar, vooral aan de uitgavenzijde. Dat is normaal aangezien het jaar 1999 werd gekenmerkt door een algemeen lagere uitvoering dan de voorbije jaren.

Het in 2000 **gerealiseerd tekort** (aanrekenings- of ordonnanceringsaldo) is dank zij een strikte raming van de ontvangsten 0,4 miljard BEF lager uitgevallen dan begroot en bedraagt 8,2 miljard BEF (met inbegrip van de C-fondsen). In tegenstelling tot het voorgaande jaar, sloten de verrichtingen op de C-fondsen af met een negatief saldo (impact op het tekort van -0,5 miljard BEF, ten opzichte van +1,5 miljard BEF in 1999).

In vergelijking met de voorbije vijf jaar traden er in 2000 geen grote schommelingen op in het realisatiepercentage van de ontvangsten of de aanwendingsgraad van de uitgaven (71).

De aangerekende ontvangsten (met inbegrip van de C-fondsen) lagen in 2000 amper 1 miljard BEF hoger dan het voorgaande jaar (+0,4% nominaal). De uitgaven (met inbegrip van de C-fondsen) daarentegen namen toe met 4,8 miljard BEF (+2,0% nominaal) (72).

In tegenstelling tot het voorgaande jaar werden in 2000 geen **ontvangsten** uit het Egalisatiefonds op de begroting aangerekend omdat er op dit fonds geen kredieten voorhanden waren (impact van -1,9 miljard BEF). Bovendien werd bij de begrotingscontrole 2000 de techniek van de overdracht van de niet-gebruikte middelen van het voorgaande jaar stopgezet (73). Hierdoor vielen in vergelijking met het vorige jaar 1,0 miljard BEF aangerekende ontvangsten weg. Deze twee factoren hebben de verhoging van de toewijzingen inzake gedeelde belastingen voor drie kwart geneutraliseerd.

De Afdeling verwelkomt de afschaffing van de techniek van de overgedragen niet-gebruikte middelen van het voorgaande jaar omdat dit de transparantie ten goede komt en een realistischer inschatting van de begrotingsgrootheden toelaat.

Inzake het kijk- en luistergeld bleef het verhoopte resultaat van een strengere controle op de inning uit. Bij de begrotingscontrole werd dit reeds geanticipeerd door een neerwaartse bijsturing met 0,2 miljard BEF. Niettemin bleef de gerealiseerde opbrengst nog 0,2 miljard BEF lager dan begroot. Het kijk- en luistergeld maakt iets meer dan 4% uit van de totale ontvangsten van de gemeenschap.

In toepassing van het Sint Elooiskoord van 1 december 1999 nam de federale dotatie voor de financiering van het universitair onderwijs dat aan buitenlandse studenten wordt verstrekt toe met 0,8 miljard BEF tot 2,3 miljard BEF.

71 Voor de vergelijking met de periode 1995-1999 wordt verwezen naar de bijlagen II.12 en II.13. De aldaar weergegeven begrotingscijfers zijn inclusief de C-fondsen. De uitvoeringsgegevens houden geen rekening met deze fondsen (wegens gebrek aan desbetreffende gegevens), ook niet voor de jaren 1999 en 2000 om de vergelijking met het verleden mogelijk te maken. Op basis van deze gegevens bedraagt het realisatiepercentage van de ontvangsten in 2000 98,4% (t.o.v. 98,1% gemiddeld in de periode 1995-1999) en belooft het benuttingspercentage van de uitgaven 98,1% (t.o.v. 97,6% gemiddeld in diezelfde periode).

72 In de begroting 2000 werden een aantal nieuwe begrotingsfondsen opgericht die ondermeer verband houden met de zogenaamde "politiques croisées" met het Waalse Gewest en de Franse Gemeenschapscommissie en met het "Rosetta-plan" inzake tewerkstelling. Er gebeurden in 2000 nog geen verrichtingen op deze fondsen omdat de meeste financiële tussenkomsten (0,2 miljard BEF) slechts begin 2001 door de betrokken overheden werden overgemaakt.

73 Voor de eerste maal sinds de invoering van deze techniek in 1995, waren de overgedragen niet-gebruikte middelen van 1999 (in te schrijven in de begroting 2000) negatief (-139,6 miljoen BEF). De gerealiseerde minwaarde op de ontvangsten was in 1999 immers belangrijker dan de niet-gebruikte kredieten. Bij de begrotingscontrole 2000 werden de initieel voorziene middelen uit deze overdracht (1,25 miljard BEF) dan ook volledig geschraapt.

De federale overdracht inzake gedeelde belastingen vertegenwoordigt ruim 91% van de totaliteit van de ontvangsten. Bovendien de algemeen lagere dynamiek van de gedeelde belastingen ingevolge de overgang naar de definitieve fase van de bijzondere financieringswet, had de afrekening van het voorgaande jaar tevens een belangrijke impact. In tegenstelling tot de quasi-stabilisatie van deze overdrachten aan de andere deelgebieden, kende de middelenoverdracht aan de Franse Gemeenschap een beperkte nominale verhoging met 1,9% (+4,0 miljard BEF). De verklaring van deze tegenstelling ligt in de samenstelling van die overdracht en de toepassing van de in bijzondere financieringswet voorziene retroregel. Voor twee derden bestaat de overdracht aan de Franse Gemeenschap uit BTW-toewijzingen die niet gekoppeld zijn aan de reële groei van het BNI. Door toepassing van de retroregel werden de doorstorting 2000 echter beïnvloed door een gevoelig neerwaarts aangepaste groei en een licht hoger inflatiepercentage. Daardoor viel het afrekeningssaldo 1999 sterk negatief uit voor de deelgebieden die uitsluitend of hoofdzakelijk toegewezen gedeelten van de personenbelasting ontvangen. Voor de Franse Gemeenschap bedroeg het afrekeningssaldo quasi nul. Tenslotte dient nog vermeld dat inzake gedeelde belastingen in 1999 en in mindere mate in 2000 niet-recurrente ontvangsten werden gerealiseerd (74).

Om de realisaties 2000 in een meerjarig perspectief te kunnen plaatsen, worden de verrichtingen op de C-fondsen uitgesloten.

De aldus aangepaste ontvangsten (aanrekeningen) namen in 2000 met amper 0,8% toe (nominaal). In constante prijzen is dit een daling met 1,7% wat gevoelig lager is dan de gemiddelde reële groei van de periode 1990-1999 (1,3% gemiddeld) en zelfs van de voorbije vijf jaar (1995-1999: 0,0% gemiddeld) (75).

Het tekort 2000 (exclusief C-fondsen) ligt gevoelig hoger dan de twee voorbije jaren: -7,7 miljard BEF tegenover -6,0 miljard BEF in 1999 en -5,7 miljard BEF in 1998. De **uitgaven** stegen in 2000 dan ook dubbel zo sterk als de ontvangsten (+2,0% respectievelijk +0,8% nominaal).

Voor de personeelsuitgaven – met een aandeel van minstens 63% in de totaliteit van de uitgaven - namen substantieel toe. Dit is voornamelijk te wijten aan een niet-recurrente factor. Het betreft de betaling, eind 2000, van de eindejaarspremie voor dat jaar (hetzij een impact van +2,1 miljard BEF bovenop de betaling van de eindejaarspremie 1999 in januari 2000). Daarnaast stuwden de vervroeging van de indexsprong en de voorheen genomen beslissingen inzake verloning in het onderwijs de uitgaven verder omhoog. Deze beslissingen hebben wel een recurrente impact (76). Enige compensatie werd geboden door de vermindering van de dotatie aan het Waalse Gewest en de COCOF, in toepassing van het intrafrancofoon akkoord van 1999 (-2,7 miljard BEF tot 15,4 miljard BEF).

74 Beide niet-recurrente ontvangsten betreffen de BTW-toewijzingen. De eerste is de éénmalige regularisatie in 1999 van die toewijzingen met betrekking tot de begrotingsjaren 1990-1998 (2,6 miljard BEF) ingevolge een aanpassing van de denaturaliteitsgegevens. De tweede is de opwaartse aanpassing van de BTW-toewijzing 2000 ingevolge de nieuwe verdeelsleutel. De forfaitaire verdeelsleutel van 57,55% Vlaamse Gemeenschap / 42,45% Franse Gemeenschap (zoals bedoeld in artikel 39, §2, BFW) werd vervangen door de verdeelsleutel vastgesteld op basis van het aantal leerlingen dat begin 2000 werd geteld (overeenkomstig de wet van 23 mei 2000 tot bepaling van de criteria bedoeld in artikel 39, §2, BFW): 57,08 % VG/ 42,92% FG. De Franse Gemeenschap anticipeerde bij de begrotingscontrole deze herziening door haar middelenraming af te stemmen op een aandeel van 42,94% (hetzij een verschil van -78 miljoen BEF met de effectieve doorstorting in 2000).

75 Gedefleerd op basis van de procentuele verandering van het gemiddelde indexcijfer van de consumptieprijzen; voor 2000 bedraagt die 2,55%.

76 Het betreft voornamelijk de geleidelijke baremieke revalorisatie van het onderwijzend personeel in het kleuteronderwijs en in het primair onderwijs waarvan de lonen worden afgestemd op deze van het lager secundair onderwijs. De revalorisatie is gespreid over de periode september 1999 - augustus 2005.

De partiële aanwending van de niet-gesplitste kredieten wijst op een toename van de krediettransporten die de begrotingsuitvoering 2001 zullen belasten (77).

Gelet op het leeuwendeel van de lopende uitgaven in de totale uitgaven van de Franse Gemeenschap (vooral loon- en werkingskosten) bevat de begroting voornamelijk niet-gesplitste kredieten en zijn de gesplitste kredieten in omvang uiterst beperkt. De uitstaande vastleggingen, zelfs met inbegrip van deze op de variabele kredieten, stellen bijgevolg weinig voor (78). Zodoende wordt er geen beslag gelegd op de toekomstige begrotingsruimte.

Tabel II.25
Evolutie van de schuld van de Franse Gemeenschap
in de periode 1996-2000

<i>Miljarden BEF</i>					
uitstaande schuld eind:	1996	1997	1998	1999	2000
Directe schuld (a)	54,0	59,4	69,2	75,6	85,3
<i>w.o. geconsolideerd</i>	52,2	59,1	65,5	71,5	80,0
Indirecte schuld	23,6	23,6	23,9	23,8	23,5
Totale schuld	77,6	83,0	93,1	99,4	108,8
<i>evolutie</i>		5,5	10,1	6,3	9,4
Overbruggingskrediet ten laste van:	35,1	37,8	39,6	39,5	39,5
<i>Waalse Gewest</i>	28,3	30,5	32,1	32,1	32,1
<i>Franse Gemeenschapscommissie</i>	6,8	7,2	7,5	7,4	7,4

(a) Met inbegrip van het kastekort op het einde van het jaar dat gefinancierd wordt door o.m. de uitgifte van thesauriecertificaten.

De in deze tabel weergegeven directe schuld stemt overeen met de gecumuleerde netto te financieren saldi. Dit impliceert dat naast de uitstaande leningen op lange en middelkorte termijn ook rekening wordt gehouden met het kassaldo op het einde van het jaar. De wijze waarop het kassaldo wordt bepaald, houdt uiteraard verband met de wijze waarop het deelgebied haar thesaurie heeft georganiseerd. De centrale schatkisttoestand van de Franse Gemeenschap wordt bepaald door de debet-/credittoestand op alle gefusioneerde rekeningen van de gemeenschap (de zogenaamde "état global"). Het kassaldo stemt bijgevolg overeen met de debet-/credittoestand van die gefusioneerde rekeningen vóór uitgifte van schatkistcertificaten of voorschotten op vaste termijn ter financiering van deze debettoestand, of in geval van credittoestand, vóór belegging van het excedent.

77 De zogenaamde "transporten" of overdrachten op 2001 (d.i. de vastgelegde niet-gesplitste kredieten die tijdens het jaar van de vastlegging nog niet geordonnanceerd werden) zullen toenemen ten opzichte van 2000 (mogelijk krediettransport van 3,7 miljard naar 2001, hetzij 0,4 miljard meer dan het voorgaande jaar). Vermoedelijk zal de impact op het ordonnanceringsaldo 2001 echter lager liggen omdat een gedeelte van die overdrachten traditioneel wordt geannuleerd.

78 De uitstaande vastleggingen of "encours" wordt gecreëerd door het verschil tussen de vastleggingen en de ordonnanceringen op de gesplitste en variabele kredieten. Eind 2000 bedroeg de encours amper 1,3 miljard BEF (te vergelijken met jaarlijkse vastleggingen ten belope van 248 miljard BEF).

De aflossingen van de indirecte schuld hebben geen impact op de totale schuld omdat zij vanaf 1994 worden geherfinancierd. Wanneer bepaalde componenten van de indirecte schuld dalen, neemt de directe schuld met een zelfde bedrag toe.

De Franse Gemeenschap ontleent jaarlijks bedrag overeenstemmend met het maximaal toegelaten tekort dat door de Afdeling wordt aanbevolen, vermeerderd met het bedrag van de aflossingen van de indirecte schuld.

De gegevens in voorgaande tabel houden nog geen rekening met de uitstaande verplichtingen in het kader van de contracten van onroerende leasing. In het Jaarverslag van 1999 en van 2000 werd de aandacht gevestigd op de behandeling van de onroerende leasingoperaties in het ESR95. Er werd aangekondigd dat de Afdeling, conform de ESR95-methodologie, dergelijke leasingoperaties als gedebudgetteerde verrichtingen zou aanmerken vanaf het begrotingsjaar 2000. Het gedeelte aflossing dat begrepen is in de later verschuldigde annuïteiten zal als herbudgettering beschouwd worden. De Franse Gemeenschap heeft op dit vlak in 2000 geen nieuwe verbintenissen aangegaan.

Om de naleving van de aanbevelingen van de Afdeling te kunnen beoordelen, dient het begrotingssaldo (zoals weergegeven in tabel II.24) omgezet te worden naar het **gecorrigeerd saldo**, bepaald overeenkomstig de methodologie van de Afdeling. Hiertoe dienen, naast de evolutie van de indirecte schuld en de beleidsverruimende initiatieven, ook eventuele provisioneringen en de aanwending van voorheen aangelegde reserves in rekening gebracht te worden. Het detail van deze omzetting is opgenomen in de voetnoot bij de volgende tabel.

Tijdens het jaar 2000 gebeurden geen reserveringen of aanwending van reserves. Er werden geen ongebruikte middelen van het voorgaande jaar als ontvangsten aangerekend.

Tabel II.26
Toetsing van de begrotingsuitvoering 1992-2000
aan de norm Franse Gemeenschap

Miljarden BEF

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
1. Ordonnanc. Saldo excl. C-fondsen (a)	-8,7	-8,9	-7,0	-7,1	-4,3	-4,4	-5,7	-6,0	-7,7
2. Saldo C-fondsen (a)	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	0,2	1,1	-1,2	1,5	-0,5
3. Ordonnanc. Saldo incl. C-fondsen (a)	-8,7	-8,9	-7,0	-7,1	-4,1	-3,3	-6,9	-4,5	-8,2
4. Netto-debudgettering (b)	-2,6	-2,1	0,4	0,7	0,4	0,3	-0,8	-1,7	0,3 (e)
5. Subsaldo (3+4)	-11,3	-11,0	-6,6	-6,4	-3,7	-3,0	-7,7	-6,2	-8,0
6. Overbruggingskrediet (c)		(-12,0)	-9,9	-9,4	-5,6	-3,0	-2,1	0,0	0,0
7. Niet-aangewende middelen t-1				-1,9	-1,2	-1,6	-2,0	-0,9	0,0
8. Gecorrigeerd saldo (5+6+7)	-11,3	-11,0	-16,5	-17,7	-10,5	-7,6	-11,8	-7,1	-8,0
9. Norm	-9,0	-9,1	-14,6	-13,2	-11,7	-9,6	-8,2	-5,7	-4,6
10. Afwijking (8)-(9) (d)	-2,3	-1,9	-1,9	-4,5	1,2	2,0	-3,6	-1,4	-3,4

- (a) Zie ordonanceringsaldo opgenomen weergegeven in tabel II.24 hiervoor.
- (b) Algemeen: evolutie van de directe- en indirecte schuld, reserveringen/voorafname op het Egalisatiefonds, desgevallend extra-budgettaire verrichtingen
- (c) Totaal bedrag van de opgenomen schijf, eventueel vermeerderd met de gekapitaliseerde interesten van het bedoelde jaar.
- (d) een minteken = overschrijding van de norm.
- (e) Concreet voor 2000: evolutie van de indirecte schuld (afname met 0,3 miljard).

Voor 2000 werd het maximaal toelaatbaar tekort dat door de Franse Gemeenschap in het Samenwerkingsakkoord van 24 november 1999 werd onderschreven, niet gerespecteerd. De overschrijding ten belope van 3,4 miljard BEF is gedeeltelijk te wijten aan de betaling in december (en niet, zoals in het verleden, in januari van het volgende jaar) van de eindjaarspremie van de ambtenaren (impact van +2,1 miljard BEF). Bovendien dient rekening gehouden te worden met budgettaire meerkost van de indexsprong, die vroeger kwam dan begroot, en van de beslissingen inzake verloning in het onderwijs (geleidelijke baremieke revalorisatie van het onderwijzend personeel in het kleuteronderwijs en in het primair onderwijs die ingaat vanaf 1999).

5.2. De begroting 2001 van de Franse Gemeenschap (initiële begroting)

Het tekort dat in de initiële begroting voor 2001 wordt vooropgesteld bedraagt 3,5 miljard BEF en ligt bijna 60% lager dan het deficit in de aangepaste begroting van het voorgaande jaar. De begrotingsramingen zijn gebaseerd op een verwachte inflatie van 1,70%, behalve voor de gedeelde belastingen waarvoor, overeenkomstig de bijzondere financieringswet, een specifiek parameterstelsel geldt.

De gunstige vooruitzichten inzake **begrotingssaldo** worden verklaard door de uitzonderlijke toename van de ontvangsten (+5,6% nominaal) en het negatief differentieel tussen de vooropgestelde groei van de uitgaven (+3,4%) en deze van de ontvangsten.

De forse stijging van **de ontvangsten** is integraal toe te schrijven aan de verhoging van de federale overdracht inzake gedeelde belastingen. Deze overdracht maakt 91% uit van de totale ontvangsten. Het toegewezen gedeelte van de BTW stijgt met 3,7% (nominaal) en de PB-toewijzing neemt toe met 10,2% (nominaal). Deze voor de definitieve fase van de bijzondere financieringswet ongewoon hoge stijgingspercentages (bij ongewijzigd financieringsstelsel) zijn het gevolg van de toepassing van de retroregel voorzien in voormelde financieringswet en de gevoelige toename van de inflatie en reële BNI-groei in 2000. Hierdoor wordt de overdracht van 2001 beïnvloed door een sterk positief afrekeningssaldo van het voorgaande jaar en een inflatie- en groeipercentage die initieel op 2,10% respectievelijk 3,00% werden ingeschat (zie terzake eveneens punt 2, hoofdstuk II van deel II). Deze initiële ramingen stemmen grosso modo overeen met het bedrag van doorstortingen die in de initiële Rijksmiddelenbegroting 2001 door de federale overheid werden voorzien.

Intussen werd de geraamde toewijzing inzake gedeelde belastingen naar boven toe herzien, ter gelegenheid van de federale begrotingscontrole. Door rekening te houden met een hogere inflatie van 2,55% en een hogere reële BNI-groei van 3,10%, bedragen de effectieve doorstortingen die de federale overheid in 2001 ten gunste van de Franse Gemeenschap zal uitvoeren, uiteindelijk 3,4 miljard BEF meer dan initieel geraamd.

Voor de opbrengst van het kijk- en luistergeld wordt bovenop de indexering een meerontvangst van 0,15 miljard BEF verwacht uit de betere controle op de inning. Als vertrekbasis gold echter de aangepaste begrotingsraming voor 2000 die niet integraal werd gerealiseerd (-0,2 miljard BEF t.o.v. aangepaste begrotingsraming). De diverse ontvangsten (2,7 miljard BEF) zijn in vergelijking met de in het voorgaande jaar gerealiseerde inkomsten (1,7 miljard BEF) optimistisch ingeschat. De zekere meerontvangsten inzake gedeelde belastingen zullen ruimschoots voldoende zijn om de eventuele minwaarden op het kijk- en luistergeld en de diverse ontvangsten te compenseren.

De **betalingskredieten** stijgen in vergelijking met de aangepaste begroting 2000 met 3,4%. In tegenstelling tot voorgaande jaren worden er in absolute bedragen meer beleids- dan betalingskredieten voorzien (verschil van 0,2 miljard BEF). De toename van de gesplitste ordonnanceringskredieten houdt verband met de investeringen in schoolgebouwen.

De in de initiële begroting voorziene aflossingen van de directe schuld zijn gelijk aan de ramingen van het voorgaande jaar (3,2 miljard BEF). Nochtans zullen die aflossingen (die geherfinancierd worden) niet meer op de begrotingskredieten aangerekend worden omdat zij via een begrotingsruiter als thesaurieverrichtingen kunnen beschouwd worden. Dit zal een impact hebben op de benuttingsgraad van de uitgavenkredieten en een grotere afwijking creëren tussen het ordonnanceringssaldo en het kassaldo.

De **evaluatie van de begroting 2001** in het kader van **de normering** van de Afdeling kan voorlopig enkel gebeuren op basis van de initiële begrotingsvooruitzichten daar de begrotingsdocumenten van de recente begrotingscontrole nog niet beschikbaar zijn.

Het maximaal toegelaten tekort voor het begrotingsjaar 2001 werd vastgesteld in de Overeenkomst van 15 december 2000 houdende de begrotingsdoelstellingen voor de periode 2001-2005 en bedraagt 3,2 miljard BEF. In tegenstelling tot de meeste andere deelgebieden, werd de norm voor de Franse Gemeenschap in voormelde Overeenkomst niet bijgestuurd in functie van de hoger dan trendmatige evolutie van de gedeelde belastingen in 2001. De Afdeling had in haar Jaarverslag 2000 een dergelijke bijsturing aanbevolen. Door het aanleggen van een reserve bovenop de norm van het structureel referentietraject 2001-2010, zoals vastgesteld in het Samenwerkingsakkoord van 1999, kan de quasi stabilisatie van deze middelen in 2002, of fluctuaties in latere jaren, immers opgevangen worden binnen de limieten van de norm, zonder de trendmatige evolutie van de primaire uitgaven in gevaar te brengen.

De toetsing aan de norm van het begrotingssaldo, vooraf omgezet naar gecorrigeerd saldo overeenkomstig de methodologie van de Afdeling, is weergegeven in onderstaande tabel.

Tabel II.27
Begroting 2001 versus norm
Franse Gemeenschap

		<i>Miljarden BEF</i>				
		Norm	2001		Afwijking	
			initieel	aangepast	initieel	aangepast
1.	Ontvangsten		252,9	n.b.		n.b.
2.	Gecorrigeerde uitgaven (3-4+5)		256,0	n.b.		n.b.
3.	Begrotingsuitgaven		259,6	n.b.		n.b.
4.	Aflossingen (a)		3,6	n.b.		n.b.
5.	Extra-budgettaire verrichtingen (b)		0,0	n.b.		n.b.
6a.	Saldo (1-2) (c): Samenwerkingsakkoord 1999	-3,2	-3,1	n.b.	0,1	n.b.
6b.	Saldo (1-2) (c): Overeenkomst 2000	-3,2	-3,1	n.b.	0,1	n.b.

- (a) Aflossingen directe (3,2 miljard BEF) en indirecte (0,4 miljard BEF) schuld (die niet meer op de begroting worden aangerekend maar als thesaurieverrichtingen beschouwd worden).
- (b) Geen reservering op/overboeking uit het Egalisatiefonds, geen nieuwe onroerende leasingoperaties.
- (c) Minteken = overschrijding van de norm.

Op basis van de initiële begroting 2001 respecteert de Franse Gemeenschap de verbintenis inzake maximaal toegelaten tekort waartoe zij zich in de Overeenkomst van 15 december 2000 heeft verbonden. Voor het eerst sedert meerdere jaren houdt de Franse Gemeenschap dus haar begroting binnen de limieten van het genormeerd saldo. Dit is mogelijk dank zij de meer dan trendmatige toename van de toewijzingen inzake gedeelde belastingen.

Gelet op de minder rooskleurige vooruitzichten die uit de meerjarenraming van de gemeenschap blijken, en met name de in die meerjarenraming vooropgestelde forse overschrijding in 2002 (in de meerjarenraming van de Franse Gemeenschap) van de norm die in voormelde Overeenkomst werd onderschreven, is het volgens de Afdeling ten zeerste aangewezen om een zeer voorzichtige houding aan te nemen. Daarom beveelt de Afdeling aan om de extra maar niet-recurrente bonus inzake gedeelde belastingen (3,4 miljard BEF) niet voor hogere uitgaven aan te wenden, maar voor te behouden om de verwachte stabilisatie van deze gedeelde belastingen in 2002 (zelfs na uitvoering van het Lambermontakkoord) te ondervangen. Met extra niet-recurrente bonus inzake gedeelde belastingen worden bedoeld, de hogere toewijzingen die in de initiële begroting van de gemeenschap nog niet geïntegreerd zijn, maar wel effectief door de federale overheid in 2001 zullen overgemaakt worden (79). Zodoende zou de Franse Gemeenschap de in 2002 geprojecteerde overschrijding van het maximaal toegelaten tekort ten minste voor een deel kunnen beperken. Op die manier zou de gemeenschap de wil betuigen om de engagementen, die zij in de Overeenkomst van december 2000 heeft aangegaan, ten minste te benaderen. De Afdeling wenst eraan te herinneren dat elk deelgebied in voormelde Overeenkomst de doelstellingen van het Stabiliteitsprogramma heeft onderschreven. Het Stabiliteitsprogramma gaat, voor wat de gemeenschappen en gewesten (en de lokale overheden) betreft, uit van de begrotingsdoelstellingen die voor de periode 2001-2005 in die overeenkomst werden vastgelegd. Bovendien het feit dat een strikte schuldbeheersing in hoofde van elk deelgebied noodzakelijk en wenselijk is, draagt elk deelgebied op die manier bij tot de realisatie van de budgettaire doelstellingen die voor de gezamenlijke overheid ten overstaan van de Raad van de Europese Unie werden aangegaan.

5.3. Meerjarenraming 2001-2006

In het Samenwerkingsakkoord van 24 november 1999 en in de Overeenkomst van 15 december 2000 is voorzien dat de deelgebieden een meerjarig intern voortschrijdend stabiliteitsprogramma opstellen waarvan de looptijd tenminste overeenstemt met deze van het Stabiliteitsprogramma van België. De Afdeling heeft de opstelling van interne stabiliteitsprogramma's aanbevolen in haar Jaarverslag van 1999 en van 2000. Het is de bedoeling dat de deelgebieden aantonen hoe zij voor elk van de betrokken begrotingsjaren de begrotingsdoelstellingen van het structureel referentietraject 2001-2010, desgevallend bijgestuurd, zullen invullen.

De Franse Gemeenschap heeft na het Lambermontakkoord van oktober 2000 aangekondigd dat haar toekomstige begrotingen zich zouden inschrijven in het perspectief van herfinanciering zoals vooropgesteld in voormeld politiek akkoord. Het intern stabiliteitsprogramma waartoe de Regering van de Franse Gemeenschap heeft beslist, wordt geïllustreerd in de algemene toelichting bij de initiële begroting 2001. Daar wordt voorzien dat de maximaal toegelaten tekorten, die in voormeld samenwerkingsakkoord van 1999 en de overeenkomst van 2000 werden bepaald, in 2000, 2002 en 2003 worden overschreden. Vanaf 2005 wordt een schuldfabouw vooropgesteld die geleidelijk aan zou oplopen van 0,7 miljard BEF in 2005 tot 4,0 miljard per jaar in de periode 2009-2011.

Bij de initiële begroting 2001 is een meerjarenraming toegevoegd die voormelde vooruitzichten concretiseert.

79 Deze bijkomende middelen stemmen overeen met het verschil tussen enerzijds de initieel geraamde overdracht inzake toegewezen gedeelten van de personenbelasting en de BTW voor het begrotingsjaar 2001 (hetzij 230,0 miljard BEF) en anderzijds de bij de federale begrotingscontrole aangepaste raming (hetzij 233,4 miljard BEF).

De meerjarenraming gaat uit van de initiële begroting 2001 en reikt tot en met 2006, hetzij één jaar meer dan het Stabiliteitsprogramma 2001-2005. Er wordt een inflatie van 1,7% en een reële BNI-groei van 2,50% aangehouden vanaf 2001. Het intrafrancofone (herfinancierings)akkoord van eind 1999, dat de dotatie van de Franse Gemeenschap aan het Waalse Gewest en de COCOF vermindert (met een bedrag van 3,2 miljard in 2000 dat vanaf 2001 wordt geïndexeerd), is in de meerjarenraming vervat. De herfinanciering door de federale overheid, zoals die in het Lambermontakkoord van oktober 2000 werd uitgewerkt, is reeds geïntegreerd.

In de uitgavenprojectie worden de beslissingen inzake de baremieke aanpassingen in het onderwijs en het urgentieprogramma voor de schoolgebouwen in aanmerking genomen. Er wordt tevens een provisie voorzien voor het akkoord in de non-profit sector.

De kerncijfers van de meerjarenraming en de vergelijking met de genormeerde saldi worden samengevat in de volgende tabel.

Tabel II.28
Meerjarenraming van de Franse Gemeenschap 2001-2006

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	Miljarden BEF	
							01-06 gemiddeld % / cumul in mia.	
1. Totale ontvangsten	245,9	246,4	253,4	259,4	265,6	272,0		
<i>reëel veranderings%</i>		-1,5%	1,1%	0,7%	0,7%	0,7%		0,3%
2. Totale uitgaven (excl. Afloss.)	249,1	255,7	261,4	267,0	269,8	275,3		
<i>reëel veranderings%</i>		0,9%	0,5%	0,5%	-0,7%	0,3%		0,3%
3. NFS (1)-(2)	-3,2	-9,3	-7,9	-7,6	-4,1	-3,3		-35,3
4. Norme HRF	-3,2	-2,5	-1,9	-1,2	-0,7	-0,4		-9,9
5. Afwijking (3)-(4)	0,0	-6,8	-6,0	-6,4	-3,4	-2,9		-25,4
6. Herfinanciering Lambermont	0,0	3,2	5,6	7,9	13,8	15,6		46,1
7. NFS na herfinanciering (3)+(6)	-3,2	-6,0	-2,3	0,4	9,6	12,3		10,7
8. Afwijking (7)-(4)	0,0	-3,5	-0,4	1,6	10,3	12,7		20,6
9. Bijkomende schuldafbouw	0,0	0,0	0,0	0,0	0,7	1,0		1,7

Uit deze meerjarenraming blijkt dat, met uitzondering van 2001, de maximaal toelaatbare tekorten van het referentietraject 2001-2010, bij ongewijzigde financiering van de gemeenschappen en gewesten, op structurele wijze worden overschreden.

5.4. Besluit

De Franse Gemeenschap heeft in 2000 een tekort gerealiseerd dat in beperkte mate beneden het in de aangepaste begroting vooropgestelde tekort is gebleven maar dat gevoelig hoger ligt dan het door de Afdeling aanbevolen maximaal toelaatbaar tekort van 4,6 miljard BEF.

Nochtans had de Franse Gemeenschap zich verbonden tot het respecteren van dat maximaal toelaatbaar tekort in het Samenwerkingsakkoord van 24 november 1999 dat tussen de federale overheid en de gemeenschappen en de gewesten werd afgesloten. De overschrijding is ten dele het gevolg van de beslissing om de eindejaarspremie van de ambtenaren in december 2000 te betalen en niet, zoals in het verleden, in januari van het daaropvolgende jaar.

Bij de begrotingscontrole 2000 werd beslist de techniek van de overgedragen niet-aangewende middelen van het voorgaande jaar stop te zetten. De Afdeling verwelkomt de afschaffing van deze techniek omdat dit de transparantie ten goede komt en een realistischer inschatting van de begrotingsgrootheden toelaat.

Voor het jaar 2001 zou de Franse Gemeenschap, op basis van de initiële begroting, het maximaal toelaatbaar tekort, waartoe zij zich in de Overeenkomst van 15 december 2000, heeft geëngageerd, respecteren. De naleving van het genormeerd saldo wordt mogelijk gemaakt door de meer dan trendmatige stijging van de toewijzingen inzake gedeelde belastingen, ingevolge het specifiek verrekeningsmechanisme dat eigen is aan de bijzondere financieringswet. In de initiële begrotingsramingen is nog maar een gedeelte van die uitzonderlijke stijging opgenomen omdat de volledige omvang slechts bij de begrotingscontrole werd vastgesteld. Aangezien op basis van de meerjarenraming van de gemeenschap de vooruitzichten inzake normnaleving minder rooskleurig zijn dan voor 2001, acht de Afdeling het raadzaam om voorzichtig om te springen met die extra bonus uit de gedeelde belastingen. Daarom beveelt de Afdeling aan om deze extra maar niet-recurrente boni (3,4 miljard BEF) niet voor hogere uitgaven aan te wenden, maar voor te behouden om de overschrijding van de genormeerde saldi zoals die in de meerjarenraming van de gemeenschap blijkt, enigszins te beperken.

In haar meerjarenraming 2001-2006 voorziet de Franse Gemeenschap voor 2002 en 2003 een tekort dat hoger ligt dan het door de Afdeling aanbevolen maximaal toelaatbaar tekort ; de gemeenschap heeft er zich in het Samenwerkingsakkoord van 24 november 1999 en in de Overeenkomst van 15 december 2000 toe verbonden dit toelaatbare tekort niet te overschrijden, hierbij integreerde zij de herfinanciering die voortvloeit uit het Lambermontakkoord.

Rekening houdend met de criteria die de Afdeling heeft aanbevolen in haar advies omtrent artikel 8 van voormelde Overeenkomst van december 2000, herziet de Afdeling dientengevolge de budgettaire norm voor de Franse Gemeenschap teneinde - in de periode 2001-2010 - de schuldevolutie te beperken tot de maximale schuldoopbouw van het genormeerd structureel referentietraject 2001-2010 waartoe de gemeenschap zich in voormelde akkoorden heeft verbonden. Als het gerealiseerde tekort in 2002 en/of 2003 hoger is dan aanbevolen, zal de Afdeling een strikter tijdsschema voor het bereiken van het begrotingsevenwicht en voor de versnelde afbouw van de schuld aanbevelen. De aanbeveling van de Afdeling impliceert in dit geval dat het begrotingsevenwicht ten laatste in 2004 zou worden gerealiseerd en vervolgens de excessieve schuldaangroei die zich in de eerstvolgende jaren zal voordoen in de daaropvolgende jaren en vóór 2010 volledig zou worden gecompenseerd door de opbouw van begrotingsoverschotten met ingang van 2005. Dit impliceert dat een gedeelte van de bijkomende middelen uit het Lambermontakkoord zal dienen benut te worden voor het compenseren van de budgettaire overschrijdingen. De Afdeling raadt de Franse Gemeenschap aan om zo vlug mogelijk marges aan te leggen, die haar toelaten het hoofd te bieden aan conjuncturele of andere schokken, en de schuldafbouw te versnellen.

6. Het Waalse Gewest

6.1. De uitvoering van de begrotingen 1999-2000 en de normnaleving

Een overzicht van de uitvoering van de begrotingen van de periode 1999-2000 is weergegeven in onderstaande tabel (80). Deze gegevens worden in een ruimer tijds kader geplaatst in de bijlagen II.12 tot II.14 (periode 1990-2000).

Tabel II.29
Begrotingsevoluties 1999-2000
Waalse Gewest

(a)	1999			2000			00/99		
	aangepaste kredieten	ordonnanciering	kas	aangepaste kredieten	ordonnanciering	kas	veranderings% (nominaal) aangepaste kredieten	ordonnanciering	kas
Ontvangsten	201,4	205,8	211,7	194,1	193,6	199,7	-3,6%	-5,9%	-5,6%
<i>realisatie%</i>		102,2%	105,1%		99,8%	102,9%			
w.o. privatisering (b)	12,3	12,3	12,3	0,0	0,0	0,0			
Ontvangsten excl. privatisering	189,0	193,5	199,3	194,1	193,6	199,7	2,7%	0,1%	0,2%
<i>realisatie%</i>		102,3%	105,4%		99,8%	102,9%			
Uitgaven	210,2	202,6	205,3	202,6	194,6	194,2	-3,6%	-4,0%	-5,4%
<i>realisatie%</i>		96,4%	97,6%		96,1%	95,9%			
w.o. uitzonderlijke aflossing (b)	10,6	10,6	10,6	0,0	0,0	0,0			
Uitgaven excl. uitzonderlijke aflossing	199,6	192,0	194,7	202,6	194,6	194,2	1,5%	1,3%	-0,2%
<i>realisatie%</i>		96,2%	97,5%		96,1%	95,9%			
Saldo excl. privatisering	-10,6	1,4	4,7	-8,5	-1,0	5,5	2,0	-2,4	0,8
Saldo andere verrichtingen			-7,0			-23,0			-16,0
Saldo	-10,6	1,4	-2,3	-8,5	-1,0	-17,5	2,0	-2,4	-15,2

(a) Met inbegrip van de variabele kredieten (VarK), maar exclusief de afzonderlijke sectie (81). Ontvangsten gedefinieerd exclusief leningopbrengsten. Uitgaven gedefinieerd exclusief aflossingen directe schuld, maar met inbegrip van de aflossingen indirecte schuld en de reserveringen.

(b) De ontvangsten 1999 bevatten 12,3 miljard uitzonderlijke ontvangsten uit de gedeeltelijke verkoop van Cockerill-Sambre ; van deze ontvangsten werd 10,6 miljard aangewend voor de aflossing van directe schuld.

Bron: Begrotingsdocumenten, Rekenhof, Schatkisttoestand van het gewest.

De aangepaste begroting 2000 stelde een **saldo** voorop van -8,5 miljard BEF. In de realisaties wordt het deficit (saldo op aanrekenings- of ordonnancieringsbasis) beperkt tot 1,0 miljard BEF, hetzij ruim 7,5 miljard BEF beter dan begroot.

80 Hierbij wordt het traditioneel concept netto te financieren saldo gehanteerd. Dit impliceert dat er in vergelijking met de gewestelijke begrotingsdocumenten (algemene toelichting) twee verschillen zijn : enkel de aflossingen op de directe schuld worden in mindering gebracht van de uitgavenkredieten en de leningopbrengsten worden niet meegerekend in de ontvangsten. De verrichtingen op de organieke begrotingsfondsen worden mee in rekening gebracht, de afzonderlijke sectie wordt buiten beschouwing gelaten, behalve in de verrichtingen op kasbasis.

81 De afzonderlijke sectie bevat nog slechts de fondsen waarop de middelen uit de Europese cofinanciering worden gestort en twee fondsen van categorie C.

Voor een correcte vergelijking van de realisaties 2000 (aanrekeningen of ordonnancerings) met het voorgaande jaar, dienen de verrichtingen die verband houden met de gedeeltelijke privatisering van Cockerill-Sambre in 1999 uitgesloten te worden (aan de ontvangstenzijde : opbrengsten uit de privatisering 12,3 miljard BEF – aan de uitgavenzijde : aflossing van de directe schuld 10,3 miljard BEF) (82). Dit herleidt het gerealiseerd surplus van 1999 van 13,8 miljard BEF naar een vergelijkbaar surplus van 1,4 miljard BEF (ten opzichte van +0,7 miljard BEF in 1998). Na gedurende twee jaar een overschot gerealiseerd te hebben, wordt het begrotingsjaar 2000 dus opnieuw met een beperkt tekort afgesloten.

Aangezien de begrote ontvangsten, op 0,4 miljard BEF na, volledig gerealiseerd werden, is het lager dan begroot tekort integraal toe te schrijven aan de gedeeltelijke uitvoering van de uitgavenbegroting. Het uitvoeringspercentage ligt, zoals het voorgaande jaar, op 96,1% wat hoger is dan het gemiddelde van de vijf voorbije jaren (95,1%).

De aangerekende ontvangsten en uitgaven nemen in constante prijzen af ten opzichte van het voorgaande jaar (-2,4% respectievelijk -1,2%) (83). Dit contrasteert met de evolutie van de periode 1990-1999 voor dewelke een gemiddelde reële groei van 7,5% respectievelijk 5,2% werd genoteerd.

De reële daling van **de ontvangsten** heeft een dubbele oorzaak. De eerste ligt bij het toegewezen gedeelte van de personenbelasting waarvan het nominaal bedrag stabiliseerde ten opzichte van 1999. Deze federale overdracht vertegenwoordigt 67% van de totaliteit van de ontvangsten van het gewest. Naast de verwachte vertraging ingevolge de overgang naar de definitieve fase van de bijzondere financieringswet, is die stabilisatie te wijten aan de in dezelfde wet voorziene retroregel, overeenkomstig dewelke de parameterwaarden van 1999 in de doorgestorte bedragen van 2000 worden doorgerekend. Bijgevolg werden de doorstortingen 2000 beïnvloed door een negatief afrekeningssaldo van het voorgaande jaar en de lage inflatie en beperkte reële BNI-groei van 1999 (1,12% respectievelijk 1,80%).

Een tweede oorzaak is de daling van de aan de organieke fondsen toegewezen ontvangsten. Die ontvangsten zijn met 40% gedaald (nominaal) ingevolge de forse vermindering van de ontvangsten toegewezen aan het Fonds voor tewerkstelling (*Fonds pour l'emploi*) ; dit Fonds werd in 1999 nog gespijsd door een ongewoon hoge terugbetaling door de FOREM van niet-benutte regionale subsidies (ten belope van 2,9 miljard BEF).

82 Waar er in deze en in de volgende paragrafen verwezen wordt naar de totale ontvangsten van 1999, moet men daaronder, tenzij anders vermeld, de totale ontvangsten exclusief de opbrengst van de verkoop van activa (Cockerill-Sambre) verstaan. Ter herinnering : door 53,77% van het kapitaal van Cockerill-Sambre af te staan, heeft de Société Wallonne de Sidérurgie (SWS) een ontvangst van 26 miljard BEF kunnen realiseren. Aangezien de terugbetaling van de lening van de staalsector zware wederbeleggingsvergoedingen zou geleverd hebben, heeft de Waalse regering het wenselijker geacht de andere posten van de schuld te verminderen. Zo heeft er een terugbetaling van 10,6 miljard BEF plaatsgevonden op de directe schuld, is er een vrijwillige bijdrage van 1,8 miljard BEF gestort aan het ALESH en zijn er 6,6 miljard BEF beschikbaar gesteld voor doelstellingen in verband met de staalsector, terwijl de overblijvende 7 miljard BEF « beschikbaar » bleven.

83 Gedefleerd op basis van de procentuele verandering van het gemiddelde indexcijfer van de consumptieprijzen ; voor 2000 bedraagt die 2,55%.

De gewestelijke belastingen (bedoeld in artikel 3, BFW), die 10% van de totale ontvangsten vertegenwoordigen, namen met 3,0% (nominaal) toe. De successierechten, zijnde de belangrijkste gewestelijke belastingen, stegen met 3,6% (nominaal) ; zij maken 5,6% uit van de totale ontvangsten. De dotatie die jaarlijks door de Franse Gemeenschap wordt gestort in het kader van de overdracht van de bevoegdheidsuitoefening naar het Waalse Gewest, is verminderd met 2,0 miljard BEF. De vermindering kadert in de gedeeltelijke herfinanciering van de Franse Gemeenschap waartoe werd beslist in het intrafrancofone akkoord van eind 1999. De trekkingsrechten voor tewerkgestelde werklozen stegen met 0,6 miljard ingevolge de beslissing genomen in het kader van het St Elooisakkoord van 1 december 1999 (84).

De niet-aangewende middelen van het vorige jaar zijn in 2000 met 37,0% toegenomen in vergelijking met het voorgaande jaar (van 11,6 tot 15,8 miljard BEF), zij vertegenwoordigen 8,2% van de totaal aangerekende ontvangsten (t.o.v. slechts 6,0% in 1999) (85). Mocht er beroep gedaan worden op deze middelen voor betaling van uitgaven dan zouden de beschikbare thesaurieoverschotten dalen en zou het netto te financieren saldo en bijgevolg de schuld toenemen.

De uitgaven namen in 2000 met slechts 1,3% (nominaal) toe, wat neerkomt op een daling in reële termen die ook reeds in de begrotingsramingen geanticipeerd was. In de aangepaste begroting 2000 was het verschil tussen de beleidskredieten (mogelijkheid tot het aangaan van verbintenissen) en de betalingskredieten (betalingsmogelijkheden) geringer dan voorgaande jaren (86). De uitvoeringsgraad van de begroting in ordonnanceringskredieten is, in tegenstelling tot 1999, niet lager dan de uitvoeringsgraad in vastleggingen, beide zijn ongeveer gelijk (96%). Bijgevolg kon het verschil tussen de aangegane verbintenissen en de betalingen ook op realisatiebasis beperkt blijven. De toename van de uitstaande verbintenissen (87) is dan ook geringer dan het voorgaande jaar (+3,1 miljard t.o.v. 15,1 miljard in 1999, behoudens annulaties : zie verder) (88).

De benutting van de kredieten in het jaar waarin zij gestemd zijn, is vrij laag maar situeert zich op het hetzelfde niveau als in voorgaande jaren (schommelend rond 91%). De krediettransporten naar de begroting van het volgende jaar, die de laatste jaren ongeveer 7 miljard BEF bedroegen, blijven dus op dat niveau gehandhaafd (89). De begrotingsuitvoering 2001 zal bijgevolg niet extra belast worden door deze transporten.

-
- 84 Verhoging van de trekkingsrechten die door de federale overheid aan de gewesten worden overgemaakt : telkens 2 miljard BEF gedurende de periode 2000-2002. Het aandeel van het Waalse Gewest bedraagt 38%.
- 85 De forse stijging van de overgedragen niet-gebruikte middelen in 2000 t.o.v. 1999 is het gevolg van een verdubbeling van de gerealiseerde meerontvangsten in 1999 (vergeleken met de begrotingsramingen 1999) en een gevoelige stijging van de niet-aanwending van beschikbare uitgavenkredieten.
- 86 Betalingskredieten : niet-gesplitste kredieten, gesplitste ordonnanceringskredieten, variabele ordonnanceringskredieten en bijkredieten vorige jaren. Beleidskredieten : niet-gesplitste kredieten, gesplitste vastleggingskredieten en variabele vastleggingskredieten. Het verschil tussen de beleidskredieten en de betalingskredieten bedraagt in de aangepaste begrotingen respectievelijk 8,3 miljard BEF in 1998, 11,7 miljard in 1999 en slechts 5,7 miljard in 2000.
- 87 De uitstaande vastleggingen stemmen overeen met het bedrag van de gecumuleerde vastleggingen op gesplitste kredieten en variabele kredieten die nog niet geordonnanceerd werden.
- 88 Encours inclusief de encours op de organieke fondsen. Mogelijke evolutie van de encours in 2000: op gesplitste kredieten (+5,0 in 2000 t.o.v. +12,2 miljard in 1999) en op de variabele kredieten (-1,8 in 2000 t.o.v. +2,9 miljard in 1999).
- 89 Krediettransporten naar de begroting van het jaar (t+1) stemmen overeen met de vastgelegde niet-gesplitste kredieten die tijdens het jaar van vastlegging (t) nog niet geordonnanceerd werden. Krediettransporten (t+1) ingevolge realisaties jaar (t) : realisaties 1998: 7,4 miljard BEF, realisaties 1999 : 6,9 miljard en realisaties 2000 : 7,4 miljard.

Eind 2000 bedragen de uitstaande vastleggingen of verbintenissen veel minder dan wat op basis van de begrotingsuitvoering en de normale annulatie van visa kan verwacht worden (zie hoger). De reden hiervan is een annulatie ten belope van 68% van de eind 1999 uitstaande vastleggingen op organieke fondsen. De annulatie betreft het *Fonds de protection des eaux* waarvan de uitstaande vastleggingen, samen met de beschikbare fondsen, aan de SPGE (Société publique de gestion de l'eau) werden overgedragen (90). Voormeld Fonds zal in de toekomst nog wel de diverse waterheffingen toegewezen krijgen maar deze vervolgens bijna volledig aan de SPGE doorstorten. De investeringen die ermee gefinancierd worden, zullen gebeuren door de SPGE. Deze operatie kadert in de coördinatie van het waterbeleid en de financiering van de investeringen in die sector, zoals geregeld in het decreet van 15 april 1999. Het is de bedoeling van deze centralisatie om de kalender, die door de Europese richtlijn inzake waterzuivering is opgelegd, te respecteren.

De uitstaande vastleggingen bedroegen eind 2000, na annulatie van visa, 86,6 miljard BEF, dit is een vermindering met 8,5 miljard ten opzichte van de toestand eind 1999 (het betreft de encours met inbegrip van de organieke fondsen).

De begrotingsuitvoering 2000 is uiteraard bepalend voor de omvang van de niet-gebruikte middelen die in de begroting 2001 worden ingeschreven (zgn. « report »). Deze middelen stemmen grosso modo overeen met de in 2000 niet-aangewende uitgavenkredieten vermeerderd respectievelijk verminderd met de meer- / minderontvangsten in vergelijking met de begrotingsramingen 2000 (91). Gelet op de hogere ordonnanceringsgraad in 2000 (92) en de (geringe) minwaarde op de ontvangsten, is de overdracht naar 2001 kleiner dan het voorgaande jaar : van 15,8 miljard BEF in 2000 naar 10,2 miljard in 2001. Voor de eerste maal, sinds de invoering van deze overdrachtstechniek in 1997, treedt er dus een daling op.

In onderstaande tabel wordt de evolutie van de schuld in de voorbije 5 jaar weergegeven.

De impliciete rentevoet op de directe schuld van het gewest is vrij laag: 4,51% in 2000 (tegen 4,64% in 1999).

-
- 90 De uitstaande vastleggingen op het "*Fonds de protection des eaux*" vormden het leeuwendeel van de encours op de organieke fondsen. De oorzaak hiervan ligt bij de jaarlijks verleende machtiging (begrotingsruiter) waardoor de vastleggingen op dit fonds hoger konden zijn dan de voor vastlegging beschikbare middelen. Eind 1999 sloot het fonds af met een negatief saldo in vastleggingstermen. De aan de SPGE overgedragen verbintenissen bedragen 7,7 miljard BEF (hetzij de geannuleerde uitgavenvisa); de ter beschikking gestelde middelen bedroegen 7,6 miljard. De SPGE is een vennootschap naar publiek recht die, op basis van een eerste summier onderzoek, in ESR niet geconsolideerd wordt met het Waalse Gewest.
- 91 De verrichtingen op de organieke fondsen interveniëren niet in de overdracht van niet-gebruikte middelen.
- 92 Het is vooral de hogere uitvoeringsgraad op de GOK die bepalend is geweest voor de lagere overdracht naar 2001.

Tabel II.30
Evolutie van de schuld van het Waalse Gewest
in de periode 1996-2000

Miljarden BEF

uitstaande schuld eind :	1996	1997	1998	1999	2000
Directe schuld:	66,3	71,8	78,5	68,5	86,0
<i>leningen</i>	81,7	95,9	106,8	105,0	86,0
<i>beleggingen & kasoverschotten</i>	15,5	24,0	28,3	36,6	0,0
Indirecte schuld (a):	153,6	150,1	144,5	137,0	131,8
<i>w.o. ALESH (b)</i>	99,1	98,7	97,0	93,1	91,7
Totale schuld	219,8	221,9	223,0	205,4	217,8
<i>evolutie</i>		2,1	1,0	-17,5	12,3

- (a) Exclusief de schuld van de publieke beheersvennootschappen van de schoolgebouwen (Sociétés publiques d'administration des bâtiments scolaires - SPABS) (zie overbruggingskrediet ten voordele van de Franse Gemeenschap).
- (b) Met inbegrip van het gedeelte van de schuld van de sociale huisvesting dat door derden worden terugbetaald.

In het verleden heeft het Waalse Gewest dus steeds geopteerd om jaarlijks een bedrag te ontfemen dat overeenstemde met het door de Afdeling aanbevolen maximaal toelaat tekort, vermeerderd met de aflossingen van de indirecte schuld, ongeacht de reële financieringsbehoeften. Op die manier werden in de loop der jaren omvangrijke thesaurieliquiditeiten opgebouwd (zie post beleggingen tot 1999 in voorgaande tabel).

In 2000 werd het thesaurie- en schuldbeleid grondig herzien. Dit blijkt uit de wijze waarop het saldo van -17,5 miljard BEF werd gefinancierd. De lening werd beperkt tot 8,3 miljard BEF; voor het overige werden thesauriereserves aangesproken (8,2 miljard BEF) en werd een lening op korte termijn afgesloten (0,9 miljard BEF).

Om de naleving van de aanbevelingen van de Afdeling te kunnen beoordelen, dient het begrotingsaldo (zoals weergegeven in tabel II.29) omgezet te worden naar **het gecorrigeerd saldo**, bepaald overeenkomstig de methodologie van de Afdeling. Hiertoe dient rekening gehouden te worden met de evolutie van de indirecte schuld, eventuele de beleidsverruimende initiatieven alsook met provisioneringen en een eventuele aanwending van reserves. De niet-gebruikte middelen van het voorgaande jaar en van eventuele privatiseringsopbrengsten (zoals in 1999) worden hierbij niet in aanmerking genomen als ontvangsten. Het detail van deze omzetting is opgenomen in de voetnoot bij de volgende tabel.

Tabel II 31
Toetsing van de begrotingsuitvoering 1992-2000 aan de norm
Waalse Gewest

Miljarden BEF

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
1. Saldo ordonnancerings (a)	-12,0	-11,8	-12,3	-19,9	-7,9	-3,1	0,7	1,4	-1,0
2. Netto-debudgettering (b)	-6,4	-0,8	-1,8 (e)	2,8	2,9	2,7	2,9	8,5	4,8 (f)
3. Saldo (1+2)	-18,4	-12,6	-14,1	-17,1	-5,0	-0,4	3,5	9,9	3,8
4. Niet-aangewende middelen	-	-	-	-	-	-6,1	-9,3	-11,5	-15,8
5. Provisie Alesh (c)	-	-	-	-	-7,3	-	-	-	-
6. Gecorrigeerd saldo (3+4+5)	-18,4	-12,6	-14,1	-17,1	-12,3	-6,6	-5,8	-1,6	-12,0
7. Norm	-17,4	-17,9	-15,7	-14,4	-13,2	-11,0	-8,6	-6,0	-6,2
8. Afwijking (6-7) (d)	-1,0	5,3	1,6	-2,7	0,8	4,5	2,8	4,4	-5,8

(a) Zie ordonnanceringsaldo opgenomen in tabel II.29 hiervoor.

Algemeen : rekening houdende met :

- 1) de evolutie van de indirecte schuld ; voor wat de schuld van de sociale huisvesting betreft die door het ALESH wordt beheerd, wordt er rekening gehouden met de schuldevolutie die toerekenbaar is aan het gewest ;
- 2) de reserveringen/voorafnames van reserves ;
- 3) andere de-/herbudgettering.

(c) Stemt overeen met de aanrekening als begrotingsontvangsten van de in het verleden geordonnanceerde maar niet betaalde kredieten.

(d) Minteken = overschrijding van de norm.

(e) Exclusief de schuldherschikking binnen het ALESH die tussen de federale overheid en de gewesten in het voordeel van deze laatste in de loop van 1994 werd doorgevoerd.

(f) Concreet voor 2000 : aflossing van de indirecte schuld excl. ALESH (afname met 3,7 miljard) ; ALESH (afname met 0,9 miljard BEF) ; aanwending van reserves afkomstig van het Egalisatiefonds (2,7 miljard) ; provisionering op dit Egalisatiefonds (2,9 miljard). Op basis van de informatie waarover de Afdeling beschikt, zou er voor 2000 geen debudgettering m.b.t. SOFICO dienen aangerekend te worden.

Bron : Begrotingsdocumenten, Administratie van het Waalse Gewest, Rekenhof

In tegenstelling tot de vier voorbije jaren, heeft het Waalse Gewest in 2000 op basis van het gecorrigeerd saldo het door de Afdeling aanbevolen genormeerd tekort overschreden ; de overschrijding bedraagt 5,8 miljard. De verbintenis die het Waalse Gewest in het Samenwerkingsakkoord van 24 november 1999 heeft aangegaan inzake het maximaal toegelaten tekort, werd dus niet ingevuld.

Het aanbevolen differentieel tussen het realisatiepercentage op de ontvangsten (exclusief de niet-aangewende middelen van t-1) en de aanwendingsgraad op de uitgaven werd dus niet nageleefd. Het bedrag van de overschrijding is trouwens van dezelfde grootteorde als het verschil tussen de overdracht van niet-gebruikte middelen van 1999 naar 2000 (15,8 miljard) en de evolutie van die middelen in 2000 (bestemd om te worden overgedragen naar 2001), hetzij 10,2 miljard. Dit verschil moet natuurlijk beoordeeld worden ten opzichte van het verschil van 1999 dat ruim in het voordeel van de begrotingsrekening uitviel, aangezien het bedrag van de niet-uitvoering van de begroting duidelijk hoger lag dan het in 1999 als ontvangst ingeschreven overgedragen saldo. Het gaat hier om een natuurlijk tegeneffect van uitzonderlijke aard.

De techniek van de overdracht van niet-gebruikte middelen (zogenaamde “report de solde”) kan dus tot verwarring aanleiding geven en tast de transparantie van de begroting aan.

Deze techniek vereist dat de niet-gebruikte middelen door thesaurieoverschotten worden ingedekt. Het aangepaste thesauriebeleid bouwt deze thesaurieoverschotten echter af. Want in tegenstelling tot voorgaande jaren, heeft het Gewest het bedrag van de aanbevolen norm (6,2 miljard BEF), vermeerderd met het bedrag van de aflossingen van de indirecte schuld, niet volledig ontleend. De opname van leningen bleef beperkt tot 8,3 miljard waarvan 3,6 miljard ter herfinanciering van de aflossingen van de indirecte schuld; het positief verschil ten opzichte van de maximale ontlencapaciteit bedraagt bijgevolg 1,5 miljard.

6.2. De begroting 2001 van het Waalse Gewest (initiële begroting)

De initiële begroting 2001 gaat uit van een tekort van 10,1 miljard BEF. Dat is 1,5 miljard BEF hoger dan in de aangepaste begroting van het voorgaande jaar. De begrotingsramingen zijn gebaseerd op een trendmatige evolutie, hetzij een inflatiepercentage van 1,50% en een reële groei van 2,50%.

Alhoewel de totale ontvangsten slechts met 3,0% (nominaal) toenemen, is de evolutie van de diverse ontvangstenposten sterk uiteenlopend. De gevoelige toename van het toegewezen gedeelte van de personenbelasting (+10,6% nominaal, hetzij + 13,8 miljard BEF) wordt voor 80% geneutraliseerd door de daling van twee andere posten. Het betreft de vermindering van de overdragen niet-gebruikte middelen van het voorgaande jaar (-8,6 miljard BEF – zie punt 5.1.) en het wegvallen van de overboeking van reserves uit het Egalisatiefonds (-2,7 miljard BEF).

Voor de gewestelijke belastingen (bedoeld in artikel 3, BFW) – goed voor 11% van de totale gewestelijke middelen - wordt een toename met 6,8% vooropgesteld, die vooral van de opbrengst van de successierechten wordt verwacht. De autonome milieuheffingen, die ongeveer 3% van de totale ontvangsten uitmaken, stabiliseren op het in 2000 gerealiseerde bedrag.

De forse stijging van de toewijzing inzake samengevoegde belasting is niet recurrent en ongewoon hoog voor de definitieve fase van de bijzondere financieringswet. De verklaring situeert zich bij de toepassing van de retroregel voorzien in voormelde financieringswet en de gevoelige toename van de inflatie en reële BNI-groei in 2000. Hierdoor wordt de overdracht van 2001 beïnvloed door een sterk positief afrekeningssaldo van het voorgaande jaar en een inflatie- en groeipercentage die initieel op 2,10% respectievelijk 3,00% werden ingeschat (zie terzake eveneens punt 2, hoofdstuk II van deel II). Het in de gewestbegroting voorziene bedrag (143,3 miljard BEF) stemt overeen met de doorstortingen die in initiële Rijksmiddelenbegroting van de federale overheid zijn voorzien.

Voor de uitgaven (betalingskredieten) wordt een nominale stijging met 3,7% vooropgesteld (hetzij +7,4 miljard BEF). Zowel procentueel als absoluut nemen de beleidskredieten sterker toe dan de betalingskredieten (beleidskredieten +8,9% nominaal, hetzij 18,5 miljard BEF). Er is een mogelijke toename van de uitstaande vastleggingen met 16,8 miljard BEF. De gevoelige toename van de gesplitste vastleggingskredieten heeft alles te maken met de opstarting van het door de Europese Commissie gefinancierde investeringsprogramma 2001-2006, het gaat hier om een tijdelijke encours die in 2008 op een natuurlijke wijze uitgedoofd zal zijn.

In tegenstelling hiermee worden, op het niveau van de variabele kredieten, de mogelijkheden tot het aangaan van verbintenissen (vastleggingskredieten) volledig gelijkgesteld met de betalingsmogelijkheden (ordonnanceringskredieten). De mogelijkheid om op het *Fonds de protection des eaux* bedragen vast te leggen die de beschikbare middelen overtreffen, wordt opgeheven. Zodoende kan de opbouw van omvangrijke uitstaande vastleggingen, zoals deze op dit Fonds bestonden vóór annulatie en overdracht naar de SPGE – vermeden worden. Dit is een positieve wending omdat hierdoor de druk op de toekomstige begrotingen enigszins kan vermeden worden.

Er wordt een reservering in het Egalisatiefonds voorzien ten belope van 4,1 miljard BEF. Dat bedrag stemt overeen met het deel van de dotatie dat voortspuit uit het conjunctureel gedeelte van de BNI-groei, met name 1,1%; dit is het verschil tussen de nominale groeivoet van 5,1% en de tendentiële groei die nominaal op 4% wordt geraamd. Die reservering induceert een positieve correctie bij de vaststelling van het gecorrigeerd saldo, overeenkomstig de methodologie van de Afdeling.

Bij de evaluatie van de begroting 2001 in het kader van de normering van de Afdeling dient een onderscheid gemaakt te worden tussen de initiële en de aangepaste begroting. Het detail van de begrotingscontrole is thans nog niet beschikbaar zodat de evaluatie enkel kan gebeuren op basis van de initiële begrotingsramingen.

De norm voor het begrotingsjaar 2001 werd vastgesteld in de Overeenkomst van 15 december 2000 houdende de begrotingsdoelstellingen voor de periode 2001-2005 en bedraagt -1,9 miljard BEF (zie terzake ook punt 2, hoofdstuk II van deel II). De initiële begroting houdt reeds rekening met de doelstelling vooropgesteld in deze Overeenkomst.

De toetsing aan de norm van het begrotingssaldo, vooraf omgezet naar gecorrigeerd saldo overeenkomstig de methodologie van de Afdeling, is weergegeven in onderstaande tabel.

Tabel II.32
Begroting 2001 versus norm
Waalse Gewest

	Norm 2001	Begroting 2001		Afwijking	
		initieel	aangepast	initieel	aangepast
1. Ontvangsten (a)		192,7	n.b.		
2. Gecorrigeerde uitgaven (3-4+5)		200,6	n.b.		
3. Begrotingsuitgaven		210,0	n.b.		
4. Aflossingen (b)		5,3	n.b.		
5. Extra budgettaire verrichtingen (c)		-4,1	n.b.		
6a. Saldo (6) = (1) - (2) (d) Samenwerkingsakkoord 1999	-5,9	-7,9	/	-2,0	/
6b. Saldo (6) = (1) - (2) (d) Overeenkomst 2000	-1,9	-7,9	n.b.	-6,0	n.b.

- (a) Exclusief de overdracht van niet-aangewende middelen van het voorgaande jaar (7,2 miljard BEF).
 (b) Aflossingen van directe schuld (nihil) en indirecte schuld (5,3 miljard BEF) waaronder de evolutie van de door ALESH beheerde schuld die toerekenbaar is aan het gewest (afname met 1,2 miljard BEF).
 (c) Provisionering op het Egalisatiefonds (4,1 miljard BEF)
 (d) Minteken = overschrijding van de norm.

Op basis van de initiële begroting 2001 acht de Afdeling het noodzakelijk dat een differentieel van 3 procentpunt wordt aangehouden tussen het realisatiepercentage van de ontvangsten (exclusief de overgedragen niet-aangewende middelen van t-1) en de aanwendingsgraad van de uitgavenkredieten (op gecorrigeerde basis). Slechts onder die voorwaarde kan het Waalse Gewest de verbintenis die zij inzake genormeerde saldo, in het Samenwerkingsakkoord van 1999 heeft aangegaan, naleven.

De details van de aangepaste begroting zijn nog niet gekend bij de opstelling van dit Verslag, maar de Waalse Regering heeft zich op 12 april 2001 al uitgesproken over een aanpassing van de ontvangsten ten belope van +5,5 miljard (waarvan 3,0 miljard overgedragen saldi van vorige jaren en 2,3 miljard ontvangsten uit de opbrengst van de personenbelasting). Daarvan zou 1,8 miljard BEF voor de verbetering van het begrotingsaldo worden aangewend.

De Afdeling beveelt aan om de extra maar niet-recurrente bonus inzake samengevoegde belastingen (2,3 miljard BEF) niet voor hogere uitgaven aan te wenden, maar voor te behouden om de verwachte stabilisatie van deze samengevoegde belasting in 2002 (zelfs na uitvoering van het Lambermontakkoord) te ondervangen. Met extra niet-recurrente bonus inzake samengevoegde belastingen worden bedoeld, de hogere toewijzingen die in de initiële begroting van de gemeenschap nog niet geïntegreerd zijn, maar wel effectief door de federale overheid in 2001 zullen overgemaakt worden (93).

6.3. Meerjarenraming 2001-2005

Opdat het budgettair beleid van gemeenschappen en gewesten zich zou inschrijven in het huidige en in de toekomstige Stabiliteitsprogramma's van België, werd in het Samenwerkingsakkoord van 24 november 1999 en in de Overeenkomst van 15 december 2000 voorzien dat de deelgebieden een meerjarig intern voortschrijdend stabiliteitsprogramma opstellen, dat kadert in voormelde akkoorden en waarvan de looptijd tenminste overeenstemt met deze van het Stabiliteitsprogramma van België.

De Afdeling heeft de opstelling van dergelijke interne stabiliteitsprogramma's reeds aanbevolen in haar Jaarverslag van 1999 en van 2000. Het is de bedoeling dat de deelgebieden aantonen hoe zij de begrotingsdoelstellingen waartoe zij zich in voormelde Overeenkomst hebben verbonden, zullen invullen.

Het Waalse Gewest heeft geen dergelijk intern Stabiliteitsprogramma opgesteld maar in de algemene toelichting bij de initiële begroting is een jaarlijks geactualiseerde meerjarenraming opgenomen. De benaderingswijze is niet dezelfde want een meerjarenprojectie is in wezen van informatieve aard. Toch zou die projectie als basis kunnen dienen voor het opstellen van een dergelijk intern stabiliteitsprogramma.

93 Deze bijkomende middelen stemmen overeen met het verschil tussen enerzijds de initieel geraamde overdracht inzake toegewezen gedeelten van de personenbelasting voor het begrotingsjaar 2001 (hetzij 143,3 miljard BEF) en anderzijds de bij de federale begrotingscontrole aangepaste raming (hetzij 145,6 miljard BEF).

De geactualiseerde meerjarenraming 2001-2005 is opgemaakt bij ongewijzigd beleid, vertrekkende van de initiële begroting 2001. De volgende hypothesen werden gehanteerd:

- de nominale groeivoet van het BNI is vastgesteld op 4,0% (2,5% reële groei en 1,5% inflatie) vanaf 2002
- de bedragen van de gewestbelastingen, toegewezen ontvangsten en diverse ontvangsten worden geïndexeerd
- de trekkingsrechten inzake tewerkstelling houden rekening met de beslissingen van het Sint-Elooisakkoord van 1 december 1999 (derde schijf van de verhoging van 0,8 miljard in 2002)
- de dotatie van de Franse Gemeenschap evolueert in functie van de in Decreet II beschreven mechanismen
- de overgedragen niet-aangewende middelen van t-1 worden verondersteld te verminderen met 5% per jaar
- de primaire uitgaven (exclusief de Europese cofinanciering) en de variabele kredieten stijgen met de nominale groei van het BNI min 1% (hetzij 3% trendmatig)
- de uitgaven inzake Europese cofinanciering (ongeveer 30 miljard BEF voor de periode 2001-2005) volgen het theoretische profiel dat op basis van de Europese randvoorwaarden werd uitgestippeld (onder meer de zogenaamde "n + 2" -regel inzake annulatie van vastleggingen) (94)
- de rentelasten worden berekend op het volume van de directe en de indirecte schuld, met toepassing van een implicite rentevoet van 5,1%
- het bedrag dat besteed wordt aan de terugbetaling van de lasten van het ALESH en van de SPABS wordt verondersteld constant te blijven (3,1 miljard BEF per jaar)
- er zijn geen reserveringen of toepassingen van reserves voorzien op het Egalisatiefonds

Het Lambermontakkoord werd niet in de simulatie verwerkt.

94 Volgens deze regel legt de Commissie elk jaar in haar begroting een deel van het totaalbedrag van haar financiële tussenkomst vast volgens een voorafbepaalde lijn. Die begrote kredieten blijven een verkregen recht voor het Gewest, op voorwaarde dat bij het einde van het jaar t+2 de Commissie over alle justificatoire elementen beschikt (echtverklaringen van de uitgaven) die haar toelaten de schijf voor het jaar t betaalbaar te stellen. Bij gebrek aan die bewijsstukken wordt het saldo van de niet door bewijsstukken gestaafde kredieten teruggenomen en gaat het definitief verloren voor het Gewest.

De projectie kan als volgt worden samengevat :

Tabel II.33
Meerjarenraming 2001-2005
van het Waalse Gewest

							Mijarden BEF
							01-05 gemiddeld % / cumul in mia.
	2001	2002	2003	2004	2005		
1. Ontvangsten	199,9	204,2	206,6	213,8	219,8		
<i>reëel veranderings%</i>		0,6%	-0,3%	2,0%	1,3%	0,9%	
2. <i>w.o. PB toewijzing</i>	143,3	146,7	149,1	155,9	161,6	1,5%	
3. <i>w.o. overdracht niet-aangewende middelen t-1</i>	7,2	6,9	6,5	6,2	5,9	-6,4%	
4. <i>w.o. Egalisatiefonds</i>	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		
5. Ontvangsten excl. overdracht saldo t-1 (1-3)	192,7	197,4	200,0	207,7	213,9	1,1%	
6. Uitgaven (excl. aflossingen)	201,7	207,0	208,7	214,0	219,4		
<i>reëel veranderings%</i>		1,1%	-0,7%	1,1%	1,0%	0,6%	
7. <i>w.o. primaire uitgaven (a)</i>	174,8	180,0	185,4	191,0	196,7		
<i>reëel veranderings%</i>		1,5%	1,5%	1,5%	1,5%	1,5%	
9. Saldo (1-6)	-1,8	-2,8	-2,1	-0,2	0,4		
10. Gecorrigeerd saldo HRF (5-6)	-9,0	-9,7	-8,6	-6,4	-5,4	-39,2	
11. Norm (Samenwerkingsakkoord 1999) (b)	-5,9	-5,6	-5,2	-4,7	-4,2	-25,6	
12. Afwijking (10-11) (c)	-3,1	-4,1	-3,4	-1,7	-1,2	-13,6	
13. Aanbelonen uitvoeringsdifferentiel	2%	2%	2%	1%	1%		

- (a) Primaire uitgaven exclusief variabele kredieten en kredieten m.b.t. de Europese cofinanciering.
- (b) In de meerjarenraming wordt voor 2001 nog geen rekening gehouden met de norm vastgesteld in de Overeenkomst van 15 december 2000 (met name -1,9 miljard BEF – zie punt 6.2. van de tekst). Voor de periode 2002-2005 zijn de begrotingsdoelstellingen dezelfde in de Overeenkomst van 15 december 2000 als in het Samenwerkingsakkoord van 24 november 1999.
- (c) Minteken = overschrijding van de norm

Op basis van deze meerjarenprojectie, die is opgesteld bij ongewijzigd beleid, kan het Waalse Gewest tijdens de periode 2002-2005 de maximaal toegelaten tekorten, waartoe zij zich in voormeld Samenwerkingsakkoord van 1999 en in voormelde Overeenkomst van 2000 heeft verbonden, naleven op voorwaarde dat een minimaal differentieel wordt gerespecteerd tussen het realisatiepercentage van de ontvangsten (exclusief overgedragen niet-aangewende middelen van het voorgaande jaar) en de aanwendingsgraad van de uitgaven. Dat differentieel zou op basis van onderhavige projectie ongeveer 2 procentpunt bedragen, en vanaf 2004 ongeveer 1 procentpunt. In vergelijking met de vaststellingen uit het verleden, zijn deze doelstellingen haalbaar. Tijdens de periode 1995-2000 bedroeg het gemiddelde realisatiepercentage van de ontvangsten immers 99,8% en de aanwendingsgraad van de uitgaven 95,3%, hetzij een gemiddeld differentieel van 4,5 procentpunt. Voor het jaar 2000 bedroegen deze percentages 99,8% respectievelijk 96,1%, hetzij een differentieel van 3,7 procentpunt.

6.4. Besluit

Het Waalse Gewest heeft het begrotingsjaar 2000 afgesloten met een tekort dat ver beneden de begrotingsramingen lag. Niettemin werd het maximaal toelaatbaar tekort, dat door de Afdeling werd aanbevolen en door het gewest werd onderschreven in het Samenwerkingsakkoord van 24 november 1999, gevoelig overschreden. Het aanbevolen differentieel tussen de realisatie van de ontvangsten (exclusief de overgedragen niet-aangewende middelen van het voorgaande jaar) en de aanwending van de gecorrigeerde uitgaven (bepaald conform de methodologie van de Afdeling) werd niet nageleefd. Dit is in tegenstelling tot de vier voorgaande jaren tijdens dewelke het maximaal toelaatbaar tekort met een ruime positieve marge werd gerespecteerd.

Het thesaurie- en schuldbeleid werd in 2000 grondig herzien. De wijzigingen zullen de transparantie ten goede komen. De ontleningen worden voortaan beter afgestemd op de effectieve financieringsbehoeften en niet meer, zoals in het verleden, op de maximale ontlencapaciteit.

Het Gewest houdt de techniek van de overdracht van niet-aangewende middelen van het voorgaande jaar verder aan. In 2001 zal het bedrag van die overdracht voor de eerste maal sinds de invoering van de techniek in 1997 echter afnemen. Een strikte opvolging van de uitgaven dringt zich bijgevolg op. Deze techniek tast de transparantie van de begroting aan. Bovendien zijn hiervoor voldoende thesaurieoverschotten vereist tot indekking van de niet-gebruikte middelen. Het gewijzigde schuldbeleid bouwt deze overschotten echter af.

Voor 2001 heeft het Gewest er zich in de Overeenkomst van 15 december 2000 toe verbonden om de meer dan trendmatige toename van de ontvangsten in 2001 ten dele niet te benutten, door een lager maximaal toelaatbaar tekort als doelstelling te aanvaarden. Ook bij de begrotingscontrole wordt die optie verder doorgetrokken. Dit is positief omdat op die manier de quasi stabilisatie van de middelen in 2002, binnen de limieten van de in voormelde Overeenkomst aangegane verbintenissen, beter kan worden opgevangen zonder belangrijke neerwaartse aanpassingen in het groeipad van de primaire uitgaven. De naleving van deze begrotingsdoelstelling vereist wel opnieuw, in de realisaties, een zeker differentieel tussen de ontvangsten en de uitgaven, gedefinieerd overeenkomstig de methodologie van de Afdeling. Vergeleken met de begrotingsuitvoering van de voorbije jaren, mag de naleving van dit minimaal differentieel geen onoverkomelijke problemen stellen.

De Afdeling heeft kennis genomen van de meerjarenraming 2001-2005 die door het gewest werd opgesteld in het kader van de initiële begrotingsopmaak. Deze raming heeft in tegenstelling tot een intern stabiliteitsprogramma, slechts een informatief karakter heeft. De projectie wijst uit dat het gewest haar begroting in de periode 2002-2005 binnen de limieten van het genormeerd referentietraject zal kunnen houden op voorwaarde dat een zeker differentieel tussen ontvangsten en uitgaven, zoals hiervoor gedefinieerd, wordt aangehouden.

7. Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

7.1. De uitvoering van de begrotingen 1999-2000 en de normnaleving

Een samenvatting van de uitvoering van de begrotingen van de twee voorbije jaren is opgenomen in onderstaande tabel. Een meerjarig overzicht van de begrotingsuitvoering tijdens de periode 1990-2000 is opgenomen in bijlage II.12 tot II.14.

Tabel II.34
Begrotingsevoluties 1999-2000
Brusselse Hoofdstedelijk Gewest

(a)	1999			2000			00/99 veranderings% (nominaal)		
	aangepaste kredieten	ordonnanciering	kas	aangepaste kredieten	ordonnanciering	kas	aangepaste kredieten	ordonnanciering	kas
Ontvangsten	58,3	58,2	58,2	63,0	62,1	62,1	7,9%	6,8%	6,8%
<i>realisatie%</i>		99,7%	99,7%		98,7%	98,7%			
Uitgaven	63,7	57,8	58,9	68,3	65,5	65,5	7,2%	13,2%	11,3%
<i>realisatie%</i>		90,8%	92,4%		95,9%	96,0%			
Begrotingssaldo	-5,4	0,4	-0,7	-5,3	-3,4	-3,4	0,1	-3,7	-2,7
Andere verrichtingen			1,8			-1,0			-2,8
Saldo	-5,4	0,4	1,1	-5,3	-3,4	-4,4	0,1	-3,7	-5,5

(a) Inclusief de verrichtingen op de organieke fondsen (met uitzondering van de schuldbeheersverrichtingen). Ontvangsten gedefinieerd exclusief leningopbrengsten. Uitgaven gedefinieerd exclusief aflossingen directe schuld.

Bron: Begrotingsdocumenten, Schatkisttoestand, Rekenhof (1999), Administratie van het BHG (2000)

Het begrotingsjaar 2000 wordt gekenmerkt door een gevoelige reële groei van de ontvangsten en zeker van de uitgaven. Het reëel veranderingspercentage van de aangerekende ontvangsten bedraagt 4,1% ten opzichte van 5,6% gemiddeld in de periode 1990-1999 (95), ondanks de overgang in 2000 naar het definitieve stelsel van de bijzondere financieringswet. De uitgaven stegen reëel met 10,4%, ten opzichte van een gemiddelde reële groeivoet van 3,2% in diezelfde periode. De vergelijking met het voorgaande jaar dient enigszins genuanceerd te worden omdat in 1999 de ontvangsten nominaal stabiliseerden en de uitgaven zelfs daalden.

In de aangepaste begrotingen van de twee voorbije jaren werd een gelijk tekort vooropgesteld. De gerealiseerde saldi daarentegen zijn uiteenlopend. Terwijl het voorgaande begrotingsjaar werd afgesloten met een beperkt overschot van 0,4 miljard BEF, wordt in 2000 opnieuw een tekort opgetekend dat aansluit bij de resultaten van de periode 1996-1997 (een tekort van -3,6 respectievelijk -3,8 miljard BEF).

95 Gedefleerd op basis van de procentuele verandering van het gemiddelde indexcijfer van de consumptieprijzen; voor 2000 bedraagt die 2,55%.

De betere resultaten in de tussenliggende periode 1998-1999 hadden tegengestelde en niet-recurrente oorzaken: het in 1998 gerealiseerde tekort van amper 0,2 miljard BEF vloeide voort uit een gevoelige ontvangstenstijging, terwijl het in 1999 geboekte overschot van 0,4 miljard BEF vooral het gevolg was van een uitzonderlijk lage benutting van de uitgavenkredieten.

Dit laatste verklaart voor een gedeelte de forse groei van **de uitgaven** in 2000. De tweede reden hiervoor zijn de omvangrijke krediettransporten van het voorgaande jaar (96). Hierdoor ligt het benuttingspercentage ongeveer 2% hoger dan de voorbije jaren - 1999 uitgezonderd (95,9% in 2000 ten opzichte van gemiddeld 94,2% in 1996-1998). De hogere maar nog steeds partiële aanwending van de uitgavenkredieten verklaart meteen waarom het tekort 2000 ongeveer 2 miljard BEF lager ligt dan begroot, ondanks de minderwaarde op de ontvangsten (-0,8 miljard BEF ten opzichte van de begrotingsramingen).

De aanwendingsgraad van de beleidskredieten (mogelijkheden tot het aangaan van verbintenissen) sluit dicht aan bij deze van de betalingskredieten (betalingsmogelijkheden) dan in voorgaande jaren. Nochtans zal het bedrag van de uitstaande vastleggingen sterker toenemen wegens het vrij belangrijke niveauverschil tussen de gesplitste vastleggings- en ordonnanceringskredieten. Behoudens annulaties, zouden de uitstaande vastleggingen (of zogenaamde "encours") eind 2000 ongeveer 15,8 miljard BEF bedragen (97). Dit zou betekenen dat de encours zou gestegen zijn tot ongeveer 200% van het normaal jaarlijks vastleggingsniveau (98). Dit is nog ver verwijderd van de doelstelling om in 2005 een ratio van 135% te behalen (99). Voor de aanzuivering van deze uitstaande verbintenissen dienen later betalingskredieten voorzien te worden, wat de druk op de toekomstige begrotingen verhoogt.

Ondanks de lichte (nominale) daling van het bedrag van de samengevoegde belasting, die 57% van de totale ontvangsten vertegenwoordigt, kenden **de ontvangsten** een vrij sterke groei. Die werd voornamelijk gedragen door de (oneigenlijke) gewestelijke belastingen, inzonderheid de successierechten, en de autonome gewestbelasting, die 23% (waaronder successierechten 14%) respectievelijk 6,1% van de totaliteit van de ontvangsten uitmaken. De sterke toename van de autonome gewestbelasting houdt verband met de inning van de achterstallen 1999 en met de uitbreiding van de belastinggrondslag ingevolge de vaststelling van nieuwe belastbare oppervlakten. Tevens werd de niet-doorstorting in 1999 van de dotatie "dode hand" in 2000 rechtgezet door een dubbele overdracht. De lichte daling van het realisatiepercentage van de ontvangsten is te wijten aan de toegewezen ontvangsten, andere de gewestelijke heffing milieuhinder (100). De afname van de samengevoegde belasting is, naast de verwachte vertraging ingevolge de overgang naar de definitieve fase van de bijzondere financieringswet, te wijten aan de in dezelfde wet voorziene retroregel, overeenkomstig dewelke de parameterwaarden van 1999 in de doorgestorte bedragen van 2000 worden doorgerekend. Bijgevolg werden de doorstorting 2000 beïnvloed door een negatief afrekeningssaldo van het voorgaande jaar en de lage inflatie en beperkte reële BNI-groei van 1999 (1,12% respectievelijk 1,80%).

96 Krediettransporten zijn de vastgelegde niet-gesplitste kredieten die tijdens het jaar van de vastlegging nog niet geordonnanceerd werden. De krediettransporten van 1998 op de begrotingsuitvoering 1999 bedroegen 2,3 miljard BEF, terwijl de transporten van 1999 op de uitvoering 2000 verdubbelden naar 5 miljard BEF.

97 Encours exclusief de uitstaande vastleggingen op organieke fondsen.

98 Behoudens annulatie van visa, bedraagt de verwachte toename van de uitstaande vastleggingen in 2000 2,2 miljard BEF (t.o.v. 1,0 miljard in 1999 en 0,1 miljard in 1998). Eind 2000 zou de encours bijgevolg 200% van het normaal vastleggingsniveau bedragen (t.o.v. 177% eind 1999 en 167% eind 1998).

99 Voorheen luidde de doelstelling: 145% vanaf 1999.

100 De gerealiseerde minwaarden betreffen in hoofdzaak terugbetalingen door lokale huisvestingsmaatschappijen inzake investeringsprojecten, de bijdrage van het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling en het aandeel van het Vlaams Gewest bij de bouw en werking van zuiveringsstations.

Het netto te financieren saldo bedraagt 4,4 miljard BEF. Maar om de evolutie van de directe schuld in 2000 te bekomen, dient de afname van het deel van de indirecte schuld, dat sinds meerdere jaren in de directe schuld werd overgenomen, mee in rekening gebracht te worden. In de volgende tabel wordt de schuldevolutie tijdens de vijf laatste jaren weergegeven.

Tabel II.35
Evolutie van de schuld van het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest
In de periode 1996-2000

Miljarden BEF

uitstaande schuld eind:	1996	1997	1998	1999	2000
Directe schuld	51,5	51,8	50,9	49,8	52,4
<i>w.o. overname indirecte schuld</i>	6,4	6,3	6,3	6,2	4,4
Indirecte schuld (a)	23,5	19,8	15,9	13,2	11,8
<i>w.o. ALESH (b)</i>	12,7	12,3	11,9	11,7	10,8
Totale schuld	75,0	71,6	66,9	63,0	64,2
<i>evolutie</i>		-3,4	-4,7	-3,9	1,2

(a) Exclusief de gewaarborgde schuld van de MIVB (13,8 miljard).

(b) Met inbegrip van het gedeelte van de schuld van de sociale huisvesting dat door derden wordt terugbetaald.

De **totale schuld** van het gewest is in de periode 1996-2000 met 10,8 miljard BEF (of 14,5%) afgenomen. De indirecte schuld is over diezelfde periode met 11,8 miljard BEF, hetzij 50% gedaald. Dit impliceert dat de aflossingen van de indirecte schuld, in tegenstelling tot de aflossingen van de directe schuld, niet werden geherfinancierd. Zoals blijkt uit de algemene toelichting bij de initiële begroting 2001, hecht de Gewestregering veel belang aan een versnelde schuldafbouw en een daling van de schuldratio omwille van de positieve impact op de rating die aan het gewest wordt toegekend. Een hogere rating biedt niet alleen voor het gewest, maar ook voor alle instellingen die de gewestwaarborg kunnen genieten, gunstiger ontleningsvoorwaarden. Aan de hand van de geraamde interestlasten in de aangepaste begroting 2001 kan de impliciete rentevoet op de directe schuld geraamd worden op 6,3%. Een volgehouden schuldreductie zou bijgevolg op termijn een niet onbelangrijke beleidsruimte creëren.

Om de naleving van de aanbevelingen van de Afdeling te kunnen beoordelen, dient het begrotingsaldo (zoals weergegeven in tabel II.34) omgezet te worden naar **het gecorrigeerd saldo**, bepaald overeenkomstig de methodologie van de Afdeling. Hiertoe dienen, naast de evolutie van de indirecte schuld, de eventuele beleidsverruimende initiatieven in rekening gebracht te worden. Deze laatste hebben zich in 2000 niet voorgedaan, reserveringen of aanwending van voorheen aangelegde provisies evenmin. Het detail van de omzetting is opgenomen in de voetnoot bij de volgende tabel.

Het genormeerd saldo dat door de Afdeling voor het begrotingsjaar 2000 werd aanbevolen en door het gewest in het Samenwerkingsakkoord van 24 november 1999 werd onderschreven, bedraagt -2,7 miljard BEF.

Tabel II.36

**Toetsing van de begrotingsuitvoering 1992-2000 aan de norm
Brusselse Hoofdstedelijk Gewest**

	<i>Miljarden BEF</i>									
	1992	1993	1994	1995 (e)	1996	1997	1998	1999	2000	
1. Saldo ordonnancerings (a)	-8,6	-11,1	-8,8	-6,8	-3,6	-3,8	-0,2	0,4	-3,4	
2. Netto-debudgettering (b)	-1,4	-7,1	3,1 (d)	3,6	2,9	3,7	3,9	2,8	3,2 (f)	
3. Gecorrigeerd saldo (1+2)	-10,0	-18,2	-5,8	-3,1	-0,7	-0,2	3,7	3,1	-0,2	
4. Norm	-7,4	-5,4	-6,9	-4,3	-4,5	-4,3	-4,3	-2,6	-2,7	
5. Afwijking (3-4) (g)	-2,6	-12,8 (c)	1,1	1,2	3,8	4,2	8,0	5,7	2,5	

- (a) Saldo op ordonnanceringsbasis (zie tabel II.34).
- (b) Algemeen gesteld: rekening houdend met de evolutie van de indirecte schuld, bepaald inclusief de in de directe schuld opgenomen indirecte schulden en voor het Alesh rekening houdend met de schuldevolutie die toerekenbaar is aan het Gewest.
- (c) Overschrijding gedeeltelijk te wijten aan een statistische aanpassing in de gedebudgetteerde schuld m.b.t. de lokale overheden en gedeeltelijk aan een uitzonderlijke inhaaloperatie op het niveau van de ordonnancerings.
- (d) Exclusief de schuldherschikking binnen het ALESH die tussen de federale overheid en de gewesten in het voordeel van deze laatste werd doorgevoerd in 1994.
- (e) Vanaf 1995 zijn de begrotingen van de Brusselse Agglomeratie en het Brussels Gewest geconsolideerd.
- (f) 2000 concreet: evolutie indirecte schuld (afname 3,3 miljard BEF) waaronder de in de directe schuld overgenomen schulden (afname 1,8 miljard), BGHGT (afname 0,3 miljard) en ALESH (afname 1,0 miljard).
- (g) Minteken = overschrijding van de norm.

Het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest realiseerde in 2000 op gecorrigeerde basis een quasi evenwicht, ten opzichte van een maximaal toegelaten tekort van 2,7 miljard BEF. Het gewest heeft dus de verbintenissen, die in voormeld samenwerkingsakkoord werden aangegaan, ruimschoots nageleefd. Uit bovenstaande gegevens kan een eerste voorzichtige conclusie worden getrokken. Met uitsluiting van de aan uitzonderlijke factoren te wijten surplussen in 1998-1999, evolueert het gewest op het niveau van het gecorrigeerd saldo geleidelijk aan naar een begrotingsevenwicht. Men kan zich echter nog niet uitspreken over het al dan niet duurzaam karakter van de in 2000 bereikte evenwichtstoestand. De meerjarenraming zou hierover meer duidelijkheid kunnen verschaffen.

7.2. De begroting 2001 van het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest (na begrotingscontrole)

Zowel voor als na begrotingscontrole bedraagt het tekort op de begroting 2,8 miljard BEF. De gehanteerde hypothesen inzake inflatie en economische groei worden in de begrotingsdocumenten niet gepreciseerd.

In de aangepaste begroting nemen de ontvangsten met 4,0% toe (nominaal). De ontvangsten andere dan het toegewezen gedeelte van de personenbelasting nemen in vergelijking met de aangepaste begroting van het voorgaande jaar af met 5,4% (nominaal). De dotatie personenbelasting daarentegen stijgt met 11,3% (nominaal) en vertegenwoordigt 60% van de totale ontvangsten voor 2001. Dit is een ongewoon hoge toename voor de definitieve fase van het financieringsstelsel die, zoals toegelicht in punt 2, hoofdstuk II van deel II, voortspuit uit de combinatie van twee factoren: enerzijds, de gevoelige stijging van inflatie en economische groei tussen 1999 en 2000, en anderzijds, de toepassing van de zogenaamde retroregel voorzien in de bijzondere financieringswet. Hierdoor worden zowel in het afrekeningssaldo van 2000 als in de toewijzing voor 2001 het inflatiepercentage en de reële BNI-groei van 2000 (respectievelijk 2,55% en 3,10%) doorgerekend. Het door het gewest ingeschreven bedrag stemt overeen met de effectieve federale overdrachten (op de afronding na).

De (oneigenlijke) gewestelijke belastingen, die 20,3% van de gewestelijke ontvangsten uitmaken, worden lager ingeschat (-3,4% ten opzichte van de aangepaste begroting 2000). Voor de registratierechten wordt een toename voorzien, maar de successierechten - zijnde de belangrijkste gewestelijke belasting - worden verwacht af te nemen. Dit is niet abnormaal gelet op de forse groei in 2000 die op realisatiebasis nog hoger was dan begroot. Verder wordt rekening gehouden met de tweede schijf (+0,16 miljard BEF), op een totaal van drie, van de verhoging die inzake trekkingsrechten voor tewerkgestelde werklozen voor de periode 2000-2002 is beslist in het Sint Elooisakkoord van 1 december 1999 (101).

De uitgaven stabiliseren op het nominaal bedrag van de kredieten ingeschreven in de aangepaste begroting 2000. De beleidskredieten (mogelijkheden tot het aangaan van verbintenissen) nemen sterker af dan betalingskredieten (betalingsmogelijkheden) (respectievelijk -1,6% en -0,1%). De vastleggingsmogelijkheden op gesplitste kredieten liggen in absolute bedragen echter hoger dan de ordonnanceringsmogelijkheden. De uitstaande verbintenissen (of vastleggingen) zouden, behouden annulatie van visa, dus verder kunnen toenemen (+2,5 miljard BEF). Uitgedrukt in procenten van het normaal vastleggingsniveau, zou dit een toename betekenen tot 228% (ten opzichte van 201% eind 2000) (102). Het gewest heeft het streefdoel vastgesteld op 135% in 2005. Om dit te behalen, dient de encours met 6,5 miljard BEF over vier jaar worden afgebouwd.

101 Verhoging van de trekkingsrechten die door de federale overheid aan de gewesten worden overgemaakt: telkens 2 miljard BEF gedurende de periode 2000-2002. Het aandeel van het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest bedraagt 8%.

102 Encours exclusief de uitstaande vastleggingen op organieke fondsen.

Bij de evaluatie van de begroting 2001 in het kader van de normering van de Afdeling dient een onderscheid gemaakt te worden tussen de initiële en de aangepaste begroting. De norm voor het begrotingsjaar 2001 werd vastgesteld in de Overeenkomst van 15 december 2000 houdende de begrotingsdoelstellingen voor de periode 2001-2005 en bedraagt -0,8 miljard BEF (zie terzake punt 2, hoofdstuk II van deel II). Aangezien die Overeenkomst werd afgesloten na beëindiging van de begrotingsopmaak, richtte de initiële begroting zich op de basisnormering die in het Samenwerkingsakkoord van 1999 werd bepaald (tekort van 2,3 miljard BEF).

De toetsing aan de norm van het begrotingssaldo, vooraf omgezet naar het gecorrigeerd saldo overeenkomstig de methodologie van de Afdeling, is weergegeven in onderstaande tabel.

In deze omzetting heeft de Afdeling rekening gehouden met provisioneringen op het nieuw opgerichte Fonds voor de financiering van het waterbeleid (103). Op basis van een eerste summier onderzoek kan de overheveling naar dit Fonds van een gedeelte van de middelen, die op het organiek begrotingsfonds "Fonds voor het beheer van het afval- en regenwater" gecumuleerd werden en eind 2000 beschikbaar waren, als een reservering beschouwd worden. Het Fonds is opgericht voor de financiering van de concessies voor openbare werken voor het zuiveringsstation Brussel-Noord en neemt alle rechten en plichten van het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest met betrekking tot het waterbeleid over.

Tabel II.37
Begroting 2000 versus norm
Brusselse Hoofdstedelijk Gewest

		<i>Miljarden BEF</i>					
		Norm	Begroting 2001		Afwijking		
			initieel	aangepast	initieel	aangepast	
1.	Ontvangsten		64,6	65,5			
2.	Gecorrigeerde uitgaven (3-4+5)		66,2	66,7			
3.	Begrotingsuitgaven		71,4	72,2			
4.	Aflossingen (a)		4,7	4,7			
5.	Extra-budgettaire verrichtingen (b)		-0,4	-0,8			
6a.	Saldo (1-2) (c): Samenwerkingsakkoord 1999	-2,3	-1,6	/	0,7	/	
6b.	Saldo (1-2) (c): Overeenkomst 2000	-0,8	/	-1,2	/	-0,4	

(a) Aflossingen van de directe schuld (3,9 miljard) en van de indirecte schuld (0,5 miljard) (met inbegrip van de aflossingen op de in de directe schuld overgenomen schulden).

Provisionering op het Fonds voor de financiering van het waterbeleid (0,8 miljard BEF) en verwachte evolutie van de netto-schuld van het BGHGT (afname quasi nul)

Minteken = overschrijding van de norm

Bron: Begrotingsdocumenten, parlementaire doc. BHG

103 Fonds voor de financiering van het waterbeleid, opgericht in juni 2001 als een instelling van openbaar nut van categorie A (in de zin van de wet van 16 maart 1954 betreffende de controle op sommige instellingen van openbaar nut). De financiële middelen waarover het Fonds beschikt, worden overgemaakt vanuit de begroting van het BHG: 1) de overheveling van de beschikbare middelen op het organiek begrotingsfonds "Fonds voor het beheer van het afval- en regenwater" die afkomstig zijn uit de heffing op de lozing van afvalwater, 2) dotaties vanuit de gewestbegroting. Deze middelen worden op het Fonds gekapitaliseerd, in afwachting van de uitgaven ter financiering van de concessies.

Op basis van de aangepaste begroting 2001 bedraagt het gecorrigeerd saldo -1,2 miljard BEF. De bijgestuurde norm van -0,8 miljard wordt dus licht overschreden. Indien bij de uitvoering van de begroting een differentieel van ongeveer 1 procentpunt in acht genomen wordt, zal het gewest de verbintenissen die in de Overeenkomst van 15 december 2000 werden aangegaan, kunnen respecteren. De Afdeling stelt wel vast dat de bijkomende verhoging van de toegewezen personenbelasting, die bij het afsluiten van voormelde Overeenkomst nog niet werd geanticipeerd omdat zij slechts bij de federale begrotingscontrole 2001 werd bepaald (+0,6 miljard BEF), niet werd benut voor de verbetering van het gecorrigeerd saldo.

7.3. De meerjarenraming 2001-2005

Opdat het budgettaire beleid van de gemeenschappen en gewesten zich zou inschrijven in het huidige en in de toekomstige Stabiliteitsprogramma's van België, werd in het Samenwerkingsakkoord van 24 november 1999 en in de Overeenkomst van 15 december 2000 voorzien dat de deelgebieden een meerjarig intern voortschrijdend stabiliteitsprogramma opstellen, dat kadert in voormelde akkoorden en waarvan de looptijd tenminste overeenstemt met deze van het Stabiliteitsprogramma van België.

De Afdeling heeft de opstelling van dergelijke interne stabiliteitsprogramma's reeds aanbevolen in haar Jaarverslag van 1999 en van 2000. Het is de bedoeling dat de deelgebieden aantonen hoe zij de begrotingsdoelstellingen waartoe zij zich in voormelde akkoorden hebben verbonden, zullen invullen.

Alhoewel het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest met beide akkoorden heeft ingestemd, werd dit engagement nog niet gerealiseerd.

In de algemene toelichting bij de initiële begroting 2001 heeft het gewest, zoals in het verleden, wel een meerjarenraming tot 2005 opgesteld, maar die is nog ver verwijderd van een intern stabiliteitsprogramma. Het tijdstip van de opstelling van de meerjarenraming verklaart waarom wordt uitgegaan van het genormeerd traject zoals dat in het samenwerkingsakkoord van 1999 werd onderschreven, en niet van het voor 2001 bijgestuurde traject dat in de overeenkomst van 15 december 2000 werd vastgelegd (bijgestuurde norm 2001: van -2,3 naar -0,8 miljard BEF).

De hypothesen en gehanteerde parameters worden onvoldoende toegelicht. Het is niet duidelijk of deze projecties al dan niet uitgaan van constant beleid en zo ja, wat daaronder kan verstaan worden. Er wordt bijvoorbeeld geen melding gemaakt van de budgettaire impact van besliste toekomstige investeringsprojecten, zoals de waterzuiveringsprojecten. De weerslag van recente akkoorden in de non-profit sector wordt evenmin toegelicht. Het is niet duidelijk in hoeverre hiermee rekening wordt gehouden.

Met de initiële uitgavenbegroting 2001 als vertrekpunt, wordt een gemiddelde nominale groei van de uitgaven, inclusief aflossingen en interestlasten, geprojecteerd van 2,15%. Worden de aflossingen afgezonderd, dan bedraagt die gemiddelde nominale stijging nog 1,33%, met sterke jaarlijkse schommelingen (2,0% in 2001, 0,4% in 2002, 1,1% in 2003, 2,2% in 2004 en 1,6% in 2005). Dit zaagtandpatroon wordt deels toegeschreven aan het atypische karakter van bepaalde uitgaven. Het betreft onder meer de uitgaven waarvan de evolutie wordt bepaald door beheersovereenkomsten met pararegionale instellingen en door institutionele akkoorden, zoals deze inzake de financiering van de Gemeenschapscommissies (bijv. het intrafrancofone akkoord van eind 2000). De interestlasten en de primaire uitgaven worden niet afzonderlijk toegelicht. Het zou een belangrijke meerwaarde opleveren indien per uitgavencategorie en per departement de vooropgestelde evolutie zou toegelicht worden.

Dezelfde bemerking geldt voor de ontvangstenramingen die uitgaan van de middelenbegroting 2000. Er wordt in de tekst een nominale groei van 2,3% vermeld, hetzij 2,9% voor de toegewezen personenbelasting en 1,9% voor de fiscale ontvangsten (met een deflator van 1,6%). Uit de cijfergegevens blijkt echter een gemiddelde toename van 2,0% voor de totale ontvangsten. Het is niet duidelijk of er rekening wordt gehouden met de over drie jaar (en vanaf 2001) gespreide verhoging van de trekkingsrechten inzake tewerkstelling die beslist werd in het Sint Elooiaakkoord van december 2000. Of al dan niet een verruiming van de fiscale autonomie ingevolge het Lambermontakkoord wordt geanticipeerd, is evenmin vermeld.

Het is correct uit te gaan van een vertraging in de groei van de gewestelijke ontvangsten. Het toegewezen gedeelte van de personenbelasting, hetzij het leeuwendeel van de ontvangsten, zal vanaf 2000 (definitieve fase van de bijzondere financieringswet), zelfs bij constante fiscale capaciteit, niet meer de sterke stijging van de overgangsfase kennen, maar eerder aansluiten bij de groei van het bruto nationaal inkomen. De evolutie waarvan in onderhavige projectie wordt uitgegaan, lijkt niettemin onwaarschijnlijk laag en wordt bovendien niet gemotiveerd. Hetzelfde geldt voor de overige ontvangsten, waaronder de (oneigenlijke) gewestelijke belastingen, waarvoor in vergelijking met de sterke toename in het voorbije decennium, zonder meer een trendbreuk wordt vooropgesteld.

Het bedrag van de uitstaande schuld waarvan in onderhavige projectie wordt uitgegaan, is in vergelijking met de effectieve schuldtoestand eind 2000, met 5,3 miljard BEF onderschat. Gerekend met een impliciete rentevoet van 6,3% (raming op basis van de voor 2001 begrote interesten op de directe schuld), betekent dit een onderschatting van de uitgaven op jaarbasis met 0,3 miljard BEF.

De meerjarenraming kan als volgt worden samengevat:

Tabel II.38
Meerjarenraming van het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest 2001-2005

	2000 raming	2001	2002	2003	2004	2005	Miljarden BEF
							01-05 gemiddeld % / cumul in mia.
Ontvangsten	63,0	64,6	65,9	67,1	68,5	70,0	
<i>reël veranderings%</i>		1,0%	0,3%	0,1%	0,4%	0,4%	0,4%
Uitgaven excl. Aflossingen	65,7	66,9	67,2	67,9	69,4	70,6	
<i>reël veranderings%</i>		0,2%	-1,3%	-0,6%	0,5%	-0,1%	-0,3%
Gecorrigeerd saldo	-2,7	-2,3 (a)	-1,2	-0,8	-0,9	-0,6	-8,6
Norm (Samenwerkingsakkoord 1999) (a)	-2,7	-2,3	-2,2	-2,0	-1,8	-1,6	-12,6
Afwijking	0,0	0,0	1,0	1,2	0,9	1,0	4,0
Totale schuld	58,8	60,1	61,4	62,2	63,1	63,7	
<i>Schuldratio</i>	93%	93%	93%	93%	92%	91%	

(a) Het maximaal toelaatbaar tekort van 2,3 miljard BEF voor 2001 stemt overeen met de verbintenissen onderschreven in het Samenwerkingsakkoord van 24 november 1999 en niet met het engagement aangaande in de Overeenkomst van 20 december 2000, met name een maximaal tekort van 0,8 miljard BEF.

Hoezeer het ook aangewezen is om in meerjarige vooruitzichten uit te gaan van voorzichtige hypothesen, tast een te grote voorzichtigheid, zoals die uit onderhavig meerjarenraming blijkt, de realiteitswaarde en het nut van een dergelijke oefening aan. Wat uit deze projectie kan weerhouden worden, is het positief differentieel tussen de ontvangsten- en uitgavenevolucie dat toelaat om het begrotingstekort, overeenkomstig de in voormelde overeenkomst van 15 december 2000 aangegane verbintenissen, af te bouwen. Tenslotte dient opgemerkt te worden dat, conform de aanbevelingen van de Afdeling, de volgehouden daling van de schuldratio (totale schuld / totale ontvangsten) vanaf 2000, en niet het absolute percentage van de schuldratio in een gegeven jaar, als doelstelling geldt. Ongeacht het niveau van de ontvangsten, wordt in de meerjarenraming ten onrechte een mogelijk lagere schuldratio in een gegeven jaar vergeleken met het absolute percentage van het genormeerd referentietraject.

7.4. Besluit

Het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest heeft de toestand van quasi evenwicht tot een beperkte surplus, die het in de twee voorbije jaren heeft gerealiseerd, in 2000 niet kunnen aanhouden. Voormelde resultaten waren immers te wijten aan uitzonderlijke factoren, zoals meevallers aan de ontvangstenzijde in 1998 en een historisch lage benutting van de uitgavenkredieten in 1999. Deze factoren hebben zich in 2000 niet herhaald. De uitvoering van de begroting 2000 was in tegendeel sterk belast door omvangrijke krediettransporten van het voorgaande jaar.

Een vrij lage maar over de jaren heen vrij constante aanwendingsgraad van de uitgavenkredieten, een quasi volledige realisatie van de ontvangstenbegroting en een doorgedreven afbouw van de indirecte schuld heeft niettemin toegelaten om, in vergelijking met de begrotingsramingen, de marge ten opzichte van de normering op te trekken. De uitvoering van de begroting 2000 bleef dus ruimschoots binnen de limieten van het maximaal toelaatbaar tekort dat de Afdeling in het jaarverslag 1999 had aanbevolen. Hiermee komt het gewest de verbintenissen na die in het Samenwerkingsakkoord van 24 november 1999 werden aangegaan.

De aangepaste begroting 2001 laat een lichte overschrijding blijken van het tekort waartoe het gewest zich in de Overeenkomst van 15 december 2000 heeft verbonden. Indien de begrotingsuitvoering in de lijn ligt van het verleden, zal het gewest in de realisaties haar engagementen probleemloos kunnen naleven.

De Afdeling heeft wel vastgesteld dat de extra boni op het niveau van de doorstorting van het toegewezen gedeelte van de personenbelasting, die slechts bij de begrotingscontrole van de federale overheid bekend werd, niet voor een vermindering van het deficit werd aangewend.

De Afdeling wenst nogmaals te herinneren aan haar aanbeveling tot opstelling van een intern voortschrijdend Stabiliteitsprogramma zoals overeengekomen in voormeld Samenwerkingsakkoord van 1999 en in de Overeenkomst van december 2000. De meerjarenraming, die een eerste stap zou kunnen zijn in de opmaak van een intern Stabiliteitsprogramma, dient op diverse punten verfijnd te worden.

8. De Duitstalige Gemeenschap

8.1. De uitvoering van de begrotingen 1999-2000 en de normnaleving

De begrotingsuitvoering tijdens de periode 1999-2000 wordt samengevat in onderstaande tabel. Een meerjarig overzicht van de uitvoering van de begrotingen tijdens de periode 1990-2000 is opgenomen in de bijlagen II.12 tot II.14.

Tabel II.39
Begrotingsuitvoering 1999-2000
Duitstalige Gemeenschap

Miljoenen BEF

(a)	1999			2000			2000/1999 veranderings% (nominaal)		
	aangepaste kredieten	ordonnancering	kas	aangepaste kredieten	ordonnancering	kas	aangepaste kredieten	ordonnancering	kas
Ontvangsten	4.011,0	4.074,9	4.077,7	4.656,4	4.742,3	4.739,6	16,1%	16,4%	16,2%
<i>realisatie%</i>		<i>101,6%</i>	<i>101,7%</i>		<i>101,8%</i>	<i>101,8%</i>			
Uitgaven	4.427,6	4.307,5	4.268,2	4.806,6	4.743,5	4.742,7	8,6%	10,1%	11,1%
<i>realisatie%</i>		<i>97,3%</i>	<i>96,4%</i>		<i>98,7%</i>	<i>98,7%</i>			
Begrotingssaldo	-416,6	-232,5	-190,6	-150,3	-1,3	-3,1	266,3	231,3	187,5
Andere verrichtingen			-4,0			21,4			25,4
Saldo	-416,6	-232,5	-194,6	-150,3	-1,3	18,3	266,3	231,3	212,9

(a) Met inbegrip van de verrichtingen op de organieke fondsen. Ontvangsten gedefinieerd exclusief leningopbrengsten. Uitgaven gedefinieerd exclusief aflossingen directe schuld.

Bron: Begrotingsdocumenten, Administratie van de Duitstalige Gemeenschap

De Duitstalige Gemeenschap heeft in 2000 voor de eerste maal sedert de bevoegdheidsoverheveling inzake onderwijs het **budgettair evenwicht** gerealiseerd. Tot en met 1994 kon het jaarlijks tekort integraal worden opgevangen door de financiële reserves waarover de gemeenschap beschikte. Vanaf 1995 diende de gemeenschap te ontlenen en eind 1999 was de directe schuld opgelopen tot 1,24 miljard BEF.

Het beter dan begrote resultaat is volledig toe te schrijven aan de bijkomende middelen (160 miljoen BEF) die eind 2000 nog door de federale overheid werden overgemaakt, maar niet in de begroting van de Duitstalige Gemeenschap waren voorzien. De bijkomende middelen spruiten voort uit de aanpassing van het financieringsstelsel van de gemeenschap die ingaat vanaf 2000 (104). De financiering van de gemeenschap was systematisch achtergebleven op die van de twee andere gemeenschappen. De aanpassing behelst de invoering vanaf 2001 van een zekere koppeling van de dotatie aan de nataliteitsevolutie (gemeten op basis van de evolutie van het aantal inwoners jonger dan 18 jaar) en een recurrente verhoging, waarvan het basisbedrag voor 2001 0,20 miljard bedraagt ; voor 2000 werd de dotatie met 0,16 miljard BEF opgetrokken.

104 Wet van 22 december 2000 tot wijziging van de wet van 31 december 1983 tot hervorming der instellingen voor de Duitstalige Gemeenschap (B.S. 19.01.2001).

Het realisatiepercentage van **de ontvangsten** (101,8%) wijst uit dat er, benevens de meerontvangst uit de gewijzigde financiering, op bepaalde posten minwaarden werden geboekt. Deze situeerden zich vooral op de verwachte financiële tussenkomsten in het kader van de Europese cofinanciering.

De ontvangsten stegen in 2000 met 13,5% reëel (105); worden de bijkomende middelen uit de herfinanciering afgezonderd, dan bedraagt de reële groei nog 9,7%, tegenover een gemiddelde reële groei van 1,2% in de periode 1995-1999 (en slechts 0,2% in de periode 1990-1999) (106). De forse toename wordt verklaard door de nieuwe middelen die door het Waalse Gewest werden overgemaakt ter financiering van de gewestelijke bevoegdheden die vanaf 2000 door de Duitstalige Gemeenschap worden uitgeoefend (0,37 miljard BEF). Het betreft de aangelegenheden tewerkstelling en opgravingen. Voorheen werd reeds de bevoegdheid inzake monumenten en landschappen naar de Gemeenschap overgedragen. De totale middelentransfer van het Waalse Gewest in het kader van de bevoegdheidsoverheveling vertegenwoordigt 12% (hetzij 0,54 miljard BEF) van de totaal in 2000 gerealiseerde ontvangsten.

De uitgaven zijn in 2000 met 7,4% reëel toegenomen ten opzichte van 6,8% het voorgaande jaar. Over de periode 1994-1998 namen de uitgaven gemiddeld - in constante prijzen - af met 1,6%. Terwijl in 1999 de forse toename vooral het gevolg was van de afwerking van het investeringsprogramma 1995-1999, is deze in 2000 grotendeels het gevolg van de nieuwe bevoegdheidsoverheveling.

De uitvoering van de begroting 2000 wijst op een hoger krediettransport die de begrotingsuitvoering 2001 zal belasten (107).

De uitstaande vastleggingen zijn uiterst beperkt omdat 87% van de uitgavenkredieten niet-gesplitste kredieten zijn. De encours bleef in 2000 nagenoeg gelijk (stijging met 0,05 miljard tot 0,60 miljard BEF eind 2000).

De Duitstalige Gemeenschap heeft in het verleden geen debudgettering toegepast en heeft bijgevolg geen indirecte schuld. Op basis van de inlichtingen waarover de Afdeling beschikt, werden evenmin nieuwe onroerende leasingoperaties in 2000 opgestart. Er gebeurden geen reserveringen of aanwending van reserves. Het begrotingssaldo dat in tabel II.39 is opgenomen, behoeft bijgevolg geen correcties en is direct vergelijkbaar met de door de Afdeling **aanbevolen norm**. Deze is gelijk aan het budgettaire evenwicht.

Deze begrotingsdoelstelling werd door de Duitstalige Gemeenschap onderschreven in het Samenwerkingsakkoord van 24 november 1999. In de consideransen van dit akkoord had de Gemeenschap echter opgemerkt dat zij, bij ongewijzigd financieringsstelsel, het door de Afdeling aanbevolen evenwicht niet kon naleven. Zij verbond er zich wel toe dat haar nettoschuld op 31 december 2002 het bedrag van 1,73 miljard BEF niet kon overschrijden. Daar het financieringsstelsel intussen wel werd aangepast, is dit voorbehoud vervallen.

105 Gedefleerd op basis van de procentuele verandering van het gemiddelde indexcijfer van de consumptieprijzen; voor 2000 bedraagt die 2,55%.

106 De ontvangsten 2000 bevatten eveneens de middelen uit de gespreide regularisatie van het verleden (Wet van 4 mei 2001 tot wijziging van de wet van 31 december 1983 tot hervorming der instellingen voor de Duitstalige Gemeenschap). Het betreft de tweede tranche van de over de periode 1999-2001 gespreide regularisatie, vermeerderd met een recurrente verhoging met 11,1 miljoen BEF : in totaal 84,8 + 11,1 miljoen BEF.

107 Krediettransport van 0,23 miljard BEF naar 2001 ten opzicht van 0,13 miljard BEF naar 2000.

Aangezien het begrotingsevenwicht in 2000 werd gehaald, heeft de Duitstalige Gemeenschap het in voormeld akkoord onderschreven engagement nageleefd. De schuld bedroeg eind 2000 1,12 miljard BEF. Voor 2001 zijn geen nieuwe leningen voorzien.

8.2. De begroting 2001 van de Duitstalige Gemeenschap (na begrotingscontrole)

In de aangepaste begroting 2001 wordt een **surplus** van 0,18 miljard BEF vooropgesteld. Dat ligt gevoelig onder het in de initiële begroting voorziene surplus van 0,30 miljard BEF. De herziening is evenwel geen budgettaire versoepeling, integendeel. De enige reden is de schrapping van de voor het jaar 2000 verwachte bijkomende middelen uit het gewijzigde financieringsstelsel (+0,16 miljard BEF). Deze middelen werden pas begin 2001 verwacht maar werden toch nog eind 2000 door de federale overheid gestort (108).

Er wordt uitgegaan van een nominale stijging van de ontvangsten met 12,9% en voor de uitgaven met 5,6% in vergelijking met de aangepaste begroting van het voorgaande jaar.

De federale dotatie neemt toe met 10,2% (nominaal) en vertegenwoordigt 79% van de totale **ontvangsten**. Bovendien de hogere middelen uit de herziening van het financieringsstelsel (109), is die gevoelige en niet-recurrente stijging het gevolg van de toepassing van de retroregel en de hogere inflatie en BNI-groei in 2000 (110). Hierdoor wordt de overdracht van 2001 beïnvloed door een sterk positief afrekeningssaldo van het voorgaande jaar en een inflatie- en groeipercentage van 2,55% respectievelijk 3,10%. Van het kijk- en luistergeld – hetzij 4% van de middelen - wordt geen reële groei verwacht (+2,1% nominaal). De overige ontvangsten - voornamelijk overdrachten van het Waalse Gewest en de Europese Unie – stijgen met 6,9% (nominaal) (111).

Opvallend in 2001 is de evolutie van de toegewezen ontvangsten (+118,4% nominaal). Dit houdt verband met de beslissing om de begrotingssurplussen beter te visualiseren. Daartoe wordt een gedeelte van de federale dotatie toegewezen aan het Amortisatiefonds (112). Dergelijke opsplitsing van de dotatie in algemene en toegewezen ontvangst gebeurde reeds in het verleden. Een bedrag overeenstemmend met de interest- en aflossingslasten werd onmiddellijk aan het Amortisatiefonds toegewezen. Vanaf 2001 wordt het toegewezen bedrag opgetrokken (of desgevallend verminderd) met het in de begroting verwachte surplus (of tekort). De toename in 2001 stemt bijgevolg overeen met het in de aangepaste begroting voorziene overschot (0,18 miljard BEF). In functie van het effectief gerealiseerd surplus, kan het toegewezen bedrag worden aangepast.

108 De wet dateert van 22 december 2000 en werd nog in datzelfde jaar uitgevoerd.

109 De bijkomende middelen uit de gewijzigde financiering stijgen in 2001 in vergelijking met 2000 met 0,55 miljard BEF. Deze sprong is echter niet recurrent en wordt onder meer verklaard door de verhoging van het bedrag van de recurrente verhoging: van 0,16 naar 0,20 miljard BEF.

110 De toename is niet recurrent in het thans van toepassing zijnde financieringsstelsel (dus vóór wijziging voorzien in het Lambermontakkoord – bij het afsluiten van onderhavige tekst is het wetsontwerp tot wijziging van de wet van 31 december 1983 nog niet gestemd).

111 De middelen overgedragen door het Waalse Gewest volgen dezelfde evolutie als de federale toewijzing inzake de samengevoegde belasting aan het Waalse Gewest.

112 Het Amortisatiefonds is een organiek begrotingsfonds waarop de interest- en aflossingslasten worden betaald.

De voorziene verhoging van de **uitgaven** (betalingskredieten) bedraagt 5,6%, maar de beleidskredieten (d.i. de mogelijkheden om verbintenissen aan te gaan) worden opgetrokken met 12,9 % (nominaal). De mogelijke aangroei van de uitstaande vastleggingen bedraagt 0,4 miljard BEF. Deze evolutie houdt verband met de opstarting van het infrastructuurplan 2000-2004.

Zoals toegelicht in punt 7.1, kan het begrotingssaldo voor 2001 onmiddellijk – zonder inroeping van correcties - getoetst worden aan het door de Afdeling aanbevolen begrotingsevenwicht. Dit gebeurt in onderstaande tabel.

De begrotingsdoelstelling voor het begrotingsjaar 2001 werd vastgesteld in de Overeenkomst van 15 december 2000 houdende de begrotingsdoelstellingen voor de periode 2001-2005 en stemt overeen met het begrotingsevenwicht. In tegenstelling tot de meeste andere deelgebieden, werd de norm voor de Duitstalige Gemeenschap in voormelde Overeenkomst niet bijgestuurd in functie van de hoger dan trendmatige evolutie van de federale dotatie in 2001. De Afdeling had in haar Jaarverslag 2000 een dergelijke bijsturing aanbevolen. Door het aanleggen van een reserve bovenop de norm van het structureel referentietraject 2001-2010, zoals vastgesteld in het Samenwerkingsakkoord van 1999, kan de quasi stabilisatie van deze dotatie in 2002, of fluctuaties in latere jaren, immers opgevangen worden binnen de limieten van de norm, zonder de trendmatige evolutie van de primaire uitgaven in gevaar te brengen.

Tabel II.40
Begroting 2001 versus norm
Duitstalige Gemeenschap

Miljoenen BEF

	Norm 2001	Begroting 2001		Afwijking	
		initieel	aangepast	initieel	aangepast
1. Ontvangsten		5.304,7	5.257,6		
2. Gecorrigeerde uitgaven (3-4+5)		5.003,7	5.077,4		
3. Begrotingsuitgaven		5.098,9	5.172,6		
4. Aflossingen (a)		95,2	95,2		
5. Extra-budgettaire verrichtingen		0,0	0,0		
6a. Saldo (1-2) (b) Samenwerkingsakkoord 1999	0,0	301,0	/	301,0	/
6b. Saldo (1-2) (b) Overeenkomst 2000	0,0	/	180,2	/	180,2

Enkel aflossingen directe schuld (geen indirecte schuld opgebouwd).

Minteken = overschrijding van de norm

Op basis van de aangepaste begroting 2001 presteert de Duitstalige Gemeenschap beter dan de minimale doelstelling van evenwicht waartoe zij zich in de Overeenkomst van 15 december 2000 heeft verbonden. Door zelf te opteren voor een begrotingsoverschot in 2001 is de gemeenschap beter beschermd tegen de quasi stabilisatie van de middelen in 2002 (zelfs na herfinanciering in toepassing van het Lambermontakkoord). Het surplus van 0,18 miljard BEF stemt overeen met ongeveer de helft van de toename van de federale dotatie in 2001 (113). De begroting schrijft zich bijgevolg volledig in de aanbeveling in die de Afdeling in haar Jaarverslag 2000 heeft geformuleerd.

113 Dotatie zoals vastgesteld na de federale begrotingscontrole 2001 (doorstorting van 4,14 miljard BEF in 2001 t.o.v. 3,76 miljard BEF in 2000).

8.3. De meerjarenraming 2001-2010

Opdat het budgettair beleid van de gemeenschappen en gewesten zich zou inschrijven in het huidige en in de toekomstige Stabiliteitsprogramma's van België, werd in het Samenwerkingsakkoord van 24 november 1999 en in de Overeenkomst van 15 december 2000 voorzien dat de deelgebieden een meerjarig intern voortschrijdend stabiliteitsprogramma opstellen, dat kadert in voormelde akkoorden en waarvan de looptijd tenminste overeenstemt met deze van het Stabiliteitsprogramma van België.

De Afdeling heeft de opstelling van dergelijke interne stabiliteitsprogramma's reeds aanbevolen in haar Jaarverslag van 1999 en van 2000. Het is de bedoeling dat de deelgebieden aantonen hoe zij de begrotingsdoelstellingen waartoe zij zich in voormelde akkoorden hebben verbonden, zullen invullen.

De Duitstalige Gemeenschap heeft geen dergelijk intern stabiliteitsprogramma opgesteld, maar heeft in het kader van de begrotingscontrole 2001 haar meerjarenraming geactualiseerd en uitgebreid (tot 2011). De benaderingswijze is niet dezelfde want een meerjarenprojectie is in wezen van informatieve aard.

De meerjarenraming is dubbel omdat een eerste versie geen rekening houdt met de herfinanciering in uitvoering van het Lambermontakkoord en een tweede versie deze herfinanciering inlast. De meerjarenraming is voldoende gedetailleerd en vormt een degelijke basis voor een intern stabiliteitsprogramma.

De projecties gaan uit van de aangepaste begroting 2001. De volgende hypothesen worden gehanteerd:

- inflatiepercentage van 1,80% in 2002 en 1,60% vanaf 2003
- reële BNI-groei van 2,90% in 2002, 2,70% in de periode 2003-2005 en 2,20% vanaf 2006
- evolutie van het aantal inwoners jonger dan 18 jaar ((de-)nataliteitscorrectie): pessimistische inschatting die tegengesteld is aan de waarnemingen van de voorbije jaren en waardoor vanaf 2006 de koppeling aan de demografische evolutie resulteert in een negatieve correctie
- er wordt rekening gehouden met het infrastructuurplan voor de periode 2000-2004 en een planning voor de periode 2005-2011 – het betreft investeringen in schoolgebouwen, ziekenhuizen, administratieve gebouwen, toeristische infrastructuur en bejaardentehuizen:
 - periode 2000-2004: verbintenissen ten belope van 2,8 miljard BEF – geraamde impact op begrotingssaldo ten belope van 1,8 miljard BEF
 - periode 2005-2011: verbintenissen ten belope van 3,5 miljard BEF – geraamde impact op begrotingssaldo ten belope van 3,4 miljard BEF
- vanaf 2001 worden geen leningen meer aangegaan.

Aangezien bij de afsluiting van onderhavig Jaarverslag het wetsontwerp dat, in uitvoering van het Lambermontakkoord, de herfinanciering voor de Duitstalige Gemeenschap regelt, nog niet gestemd is, herneemt onderhavige tabel de eerste versie van de meerjarenraming, exclusief de bijkomende middelen van het Lambermontakkoord.

Tabel II.41

Meerjarenraming van de Duitstalige Gemeenschap 2001-2011

Miljoenen BEF

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	01-11 gemiddeld % / cumul in mia.
1. Ontvangsten	5.237,9	5.122,7	5.294,3	5.459,3	5.624,2	5.765,7	5.892,1	6.048,6	6.207,0	6.367,7	6.531,6	
<i>reëel veranderings%</i>		-3,9%	1,7%	1,5%	1,4%	0,9%	0,6%	1,0%	1,0%	1,0%	1,0%	0,6%
w.o. federale dotatie	4.138,7	4.076,3	4.221,1	4.358,2	4.494,3	4.608,4	4.747,1	4.874,6	5.003,0	5.132,6	5.264,3	
<i>reëel veranderings%</i>		-3,2%	1,9%	1,6%	1,5%	0,9%	1,4%	1,1%	1,0%	1,0%	1,0%	0,8%
w.o. dotatie Waalse Gewest	633,7	623,8	646,2	669,2	693,3	715,7	738,8	762,6	787,6	813,5	840,1	
<i>reëel veranderings%</i>		-3,3%	2,0%	1,9%	2,0%	1,6%	1,6%	1,6%	1,7%	1,7%	1,6%	1,2%
2. Uitgaven	5.057,7	5.043,6	5.209,0	5.374,4	5.554,6	5.596,0	5.702,9	5.855,0	6.003,4	6.141,7	6.283,4	
<i>reëel veranderings%</i>		-2,0%	1,7%	1,6%	1,7%	-0,8%	0,3%	1,1%	0,9%	0,7%	0,7%	0,6%
3. Saldo = gecorrigeerd saldo (a)	180,2	79,1	85,3	84,9	69,6	169,7	189,2	193,6	203,6	226,0	248,2	1.729,4
4. Norm (Overeenkomst 2000) (b)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
5. Afwijking (3-4) (c)	180,2	79,1	85,3	84,9	69,6	169,7	189,2	193,6	203,6	226,0	248,2	1.729,4

- (a) Op voorwaarde dat er in de toekomst geen extra-budgettaire verrichtingen worden ondernomen.
 (b) De begrotingsdoelstelling in de Overeenkomst van 15 december 2000 is dezelfde als deze in het Samenwerkingsakkoord van 24 november 1999, met name begrotingsevenwicht.
 (c) Minteken = overschrijding van de norm

Op basis van deze meerjarenraming is het duidelijk dat de Duitstalige Gemeenschap de verbintenissen kan nakomen die zij in de Overeenkomst van 15 december 2000 heeft onderschreven, met name een budgettair evenwicht. Door beter te doen dan deze minimale doelstelling en het in 2001 voorziene surplus verder aan te houden, kan de tot en met 2000 opgebouwde schuld (hetzij 1,12 miljard BEF eind 2000) reeds in 2009 volledig afgebouwd zijn.

In de meerjarenraming stelt de gemeenschap beperkte onroerende leasingoperaties in het vooruitzicht. Het is echter niet duidelijk wanneer deze zouden aanvangen. Bijgevolg heeft de Afdeling bij de omrekening naar het gecorrigeerd saldo hiermee geen rekening kunnen houden (zie bovenstaande tabel – lijn 3). De Afdeling wenst in dit kader te herinneren aan de behandeling van de onroerende leasingoperaties. In het Jaarverslag van 1999 en van 2000 werd aangekondigd dat, conform de ESR95-methodologie, dergelijke operaties als gedebudgetteerde verrichtingen zouden aangemerkt worden vanaf het begrotingsjaar 2000. Het gedeelte aflossing dat begrepen is in de later verschuldigde annuïteiten zal als herbudgettering beschouwd worden.

8.4. Besluit

De Duitstalige Gemeenschap heeft het jaar 2000 met een evenwicht op haar begroting afgesloten. De begrotingsdoelstelling waartoe de gemeenschap zich in het Samenwerkingsakkoord van 24 november 1999 had verbonden, werd dus gerealiseerd. De invulling van die doelstelling was wel geconditioneerd door een wijziging van het financieringsstelsel van de gemeenschap dat, in vergelijking met de twee andere gemeenschappen, een structurele achterstand vertoonde. Het evenwicht werd dan ook bereikt dank zij de bijkomende middelen die voor 2000 uit de gewijzigde financiering voortvloeiden.

Voor het begrotingsjaar 2001 wijzen de aangepaste begrotingsvooruitzichten op een overschot. Daarmee zou de Duitstalige Gemeenschap beter presteren dan het budgettaire evenwicht waartoe zij zich in de Overeenkomst van 15 december 2000 heeft verbonden. Deze beleidsoptie sluit volledig aan bij de aanbeveling die de Afdeling in haar Jaarverslag 2000 heeft geformuleerd. Op die wijze kan de quasi stabilisatie van de federale dotatie in 2002 (zelfs na uitvoering van het Lambermontakkoord), binnen de limieten van het genormeerd evenwicht, makkelijker opgevangen worden zonder neerwaartse aanpassing van de primaire uitgaven.

De Afdeling wenst te herinneren aan haar aanbeveling tot opstelling van een intern voorschrijdend stabiliteitsprogramma. De opmaak van een dergelijk programma is trouwens voorzien in voormeld Samenwerkingsakkoord van 1999 alsook in voormelde Overeenkomst van 2000.

De Afdeling heeft kennis genomen van de meerjarenraming 2001-2011 van de gemeenschap die, in tegenstelling tot een intern stabiliteitsprogramma, slechts een informatief karakter heeft. De Afdeling refereert hierbij naar de projectie waarin het Lambermontakkoord nog niet is geïntegreerd. Bij de afsluiting van onderhavig Jaarverslag was desbetreffende wet voor de Duitstalige Gemeenschap immers nog niet gestemd.

In die meerjarenraming wordt voor de ganse periode 2001-2011 een overschot vooropgesteld. Dat impliceert dat de schuld, die in de periode 1995-2000 werd opgebouwd en niet strookte met de aanbevelingen van de Afdeling, in 2009 integraal kan afgelost zijn.

9. De Franse Gemeenschapscommissie

In onderhavige tekst wordt enkel de decretale begroting van de Franse Gemeenschapscommissie behandeld.

9.1. De uitvoering van de begrotingen 1999-2000 en de normnaleving

De kerncijfers van de begrotingsuitvoering tijdens de periode 1999-2000 zijn in onderstaande tabel weergegeven. Voor de periode 1990-2000 wordt verwezen naar de bijlagen II.12 tot II.14.

Tabel II.42
Begrotingsevoluties 1999-2000
Franse Gemeenschapscommissie

Miljoenen BEF

(a)	1999			2000			2000/1999 veranderings% (nominaal)		
	aangepaste kredieten	ordonnancering	kas	aangepaste kredieten	ordonnancering	kas	aangepaste kredieten	ordonnancering	kas
Ontvangsten	8.514,0	8.689,0	8.689,0	8.341,2	8.138,1	8.138,1	-2,0%	-6,3%	-6,3%
<i>realisatie%</i>		102,1%	102,1%		97,6%	97,6%			
Uitgaven	8.700,7	8.371,2	8.369,3	8.632,5	8.443,7	8.224,8	-0,8%	0,9%	-1,7%
<i>realisatie%</i>		96,2%	96,2%		97,8%	95,3%			
Begrotingssaldo	-186,7	317,8	319,7	-291,3	-305,6	-86,7	-104,6	-623,4	-406,4
Andere verrichtingen (b)			4,0			-87,1			-91,1
Saldo	-186,7	317,8	323,7	-291,3	-305,6	-173,8	-104,6	-623,4	-497,5

(a) Ontvangsten gedefinieerd exclusief leningopbrengsten; uitgaven gedefinieerd exclusief aflossingen directe schuld (114).

(b) Saldo van de transitrekeningen van de diensten en instellingen die van de FGC afhangen.

Het begrotingsjaar 2000 werd, zoals voorzien in de begroting, afgesloten met een **tekort** van 0,30 miljard BEF.

De **ontvangsten** namen in vergelijking met het voorgaande jaar sterk af (-0,55 miljard BEF). Een terugbetaalbaar voorschot aan de Vergadering van de Franse Gemeenschapscommissie kon niet teruggevorderd worden (-0,12 miljard BEF) (115). Daarnaast vielen een aantal éénmalige ontvangsten van 1999 weg, zoals de verkoop van onroerende goederen (0,23 miljard BEF) (116). Uitgedrukt in constante prijzen, daalden de ontvangsten met 8,7%, tegenover een gemiddelde reële groeivoet van 0,3% in de periode 1995-1998.

114 De Franse Gemeenschapscommissie heeft geen directe schuld. Maar bij de overheveling vanaf 1994 van de uitoefening van bepaalde bevoegdheden van de Franse Gemeenschap werden bepaalde schulden wel overgenomen (zie bijlage II.24).

115 Het betreft een voorschot ter financiering van de aankoop van een gebouw waarin de zetel van de Vergadering zou worden ondergebracht. De aankoop ging niet door.

116 In 1999 werden nog meer éénmalige ontvangsten gerealiseerd zoals terugbetalingen door organismen die van de Franse Gemeenschapscommissie afhangen (0,19 miljard BEF).

In uitvoering van het interfrancofone akkoord van eind 1999, werd de dotatie van de Franse Gemeenschap verminderd met 0,69 miljard BEF (117) ter herfinanciering van deze laatste. Dit werd ten belope van 0,59 miljard gecompenseerd door een verhoging van de trekkingsrechten op het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Deze trekkingsrechten namen om twee redenen toe. De eerste reden is de deelname van het Brusselse Gewest aan de herfinanciering van de Franse Gemeenschap door een forfaitaire verhoging van de trekkingsrechten (118). De tweede factor is de wijziging van het ambtenarenstatuut in het Brusselse Gewest; krachtens artikel 83quater van de bijzondere wet van 12 januari 1989 worden de trekkingsrechten jaarlijks aangepast aan de gemiddelde ontwikkeling van de wedden in de diensten van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering.

Daar in de begroting een nominale daling van de uitgavenkredieten was voorzien, bleven de **uitgaven**, ondanks de hogere aanwendingsgraad van de kredieten, nominaal op ongeveer hetzelfde peil als in 1999. Dit betekent een reële afname met 1,6%, ten opzichte van +4,6% gemiddeld in de periode 1995-1998 (of +4,1% in 1995-1999). Ongeveer 95% van de kredieten zijn niet-gesplitste kredieten, zodat de uitstaande vastleggingen zeer gering zijn. Rekening houdend met de annulatie van visa, nam de encours af met 0,06 miljard BEF tot 0,28 miljard BEF eind 2000.

Het begrotingssaldo kan onmiddellijk, zonder correcties aan te brengen, met de aanbeveling van de Afdeling vergeleken worden. Die aanbeveling houdt in dat, met inbegrip van de aflossingen, het budgettair evenwicht wordt bereikt (119).

In het Samenwerkingsakkoord van 24 november 1999 en in de Overeenkomst van 15 december 2000 werd die aanbeveling als begrotingsdoelstelling ingeschreven.

Deze doelstelling werd in 2000 niet gerealiseerd. Maar de Franse Gemeenschapscommissie beschikte nog over voldoende reserves om het tekort te financieren (zie bijlage II.24).

9.2. De begroting 2001 van de Franse Gemeenschapscommissie

Voor 2001 wordt in de initiële begroting eenzelfde tekort vooropgesteld als begroot en gerealiseerd in 2000, met name -0,29 miljard BEF.

Ontvangsten en uitgaven nemen toe met 0,42 miljard BEF. De belangrijkste ontwikkelingen in de ontvangsten zijn de verhoging van de trekkingsrechten op het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest (+0,41 miljard BEF), de quasi stabilisatie van de dotatie van de Franse Gemeenschap (op 3,5 miljard BEF) en de vermindering van de overige ontvangsten (-0,16 miljard BEF). Bijna 97% van de totale ontvangsten zijn overdrachten door andere overheden die hetzij in de bijzondere wet van 12 januari 1989 bepaald worden, hetzij decretaal geregeld worden.

117 Dit bedrag is lager dan beslist door het interfrancofone akkoord; dat voorzag in een vermindering van de dotatie met 0,80 miljard BEF, ook de begroting van de FGC hield hiermee rekening.

118 De verhoging bedraagt 0,84 miljard BEF; deze wordt verdeeld tussen de FGC en de VGF volgens de 80/20 sleutel. Het aan de FGC in 2000 doorgestorte bedrag is echter lager uitgevallen dan 0,67 miljard BEF.

119 Het betreft de aflossing van de schulden die van de Franse Gemeenschap werden overgenomen en van het overbruggingskrediet ten voordele van deze gemeenschap. De aflossingen op deze schuld bedroegen in 2000 in totaal 14,0 miljoen BEF, op het overbruggingskrediet gebeurden geen aflossingen.

De toename van de trekkingsrechten is, benevens de gebruikelijke indexering en aanpassing in functie van de gemiddelde evolutie van de barema's van de ambtenaren in het Brusselse Gewest, te wijten aan de vergoeding van het aandeel van de Franse Gemeenschapscommissie (80%) in de kosten van het akkoord in de non-profit sector (+0,14 miljard BEF). De dotatie van de Franse Gemeenschap werd niet aangepast voor de in 2001 nieuw overgehevelde bevoegdheden inzake steun aan de justitiabelen.

De toename van de uitgaven is geconcentreerd binnen de afdelingen administratie, schoolgebouwen en de ex-provinciale aangelegenheden.

Tabel II.43
Begroting 2001 versus norm
Franse Gemeenschapscommissie

	Norm	Begroting 2001		Afwijking	
		initieel	aangepast	initieel	aangepast
1. Ontvangsten		8.757,1	n.b.		n.b.
2. Uitgaven (a)		9.053,0	n.b.		n.b.
3a. Saldo (1-2) (b) Samenwerkingsakkoord 1999	0,0	-295,9	n.b.	-295,9	n.b.
3b. Saldo (1-2) (b) Overeenkomst 2000	0,0	-295,9	n.b.	-295,9	n.b.

- a) Met inbegrip van de aflossingen op de schuld overgenomen van de Franse Gemeenschap (14,5 miljoen BEF).
- (b) Minteken = overschrijding van de norm. Zowel in het Samenwerkingsakkoord van 24 november 1999 als in de Overeenkomst van 15 december 2000 wordt het budgettair evenwicht als doelstelling weerhouden.

Op basis van de initiële begroting wordt het aanbevolen begrotingsevenwicht, dat in het Samenwerkingsakkoord van 24 november 1999 en in de Overeenkomst van 15 december 2000 als begrotingsdoelstelling werd overgenomen, in 2001 niet gehaald. De eind 2000 beschikbare reserves zijn wel voldoende om dit tekort te financieren.

9.3. Meerjarenraming 2001-2005

Opdat het budgettair beleid van de gemeenschappen en gewesten zich zou inschrijven in het huidige en in de toekomstige Stabiliteitsprogramma's van België, werd in het Samenwerkingsakkoord van 24 november 1999 en in de Overeenkomst van 15 december 2000 voorzien dat de deelgebieden een meerjarig intern voortschrijdend stabiliteitsprogramma opstellen, dat kadert in voormelde akkoorden en waarvan de looptijd tenminste overeenstemt met deze van het Stabiliteitsprogramma van België.

De Afdeling heeft de opstelling van dergelijke interne stabiliteitsprogramma's reeds aanbevolen in haar Jaarverslag van 1999 en van 2000. Het is de bedoeling dat de deelgebieden aantonen hoe zij de begrotingsdoelstellingen waartoe zij zich in voormelde akkoorden hebben verbonden, zullen invullen.

De Franse Gemeenschapscommissie heeft geen dergelijk intern stabiliteitsprogramma opgesteld, maar heeft in het kader van de initiële begrotingsopmaak 2001 haar meerjarenraming geactualiseerd en uitgebreid (tot 2005). De benaderingswijze is niet dezelfde want een meerjarenprojectie is in wezen van informatieve aard.

De meerjarenraming vertrekt van de initiële begroting 2001. De uitgaven worden per saldo bepaald, vertrekkende van een maximaal tekort. Dat tekort wordt bepaald door de beschikbare financiële reserves. Uitgaande van de eind 2000 beschikbare reserves, worden deze in onderhavige projectie tegen 2005 volledig uitgeput.

Er wordt een inflatiepercentage van 1,7% toegepast. De trekkingsrechten op het Brusselse Gewest en de dotaties van de Franse Gemeenschap worden enkel geïndexeerd, behalve deze inzake cultuur die jaarlijks slechts met 1% wordt aangepast. Het politiek akkoord inzake herfinanciering van de Franse Gemeenschap wordt verder toegepast (de dotatie blijft verminderd met 0,80 miljard BEF). De terugvordering van het aan de Vergadering verleende voorschot (0,12 miljard BEF) is verschoven naar 2002; dit verklaart de terugval van de ontvangsten in 2003.

De investeringen in de onderwijsinfrastructuur, ten belope van 300 miljoen BEF, zijn opgenomen in deze projectie. De uitgaven inzake sociaal en gezondheidsbeleid volgen de regeling uitgewerkt in de in 1999 genomen decreten. Daarom vallen de tekorten in onderhavige projectie zwaarder uit dan deze in de meerjarenraming van 2000. Deze hield slechts met een gedeeltelijke uitvoering van die maatregelen rekening (tekorten van 0,16 miljard BEF in 2001 tot 0,12 miljard BEF in 2004).

In de meerjarenraming wordt nog geen externe financiering voorzien. Het Lambermontakkoord biedt de Franse Gemeenschapscommissie de mogelijkheid te ontlenen.

Er wordt nog geen rekening gehouden met het Lombartakkoord (d.i. het Brusselse luik van het Lambermontakkoord) (120).

120 Hierin wordt vanaf 2002 een bijkomende dotatie voorzien van 1 miljard BEF voor de Franse en de Vlaamse Gemeenschapscommissie (sleutel 80/20) die jaarlijks wordt geïndexeerd en aangepast aan 91% van de reële BNI-groei.

Tabel II.44
Meerjarenraming 2001-2005
Van de Franse Gemeenschapscommissie

						<i>Miljoenen BEF</i>
						01-05
						<i>gemiddeld % cumul in mia.</i>
	2001	2002	2003	2004	2005	
1. Ontvangsten	9.237,0	9.510,9	9.545,3	9.703,4	9.864,1	
		1,2%	-1,3%	0,0%	0,0%	0,0%
<i>reglementair</i>	479,9	485,6	491,3	497,1	503,0	
<i>decretaal</i>	8.757,1	9.025,3	9.054,0	9.206,3	9.361,1	
2. Uitgaven (a)	9.572,0	9.701,1	9.736,2	9.897,5	10.061,4	
		-0,3%	-1,3%	0,0%	0,0%	-0,4%
3. Saldo (1-2)	-335,0	-190,2	-190,9	-194,1	-197,3	-1.107,5
4. Norm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
5. Afwijking (3-4) (b)	-335,0	-190,2	-190,9	-194,1	-197,3	-1.107,5

(a) Met inbegrip van de aflossingen op de schuld overgenomen van de Franse Gemeenschap. De uitgaven inzake reglementaire en decretale begroting.

(b) Minteken = overschrijding van de norm. De tekorten kunnen gefinancierd worden door in het verleden opgebouwde reserves.

Gelet op de evolutie van de ontvangsten waarvan de dynamiek zeer beperkt blijft, zelfs na toevoeging van de bijkomende dotatie van het Lombartakkoord, beveelt de Afdeling aan om zeer voorzichtig om te springen met de verworven ontleningsmogelijkheid.

9.4. Besluit

De Franse Gemeenschapscommissie heeft het positieve resultaat van het voorgaand jaar niet kunnen aanhouden. Door het wegvallen van een aantal belangrijke maar éénmalige ontvangsten werd het begrotingsjaar 2000 afgesloten met een tekort. Dit kon evenwel gefinancierd worden door te putten uit de beschikbare reserves.

Voor 2001 wordt in de initiële begroting een tekort voorzien dat in de lijn ligt van het in 2000 gerealiseerde deficit. Opnieuw zullen de reserves dus moeten aangesproken worden.

De reserves zijn echter niet onbeperkt. Uit de meerjarenraming van de Franse Gemeenschapscommissie blijkt dat deze in 2005 volledig zouden uitgeput zijn, zelfs indien de uitgaven gemiddeld geen reële groei zouden kennen in de periode 2001-2005. Deze projectie houdt nog geen rekening met de herfinanciering van het Lombartakkoord vanaf 2002.

De Afdeling beveelt aan om zeer voorzichtig om te springen met de verworven ontleningsmogelijkheid. De ontvangstendynamiek blijft immers beperkt, zelfs na voormelde herfinanciering.

10. De Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie

10.1. De uitvoering van de begrotingen 1999-2000 en de normnaleving

De kerncijfers van de begrotingsuitvoering tijdens de jaren 1999-2000 zijn in onderstaande tabel opgenomen. Voor een meerjarig overzicht wordt verwezen naar de bijlagen II.12 tot II.14

Tabel II.45
Begrotingsuitvoering 1999-2000
Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie

	1999			2000			00/99 veranderings% (nominaal)		
	aangepaste kredieten	ordonnanciering	kas	aangepaste kredieten	ordonnanciering	kas	aangepaste kredieten	ordonnanciering	kas
Ontvangsten (a)	1.957,2	2.012,9	2.012,9	2.136,1	2.222,6	2.163,2	9,1%	10,4%	7,5%
realisatie%		102,8%	102,8%		104,0%	101,3%			
Uitgaven	2.386,1	1.869,1	1.773,2	2.539,1	2.136,4	2.278,7	6,4%	14,3%	28,5%
realisatie%		78,3%	74,3%		84,1%	89,7%			
Saldo	-428,9	143,8	239,7	-403,0	86,2	-115,5	25,9	-57,6	-355,2

(a) Exclusief de terugbetaling door het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest van de renteloze lening (terugstorting van 800 miljoen BEF in 1999).

Bron: Begrotingsdocumenten, Rekenhof (1999), Administratie GGC

Het begrotingsjaar 2000 werd afgesloten met een boni van 0,1 miljard BEF. De aanbeveling van de Afdeling tot het aanhouden van een budgettair evenwicht werd dus gerealiseerd. De Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie heeft geen schuld. De renteloze lening die voorheen aan het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest werd toegestaan, was in 1999 volledig terugbetaald. De hogere liquiditeiten brachten meer op dan begroot. De voornaamste reden voor het hoge realisatiepercentage op de ontvangsten is echter de laattijdige doorstorting in 2000 van het saldo van de dotatie van het Brusselse Gewest voor 1999 (+ 95 miljoen BEF).

Bij de begrotingscontrole 2000 werden de uitgaven met 0,4 miljard BEF verhoogd waardoor het initieel begrote evenwicht werd omgeslagen naar een tekort van 0,4 miljard BEF. Deze aanpassing behelsde hoofdzakelijk de aankoop van het gebouw voor de huisvesting van de Commissie. De financiering gebeurde met beschikbare liquiditeiten. Voor het overige lag de aanwending van de kredieten, zoals in het verleden, op een vrij laag niveau.

10.2. De begroting 2001 van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie

Overeenkomstig de aanbeveling van de Afdeling, is de initiële begroting voor 2001 in evenwicht.

In de ontvangstenbegroting wordt de dotatie van het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest verhoogd (met 0,18 miljard BEF) ter financiering van het akkoord in de non-profit sector voor de periode 2001-2005. Dit is voor de Gemeenschapscommissie een neutrale operatie omdat zij tevens instaat voor desbetreffende uitgaven. De dotatie voor de ex-provinciale bevoegdheden wordt verminderd ingevolge de opsplitsing van een instelling tussen de Franse Gemeenschapscommissie en de Vlaamse Gemeenschapscommissie (-0,10 miljard BEF).

De uitgavenkredieten bedragen iets minder dan in de initiële begroting van het voorgaande jaar. De daling ten opzichte van de aangepaste begroting 2000 is uitsluitend toe te schrijven aan de éénmalige inschrijving van de kredieten voor de aankoop van het administratief gebouw in 2000.

Tabel II.46
Begrotingen 2000-2001
Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie

Miljoenen BEF

	2000		2001		verandering% (nominaal)	
	initieel	aangepast	initieel	aangepast	2000i / 1999i	2000i / 1999a
Ontvangsten	2.110,6	2.136,1	2.079,4	n.b.	-1,5%	-2,7%
Uitgaven	2.103,5	2.539,1	2.078,6	n.b.	-1,2%	-18,1%
Saldo	7,1	-403,0	0,8	n.b.	-6,3	403,8

10.3. Besluit

De begrotingsdoelstelling die voor de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie in het Samenwerkingsakkoord van 24 november 1999 en in de Overeenkomst van 15 december 2000 werd bepaald, is het aanhouden van een budgettair evenwicht.

De Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie heeft het begrotingsjaar 2000 afgesloten met een overschot. De initiële begroting 2001 is in evenwicht. De aanbevelingen van de Afdeling en de vastgelegde doelstellingen worden dus nageleefd.

In het verleden konden eventuele tekorten steeds opgevangen worden met beschikbare reserves. In 2000 werden deze reserves in belangrijke mate aangesproken voor de aankoop van een administratief gebouw. De Gemeenschapscommissie voert een belangrijk investeringsprogramma uit in de sector van de ziekenhuizen en de medisch sociale inrichtingen. Voor de uitvoering hiervan zal op termijn steeds meer uit deze reserves dienen geput te worden. De Afdeling dringt daarom nogmaals aan op de opstelling van een intern stabiliteitsprogramma zoals dat in voormeld Samenwerkingsakkoord en in voormelde Overeenkomst werd voorzien. De opname van een meerjarenraming in de algemene toelichting zou reeds een belangrijke meerwaarde vormen.

11. De lokale overheden

11.1. Uitvoering van de begrotingen 1995-2000 en normnaleving

Zoals onderlijnd in het Jaarverslag 2000, leverde het vorderingenoverschot van de sector lokale overheden in het verleden een waardevolle bijdrage tot de begrotingssaldi van de gezamenlijke overheid. Het budgettaire belang van deze sector, de door de Overeenkomst van 15 december en het Stabiliteitsprogramma 2001-2005 in aanmerking genomen doelstellingen en de aangekondigde verslechtering van de lokale financiën in de komende jaren rechtvaardigen dat er een bijzondere aandacht wordt besteed aan de lokale overheden.

Juist zoals verleden jaar zullen de methodologische aspecten van de gegevensverzameling in verband met de sector van de lokale overheden niet aan bod komen (121). Naast de oorsprong van bepaalde gegevens, moet men vooral voor ogen houden dat bepaalde geaggregeerde gegevens afkomstig van andere bronnen dan de nationale rekeningen bijvoorbeeld de intercommunales omvatten, terwijl het merendeel daarvan in ESR95-termen niet tot de sector van de overheidsbesturen behoren (122). Het verschil tussen de begrotingsvoorstelling van de lokale overheden en die van de andere entiteiten wordt eveneens pro memorie vermeld.

De Akkoorden van 1994, 1996 en 1999 inzake begrotingssaldi hebben aan de lokale overheden de doelstellingen opgenomen in tabel II.47 toegewezen.

Tabel II.47
Doelstellingen van de lokale overheden inzake begrotingssaldi en realisaties 1995-2000

	<i>In % van het BBP</i>					
	1995 (a)	1996 (b)	1997 (b)	1998 (b)	1999 (b)	2000 (c)
Doelstelling (d)	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,15
Realisaties (e)	0,3	0,2	0,2	0,1	0,1	-0,2

(a) Akkoord van 1994

(b) Samenwerkingsakkoord van 1996

(c) Samenwerkingsakkoord van 1999

(d) In ESER79-termen tot in 1999

(e) In ESR95-termen

Bron: INR ; de gegevens in ESER79-termen geven geen aanleiding tot grote afwijkingen (cf. Verslag 1999).

121 Zie daarvoor de *Nationale Rekeningen 1998 van de overheidsbesturen* (pp. 19-20) en ook de jaarlijkse brochure *De Financiën van de lokale overheden* van het Gemeentekrediet/Dexia.

122 De opvolging van de financiële situatie van de lokale overheden zou echter ook betrekking moeten hebben op de toestand van de intercommunales, zowel wat de lasten betreft die zouden voortvloeien voor de gemeenten uit een buitensporige schuld van de intercommunales als wat de mogelijkheid betreft om via intercommunales omvangrijke extra budgettaire verrichtingen uit te voeren.

In het verleden overtroffen de realisaties van de lokale overheden altijd de hun opgelegde doelstelling ; in het algemeen was dat het begrotingsevenwicht. De laatste jaren komt tot uiting dat het vorderingenoverschot van de lokale overheden aan het verminderen is. Voor het eerst sinds 1994 werd in 2000 weer een vorderingstekort opgetekend. Met een tekort van 0,2% van het BBP werd merkkelijk slechter gepresteerd dan de doelstelling opgenomen in het Samenwerkingsakkoord van 1999.

De, ondanks de dalende interestlasten, vastgestelde verslechtering van het vorderingensaldo is te verklaren door het feit dat de groei van de primaire uitgaven duidelijk groter is dan deze van de ontvangsten. Een deel van die groei schuilt weliswaar in de kapitaaluitgaven (die onderhevig zijn aan de « electorale cyclus » gekenmerkt door schokken), maar de lopende uitgaven kennen een gestage groei. Die hangt in die periode onder meer samen met de uitgaven inzake personeel en met de overdrachten aan de gezinnen (OCMW's).

Men kan niet anders dan in 2000 een verslechtering vaststellen van de gemeentelijke financiën. Zowel het Federaal Planbureau als Dexia hebben onderlijnd dat deze verslechtering, na een aanvankelijke verbetering de eerstvolgende jaren, zich op middellange termijn zou doorzetten.

11.2. Vooruitzichten voor het begrotingsjaar 2001 en later

Tijdens de opstelling van dit verslag was het document van Dexia met als titel "De financiën van de lokale overheden in 2000", dat een overzicht biedt van de begrotingen 2001 van de gemeenten, de provincies en de OCMW's, nog niet beschikbaar. Het was dus nog niet mogelijk om een evolutie te geven van de gewone begrotingen van de gemeenten en van de provincies. De gegevens hieronder zijn dus enerzijds afkomstig van het Federaal Planbureau en anderzijds van de simulaties 2001-2006 van Dexia voor de gemeenten van de drie gewesten.

Het Federaal Planbureau geeft in zijn "Economische Vooruitzichten 2001-2006" de volgende evolutie van het vorderingensaldo van de lokale overheden.

Tabel II.48
Primair saldo en vorderingenoverschot van de lokale overheden
voor de periode 1999-2006

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
	<i>In % van het BBP</i>							
Primair Saldo	0,5	0,2	0,5	0,4	0,3	0,2	0,0	-0,1
Vorderingensaldo	0,1	-0,2	0,2	0,1	0,0	-0,1	-0,3	-0,4
Doelstelling (a)	0,0	0,15	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	n.b.
Verschil (b)	0,1	-0,35	0,0	-0,1	-0,2	-0,2	-0,4	
	<i>In miljarden BEF</i>							
Primair saldo	43,8	21,0	54,6	44,4	38,3	26,1	1,2	-11,9
Vorderingensaldo	6,0	-16,0	16,9	8,0	2,6	-9,2	-34,7	-49,7

Bron : Federaal Planbureau, *Economische Vooruitzichten 2001-2006*, pp. 96-97 en 133.

- (a) 1999 : Samenwerkingsakkoord van 1996 ; 2000 : Samenwerkingsakkoord van 1999 ; 2001-2005 : Akkoord van december 2000 en Stabiliteitsprogramma 2001-2005.
- (b) Een minteken wijst op realisaties of vooruitzichten die minder goed zijn dan de doelstelling die is vooropgesteld voor de sector van de lokale overheden.

De in 2000 vastgestelde verslechtering van het vorderingensaldo is onder meer toe te schrijven aan een aantal specifieke factoren. Daarbij gaat het voornamelijk om de achterstand van de federale overheid in het inkohieringstempo, de vermindering van de overdrachten van de gemeenschappen en van de gewesten en vooral om de verhoging van de overheidsinvesteringen bij naderende gemeenteraadsverkiezingen. De, in de Vooruitzichten van het Federaal Planbureau, voor 2001 verwachte verbetering is enerzijds te danken aan een verbetering van de ontvangsten (federale overdrachten en fiscale ontvangsten) en anderzijds aan een daling van de brutovorming van vast kapitaal binnen de primaire uitgaven. Daarnaast stelt het Federaal Planbureau dat “de financiën van de lokale overheid op middellange termijn een structurele verslechtering vertonen. Bij ongewijzigd beleid is de trendmatige uitgavenstijging sterker dan het voorziene groeitempo van de ontvangsten”; dat komt tot uiting in een begrotingsevenwicht in 2003 en een vorderingensaldo dat meer en meer negatief zou worden vanaf 2004.

De evolutie van de schuld en van de rentelasten wordt weergegeven in de volgende tabel.

Tabel II 49

Evolutie van de schuld en van de rentelasten van de lokale overheden

	<i>In % van het BBP</i>							
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Schuld	6,4	6,2	5,8	5,4	5,1	5,0	5,0	5,2
Intrestlasten	0,4	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3

Bron : Federaal Planbureau, *Economische Vooruitzichten 2001-2006*, blz. 91 en 134.

Na een gestage daling van de schuld van de lokale overheden stelt men vanaf 2004 een stagnatie vast, en dan opnieuw een stijging van de schuld uitgedrukt in % van het BBP (123). De rentelasten blijven gedurende die periode stabiel tussen 0,3 en 0,4 % van het BBP.

Alhoewel de simulaties 2001-2006 van Dexia een andere vertrekbasis nemen (namelijk de gemeentebegrotingen), wijzen ze ook met nadruk op de duidelijke en toenemende verslechtering gedurende de huidige gemeentelgislatuur. Hierbij wordt rekening gehouden met een reeks evoluties waaronder: de federale fiscale hervorming, een vermindering van de dividenden van de electriciteitsintercommunales als gevolg van de vrijmaking van de sector, de herwaardering van de weddeschalen van de mandatarissen, een “optimistische” (124) evolutie van de dotaties aan de OCMW’s, de politiehervorming, schulduitgaven die samengaan met nieuwe investeringen en die gebaseerd zijn op de instandhouding van de “electorale cyclus”, alsook diverse aspecten die typisch zijn voor bepaalde soorten gemeenten (de ontvangsten uit bosbouw b.v.) of voor een of ander gewest (gevolg van beslissingen van het Gewest). Bij wijze van voorbeeld (125) en rekening gehouden met het feit dat de simulatie niet uitgaat van een positief overgedragen saldo, zou de verslechtering over 2001-2006 52,6 miljard BEF bedragen voor het globale dienstjaar voor de Vlaamse gemeenten, 37,6 miljard BEF voor de Waalse gemeenten en 24,3 miljard BEF voor de gemeenten van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Die bedragen moeten evenwel met grote voorzichtigheid geïnterpreteerd worden voor diverse redenen (in het algemeen zijn de realisaties gunstiger dan de begrotingen, er werd geen rekening gehouden met de reservefondsen, noch met eventuele correcties, ...).

123 In nominale termen stijgt de schuld voor het eerst in 2000 en vervolgens vanaf 2004.

124 D.w.z. gebaserd op een verlaging van de werkloosheidsgraad en op de hypothese dat de door de federale overheid goedgekeurde maatregelen, die bijvoorbeeld betrekking hebben op het vluchtelingenbeleid, de activiteiten en de financiën van de OCMW’s zullen verlichten.

125 De begrotingsgegevens van de lokale overheden zijn immers niet vergelijkbaar noch met die van de andere overheidsbesturen noch met die van de nationale rekeningen.

11.3. Besluit

De doelstellingen inzake verwachte begrotingssaldi van de lokale overheden kunnen niet op één lijn gesteld worden met die van bijvoorbeeld de gemeenschappen en de gewesten, die de verbintenis op zich hebben genomen bepaalde saldi na te leven zowel in de optiek van de naleving van de beperkingen die voortvloeien uit de Bijzondere Financieringswet van de gemeenschappen en gewesten (BFW) als van deze welke voortvloeien uit de Europese verbintenissen die geformaliseerd zijn in de Stabiliteitsprogramma's.

De lokale overheden nemen geen dergelijke verbintenissen op zich; de gewesten hebben zich er evenwel als voogdijoverheid regelmatig toe verbonden om bepaalde maatregelen te nemen betreffende de lokale overheden. Aldus bepaalt het Akkoord van december 2000 in zijn artikel 4 : "De gewesten zullen de lokale overheden maximaal aansporen de in het Stabiliteitsprogramma 2001-2005 vooropgestelde begrotingsdoelstellingen, die rekening houden met de electorale cyclus in de saldi van de lokale overheden, te realiseren. Tevens zullen de gewesten de lokale overheden aansporen om bij voorrang elke buitengewone opbrengst afkomstig van de verkoop van financiële activa, zoals aandelen of deelnemingen in ondernemingen, aan te wenden voor de vermindering van hun schuld of derwijze dat hun vorderingensaldo, bepaald overeenkomstig het ESR95, zo weinig mogelijk wordt belast."

Het Akkoord van december 2000 en het Stabiliteitsprogramma 2001-2005 wijzen aan de lokale overheden een vorderingenoverschot toe van 0,2% van het BBP voor de jaren 2001-2003 en van 0,1% van het BBP voor de jaren 2004-2005.

De voor het jaar 2000 vooropgestelde doelstelling, met name een vorderingenoverschot van 0,15% van het BBP kon niet bereikt worden. De toestand zou verbeteren in 2001, maar diverse indicatoren wijzen op een potentiële structurele achteruitgang van de financiële situatie van de lokale overheden, die tot uiting zou komen in een verslechtering van het lopend saldo van de lokale overheden dat vooral vanaf 2004 zou optreden, als gevolg van de vermindering van de fiscale ontvangsten en van de regionale overdrachten, die daarenboven nog zou belast worden door de groei van de investeringen (in functie van « de electorale cyclus »).

Snel genomen maatregelen zouden het mogelijk moeten maken de aangekondigde verslechtering, die voortvloeit uit een groei van de lopende uitgaven die hoger is dan die van de ontvangsten, in te dijken. Daarnaast stelt zich ook de vraag van de financiering van bepaalde vormen van op het lokale niveau gevoerde beleid, van de uitgavenprofielen van de lokale overheden en van hun eigen ontvangsten (fiscale en uit prestaties). De rol van de gewesten als voogdijoverheid van de lokale overheden is dus in dit opzicht cruciaal.

Onder meer om de rol en de engagementen van de gewesten als voogdijoverheid te kunnen evalueren, dringt de Afdeling er bij het INR op aan om de rekeningen van de lokale overheden te groeperen per gewest.

DEEL III :
ADVIES VAN DE AFDELING
IN UITVOERING VAN ARTIKEL 8 VAN DE
OVEREENKOMST VAN 15 DECEMBER 2000
TUSSEN DE FEDERALE OVERHEID EN DE
GEMEENSCHAPPEN EN DE GEWESTEN
BETREFFENDE DE BEGROTINGSDOELSTELLINGEN
VOOR DE PERIODE 2001-2005

1. Het Europese referentiekader van het begrotingsbeleid

De toetreding van België tot de Europese monetaire unie beheerst het begrotingsbeleid, niet uitsluitend in de periode voorafgaand aan die toetreding maar evenzeer daarna. De reden hiervan ligt in de doelstellingen die door de Economisch Monetaire Unie (EMU) worden nagestreefd en die door de deelnemende landen werden onderschreven.

Naast het centraal monetair beleid en de invoering van de éénheidsmunt, beoogt de EMU een grotere coördinatie van het economisch en budgettair beleid van de lidstaten teneinde te voorkomen dat de evolutie van de overheidsfinanciën de doeltreffendheid van het monetair beleid zou verstoren.

Het Stabiliteits- en Groeipact vormt een belangrijke aanzet tot die coördinatie. Het Pact beoogt de begrotingsdiscipline te handhaven, nadat de in het Verdrag van Maastricht opgenomen convergentiecriteria inzake overheidsfinanciën werden ingevuld. Alhoewel het budgettair beleid, in tegenstelling tot het monetair beleid, een nationale bevoegdheid van de lidstaten blijft, worden de randvoorwaarden waarbinnen het begrotingsbeleid zich op de nationale doelstellingen kan richten in het Pact bepaald.

Voor België, als lid van de EMU, geldt het Stabiliteits- en Groeipact bijgevolg als een nieuw institutioneel kader voor het begrotingsbeleid.

Het Pact verplicht de lidstaten zich ertoe te verbinden op middellange termijn een begrotingssituatie die "vrijwel in evenwicht is of zelfs een overschot vertoont" na te streven. Die begrotingstoestand wordt in het algemeen als een veilige begrotingspositie beschouwd die moet toelaten om "normale" cyclische schommelingen in de economische groei, via de werking van de automatische stabilisatoren, op te vangen zonder de referentiewaarde van een tekort van 3% van het BBP te overschrijden.

Het toezicht op de naleving van deze verbintenis wordt in het Pact geregeld door ondermeer te voorzien in de verplichting om jaarlijks een stabiliteitsprogramma op te stellen. In deze jaarlijks te actualiseren programma's dienen de lidstaten de krachtlijnen van hun begrotingsbeleid voor de komende drie à vier jaar toe te lichten en aan te tonen hoe ze in die periode de overheidsfinanciën in overeenstemming zullen brengen met de verplichte bepalingen van het Pact.

Het meest recente stabiliteitsprogramma dat door België bij de Europese Commissie werd ingediend, heeft betrekking op de periode 2001-2005. Het is een actualisering van het Stabiliteitsprogramma 2000-2003 dat dateerde van december 1999.

In het geactualiseerd programma werd de verbintenis aangegaan om het vorderingensaldo op te bouwen van 0,2% van het BBP in 2001 tot 0,7% in 2005, zodat een versnelde afbouw van de overheidsschuld mogelijk is. De schuldafbouw wordt in het programma als één van de belangrijke beleidsprioriteiten vooropgesteld, niet alleen omdat deze noodzakelijk is om de gevoeligheid van de overheidsfinanciën voor renteschokken te verminderen, maar tevens omdat deze een essentiële voorwaarde is voor het opvangen van de vergrijzing in het komende decennium.

De Raad van de Europese Unie heeft geoordeeld dat dit Stabiliteitsprogramma voldoet aan de eisen van het Stabiliteits- en Groeipact en dat het in overeenstemming is met de Globale Richtsnoeren van het economisch beleid. De Raad is evenwel van oordeel dat het, gelet op de hoge schuldgraad die nog steeds de referentiewaarde van 60% overstijgt en de budgettaire uitdagingen op lange termijn, aangewezen is om de extra ontvangsten die voorspruiten uit een sterker dan verwachte economische groei voor schuldafbouw aan te wenden. Aangezien het Pact de vermindering van de schuldgraad van de gezamenlijke overheid viseert, wordt elke deelsector van de overheid, en dus ook de gemeenschappen en de gewesten en de lokale overheden, geacht hiertoe bij te dragen.

Benevens de algemeen gunstige beoordeling van het Stabiliteitsprogramma, verwelkomt de Raad in haar evaluatie dan ook de overeenkomst die op 15 december 2000 tussen de federale overheid, de gemeenschappen en de gewesten werd afgesloten. Het Stabiliteitsprogramma gaat, voor wat gemeenschappen, gewesten en lokale overheden betreft, uit van de begrotingsdoelstellingen die voor de periode 2001-2005 in die overeenkomst werden vastgelegd. De Raad beschouwt de overeenkomst als een positieve factor van coördinatie in het budgettair aanpassingsproces en de houdbaarheid van de overheidsfinanciën op middellange termijn.

De begrotingsdoelstellingen die voor de gemeenschappen en de gewesten in deze overeenkomst worden vastgelegd, zijn gebaseerd op de aanbevelingen die de Afdeling voorheen in haar Jaarverslag 2000 heeft geformuleerd. Deze aanbevolen begrotingssaldi kaderen in de lange termijn strategie die door de Afdeling reeds in 1999 werd uitgetekend en die voor elke gemeenschap en gewest gericht is op het bereiken van een structureel begrotingsevenwicht in het jaar 2010.

2. De specifieke opdracht van de Afdeling

In artikel 8 van de overeenkomst van 15 december 2000 wordt de Afdeling verzocht een advies respectievelijk een voorstel uit te brengen over de volgende punten:

- 1.1. de mate waarin afwijkingen ten opzichte van het in het Samenwerkingsakkoord van 24 november 1999 en in onderhavige Overeenkomst onderschreven lange termijn traject kunnen aanvaard worden, gelet op de in het verleden gerealiseerde saldi of de voor de toekomst in de interne stabiliteitsprogramma's aangegane verbintenissen tot compensatie van overschrijdingen van de norm;
- 1.2. de wijze waarop de aanwending van voorheen aangelegde reserves op de norm wordt aangerekend,

zonder hierbij de realisatie van de hoofddoelstellingen van voormelde lange termijn strategie in gevaar te brengen;

2. een gedragslijn voorstellen voor de aanwending van voormelde saldi en reserves op basis waarvan het Overlegcomité federale regering – gemeenschaps- en gewestregeringen voor elke overheid geldende objectieve regels zal vastleggen voor de aanwending van voormelde reserves.

Vooraleer over deze vragen een uitspraak te doen, is het nuttig de uitgangspunten en basisprincipes van voormelde lange termijn strategie in herinnering te brengen.

3. Principes die aan de basis liggen van de door de Afdeling aanbevolen lange termijn strategie

In het nieuwe referentiekader dat door het Stabiliteits- en Groeipact werd gecreëerd, heeft de Afdeling in het Jaarverslag 1999 haar aanbevelingen voor de verschillende deelsectoren van de overheid geformuleerd.

Voor de gemeenschappen en de gewesten, die als geheel ongeveer één vierde van de totale primaire uitgaven van de gezamenlijke overheid voor hun rekening nemen, heeft de Afdeling geoordeeld dat elke entiteit gelijkmatig, over een tienjarige overgangperiode die uiterlijk in 2010 afloopt, naar een structureel begrotingsevenwicht dient te evolueren.

De in het Pact opgenomen bepalingen, die gelden op het niveau van de gezamenlijke overheid, worden dus doorgetrokken naar de gemeenschappen en de gewesten en in het bijzonder naar deze entiteiten die bij de aanvang van de definitieve fase van de bijzondere financieringswet, met name in 2000, nog een deficitaire begrotingspositie vertoonden.

Aangezien de schuldgraad van de gezamenlijke overheid nog steeds de referentiewaarde van 60% van het BBP overstijgt, acht de Afdeling het aangewezen dat elk deelgebied, en bijgevolg de deelsector van gemeenschappen en gewesten in globo, een bijdrage levert tot de daling van de schuldgraad, zoals vereist door het Pact. Daarom geldt voor alle deelgebieden, ongeacht hun begrotingstoestand in 2000, de algemene aanbeveling om de inspanningen tot vermindering van de schuldratio onverminderd verder te zetten (schuldratio bij ongewijzigd financieringsstelsel van gemeenschappen en gewesten).

Een strikte schuldbeheersing is in hoofde van elke entiteit noodzakelijk en wenselijk om de houdbaarheid van zijn openbare financiën veilig te stellen en de rentelasten te drukken zodat op termijn budgettaire beleidsruimte beschikbaar komt om nieuwe initiatieven te financieren. Bovendien draagt elke entiteit op die manier bij tot de realisatie van de budgettaire doelstellingen die voor de gezamenlijke overheid ten overstaan van de Raad van de Europese Unie werden aangegaan.

Voormelde lange termijn strategie werd geconcretiseerd in een genormeerd traject dat voor de aanvankelijk deficitaire deelgebieden de maximaal toelaatbare tekorten voor de periode 2001-2010 bepaalt.

Voor de Vlaamse Gemeenschap, die als enig deelgebied reeds vóór de aanvang van de definitieve fase een begrotingssurplus had bereikt, werd een traject uitgetekend dat, in tegenstelling tot de minimale doelstelling van structureel evenwicht (zie traject A in onderstaande tabel), volledig in het verlengde ligt van het budgettair scenario dat als leidraad in de voorgaande adviezen van de Afdeling voor deze gemeenschap werd aanbevolen. Het traject van geleidelijke afbouw van surplussen tot een structureel budgettair evenwicht in 2010 (zie traject B in onderstaande tabel) laat toe om de schuld versneld af te bouwen en de continuïteit in het begrotingsbeleid te behouden).

Tabel 1

Tienjarig genormeerd traject 2001-2010 – Jaarverslag 1999 van de Afdeling

Miljarden Bef, tenzij anders vermeld

Begrotingsjaar	Deelgebied vertrekend van een overschot		Deelgebieden vertrekend van een tekort				Totaal Gecorrigeerde saldi G&G (a)		Totaal Vorderingensaldo G&G (ESR)			
	Vlaamse Gemeenschap		Franse Gemeenschap	Waals Gewest	Brussels Hoofdstedelijk Gewest	Duitstalige Gemeenschap						
	Evenwicht	Geleidelijk naar evenwicht					(Miljarden BEF)		(Miljarden BEF)		(% BBP)	
	A	B					A	B	A	B	A	B
2001	0,0	+13,9	-3,2	-5,9	-2,3	0,0	-11,3	+2,6	-11,3	+2,6	-0,1	0,0
2002	0,0	+13,6	-2,5	-5,6	-2,2	0,0	-10,9	+3,3	-10,9	+3,3	-0,1	0,0
2003	0,0	+13,1	-1,9	-5,2	-2,0	0,0	-9,1	+4,0	-9,1	+4,0	-0,1	0,0
2004	0,0	+12,4	-1,2	-4,7	-1,8	0,0	-7,8	+4,6	-7,8	+4,6	-0,1	0,0
2005	0,0	+11,3	-0,7	-4,2	-1,6	0,0	-6,6	+4,7	-6,6	+4,7	-0,1	0,0
2006	0,0	+9,8	-0,4	-3,6	-1,4	0,0	-5,3	+4,5	-5,3	+4,5	0,0	0,0
2007	0,0	+8,0	-0,2	-2,8	-1,1	0,0	-4,1	+3,8	-4,1	+3,8	0,0	0,0
2008	0,0	+5,6	-0,1	-2,0	-0,8	0,0	-2,9	+2,7	-2,9	+2,7	0,0	0,0
2009	0,0	+3,0	-0,1	-1,1	-0,4	0,0	-1,6	+1,4	-1,6	+1,4	0,0	0,0
2010	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

(a) Aanbeveling van de Afdeling voor de Franse Gemeenschapscommissie en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie: budgettair evenwicht.

Bij de formulering van dit genormeerd traject is de Afdeling vertrokken van de volgende overwegingen:

- de tekorten van de betrokken deelgebieden dienen vanaf het begrotingsjaar 2001 op duurzame wijze te worden afgebouwd teneinde het budgettair evenwicht uiterlijk in 2010 te realiseren,
- de schuldratio (uitgedrukt als de verhouding schuld / ontvangsten) van elk deelgebied mag vanaf het begrotingsjaar 2000 niet stijgen en dient alleszins – eventueel na een korte periode van stabilisatie gedurende ten hoogste een tweetal jaar op het peil van het jaar 2000 – op ononderbroken wijze te dalen,
- teneinde de intertemporele neutraliteit van het budgettair beleid te vrijwaren, geeft de Afdeling de voorkeur aan een evenwichtige spreiding van de inspanningen, hetzij een nagenoeg constante groeivoet van de primaire uitgaven voor de periode waarin de schuldratio daalt.

De Afdeling verheugt zich over het feit dat de hiervoor geschetste lange termijn strategie door de gemeenschappen en de gewesten werd onderschreven in het Samenwerkingsakkoord van 24 november 1999 met betrekking tot de begrotingsdoelstellingen voor de periode 2000-2002.

In het kader van onderhavige opdracht, acht de Afdeling het nuttig eraan te herinneren dat het tienjarig genormeerd traject voor alle deelgebieden een *minimaal* aanbevolen traject is dat gebaseerd is op een voorzichtig ingeschatte trendmatige ontvangstenevolutie. Met deze minimale doelstelling staat het de betrokken entiteiten bijgevolg volledig vrij om bij een trendmatige ontwikkeling van hun middelen, in functie van hun specifieke maar volledig autonome beleidskeuzes, ambitieuzere objectieven na te streven: de begrotingstekorten sneller af te bouwen en aldus vóór 2010 een duurzaam budgettair evenwicht te bereiken of een hoger overschot op de begroting aan te houden zodat de schuld tegen een hoger ritme afneemt.

In geval van significante wijziging van de onderliggende parameters, kan het minimaal aanbevolen pad worden bijgesteld. Niettemin kunnen de onderliggende principes niet geschonden worden en dient het eindpunt van duurzaam begrotingsevenwicht veilig gesteld te worden.

In het verlengde van deze basisprincipes, heeft de Afdeling in het Jaarverslag 2000 een aanpassing van de norm voor het jaar 2001 doorgevoerd omdat de vooruitzichten inzake ontvangstenontwikkeling wezen op een meer dan trendmatige stijging van de ontvangsten van de deelgebieden. Er werd uitgegaan van een omvangrijke niet-recurrente stijging van de federale middelenoverdracht in 2001 (vooruitzichten die inmiddels – in nog sterkere mate dan verwacht – werden bevestigd), gevolgd door een quasi stabilisatie tot lichte nominale daling van deze transfers in het daaropvolgende jaar. Als objectief werd bijgevolg een strakkere norm vooropgesteld dan deze bepaald in het structureel referentietraject van het Jaarverslag 1999: hetzij een lager maximaal toegelaten tekort, hetzij een hoger aanbevolen surplus, te behalen op basis van de effectieve federale doorstortingen tijdens het jaar 2001.

Een volledige benutting van deze extra middelen achtte de Afdeling niet in overeenstemming met het hoger aangehaalde principe van een nagenoeg constant groeipad van de primaire uitgaven. Teneinde een neerwaartse bijsturing van het groeipad van de primaire uitgaven in 2002 te vermijden, werd aanbevolen om die extra middelen niet integraal en structureel te benutten, maar de aanwending ervan te spreiden in de tijd. Door het aanleggen van reserves bovenop de norm van het tienjarig genormeerd traject kan de quasi stabilisatie van de middelen in 2002, of fluctuaties in de middelen in latere jaren, opgevangen worden zonder de trendmatige evolutie van de primaire uitgaven in gevaar te brengen.

De aanbeveling tot niet-aanwending van deze extra middelen heeft de budgettaire doelstellingen voor 2001 voor het geheel van gemeenschappen en gewesten opgetrokken tot een begrotingssurplus van 0,3% van het BBP, tegenover 0,0% in het genormeerd traject dat uitgaat van een trendmatige evolutie van de ontvangsten.

De Afdeling stelt met genoegen vast dat de deelgebieden zich tot het realiseren van die doelstelling hebben verbonden in de Overeenkomst van 15 december 2000. Dit engagement getuigt immers van een lange termijn visie die de duurzaamheid van de openbare financiën centraal stelt, veeleer dan de benutting van een opportuniteit op zeer korte termijn.

Tabel 2

Begrotingsdoelstellingen voor gemeenschappen en gewesten (a) (b)

In miljarden BEF, tenzij anders vermeld

	Vlaamse Gemeenschap	Franse Gemeenschap	Duitstalige Gemeenschap	Waalse Gewest	Brussels Hoofdstedelijk Gewest	Totaal Gemeenschappen en Gewesten	
						Verrichting klasse 8 (c)	Doelstellingen
						(1)	(2)
2001 (d)	24,0	-3,2	0,0	-1,9	-0,8	11,1	29,2 0,3
2002	13,6	-2,5	0,0	-5,6	-2,2	11,1	14,4 0,1
2003	13,1	-1,9	0,0	-5,2	-2,0	11,1	15,1 0,1
2004	12,4	-1,2	0,0	-4,7	-1,8	11,1	15,8 0,1
2005	11,3	-0,7	0,0	-4,2	-1,6	11,1	15,9 0,1

- (a) Saldi bepaald overeenkomstig de methodologie van de Afdeling Financieringsbehoeften van de Overheid van de H.R.F. (cf. nota: Aantekeningen m.b.t. de methodologie die de Afdeling hanteert bij het bepalen van de maximaal toelaatbare tekorten van de gemeenschappen en de gewesten).
- (b) Voor de niet in de tabel vermelde entiteiten, met name de G.G.C. en de F.G.C., wordt het door de H.R.F. aanbevolen budgettair evenwicht vooropgesteld.
- (c) Verrichtingen die in de economische classificatie van de uitgaven en de ontvangsten van de overheid, overeenkomstig het ESR 95, in klasse 8 worden ondergebracht.
- (d) Deze doelstellingen dienen bekomen te worden rekening houdend met de middelen zoals die door de federale overheid worden doorgestort.

4. Advies van de Afdeling verstrekt in uitvoering van de opdracht vervat in artikel 8 van de Overeenkomst van 15 december 2000

4.1. Algemene richtlijnen in het kader van het onderzoek naar mogelijke afwijkingen op de vastgestelde normering

In de lijn van de in het verleden geformuleerde aanbevelingen, opteert de Afdeling om zich ook in onderhavige opdracht te laten leiden door de zorg voor de houdbaarheid van de publieke financiën van elk deelgebied en de noodzaak van coördinatie van het budgettair beleid van de deelsectoren van de overheid.

De Afdeling hecht dan ook veel belang aan de opstelling van gefundeerde lange termijn vooruitzichten door elke gemeenschap en elk gewest. Deze zijn des te belangrijker in het kader van het onderzoek naar de mogelijkheid tot eventuele afwijkingen ten opzichte van de vastgestelde normering, zoals dat in artikel 8 van de Overeenkomst van 15 december 2000 wordt geopperd.

In het Jaarverslag 1999 van de Afdeling werd reeds gesteld dat een overschrijding in een bepaald jaar van de tekorten van het referentietraject 2001-2010 dient geëvalueerd te worden in het licht van de gerealiseerde, kleinere dan de aanbevolen tekorten in de vroegere jaren van de periode 2001-2010. Wat de eventueel gerealiseerde begrotingsoverschotten betreft, werd aanbevolen om deze prioritair aan te wenden voor de vermindering van de schuldratio van het betrokken deelgebied in de periode 2001-2010.

Belangrijk hierbij is de doelstelling om abrupte schokken, en dan vooral neerwaartse correcties, in het groeipad van de primaire uitgaven te vermijden, ondanks onvermijdbare schommelingen in de ontvangstenevolutie. Een belangrijk gedeelte – en in het kader van het Lambermontakkoord een nog omvangrijker gedeelte – van de middelen van de deelgebieden wordt immers door conjuncturele factoren beïnvloed.

Het referentietraject 2001-2010 geeft het structurele pad van de saldi weer dat door elke entiteit tijdens die referentieperiode dient geëerbiedigd te worden.

Daarom is de Afdeling van oordeel dat de uitgaven de toename van de ontvangsten niet kunnen volgen wanneer de ontvangsten ingevolge conjuncturele of toevallig positieve factoren sterker stijgen dan de trendmatige evolutie. Wanneer in een gegeven jaar de toename van de ontvangsten de trendmatige evolutie van het referentietraject overtreft, dienen deze conjuncturele boni of andere extra middelen uit toevallige meevallers bij voorkeur aangewend te worden om een gunstiger begrotingssaldo te realiseren dan het minimaal genormeerd saldo van het structureel referentietraject 2001-2010. Een recurrente aanwending van die extra middelen is, gelet op het niet structurele karakter ervan, in elk geval uitgesloten.

Door de niet-aanwending van deze extra middelen kunnen schommelingen in de ontvangsten in latere jaren makkelijker worden opgevangen. Zodoende kan een evenwichtig groeipad van de primaire uitgaven beter worden veilig gesteld. Het risico dat discretionaire maatregelen zich opdringen bij tegenvallende ontvangstenevolutie wordt aldus sterk verminderd (vermijden van een stop/go politiek).

De Afdeling zal hieromtrent in haar jaarlijkse adviezen een uitspraak doen voor het volgende begrotingsjaar. Het structureel referentietraject 2001-2010 zal, zoals voor het begrotingsjaar 2001, desgevallend worden bijgestuurd in functie van deze richtlijn (bijgestuurde referentietraject). De verwachte evolutie van de federale middelenoverdracht zal hierbij als referentiepunt genomen worden.

In de Overeenkomst van 15 december 2000 hebben de gemeenschappen en de gewesten zich met het traject van genormeerde saldi 2001-2005 ingeschreven in de doelstellingen van het Stabiliteitsprogramma 2001-2005 waarin het engagement werd aangegaan om het vorderingenoverschot van de gezamenlijke overheid op te trekken van 0,2% van het BBP in 2001 tot 0,7% van het BBP in 2005. Voormeld traject voor gemeenschappen en gewesten geldt als een minimaal pad dat binnen voormelde periode dient geëerbiedigd te worden. De in het Stabiliteitsprogramma onderschreven verbintenis geldt immers ook in gevallen van tegenvallende groei, behoudens gevoelige afwijkingen van de trendgroei of uitzonderlijke interestontwikkelingen.

Het streven naar een evenwichtig groeipad van de primaire uitgaven sluit niet uit dat op termijn beleidskeuzes kunnen gemaakt worden tussen de primaire uitgaven en de aanwending van de fiscale autonomie van de deelgebieden.

Om het risico van abrupte bijsturingen in de primaire uitgaven of in het fiscaal beleid te beperken, verdient het uiteraard ook aanbeveling om het structureel uitgavenpad op een voorzichtige maar niettemin exhaustieve manier in te schatten, op basis van een eerder voorzichtige trendmatige ontvangstenevolutie. Dit is des te belangrijker voor die entiteiten waarvan het leeuwendeel van de uitgaven bestaat uit vaste, moeilijk samendrukbare, uitgaven en die over geen effectieve fiscale hefboom beschikken. In het bijzonder voor deze laatste entiteiten acht de Afdeling het zelfs aangewezen om, ten minste voor de duur van een legislatuur, een uitgavennorm te bepalen die in het interne Stabiliteitsprogramma van de betrokken entiteit zou weerspiegeld worden en verenigbaar is met de in het Samenwerkingsakkoord van 24 november 1999 en de Overeenkomst van 15 december 2000 aangegane verbintenissen.

4.2. De wijze waarop de aanwending van voorheen aangelegde reserves op de norm wordt aangerekend

De bedragen die gereserveerd worden in fondsen die vanuit de ERS95 optiek met de betrokken gemeenschap of gewest worden geconsolideerd, worden door de Afdeling in het jaar van provisionering niet tot de uitgaven gerekend bij de vaststelling van het gecorrigeerd saldo, bepaald overeenkomstig de methodologie van de Afdeling.

De aanwending van deze reserves wordt conform de ESR95 methodologie, door de Afdeling als een uitgave in rekening gebracht voor de vaststelling van voormeld gecorrigeerd saldo. Of deze aanwending gebeurt door inschrijving van de voorheen gereserveerde bedragen in de middelenbegroting van het betrokken deelgebied of door een uitgave die rechtstreeks op voormelde fondsen gebeurt, wijzigt deze aanrekening niet.

De aldus bepaalde gecorrigeerde saldi worden vergeleken met de genormeerde saldi die door de Afdeling worden aanbevolen en waartoe de betrokken deelgebieden zich hebben verbonden.

Of deze gecorrigeerde saldi al dan niet in negatieve zin kunnen afwijken van die genormeerde saldi, zal beoordeeld worden op basis van de algemene richtlijnen en criteria uiteengezet in onderhavig advies.

4.3. Criteria voor het toestaan van afwijkingen ten opzichte van het genormeerd traject 2001-2010 en gedragslijn voor de aanwending van reserves

4.3.1. Criteria voor mogelijke afwijkingen van het traject

Men kan niet naast de vaststelling dat de realisaties van de entiteiten onderling sterk verschillen. Bovendien de uiteenlopende begrotingsposities zelf, werden in het verleden ook belangrijke verschillen genoteerd in het respect van de aanbevolen saldi.

De deelgebieden die over het voorbije decennium begrotingsresultaten hebben gerealiseerd die gunstiger uitvielen dan de maximaal toelaatbare tekorten of aanbevolen boni hebben een groter veiligheidsnet geweven dan minimaal vereist. Dit was voor bepaalde entiteiten hoofdzakelijk het gevolg van een eerder toevallige partiële benutting van de begrotingskredieten en enkele onverwachte meevallers aan de ontvangstenzijde. Voor andere was dit een bewuste beleidskeuze. De sterkere schuldbeheersing levert in elk geval een hogere bescherming op voor exogene factoren zoals een schommeling van de reële rente of van de conjunctuur, vermindert het risico op een verdringingseffect van de interestlasten ten nadele van de primaire uitgaven. Door een snellere schuldafbouw wordt op termijn budgettaire ruimte vrijgemaakt voor nieuwe beleidsinitiatieven.

In het licht van de engagementen die België op het vlak van de gezamenlijke overheid naar de Raad van de Europese Unie toe, in het kader van het Stabiliteits- en Groeipact, heeft genomen en die door de deelgebieden ondersteund worden, refereert de Afdeling voor haar beoordeling van de mogelijke structurele afwijkingen ten opzichte van het referentietraject 2001-2010 naar de saldi die in deze referentieperiode werden gerealiseerd.

De mate waarin structurele afwijkingen ten opzichte van het genormeerd structureel referentietraject 2001-2010 eventueel in overweging kunnen genomen worden, dient beoordeeld te worden op basis van twee criteria:

1. het respect van het genormeerd schuldtraject dat in het structureel referentietraject 2001-2010 is bepaald;
2. de coördinatie van het begrotingsbeleid tussen de verschillende deelsectoren van de federaal gestructureerde overheid die noodzakelijk is voor het veiligstellen van de naleving van de verbintenissen aangegaan in het kader van het Stabiliteits- en Groeipact.

De Afdeling is van oordeel dat in geval van structurele afwijkingen de maximale schuldopbouw respectievelijk de minimale schuldreductie, zoals die in het genormeerd structureel referentietraject 2001-2010 voor de aanvankelijk deficitaire deelgebieden respectievelijk het surplusdeelgebied is vastgesteld, minstens dient gerespecteerd te worden. Het geïndiceerde schuldtraject van elk deelgebied stemt overeen met de gecumuleerde aanbevolen saldi over de periode 2001-2010 (zie tabel 1).

De Afdeling is van oordeel dat negatieve structurele afwijkingen onaanvaardbaar zijn. In voorkomend geval acht de Afdeling het noodzakelijk dat de initiële negatieve overschrijdingen van de maximaal toelaatbare tekorten of van de minimaal aanbevolen overschotten binnen dezelfde legislatuur worden bijgestuurd. De gemeenschappen en gewesten hebben zich, elk wat hem betreft, immers verbonden tot de naleving van deze genormeerde saldi in het Samenwerkingsakkoord van 24 november 1999 en de Overeenkomst van 15 december 2000 houdende de begrotingsdoelstellingen voor de periode 2001-2005. Zodoende wordt het beleid, dat deze overschrijding veroorzaakte, geresponsabiliseerd en worden de inspanningen tot compensatie van de overschrijding niet uitgesteld en naar een volgende legislatuur doorgeschoven.

4.3.2. Criteria voor de aanwending van reserves

De deelgebieden die opteren voor een budgettair beleid dat aanvankelijk betere structurele saldi oplevert dan voorgeschreven door het genormeed structureel referentietraject 2001-2010, versnellen in een eerste fase de minimaal door dat traject voorgeschreven schuldbeperking of –reductie. Vervolgens kan deze in een latere fase, en ten vroegste vanaf 2002, vertraagd worden zodat over de ganse periode 2001-2010 de maximale schuldpbouw respectievelijk minimale schuldafbouw, zoals vastgesteld in dat genormeed structureel referentietraject, niet overschreden respectievelijk behaald wordt.

Benevens de in 4.3.1. vermelde beoordelingscriteria, komt het de Afdeling voor dat een dergelijke beleidsoptie van structurele reservevorming dient voorbehouden te worden voor entiteiten die reeds een evenwicht of een surplus hebben bereikt en voor toekomstige geormeerde éénmalige investeringsuitgaven of in de tijd beperkte projecten.

De Afdeling acht het aangewezen dat de gemeenschappen en gewesten elke overweging tot structurele afwijking, zoals hiervoor omschreven, voorafgaandelijk ter beoordeling aan de Afdeling voorleggen. De Afdeling dringt er op aan dat de deelgebieden in hun interne voortschrijdende stabiliteitsprogramma's, desgevallend verlengd tot 2010, de overwogen structurele afwijkingen integreren en toelichten. In geval van reservevorming acht de Afdeling het aangewezen dat een inzicht wordt verschaft in het motief van de reservevorming, de geplande opbouw ervan en de toekomstige uitgavenstroom waartoe het aanleiding zal geven. In die geactualiseerde interne stabiliteitsprogramma's dient aangetoond te worden hoe zij de realisatie van de hoofddoelstellingen van de lange termijn strategie, die de grondslag vormen van het structureel genormeed traject en waartoe zij zich in het Samenwerkingsakkoord van 24 november 1999 en in de Overeenkomst van 15 december 2000 hebben verbonden, zullen veilig stellen.

Dit dient de Afdeling in staat te stellen om, in uitvoering van de opdracht die haar is opgedragen krachtens artikel 49, §6 van de bijzondere wet van 16 januari 1989 betreffende de financiering van de gemeenschappen en de gewesten, toe te zien op de houdbaarheid van het budgettair beleid van het betrokken deelgebied en te waken over de vereiste coördinatie van het begrotingsbeleid tussen de deelsectoren van de overheid.

4.3.3. Vereisten van budgettaire coördinatie

Gelet op die coördinatievereisten acht de Afdeling het raadzaam om op jaarbasis een strikte maar billijke begrenzing te stellen per deelgebied aan de mogelijk negatieve structurele afwijkingen. Er stelt zich onmiskenbaar een coördinatieprobleem wanneer een entiteit er gedurende meerdere jaren niet in slaagt om haar begroting binnen de limieten van het onderschreven structureel referentietraject te houden of wanneer op een korte tijdsspanne belangrijke reserves (spaarfondsen) worden aangesproken om bijvoorbeeld investeringsprojecten te financieren en hierbij de grenzen van dit genormeerd structureel referentietraject worden overschreden.

Het komt de Afdeling voor dat een limiet vastgesteld op 1% van de door de federale overheid aan de betrokken entiteit toegewezen middelen inzake de samengevoegde en gedeelde belastingen, bij ongewijzigd financieringsstelsel van gemeenschappen en gewesten, mogelijk als richtlijn zou kunnen fungeren.

Als uit de meerjarenraming van een deelgebied blijkt dat de norm, waartoe het betrokken deelgebied zich in de Overeenkomst van 15 december 2000 heeft verbonden, in 2002 en/of in latere jaren niet kan gerespecteerd worden, beveelt de Afdeling de instelling van een strengere normering en een striktere schuldbeheersing aan voor de betrokken entiteit. Het is immers in het belang van elk deelgebied om zijn schuldevolutie nauwlettend in de hand te houden om aldus het reële risico van verdringing van de primaire uitgaven door een toenemende rentelast uit te sluiten. Bovendien levert het deelgebied op deze wijze ook zijn bijdrage tot de engagementen die voor de gezamenlijke overheid ten overstaan van de Europese instanties in het kader van het Stabiliteits- en Groeipact werden aangegaan.

In haar meerjarenraming 2001-2006, voorziet de Franse Gemeenschap voor 2002 een tekort dat hoger ligt dan het door de Afdeling aanbevolen maximaal toelaatbare tekort; de Franse Gemeenschap heeft er zich in het Samenwerkingsakkoord van 24 november 1999 en in de Overeenkomst van 15 december 2000, toe verbonden dit toelaatbare tekort rekening houdend met de herfinanciering die voortvloeit uit de Lambermontakkoorden, niet te overschrijden. Rekening houdend met bovenvermelde criteria, herziet de Afdeling dientengevolge de budgettaire norm voor de Franse Gemeenschap teneinde – in de periode 2001-2010 – de schuldevolutie te beperken tot de maximale schuldoopbouw van het genormeerde structureel referentietraject 2001-2010 waartoe de Franse Gemeenschap zich in voormelde Akkoorden heeft verbonden. Als het gerealiseerde tekort in 2002 en/of 2003 hoger is dan aanbevolen, zal de Afdeling een strikter tijdsschema voor het bereiken van het begrotingsevenwicht en voor de versnelde afbouw van de schuld aanbevelen. De aanbeveling van de Afdeling impliceert in dit geval dat het begrotingsevenwicht ten laatste in 2004 zou worden gerealiseerd en vervolgens de excessieve schuldaangroei die zich in de eerstvolgende jaren zal voordoen in de daaropvolgende jaren en vóór 2010 volledig zou worden gecompenseerd door de opbouw van begrotingsoverschotten met ingang van 2005. Dit impliceert dat een gedeelte van de bijkomende middelen uit de Lambermontakkoorden zal dienen benut te worden voor het compenseren van de budgettaire overschrijding.

BIJLAGEN

De nummering van de bijlagen is afgestemd op de indeling van de tekst
(Deel I – Deel II)

Bijlage II. 1. - TOTALE ONTVANGSTEN VAN DE FEDERALE OVERHEID 1999-2000

miljoenen BEF

	1999 Realisaties	Initieel	Begrotings- controle	2000 Vermoedelijke ontvangsten	Realisaties	% variatie '00 rea. / '99 rea.
LOPENDE FISCALE ONTVANGSTEN						
Directe belastingen						
Verkeersbelasting	38.497,8	42.000,0	42.700,0	42.200,0	42.335,4	10,0%
Belasting op de inverkeerstelling	9.468,2	9.200,0	10.000,0	9.700,0	8.421,5	-11,1%
Eurovignet	3.923,8	3.450,0	4.000,0	4.012,0	3.321,7	-15,3%
Compenserende heffing inzake accijnzen	8.693,4	9.400,0	9.000,0	8.731,0	8.015,3	-7,8%
Belasting op spelen en weddenschappen	2.027,3	1.900,0	2.100,0	1.791,0	1.825,9	-9,9%
en automatische ontspanningstoestellen	2.836,3	2.300,0	2.200,0	3.221,0	2.846,7	0,4%
Onroerende voorheffing	1.764,5	1.482,0	1.400,0	1.395,0	1.317,4	-25,3%
Roerende voorheffing	89.054,4	78.000,0	91.000,0	99.040,0	94.345,7	5,9%
w.o. : R.V. dividenden	44.146,4	40.000,0	43.000,0	46.000,0	44.004,5	-0,3%
: R.V. andere	45.202,0	38.000,0	48.000,0	53.670,0	51.499,4	13,9%
: Kohieren	-294,0	0,0	0,0	-630,0	-1.158,2	293,9%
Voorafbetalingen	356.791,3	368.700,0	374.000,0	376.000,0	372.596,6	4,4%
Kohieren	-20.865,4	-30.400,0	-29.720,0	-22.950,0	-25.199,3	20,8%
w.o. : Kohieren B.N.V.	3.886,1	4.500,0	5.180,0	5.420,0	6.912,2	77,9%
: Kohieren vennootschappen	6.554,6	4.000,0	4.000,0	8.130,0	5.813,0	-11,3%
: Kohieren natuurlijke personen	-31.306,1	-38.900,0	-38.900,0	-36.500,0	-37.924,5	21,1%
Bedrijfsvoorheffing	1.065.002,5	1.098.500,0	1.116.500,0	1.124.600,0	1.123.317,5	5,5%
w.o. : Bronheffing	1.053.860,7	1.089.500,0	1.106.000,0	1.112.500,0	1.111.757,9	5,5%
: Kohieren	11.141,8	9.000,0	10.500,0	12.100,0	11.559,6	3,7%
Andere	830,4	775,0	800,0	860,0	518,1	-37,6%
<i>Totaal Directe Belastingen</i>	<i>1.558.024,5</i>	<i>1.585.307,0</i>	<i>1.623.980,0</i>	<i>1.648.600,0</i>	<i>1.633.662,5</i>	<i>4,9%</i>
Douane	46.941,3	44.300,0	44.300,0	51.000,0	52.257,9	11,3%
Accijnzen en diversen	229.462,8	228.550,0	233.800,0	236.500,0	234.213,3	2,1%
<i>Totaal Douane en Accijnzen</i>	<i>276.404,1</i>	<i>272.850,0</i>	<i>278.100,0</i>	<i>287.500,0</i>	<i>286.471,2</i>	<i>3,6%</i>
B.T.W. en zegelrechten	728.478,1	730.225,0	752.700,0	782.500,0	785.725,5	7,9%
Registratierechten en diversen	98.689,0	102.825,0	105.700,0	102.300,0	101.051,6	2,4%
<i>Totaal B.T.W. en Registratie</i>	<i>827.167,1</i>	<i>833.050,0</i>	<i>858.400,0</i>	<i>884.800,0</i>	<i>886.777,1</i>	<i>7,2%</i>
Conjunctuurbuffer			-25.400,0			
<i>Totaal lopende fiscale ontvangsten</i>	<i>2.661.595,7</i>	<i>2.691.207,0</i>	<i>2.735.080,0</i>	<i>2.820.900,0</i>	<i>2.806.910,8</i>	<i>5,5%</i>
LOPENDE NIET-FISCALE ONTVANGSTEN						
Financiën	43.879,9	35.179,0	36.170,5	34.565,2	34.350,1	-21,7%
Andere	60.964,9	70.155,3	78.486,3	79.104,5	72.946,3	19,7%
<i>Totaal lopende niet-fiscale ontvangsten</i>	<i>104.844,8</i>	<i>105.334,3</i>	<i>114.656,8</i>	<i>113.669,7</i>	<i>107.296,4</i>	<i>2,3%</i>
LOPENDE ONTVANGSTEN	2.766.440,5	2.796.541,3	2.849.736,8	2.934.569,7	2.914.207,2	5,3%
KAPITAALONTVANGSTEN						
FISCALE	35.962,6	36.700,0	37.800,0	40.500,0	40.855,0	13,6%
NIET-FISCALE	4.339,9	14.355,5	13.010,6	4.778,5	2.772,2	-36,1%
KAPITAALONTVANGSTEN	40.302,5	51.055,5	50.810,6	45.278,5	43.627,2	8,2%
TOTAAL	2.806.743,0	2.847.596,8	2.900.547,4	2.979.848,2	2.957.834,4	5,4%

BRON : Algemene Toelichting
Conjunctuurnota, Studie en Documentatiedienst

Bijlage II. 1. - TOTALE ONTVANGSTEN VAN DE FEDERALE OVERHEID 1999-2000

miljoenen EUR

	1999	2000			% variatie '00 rea. / '99 rea.	
	Realisaties	Initieel	Begrotings- controle	Vermoedelijke ontvangsten		Realisaties
LOPENDE FISCALE ONTVANGSTEN						
Directe belastingen						
Verkeersbelasting	954,3	1.041,2	1.058,5	1.046,1	1.049,5	10,0%
Belasting op de inverkeerstelling	234,7	228,1	247,9	240,5	208,8	-11,1%
Eurovignet	97,3	85,5	99,2	99,5	82,3	-15,3%
Compenserende heffing inzake accijnzen	215,5	233,0	223,1	216,4	198,7	-7,8%
Belasting op spelen en weddenschappen en automatische ontspanningstoestellen	50,3	47,1	52,1	44,4	45,3	-9,9%
Onroerende voorheffing	70,3	57,0	54,5	79,8	70,6	0,4%
Roerende voorheffing	43,7	36,7	34,7	34,6	32,7	-25,3%
Roerende voorheffing	2.207,6	1.933,6	2.255,8	2.455,1	2.338,8	5,9%
w.o. : R.V. dividenden	1.094,4	991,6	1.065,9	1.140,3	1.090,8	-0,3%
: R.V. andere	1.120,5	942,0	1.189,9	1.330,4	1.276,6	13,9%
: Kohieren	-7,3	0,0	0,0	-15,6	-28,7	293,9%
Voorafbetalingen	8.844,6	9.139,8	9.271,2	9.320,8	9.236,4	4,4%
Kohieren	-517,2	-753,6	-736,7	-568,9	-624,7	20,8%
w.o. : Kohieren B.N.V.	96,3	111,6	128,4	134,4	171,3	77,9%
: Kohieren vennootschappen	162,5	99,2	99,2	201,5	144,1	-11,3%
: Kohieren natuurlijke personen	-776,1	-964,3	-964,3	-904,8	-940,1	21,1%
Bedrijfsvoorheffing	26.400,7	27.231,1	27.677,3	27.878,1	27.846,3	5,5%
w.o. : Bronheffing	26.124,5	27.008,0	27.417,0	27.578,2	27.559,8	5,5%
: Kohieren	276,2	223,1	260,3	300,0	286,6	3,7%
Andere	20,6	19,2	19,8	21,3	12,8	-37,6%
<i>Totaal Directe Belastingen</i>	38.622,4	39.298,7	40.257,4	40.867,7	40.497,4	4,9%
Douane	1.163,6	1.098,2	1.098,2	1.264,3	1.295,4	11,3%
Accijnzen en diversen	5.688,2	5.665,6	5.795,8	5.862,7	5.806,0	2,1%
<i>Totaal Douane en Accijnzen</i>	6.851,9	6.763,8	6.893,9	7.126,9	7.101,4	3,6%
B.T.W. en zegelrechten	18.058,5	18.101,8	18.658,9	19.397,7	19.477,6	7,9%
Registratierechten en diversen	2.446,4	2.549,0	2.620,2	2.536,0	2.505,0	2,4%
<i>Totaal B.T.W. en Registratie</i>	20.504,9	20.650,8	21.279,2	21.933,6	21.982,6	7,2%
Conjunctuurbuffer			-629,6			
<i>Totaal lopende fiscale ontvangsten</i>	65.979,2	66.713,3	67.800,9	69.928,3	69.581,5	5,5%
LOPENDE NIET-FISCALE ONTVANGSTEN						
Financiën	1.087,8	872,1	896,6	856,8	851,5	-21,7%
Andere	1.511,3	1.739,1	1.945,6	1.960,9	1.808,3	19,7%
<i>Totaal lopende niet-fiscale ontvangsten</i>	2.599,0	2.611,2	2.842,3	2.817,8	2.659,8	2,3%
LOPENDE ONTVANGSTEN	68.578,3	69.324,4	70.643,1	72.746,1	72.241,3	5,3%
KAPITAALONTVANGSTEN						
FISCALE	891,5	909,8	937,0	1.004,0	1.012,8	13,6%
NIET-FISCALE	107,6	355,9	322,5	118,5	68,7	-36,1%
KAPITAALONTVANGSTEN	999,1	1.265,6	1.259,6	1.122,4	1.081,5	8,2%
TOTAAL	69.577,3	70.590,1	71.902,7	73.868,5	73.322,8	5,4%

BRON : Algemene Toelichting
Conjunctuurnota, Studie en Documentatiedienst

Bijlage II. 2. - RIJKSMIDDELENONTVANGSTEN VAN DE FEDERALE OVERHEID 1999-2000

miljoenen BEF

	1999 Realisaties	Initieel	2000 Begrotings- controle	Vermoedelijke ontvangsten	Realisaties	% variatie 00 rea. / 99 rea.
LOPENDE FISCALE ONTVANGSTEN						
Directe belastingen						
Verkeersbelasting	38.497,8	42.000,0	42.700,0	42.200,0	42.335,4	10,0%
Belasting op de inverkeerstelling	9.468,2	9.200,0	10.000,0	9.700,0	8.421,5	-11,1%
Eurovignet	3.923,8	3.450,0	4.000,0	4.012,0	3.321,7	-15,3%
Compenserende heffing inzake accijnzen	8.693,4	9.400,0	9.000,0	8.731,0	8.015,3	-7,8%
Belasting op spelen en weddenschappen en automatische ontspanningstoestellen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Onroerende voorheffing	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Roerende voorheffing	89.054,4	78.000,0	91.000,0	99.040,0	94.345,7	5,9%
w.o. : R.V. dividenden	44.146,4	40.000,0	43.000,0	46.000,0	44.004,5	-0,3%
: R.V. andere	45.202,0	38.000,0	48.000,0	53.670,0	51.499,4	13,9%
: Kohieren	-294,0	0,0	0,0	-630,0	-1.158,2	293,9%
Voorafbetalingen	356.791,3	368.700,0	374.000,0	376.000,0	372.596,6	4,4%
Kohieren	-20.865,4	-30.400,0	-29.720,0	-22.950,0	-25.199,3	20,8%
w.o. : Kohieren vennootschappen	3.886,1	4.500,0	5.180,0	5.420,0	6.912,2	77,9%
: Kohieren natuurlijke personen	6.554,6	4.000,0	4.000,0	8.130,0	5.813,0	-11,3%
: Kohieren B.N.V.	-31.306,1	-38.900,0	-38.900,0	-36.500,0	-37.924,5	21,1%
Bedrijfsvoorheffing	509.794,1	539.480,3	558.600,8	566.700,8	565.418,3	10,9%
w.o. : Bronheffing	498.652,3	530.480,3	548.100,8	554.600,8	553.858,7	11,1%
: Kohieren	11.141,8	9.000,0	10.500,0	12.100,0	11.559,6	3,7%
Andere	830,4	775,0	800,0	860,0	518,1	-37,6%
<i>Totaal Directe Belastingen</i>	996.188,0	1.020.605,3	1.060.380,8	1.084.293,8	1.069.773,3	7,4%
Douane	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Accijnzen en diversen	228.931,1	227.950,0	233.200,0	235.900,0	233.696,6	2,1%
<i>Totaal Douane en Accijnzen</i>	228.931,1	227.950,0	233.200,0	235.900,0	233.696,6	2,1%
B.T.W.	187.058,1	166.058,5	187.684,4	217.476,4	218.273,9	16,7%
Registratierechten en diversen	71.549,0	75.884,0	76.269,0	74.577,0	73.599,9	2,9%
<i>Totaal B.T.W. en Registratie</i>	258.607,1	241.942,5	263.953,4	292.053,4	291.873,8	12,9%
Conjunctuurbuffer	0,0	0,0	-25.400,0	0,0	0,0	
<i>Totaal lopende fiscale ontvangsten</i>	1.483.726,2	1.490.497,8	1.532.134,2	1.612.247,2	1.595.343,7	7,5%
LOPENDE NIET-FISCALE ONTVANGSTEN						
Financiën	43.232,9	34.524,5	35.463,2	33.857,9	33.642,8	-22,2%
Andere	60.964,9	70.155,3	78.486,3	79.104,5	72.946,3	19,7%
<i>Totaal lopende niet-fiscale ontvangsten</i>	104.197,8	104.679,8	113.949,5	112.962,4	106.589,1	2,3%
<i>LOPENDE ONTVANGSTEN</i>	1.587.924,0	1.595.177,6	1.646.083,7	1.725.209,6	1.701.932,8	7,2%
KAPITAALONTVANGSTEN						
FISCALE						
NIET-FISCALE	4.339,9	14.355,5	13.010,6	4.778,5	2.772,2	-36,1%
<i>KAPITAALONTVANGSTEN</i>	4.339,9	14.355,5	13.010,6	4.778,5	2.772,2	-36,1%
<i>TOTAAL</i>	1.592.263,9	1.609.533,1	1.659.094,3	1.729.988,1	1.704.705,0	7,1%

BRON : Algemene Toelichting
Conjunctuurnota, Studie- en Documentatiedienst.

Bijlage II. 2. - RIJKSMIDDELENONTVANGSTEN VAN DE FEDERALE OVERHEID 1999-2000

miljoenen EUR

	1999	2000			Realisaties	% variatie 00 rea. / 99 rea.
	Realisaties	Initieel	Begrotings- controle	Vermoedelijke ontvangsten		
LOPENDE FISCALE ONTVANGSTEN						
Directe belastingen						
Verkeersbelasting	954,3	1.041,2	1.058,5	1.046,1	1.049,5	10,0%
Belasting op de inverterstelling	234,7	228,1	247,9	240,5	208,8	-11,1%
Eurovignet	97,3	85,5	99,2	99,5	82,3	-15,3%
Compenserende heffing inzake accijnzen	215,5	233,0	223,1	216,4	198,7	-7,8%
Belasting op spelen en weddenschappen en automatische ontspanningstoestellen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Onroerende voorheffing	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Roerende voorheffing	2.207,6	1.933,6	2.255,8	2.455,1	2.338,8	5,9%
w.o. : R.V. dividenden	1.094,4	991,6	1.065,9	1.140,3	1.090,8	-0,3%
: R.V. andere	1.120,5	942,0	1.189,9	1.330,4	1.276,6	13,9%
: Kohieren	-7,3	0,0	0,0	-15,6	-28,7	293,9%
Voorafbetalingen	8.844,6	9.139,8	9.271,2	9.320,8	9.236,4	4,4%
Kohieren	-517,2	-753,6	-736,7	-568,9	-624,7	20,8%
w.o. : Kohieren vennootschappen	96,3	111,6	128,4	134,4	171,3	77,9%
: Kohieren natuurlijke personen	162,5	99,2	99,2	201,5	144,1	-11,3%
: Kohieren B.N.V.	-776,1	-964,3	-964,3	-904,8	-940,1	21,1%
Bedrijfsvoorheffing	12.637,5	13.373,4	13.847,4	14.048,1	14.016,4	10,9%
w.o. : Bronheffing	12.361,3	13.150,3	13.587,1	13.748,2	13.729,8	11,1%
: Kohieren	276,2	223,1	260,3	300,0	286,6	3,7%
Andere	20,6	19,2	19,8	21,3	12,8	-37,6%
<i>Totaal Directe Belastingen</i>	24.694,9	25.300,1	26.286,2	26.878,9	26.519,0	7,4%
Douane	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Accijnzen en diversen	5.675,1	5.650,7	5.780,9	5.847,8	5.793,2	2,1%
<i>Totaal Douane en Accijnzen</i>	5.675,1	5.650,7	5.780,9	5.847,8	5.793,2	2,1%
B.T.W.	4.637,0	4.116,5	4.652,6	5.391,1	5.410,9	16,7%
Registratierechten en diversen	1.773,7	1.881,1	1.890,7	1.848,7	1.824,5	2,9%
<i>Totaal B.T.W. en Registratie</i>	6.410,7	5.997,6	6.543,2	7.239,8	7.235,4	12,9%
Conjunctuurbuffer	0,0	0,0	-629,6	0,0	0,0	
<i>Totaal lopende fiscale ontvangsten</i>	36.780,6	36.948,5	37.980,6	39.966,6	39.547,5	7,5%
LOPENDE NIET-FISCALE ONTVANGSTEN						
Financiën	1.071,7	855,8	879,1	839,3	834,0	-22,2%
Andere	1.511,3	1.739,1	1.945,6	1.960,9	1.808,3	19,7%
<i>Totaal lopende niet-fiscale ontvangsten</i>	2.583,0	2.594,9	2.824,7	2.800,3	2.642,3	2,3%
LOPENDE ONTVANGSTEN	39.363,6	39.543,4	40.805,3	42.766,8	42.189,8	7,2%
KAPITAALONTVANGSTEN						
FISCALE						
NIET-FISCALE	107,6	355,9	322,5	118,5	68,7	-36,1%
KAPITAALONTVANGSTEN	107,6	355,9	322,5	118,5	68,7	-36,1%
TOTAAL	39.471,2	39.899,3	41.127,9	42.885,3	42.258,5	7,1%

BRON : Algemene Toelichting
Conjunctuurnota, Studie- en Documentatiedienst.

Bijlage II.3. - UITGAVENKREDIETEN EN DE AANREKENINGEN VAN DE FEDERALE OVERHEID 1999-2000

miljoenen BEF

	1999			2000		
	Kredieten eigen aan het jaar	Ordonnan- ceringen	Realisatie- graad	Kredieten eigen aan het jaar	Ordonnan- ceringen	Realisatie- graad
	(1)	(2)	(3)=(2/1)	(1)	(2)	(3)=(2/1)
1. DOTATIES	13.030,5	13.047,8	100,1%	13.838,7	13.837,8	100,0%
2. AUTORITEITSDEPARTEMENTEN	322.841,3	310.728,4	96,2%	350.625,4	340.059,8	97,0%
- Eerste Minister	21.813,8	20.952,2	96,1%	22.512,0	22.092,3	98,1%
- Justitie	42.761,4	42.208,6	98,7%	46.005,3	44.297,6	96,3%
- Binnenlandse Zaken	14.502,7	13.990,2	96,5%	15.626,4	14.445,0	92,4%
- Buitenlandse Zaken	11.256,0	10.222,8	90,8%	12.579,3	11.204,7	89,1%
- Ontwikkelingssamenwerking	22.717,8	21.582,9	95,0%	24.404,9	24.307,1	99,6%
- Landsverdediging	101.020,3	97.393,3	96,4%	101.054,6	101.297,3	100,2%
- Rijkswacht	31.853,1	30.810,3	96,7%	32.959,3	33.412,6	101,4%
- Financiën	56.369,9	53.057,4	94,1%	70.025,7	64.688,6	92,4%
- Ambtenarenzaken	1.183,9	1.162,2	98,2%	2.990,0	1.844,5	61,7%
- Regie der Gebouwen	19.362,4	19.348,5	99,9%	22.467,9	22.470,1	100,0%
3. SOCIALE CEL	587.206,9	564.033,3	96,1%	602.257,4	597.127,8	99,1%
- Pensioenen	232.105,2	229.010,0	98,7%	240.015,2	238.909,0	99,5%
- Tewerkstelling en Arbeid	21.880,0	19.738,7	90,2%	24.586,6	21.117,6	85,9%
- Soc. Zaken, Volksgez. en Leefmilieu	140.373,5	122.436,4	87,2%	139.360,5	138.828,9	99,6%
- Algemene toelage Soc. Zekerheid	192.848,2	192.848,2	100,0%	198.295,1	198.272,3	100,0%
4. ECONOMISCHE CEL	179.222,1	167.510,1	93,5%	181.643,1	185.916,8	102,4%
- Middenstand en Landbouw	58.449,5	49.142,7	84,1%	50.645,8	57.865,7	114,3%
- Economische Zaken	12.547,0	11.774,1	93,8%	15.973,3	14.750,7	92,3%
- Verkeer en Infrastructuur	99.655,4	98.023,1	98,4%	106.336,7	104.613,1	98,4%
- PTT	8.570,2	8.570,2	100,0%	8.687,3	8.687,3	100,0%
5. PROVISIES	1.286,0	0,0	0,0%	1.000,4	0,0	0,0%
6. FINANCIERING EUROPESE UNIE	47.199,8	45.467,1	96,3%	49.860,7	45.224,8	90,7%
PRIMAIRE UITGAVEN	1.150.786,6	1.100.786,7	95,7%	1.199.225,7	1.182.167,0	98,6%
7. RIJKSSCHULD	626.451,6	599.072,2	95,6%	615.532,1	608.505,1	98,9%
ALGEMEEN TOTAAL	1.777.238,2	1.699.858,9	95,6%	1.814.757,8	1.790.672,1	98,7%

Bron : Administratie van de Begroting en Controle op de Uitgaven

Bijlage II.3. - UITGAVENKREDIETEN EN DE AANREKENINGEN VAN DE FEDERALE OVERHEID 1999-2000

miljoenen EUR

	1999			2000		
	Kredieten eigen aan het jaar (1)	Ordonnan- ceringen (2)	Realisatie- graad (3)=(2/1)	Kredieten eigen aan het jaar (1)	Ordonnan- ceringen (2)	Realisatie- graad (3)=(2/1)
1. DOTATIES	323,0	323,4	100,1%	343,1	343,0	100,0%
2. AUTORITEITSDEPARTEMENTEN	8.003,0	7.702,8	96,2%	8.691,8	8.429,9	97,0%
- Eerste Minister	540,7	519,4	96,1%	558,1	547,7	98,1%
- Justitie	1.060,0	1.046,3	98,7%	1.140,4	1.098,1	96,3%
- Binnenlandse Zaken	359,5	346,8	96,5%	387,4	358,1	92,4%
- Buitenlandse Zaken	279,0	253,4	90,8%	311,8	277,8	89,1%
- Ontwikkelingssamenwerking	563,2	535,0	95,0%	605,0	602,6	99,6%
- Landsverdediging	2.504,2	2.414,3	96,4%	2.505,1	2.511,1	100,2%
- Rijkswacht	789,6	763,8	96,7%	817,0	828,3	101,4%
- Financiën	1.397,4	1.315,3	94,1%	1.735,9	1.603,6	92,4%
- Ambtenarenzaken	29,3	28,8	98,2%	74,1	45,7	61,7%
- Regie der Gebouwen	480,0	479,6	99,9%	557,0	557,0	100,0%
3. SOCIALE CEL	14.556,5	13.982,0	96,1%	14.929,6	14.802,4	99,1%
- Pensioenen	5.753,7	5.677,0	98,7%	5.949,8	5.922,4	99,5%
- Tewerkstelling en Arbeid	542,4	489,3	90,2%	609,5	523,5	85,9%
- Soc. Zaken, Volksgez. en Leefmilieu	3.479,8	3.035,1	87,2%	3.454,7	3.441,5	99,6%
- Algemene toelage Soc. Zekerheid	4.780,6	4.780,6	100,0%	4.915,6	4.915,0	100,0%
4. ECONOMISCHE CEL	4.442,8	4.152,5	93,5%	4.502,8	4.608,8	102,4%
- Middenstand en Landbouw	1.448,9	1.218,2	84,1%	1.255,5	1.434,5	114,3%
- Economische Zaken	311,0	291,9	93,8%	396,0	365,7	92,3%
- Verkeer en Infrastructuur	2.470,4	2.429,9	98,4%	2.636,0	2.593,3	98,4%
- PTT	212,4	212,4	100,0%	215,4	215,4	100,0%
5. PROVISIES	31,9	0,0	0,0%	24,8	0,0	0,0%
6. FINANCIERING EUROPESE UNIE	1.170,1	1.127,1	96,3%	1.236,0	1.121,1	90,7%
PRIMAIRE UITGAVEN	28.527,3	27.287,8	95,7%	29.728,0	29.305,2	98,6%
7. RIJKSSCHULD	15.529,3	14.850,6	95,6%	15.258,6	15.084,4	98,9%
ALGEMEEN TOTAAL	44.056,6	42.138,4	95,6%	44.986,7	44.389,6	98,7%

Bron : Administratie van de Begroting en Controle op de Uitgaven

Bijlage II. 4. - TOTALE ONTVANGSTEN VAN DE FEDERALE OVERHEID 2000-2001.

miljoenen BEF

	2000 Realisaties	2001		% variatie '01 begr.c./ 00 rea.
		Initieel	Begrotings- controle	
LOPENDE FISCALE ONTVANGSTEN				
Directe belastingen				
Verkeersbelasting	42.335,4	43.500,0	43.000,0	1,6%
Belasting op de inverkeerstelling	8.421,5	10.200,0	9.000,0	6,9%
Eurovignet	3.321,7	3.500,0	3.500,0	5,4%
Compenserende heffing inzake accijnzen	8.015,3	9.100,0	8.800,0	9,8%
Belasting op spelen en weddenschappen	1.825,9	1.900,0	1.900,0	4,1%
en automatische ontspanningstoestellen	2.846,7	3.400,0	2.860,0	0,5%
Onroerende voorheffing	1.317,4	1.450,0	1.530,0	16,1%
Roerende voorheffing	94.345,7	104.500,0	101.000,0	7,1%
w.o. : R.V. dividenden	44.004,5	49.000,0	47.000,0	6,8%
: R.V. andere	51.499,4	56.000,0	55.000,0	6,8%
: Kohieren	-1.158,2	-500,0	-1.000,0	
Voorafbetalingen	372.596,6	390.000,0	380.000,0	2,0%
Kohieren	-25.199,3	-17.800,0	-4.400,0	-82,5%
w.o. : Kohieren B.N.V.	6.912,2	5.700,0	8.400,0	21,5%
: Kohieren vennootschappen	5.813,0	12.500,0	19.200,0	230,3%
: Kohieren natuurlijke personen	-37.924,5	-36.000,0	-32.000,0	-15,6%
Bedrijfsvoorheffing	1.123.317,5	1.178.100,0	1.189.800,0	5,9%
w.o. : Bronheffing	1.111.757,9	1.165.100,0	1.177.800,0	5,9%
: Kohieren	11.559,6	13.000,0	12.000,0	3,8%
Andere	518,1	930,0	710,0	37,0%
<i>Totaal Directe Belastingen</i>	<i>1.633.662,5</i>	<i>1.728.780,0</i>	<i>1.737.700,0</i>	<i>6,4%</i>
Douane	52.257,9	50.000,0	50.000,0	-4,3%
Accijnzen en diversen	234.213,3	239.200,0	236.900,0	1,1%
<i>Totaal Douane en Accijnzen</i>	<i>286.471,2</i>	<i>289.200,0</i>	<i>286.900,0</i>	<i>0,1%</i>
B.T.W.	785.725,5	809.200,0	814.400,0	3,6%
Registratierechten en diversen	101.051,6	107.200,0	105.400,0	4,3%
<i>Totaal B.T.W. en Registratie</i>	<i>886.777,1</i>	<i>916.400,0</i>	<i>919.800,0</i>	<i>3,7%</i>
<i>Conjunctuurbuffer</i>		<i>-22.200,0</i>	<i>-10.000,0</i>	
<i>Totaal lopende fiscale ontvangsten</i>	<i>2.806.910,8</i>	<i>2.912.180,0</i>	<i>2.934.400,0</i>	<i>4,5%</i>
LOPENDE NIET-FISCALE ONTVANGSTEN				
Financiën	34.350,1	50.880,2	56.689,9	65,0%
Andere	72.946,3	71.830,2	79.364,5	8,8%
<i>Totaal lopende niet-fiscale ontvangsten</i>	<i>107.296,4</i>	<i>122.710,4</i>	<i>136.054,4</i>	<i>26,8%</i>
LOPENDE ONTVANGSTEN	2.914.207,2	3.034.890,4	3.070.454,4	5,4%
KAPITAALONTVANGSTEN				
FISCALE	40.855,0	41.700,0	43.130,0	5,6%
NIET-FISCALE	2.772,2	14.003,8	20.354,3	634,2%
KAPITAALONTVANGSTEN	43.627,2	55.703,8	63.484,3	45,5%
TOTAAL	2.957.834,4	3.090.594,2	3.133.938,7	6,0%

 BRON : Algemene Toelichting
 Conjunctuurnota, Studie- en Documentatiedienst.

Bijlage II. 4. - TOTALE ONTVANGSTEN VAN DE FEDERALE OVERHEID 2000-2001.

miljoenen EUR

	2000 Realisaties	2001 Initieel	Begrotings- controle	% variatie '01 begr.c./ 00 rea.
LOPENDE FISCALE ONTVANGSTEN				
Directe belastingen				
Verkeersbelasting	1.049,5	1.078,3	1.065,9	1,6%
Belasting op de inverkeerstelling	208,8	252,9	223,1	6,9%
Eurovignet	82,3	86,8	86,8	5,4%
Compenserende heffing inzake accijnzen	198,7	225,6	218,1	9,8%
Belasting op spelen en weddenschappen	45,3	47,1	47,1	4,1%
en automatische ontspanningstoestellen	70,6	84,3	70,9	0,5%
Onroerende voorheffing	32,7	35,9	37,9	16,1%
Roerende voorheffing	2.338,8	2.590,5	2.503,7	7,1%
w.o. : R.V. dividenden	1.090,8	1.214,7	1.165,1	6,8%
: R.V. andere	1.276,6	1.388,2	1.363,4	6,8%
: Kohieren	-28,7	-12,4	-24,8	
Voorafbetalingen	9.236,4	9.667,8	9.420,0	2,0%
Kohieren	-624,7	-441,3	-109,1	-82,5%
w.o. : Kohieren B.N.V.	171,3	141,3	208,2	21,5%
: Kohieren vennootschappen	144,1	309,9	476,0	230,3%
: Kohieren natuurlijke personen	-940,1	-892,4	-793,3	-15,6%
Bedrijfsvoorheffing	27.846,3	29.204,3	29.494,4	5,9%
w.o. : Bronheffing	27.559,8	28.882,1	29.196,9	5,9%
: Kohieren	286,6	322,3	297,5	3,8%
Andere	12,8	23,1	17,6	37,0%
<i>Totaal Directe Belastingen</i>	<i>40.497,4</i>	<i>42.855,3</i>	<i>43.076,5</i>	<i>6,4%</i>
Douane	1.295,4	1.239,5	1.239,5	-4,3%
Accijnzen en diversen	5.806,0	5.929,6	5.872,6	1,1%
<i>Totaal Douane en Accijnzen</i>	<i>7.101,4</i>	<i>7.169,1</i>	<i>7.112,1</i>	<i>0,1%</i>
B.T.W.	19.477,6	20.059,5	20.188,4	3,6%
Registratierechten en diversen	2.505,0	2.657,4	2.612,8	4,3%
<i>Totaal B.T.W. en Registratie</i>	<i>21.982,6</i>	<i>22.717,0</i>	<i>22.801,2</i>	<i>3,7%</i>
<i>Conjunctuurbuffer</i>		<i>-550,3</i>	<i>-247,9</i>	
<i>Totaal lopende fiscale ontvangsten</i>	<i>69.581,5</i>	<i>72.191,1</i>	<i>72.741,9</i>	<i>4,5%</i>
LOPENDE NIET-FISCALE ONTVANGSTEN				
Financiën	851,5	1.261,3	1.405,3	65,0%
Andere	1.808,3	1.780,6	1.967,4	8,8%
<i>Totaal lopende niet-fiscale ontvangsten</i>	<i>2.659,8</i>	<i>3.041,9</i>	<i>3.372,7</i>	<i>26,8%</i>
LOPENDE ONTVANGSTEN	72.241,3	75.233,0	76.114,6	5,4%
KAPITAALONTVANGSTEN				
FISCALE	1.012,8	1.033,7	1.069,2	5,6%
NIET-FISCALE	68,7	347,1	504,6	634,2%
KAPITAALONTVANGSTEN	1.081,5	1.380,9	1.573,7	45,5%
TOTAAL	73.322,8	76.613,8	77.688,3	6,0%

 BRON : Algemene Toelichting
 Conjunctuurnota, Studie- en Documentatiedienst.

Bijlage II. 5. - RIJKSMIDDELENONTVANGSTEN VAN DE FEDERALE OVERHEID 2000-2001

miljoenen BEF

	2000 Realisaties	2001 Initieel	Begrotings- controle	% variatie '01 begr.c./ '00 rea.
LOPENDE FISCALE ONTVANGSTEN				
Directe belastingen				
Verkeersbelasting	42.335,4	43.500,0	43.000,0	1,6%
Belasting op de inverkeerstelling	8.421,5	10.200,0	9.000,0	6,9%
Eurovignet	3.321,7	3.500,0	3.500,0	5,4%
Compenserende heffing inzake accijnzen	8.015,3	9.100,0	8.800,0	9,8%
Belasting op spelen en weddenschappen en automatische ontspanningstoestellen	0,0	0,0	0,0	
Onroerende voorheffing	0,0	0,0	0,0	
Roerende voorheffing	94.345,7	104.500,0	101.000,0	7,1%
w.o. : R.V. dividenden	44.004,5	49.000,0	47.000,0	6,8%
: R.V. andere	51.499,4	56.000,0	55.000,0	6,8%
: Kohieren	-1.158,2	-500,0	-1.000,0	
Voorafbetalingen	372.596,6	390.000,0	380.000,0	2,0%
Kohieren	-25.199,3	-17.800,0	-4.400,0	-82,5%
w.o. : Kohieren vennootschappen	6.912,2	5.700,0	8.400,0	21,5%
: Kohieren natuurlijke personen	5.813,0	12.500,0	19.200,0	230,3%
: Kohieren B.N.V.	-37.924,5	-36.000,0	-32.000,0	-15,6%
Bedrijfsvoorheffing	565.418,3	557.963,0	559.435,1	-1,1%
w.o. : Bronheffing	553.858,7	544.963,0	547.435,1	-1,2%
: Kohieren	11.559,6	13.000,0	12.000,0	3,8%
Andere	518,1	930,0	710,0	37,0%
<i>Totaal Directe Belastingen</i>	1.069.773,3	1.101.893,0	1.101.045,1	2,9%
Douane	0,0	0,0	0,0	
Accijnzen en diversen	233.696,6	238.600,0	236.375,0	1,1%
<i>Totaal Douane en Accijnzen</i>	233.696,6	238.600,0	236.375,0	1,1%
B.T.W. en zegelrechten	218.273,9	240.317,1	237.066,6	8,6%
Registratierechten en diversen	73.599,9	78.401,0	76.100,0	3,4%
<i>Totaal B.T.W. en Registratie</i>	291.873,8	318.718,1	313.166,6	7,3%
<i>Conjunctuurbuffer</i>	0,0	-22.200,0	-10.000,0	
<i>Totaal lopende fiscale ontvangsten</i>	1.595.343,7	1.637.011,1	1.640.586,7	2,8%
LOPENDE NIET-FISCALE ONTVANGSTEN				
Financiën	33.642,8	50.109,8	55.984,0	66,4%
Andere	72.946,3	71.830,2	79.364,5	8,8%
<i>Totaal lopende niet-fiscale ontvangsten</i>	106.589,1	121.940,0	135.348,5	27,0%
<i>LOPENDE ONTVANGSTEN</i>	1.701.932,8	1.758.951,1	1.775.935,2	4,3%
KAPITAALONTVANGSTEN				
FISCALE	0,0	0,0	0,0	
NIET-FISCALE	2.772,2	14.003,8	20.354,3	634,2%
<i>KAPITAALONTVANGSTEN</i>	2.772,2	14.003,8	20.354,3	634,2%
<i>TOTAAL</i>	1.704.705,0	1.772.954,9	1.796.289,5	5,4%

BRON : Algemene Toelichting

Bijlage II. 5. - RIJKSMIDDELENONTVANGSTEN VAN DE FEDERALE OVERHEID 2000-2001

miljoenen EUR				
	2000 Realisaties	2001 Initieel	2001 Begrotings- controle	% variatie '01 begr.c./ '00 rea.
LOPENDE FISCALE ONTVANGSTEN				
Directe belastingen				
Verkeersbelasting	1.049,5	1.078,3	1.065,9	1,6%
Belasting op de inverkeerstelling	208,8	252,9	223,1	6,9%
Eurovignet	82,3	86,8	86,8	5,4%
Compenserende heffing inzake accijnzen	198,7	225,6	218,1	9,8%
Belasting op spelen en weddenschappen en automatische ontspanningstoestellen	0,0	0,0	0,0	
Onroerende voorheffing	0,0	0,0	0,0	
Roerende voorheffing	2.338,8	2.590,5	2.503,7	7,1%
w.o. : R.V. dividenden	1.090,8	1.214,7	1.165,1	6,8%
: R.V. andere	1.276,6	1.388,2	1.363,4	6,8%
: Kohieren	-28,7	-12,4	-24,8	
Voorafbetalingen	9.236,4	9.667,8	9.420,0	2,0%
Kohieren	-624,7	-441,3	-109,1	-82,5%
w.o. : Kohieren vennootschappen	171,3	141,3	208,2	21,5%
: Kohieren natuurlijke personen	144,1	309,9	476,0	230,3%
: Kohieren B.N.V.	-940,1	-892,4	-793,3	-15,6%
Bedrijfsvoorheffing	14.016,4	13.831,5	13.868,0	-1,1%
w.o. : Bronheffing	13.729,8	13.509,3	13.570,6	-1,2%
: Kohieren	286,6	322,3	297,5	3,8%
Andere	12,8	23,1	17,6	37,0%
<i>Totaal Directe Belastingen</i>	26.519,0	27.315,2	27.294,2	2,9%
Douane	0,0	0,0	0,0	
Accijnzen en diversen	5.793,2	5.914,7	5.859,6	1,1%
<i>Totaal Douane en Accijnzen</i>	5.793,2	5.914,7	5.859,6	1,1%
B.T.W. en zegelrechten	5.410,9	5.957,3	5.876,7	8,6%
Registratierechten en diversen	1.824,5	1.943,5	1.886,5	3,4%
<i>Totaal B.T.W. en Registratie</i>	7.235,4	7.900,8	7.763,2	7,3%
<i>Conjunctuurbuffer</i>	0,0	-550,3	-247,9	
<i>Totaal lopende fiscale ontvangsten</i>	39.547,5	40.580,4	40.669,1	2,8%
LOPENDE NIET-FISCALE ONTVANGSTEN				
Financiën	834,0	1.242,2	1.387,8	66,4%
Andere	1.808,3	1.780,6	1.967,4	8,8%
<i>Totaal lopende niet-fiscale ontvangsten</i>	2.642,3	3.022,8	3.355,2	27,0%
LOPENDE ONTVANGSTEN	42.189,8	43.603,3	44.024,3	4,3%
KAPITAALONTVANGSTEN				
FISCALE	0,0	0,0	0,0	
NIET-FISCALE	68,7	347,1	504,6	634,2%
KAPITAALONTVANGSTEN	68,7	347,1	504,6	634,2%
TOTAAL	42.258,5	43.950,4	44.528,9	5,4%

BRON : Algemene Toelichting

Bijlage II.6. - EVOLUTIE VAN DE BEGROTINGSKREDIETEN VAN DE FEDERALE OVERHEID 2000-2001

miljoenen BEF

	2000 Aangepaste begroting (1)	Initiële begroting (2)	2001 Aanpassing (3)	2001 Aangepaste begroting (4)	% variatie 2001/2000 (5) =(4)/(1)
1. DOTATIES	13.662,8	14.507,7	82,4	14.590,1	6,8%
2. AUTORITEITSDEPARTEMENTEN	331.743,8	356.774,6	146,7	356.921,3	7,6%
- Eerste Minister	22.040,7	24.222,5	-1.268,9	22.953,6	4,1%
- Justitie	45.903,3	44.605,2	-88,1	44.517,1	-3,0%
- Binnenlandse Zaken	14.819,1	15.219,0	134,3	15.353,3	3,6%
- Buitenlandse Zaken	12.123,1	13.489,0	936,5	14.425,5	19,0%
- Ontwikkelingssamenwerking	24.394,3	26.331,0	-491,7	25.839,3	5,9%
- Landsverdediging	100.495,3	103.834,4	-1.955,0	101.879,4	1,4%
- Rijkswacht	32.157,3	47.269,0	2.213,8	49.482,8	53,9%
- Financiën	57.497,0	58.480,8	157,2	58.638,0	2,0%
- Ambtenarenzaken	22.313,7	23.323,7	508,6	23.832,3	6,8%
3. SOCIALE CEL	593.391,5	616.693,9	3.145,9	619.839,8	4,5%
- Pensioenen	238.807,5	245.645,3	1.949,9	247.595,2	3,7%
- Tewerkstelling en Arbeid	24.065,7	24.694,2	-1.012,8	23.681,4	-1,6%
- Soc. Zaken, Volksgez. en Leefmilieu	330.518,3	346.354,4	2.208,8	348.563,2	5,5%
4. ECONOMISCHE CEL	169.252,8	164.842,3	1.493,9	166.336,2	-1,7%
- Middenstand en Landbouw	50.374,3	50.133,6	848,4	50.982,0	1,2%
- Economische Zaken	12.174,4	12.320,6	-115,5	12.205,1	0,3%
- Verkeer en Infrastructuur	106.704,1	102.388,1	761,0	103.149,1	-3,3%
5. DIVERSEN	6.164,0	4.783,6	-1.176,4	3.607,2	-41,5%
6. FINANCIERING EUROPESE UNIE	49.860,7	56.252,3	-9.254,2	46.998,1	-5,7%
PRIMAIRE UITGAVEN	1.157.911,6	1.209.070,8	4.385,3	1.204.685,5	4,0%
7. RIJKSSCHULD	625.733,5	618.281,7	-45,4	618.236,3	-1,2%
ALGEMEEN TOTAAL	1.783.645,1	1.827.352,5	4.430,7	1.822.921,8	2,2%

Bron : Algemene Toelichting

Bijlage II.6. - EVOLUTIE VAN DE BEGROTINGSKREDIETEN VAN DE FEDERALE OVERHEID 2000-2001

miljoenen EUR

	2000 Aangepaste begroting (1)	Initiële begroting (2)	2001 Aanpassing (3)	2001 Aangepaste begroting (4)	% variatie 2001/2000 (5) =(4)/(1)
1. DOTATIES	338,7	359,6	2,0	361,7	6,8%
2. AUTORITEITSDEPARTEMENTEN	8.223,7	8.844,2	3,6	8.847,8	7,6%
- Eerste Minister	546,4	600,5	-31,5	569,0	4,1%
- Justitie	1.137,9	1.105,7	-2,2	1.103,6	-3,0%
- Binnenlandse Zaken	367,4	377,3	3,3	380,6	3,6%
- Buitenlandse Zaken	300,5	334,4	23,2	357,6	19,0%
- Ontwikkelingssamenwerking	604,7	652,7	-12,2	640,5	5,9%
- Landsverdediging	2.491,2	2.574,0	-48,5	2.525,5	1,4%
- Rijkswacht	797,2	1.171,8	54,9	1.226,6	53,9%
- Financiën	1.425,3	1.449,7	3,9	1.453,6	2,0%
- Ambtenarenzaken	553,1	578,2	12,6	590,8	6,8%
3. SOCIALE CEL	14.709,8	15.287,4	78,0	15.365,4	4,5%
- Pensioenen	5.919,9	6.089,4	48,3	6.137,7	3,7%
- Tewerkstelling en Arbeid	596,6	612,2	-25,1	587,0	-1,6%
- Soc. Zaken, Volksgez. en Leefmilieu	8.193,3	8.585,9	54,8	8.640,7	5,5%
4. ECONOMISCHE CEL	4.195,7	4.086,3	37,0	4.123,4	-1,7%
- Middenstand en Landbouw	1.248,7	1.242,8	21,0	1.263,8	1,2%
- Economische Zaken	301,8	305,4	-2,9	302,6	0,3%
- Verkeer en Infrastructuur	2.645,1	2.538,1	18,9	2.557,0	-3,3%
5. DIVERSEN	152,8	118,6	-29,2	89,4	-41,5%
6. FINANCIERING EUROPESE UNIE	1.236,0	1.394,5	-229,4	1.165,1	-5,7%
PRIMAIRE UITGAVEN	28.703,9	29.972,1	108,7	29.863,4	4,0%
7. RIJKSSCHULD	15.511,5	15.326,8	-1,1	15.325,7	-1,2%
ALGEMEEN TOTAAL	44.215,4	45.298,9	109,8	45.189,1	2,2%

Bron : Algemene Toelichting

**Bijlage II.7. - DE BELANGRIJKSTE MACRO-ECONOMISCHE PARAMETERS GEHANTEERD BIJ DE
OPMAAK VAN DE BEGROTING**

Wijzigingspercentage in volume - tenzij anders vermeld

	2000		2001	
	Initiële begroting	Begrotings- controle	Initiële begroting	Begrotings- controle
Privé-verbruik	1,8	2,1	2,5	2,6
Overheidsverbruik	1,7	1,0	1,4	1,4
Bruto kapitaalvorming	0,7	4,5	2,9	3,4
Finale nationale bestedingen	1,6	2,9	2,3	2,5
Uitvoer van goederen en diensten	5,1	6,8	6,3	5,5
Invoer van goederen en diensten	4,0	6,6	5,5	5,3
Netto-uitvoer (bijdrage tot BBP-groei)	1,0	0,4	0,9	0,4
Bruto binnenlands product	2,5	3,2	3,1	2,8
Algemeen indexcijfer der consumptieprijzen	1,3	1,5	1,4	1,5
Gezondheidsindex	1,3	1,3	1,5	1,7
Reëel beschikbaar inkomen van de particulieren	2,1	2,3	3,1	3,5
spaarquote van de particulieren	14,2	16,1	16,5	16,4
Binnenlandse werkgelegenheid (verandering in duizendtallen)	38,5	53,4	52,9	47,3
Werkloosheidsgraad (Eurostat standaard)	9,0	8,5	8,1	8,3
Saldo lopende rekening (in % BBP)	4,0	4,3	5,0	5,1

BRON: Algemene Toelichting
INR - Economische Begrotingen

Bijlage II. 8. - EVOLUTIE VAN SOCIALE ZEKERHEID VOOR WERKNEMERS IN 1999-2000

miljoenen BEF

	1999 Realisaties	Initieel	2000 Begrotings- controle	Voorlopige realisaties	% variatie '00 voorl. rea '99 verm.
Uitkeringsinstellingen					
Uitgaven	1.519.211	1.550.736	1.548.635	1.562.339	2,8%
Prestaties	1.428.154	1.461.752	1.459.259	1.474.664	3,3%
Z.I.V. Gezondheidszorg	455.045	470.209	470.209	484.583	6,5%
Z.I.V. Uitkeringen	102.841	105.545	106.178	108.174	5,2%
R.V.P.	483.872	495.236	495.814	498.132	2,9%
R.K.W.	124.295	124.985	125.473	125.540	1,0%
F.A.O.	5.481	5.523	5.511	5.514	0,6%
F.B.Z.	12.751	12.950	12.637	12.952	1,6%
R.V.A. loopbaanonderbreking	7.941	8.565	8.997	9.510	19,8%
R.V.A. werkloosheid	185.048	187.121	184.298	181.532	-1,9%
R.V.A. bruggensioen	49.009	49.851	48.481	46.909	-4,3%
NPM-Invaliditeit	1.316	1.170	1.091	1.281	-2,7%
Zeelieden	555	597	570	537	-3,2%
Andere	91.057	88.984	89.376	87.675	-3,7%
Eigen ontvangsten	90.691	91.337	90.770	92.226	1,7%
Bijdragen	25.580	26.921	26.914	26.642	4,2%
Andere	65.111	64.416	63.856	65.584	0,7%
Lopende behoeften	1.428.520	1.459.399	1.457.865	1.470.113	2,9%
Overdracht globaal beheer	1.428.521	1.468.998	1.467.909	1.460.377	2,2%
Saldo uitkeringsinstellingen	1	9.599	10.044	-9.736	
Globaal beheer					
Ontvangsten globaal beheer	1.477.699	1.479.861	1.492.090	1.548.453	4,8%
Bijdragen	1.111.121	1.106.868	1.117.615	1.158.360	4,3%
- Gewone Bijdragen	957.624	953.849	963.583	998.794	4,3%
- Loonmatiging	112.911	109.306	110.100	114.542	1,4%
- Specifieke Bijdragen	40.586	43.713	43.932	45.024	10,9%
Staatstoelage	194.877	197.148	196.182	197.172	1,2%
Alternatieve financiering	127.904	140.887	140.887	143.194	12,0%
Andere ontvangsten	40.442	31.958	33.904	31.526	-22,0%
Opbrengsten beleggingen	1.144	818	1.314	3.907	
Diverse ontvangsten	2.211	2.182	2.188	14.294	546,5%
Uitgaven globaal beheer	1.442.443	1.484.780	1.486.701	1.478.189	2,5%
Overdrachten naar sectoren	1.428.521	1.468.998	1.467.909	1.460.377	2,2%
Andere	13.922	15.782	18.792	17.812	27,9%
Saldo globaal beheer	35.256	-4.919	5.389	70.264	
Globaal saldo	35.257	4.680	15.433	60.528	
p.m.					
Totale ontvangsten	1.568.390	1.571.198	1.582.860	1.640.679	4,6%
Totale uitgaven	1.533.133	1.566.518	1.567.427	1.580.151	3,1%

Bron : VADE MECUM - Begroting van de Sociale Zekerheid

Bijlage II. 8. - EVOLUTIE VAN SOCIALE ZEKERHEID VOOR WERKNEMERS IN 1999-2000

miljoenen EUR

	1999 Realisaties	Initieel	2000 Begrotings- controle	Voorlopige realisaties	% variatie '00 voorl.rea '99 verm.
Uitkeringsinstellingen					
Uitgaven	37.660,3	38.441,7	38.389,7	38.729,4	2,8%
Prestaties	35.403,0	36.235,9	36.174,1	36.556,0	3,3%
Z.I.V. Gezondheidszorg	11.280,3	11.656,2	11.656,2	12.012,5	6,5%
Z.I.V. Uitkeringen	2.549,4	2.616,4	2.632,1	2.681,6	5,2%
R.V.P.	11.994,9	12.276,6	12.290,9	12.348,4	2,9%
R.K.W.	3.081,2	3.098,3	3.110,4	3.112,1	1,0%
F.A.O.	135,9	136,9	136,6	136,7	0,6%
F.B.Z.	316,1	321,0	313,3	321,1	1,6%
R.V.A. loopbaanonderbreking	196,9	212,3	223,0	235,7	19,8%
R.V.A. werkloosheid	4.587,2	4.638,6	4.568,6	4.500,1	-1,9%
R.V.A. brugpensioen	1.214,9	1.235,8	1.201,8	1.162,8	-4,3%
NPM-Invaliditeit	32,6	29,0	27,0	31,8	-2,7%
Zeelieden	13,8	14,8	14,1	13,3	-3,2%
Andere	2.257,2	2.205,9	2.215,6	2.173,4	-3,7%
Eigen ontvangsten	2.248,2	2.264,2	2.250,1	2.286,2	1,7%
Bijdragen	634,1	667,4	667,2	660,4	4,2%
Andere	1.614,1	1.596,8	1.582,9	1.625,8	0,7%
Lopende behoeften	35.412,1	36.177,6	36.139,5	36.443,1	2,9%
Overdracht globaal beheer	35.412,1	36.415,5	36.388,5	36.201,8	2,2%
Saldo uitkeringsinstellingen	0,0	238,0	249,0	-241,3	
Globaal beheer					
Ontvangsten globaal beheer	36.631,2	36.684,8	36.987,9	38.385,1	4,8%
Bijdragen	27.544,0	27.438,5	27.705,0	28.715,0	4,3%
- Gewone Bijdragen	23.738,9	23.645,3	23.886,6	24.759,5	4,3%
- Loonmatiging	2.799,0	2.709,6	2.729,3	2.839,4	1,4%
- Specifieke Bijdragen	1.006,1	1.083,6	1.089,0	1.116,1	10,9%
Staatstoelage	4.830,9	4.887,2	4.863,2	4.887,8	1,2%
Alternatieve financiering	3.170,7	3.492,5	3.492,5	3.549,7	12,0%
Andere ontvangsten	1.002,5	792,2	840,5	781,5	-22,0%
Opbrengsten beleggingen	28,4	20,3	32,6	96,9	
Diverse ontvangsten	54,8	54,1	54,2	354,3	546,5%
Uitgaven globaal beheer	35.757,2	36.806,7	36.854,4	36.643,3	2,5%
Overdrachten naar sectoren	35.412,1	36.415,5	36.388,5	36.201,8	2,2%
Andere	345,1	391,2	465,8	441,5	27,9%
Saldo globaal beheer	874,0	-121,9	133,6	1.741,8	
Globaal saldo	874,0	116,0	382,6	1.500,4	
p.m.					
Totale ontvangsten	38.879,4	38.949,0	39.238,1	40.671,4	4,6%
Totale uitgaven	38.005,4	38.833,0	38.855,5	39.170,9	3,1%

Bron : VADE MECUM - Begroting van de Sociale Zekerheid

Bijlage II. 9. - EVOLUTIE VAN SOCIALE ZEKERHEID VOOR WERKNEMERS IN 2001

miljoenen BEF

	2000 Voorlopige realisaties	2001 Initieel	2001 Begrotings- controle	% variatie '01 bc./ '00 voorl.
Uitkeringsinstellingen				
Uitgaven	1.562.339	1.621.535	1.617.769	3,5%
Prestaties	1.474.664	1.531.883	1.528.746	3,7%
Z.I.V. Gezondheidszorg	484.583	509.480	509.480	5,1%
Z.I.V. Uitkeringen	108.174	114.119	114.119	5,5%
R.V.P.	498.132	517.358	514.354	3,3%
R.K.W.	125.540	127.876	127.876	1,9%
F.A.O.	5.514	5.626	5.626	2,0%
F.B.Z.	12.952	12.630	12.660	-2,3%
R.V.A. loopbaanonderbreking	9.510	13.044	10.912	14,7%
R.V.A. werkloosheid	181.532	183.062	184.841	1,8%
R.V.A. brugpensioen	46.909	47.266	47.443	1,1%
NPM-Invaliditeit	1.281	876	876	-31,6%
Zeelieden	537	546	559	4,1%
Andere	87.675	89.652	89.023	1,5%
Eigen ontvangsten	92.226	96.260	93.383	1,3%
Bijdragen	26.642	27.773	27.773	4,2%
Andere	65.584	68.487	65.610	0,0%
Lopende behoeften	1.470.113	1.525.275	1.524.386	3,7%
Overdracht globaal beheer	1.460.377	1.538.259	1.532.772	5,0%
Saldo uitkeringsinstellingen	-9.736	12.984	8.386	
Globaal beheer				
Ontvangsten globaal beheer	1.548.453	1.557.528	1.553.518	0,3%
Bijdragen	1.158.360	1.177.229	1.182.892	2,1%
- Gewone Bijdragen	998.794	1.018.573	1.021.868	2,3%
- Loonmatiging	114.542	115.217	115.721	1,0%
- Specifieke Bijdragen	45.024	43.439	45.303	0,6%
Staatstoelage	197.172	213.006	203.120	3,0%
Alternatieve financiering	143.194	134.464	134.464	-6,1%
Andere ontvangsten	31.526	26.895	27.620	-12,4%
Opbrengsten beleggingen	3.907	2.229	1.509	-61,4%
Diverse ontvangsten	14.294	3.705	3.913	-72,6%
Uitgaven globaal beheer	1.478.189	1.558.712	1.564.286	5,8%
Overdrachten naar sectoren	1.460.377	1.538.259	1.532.772	5,0%
Andere	17.812	20.453	31.514	76,9%
Saldo globaal beheer	70.264	-1.184	-10.768	
Globaal saldo	60.528	11.800	-2.382	
p.m.				
Totale ontvangsten	1.640.679	1.653.788	1.646.901	0,4%
Totale uitgaven	1.580.151	1.641.988	1.649.283	4,4%

Bijlage II. 9. - EVOLUTIE VAN SOCIALE ZEKERHEID VOOR WERKNEMERS IN 2001

miljoenen EUR

	2000 Voorlopige realisaties	2001 Initieel	2001 Begrotings- controle	% variatie '01 bc./ '00 voorl.
Uitkeringsinstellingen				
Uitgaven	38.729,4	40.196,8	40.103,4	3,5%
Prestaties	36.556,0	37.974,4	37.896,6	3,7%
Z.I.V. Gezondheidszorg	12.012,5	12.629,7	12.629,7	5,1%
Z.I.V. Uitkeringen	2.681,6	2.828,9	2.828,9	5,5%
R.V.P.	12.348,4	12.825,0	12.750,5	3,3%
R.K.W.	3.112,1	3.170,0	3.170,0	1,9%
F.A.O.	136,7	139,5	139,5	2,0%
F.B.Z.	321,1	313,1	313,8	-2,3%
R.V.A. loopbaanonderbreking	235,7	323,4	270,5	14,7%
R.V.A. werkloosheid	4.500,1	4.538,0	4.582,1	1,8%
R.V.A. bruggensioen	1.162,8	1.171,7	1.176,1	1,1%
NPM-Invaliditeit	31,8	21,7	21,7	-31,6%
Zeelieden	13,3	13,5	13,9	4,1%
Andere	2.173,4	2.222,4	2.206,8	1,5%
Eigen ontvangsten	2.286,2	2.386,2	2.314,9	1,3%
Bijdragen	660,4	688,5	688,5	4,2%
Andere	1.625,8	1.697,7	1.626,4	0,0%
Lopende behoeften	36.443,1	37.810,6	37.788,5	3,7%
Overdracht globaal beheer	36.201,8	38.132,4	37.996,4	5,0%
Saldo uitkeringsinstellingen	-241,3	321,9	207,9	
Globaal beheer				
Ontvangsten globaal beheer	38.385,1	38.610,1	38.510,7	0,3%
Bijdragen	28.715,0	29.182,7	29.323,1	2,1%
- Gewone Bijdragen	24.759,5	25.249,8	25.331,4	2,3%
- Loonmatiging	2.839,4	2.856,2	2.868,6	1,0%
- Specifieke Bijdragen	1.116,1	1.076,8	1.123,0	0,6%
Staatstoelage	4.887,8	5.280,3	5.035,2	3,0%
Alternatieve financiering	3.549,7	3.333,3	3.333,3	-6,1%
Andere ontvangsten	781,5	666,7	684,7	-12,4%
Opbrengsten beleggingen	96,9	55,3	37,4	-61,4%
Diverse ontvangsten	354,3	91,8	97,0	-72,6%
Uitgaven globaal beheer	36.643,3	38.639,5	38.777,6	5,8%
Overdrachten naar sectoren	36.201,8	38.132,4	37.996,4	5,0%
Andere	441,5	507,0	781,2	76,9%
Saldo globaal beheer	1.741,8	-29,4	-266,9	
Globaal saldo	1.500,4	292,5	-59,0	
p.m.				
Totale ontvangsten	40.671,4	40.996,3	40.825,6	0,4%
Totale uitgaven	39.170,9	40.703,8	40.884,7	4,4%

BRON : VADE MECUM - Begroting van de Sociale Zekerheid

Bijlage II.10 - DE SOCIALE ZEKERHEID VOOR ZELFSTANDIGEN - 1999-2000

miljoenen BEF

	1999 Realisaties	Initieel	2000 Begrotings- controle	Voorlopig	% variatie '99 real. / '00 voorl.
ONTVANGSTEN					
<i>1. Bijdragen (a+b-c)</i>	83.769	86.829	86.446	86.446	3,2%
a) KB nr 38 en achterstallen	80.210	82.632	82.226	82.226	2,5%
b) Netto opbrengst consolid.	200	260	150	150	-25,0%
c) Vennootschapsbijdrage	3.359	3.937	4.070	4.070	21,2%
<i>2. Rijkstoelage</i>	39.089	39.558	39.364	39.442	0,9%
<i>3. FFEZ</i>	7.354	7.341	7.341	7.472	1,6%
<i>4. Diversen</i>	387	384	367	591	52,7%
Totale ontvangsten	130.599	134.112	133.518	133.951	2,6%
VOORAFNAMES					
<i>1. Administratiekosten</i>	1.754	1.896	2.009	2.016	14,9%
<i>2. Leningslasten</i>	1.190	1.330	1.336	1.319	10,8%
<i>3. Externe transferten.</i>	3.663	3.809	3.809	3.781	3,2%
Totaal voorafnames	6.607	7.035	7.154	7.116	7,7%
<i>Beschikbaar saldo voor het globaal beheer</i>	123.992	127.077	126.364	126.835	2,3%
<i>Interne Transferten</i>	120.557	122.801	121.184	120.732	0,1%
<i>Saldo</i>	3.435	4.276	5.180	6.103	
UITGAVEN					
Prestaties	121.641	126.016	125.145	126.630	4,1%
<i>Pensioenen</i>	70.982	72.639	72.280	72.739	2,5%
Gezinsbijslag	13.015	13.984	13.624	13.189	1,3%
Faillissementsverzekering	16	175	17	17	6,3%
Z.I.V.-uitkeringen	5.518	5.635	5.626	5.757	4,3%
Z.I.V.-gezondheidszorgen	29.171	30.519	30.520	31.881	9,3%
<i>Andere</i>	2.939	3.064	3.078	3.047	3,7%
Eigen ontvangsten	3.301	3.374	3.393	3.656	10,8%
Lopende behoeften	118.340	122.642	121.752	122.974	3,9%
Overdracht globaal beheer	120.557	122.801	121.184	120.732	0,1%
Saldo	2.217	159	-568	-2.242	
Globaal saldo	5.652	4.435	4.612	3.861	
p.m.					
Totale ontvangsten	133.900	137.486	136.911	137.607	2,8%
Totale uitgaven	128.248	133.051	132.299	133.746	4,3%

Bijlage II.10 - DE SOCIALE ZEKERHEID VOOR ZELFSTANDIGEN - 1999-2000

miljoenen EUR

	1999 Realisaties	Initieel	2000 Begrotings- controle	Voorlopig	% variatie '99 real. / '00 voorl.
ONTVANGSTEN					
1. Bijdragen (a+b-c)	2.076,6	2.152,4	2.142,9	2.142,9	3,2%
a) KB nr 38 en achterstallen	1.988,4	2.048,4	2.038,3	2.038,3	2,5%
b) Netto opbrengst consolid.	5,0	6,4	3,7	3,7	-25,0%
c) Vennootschapsbijdrage	83,3	97,6	100,9	100,9	21,2%
2. Rijkstoelage	969,0	980,6	975,8	977,7	0,9%
3. FFEZ	182,3	182,0	182,0	185,2	1,6%
4. Diversen	9,6	9,5	9,1	14,7	52,7%
Totale ontvangsten	3.237,5	3.324,5	3.309,8	3.320,6	2,6%
VOORAFNAMES					
1. Administratiekosten	43,5	47,0	49,8	50,0	14,9%
2. Leningslasten	29,5	33,0	33,1	32,7	10,8%
3. Externe transferten.	90,8	94,4	94,4	93,7	3,2%
Totaal voorafnames	163,8	174,4	177,3	176,4	7,7%
<i>Beschikbaar saldo voor het globaal beheer</i>	3.073,7	3.150,2	3.132,5	3.144,2	2,3%
<i>Interne Transferten</i>	2.988,5	3.044,2	3.004,1	2.992,9	0,1%
<i>Saldo</i>	85,2	106,0	128,4	151,3	
UITGAVEN	3.015,4	3.123,9	3.102,3	3.139,1	4,1%
Prestaties	2.942,5	3.047,9	3.026,0	3.063,5	4,1%
<i>Pensioenen</i>	1.759,6	1.800,7	1.791,8	1.803,2	2,5%
<i>Gezinsbijslag</i>	322,6	346,7	337,7	326,9	1,3%
<i>Faillissementsverzekering</i>	0,4	4,3	0,4	0,4	6,3%
<i>Z.I.V.-uitkeringen</i>	136,8	139,7	139,5	142,7	4,3%
<i>Z.I.V.-gezondheidszorgen</i>	723,1	756,5	756,6	790,3	9,3%
<i>Andere</i>	72,9	76,0	76,3	75,5	3,7%
Eigen ontvangsten	81,8	83,6	84,1	90,6	10,8%
Lopende behoeften	2.933,6	3.040,2	3.018,2	3.048,4	3,9%
Overdracht globaal beheer	2.988,5	3.044,2	3.004,1	2.992,9	0,1%
Saldo	55,0	3,9	-14,1	-55,6	
Globaal saldo	140,1	109,9	114,3	95,7	
p.m.					
Totale ontvangsten	3.319,3	3.408,2	3.393,9	3.411,2	2,8%
Totale uitgaven	3.179,2	3.298,2	3.279,6	3.315,5	4,3%

Bijlage II.11 - DE SOCIALE ZEKERHEID VOOR ZELFSTANDIGEN 2000-2001

miljoenen BEF

	2000 Voorlopige realisaties	2001 Initieel	2001 Begrotings- controle	% var. '01 bc. / '00 voorl.
ONTVANGSTEN				
<i>1. Bijdragen (a+b-c)</i>	86.446	89.396	89.322	3,3%
a) KB nr 38 en achterstallen	82.226	85.480	85.480	4,0%
b) Netto opbrengst consolid.	150	102	102	-32,0%
c) Vennootschapsbijdrage	4.070	3.814	3.740	-8,1%
<i>2. Rijksstoelage</i>	39.442	41.524	40.428	2,5%
<i>3. FFEZ</i>	7.472	4.744	4.744	-36,5%
<i>4. Diversen</i>	591	343	658	11,3%
Totale ontvangsten	133.951	136.007	135.152	0,9%
VOORAFNAMES				
<i>1. Administratiekosten</i>	2.016	2.216	2.277	12,9%
<i>2. Leningslasten</i>	1.319	1.145	24	-98,2%
<i>3. Externe transferten.</i>	3.781	3.857	4.192	10,9%
Totaal voorafnames	7.116	7.218	6.493	-8,8%
<i>Beschikbaar saldo voor het globaal beheer</i>	126.835	128.789	128.659	1,4%
<i>Interne Transferten</i>	120.732	128.978	128.346	6,3%
Saldo	6.103	-189	313	
UITGAVEN	126.630	132.757	132.125	4,3%
Prestaties	123.583	129.763	129.161	4,5%
<i>Pensioenen</i>	72.739	75.215	75.302	3,5%
Gezinsbijslag	13.189	14.942	14.253	8,1%
Faillissementsverzekering	17	175	175	929,4%
Z.I.V.-uitkeringen	5.757	6.111	6.111	6,1%
Z.I.V.-gezondheidszorgen	31.881	33.320	33.320	4,5%
<i>Andere</i>	3.047	2.994	2.964	-2,7%
Eigen ontvangsten	3.656	3.778	3.778	3,3%
Lopende behoeften	122.974	128.979	128.347	4,4%
Overdracht globaal beheer	120.732	128.978	128.346	6,3%
Saldo	-2.242	-1	1	
Globaal saldo	3.861	-190	314	
p.m.				
Totale ontvangsten	137.607	139.785	138.930	1,0%
Totale uitgaven	133.746	139.975	138.618	3,6%

Bijlage II.11 - DE SOCIALE ZEKERHEID VOOR ZELFSTANDIGEN 2000-2001

miljoenen EUR

	2000 Voorlopige realisaties	2001 Initieel	2001 Begrotings- controle	% var. '01 bc. / '00 voorl.
ONTVANGSTEN				
<i>1. Bijdragen (a+b-c)</i>	2.142,9	2.216,1	2.214,2	3,3%
a) KB nr 38 en achterstallen	2.038,3	2.119,0	2.119,0	4,0%
b) Netto opbrengst consolid.	3,7	2,5	2,5	-32,0%
c) Vennootschapsbijdrage	100,9	94,5	92,7	-8,1%
<i>2. Rijkstoelage</i>	977,7	1.029,4	1.002,2	2,5%
<i>3. FFEZ</i>	185,2	117,6	117,6	-36,5%
<i>4. Diversen</i>	14,7	8,5	16,3	11,3%
Totale ontvangsten	3.320,6	3.371,5	3.350,3	0,9%
VOORAFNAMES				
<i>1. Administratiekosten</i>	50,0	54,9	56,4	12,9%
<i>2. Leningslasten</i>	32,7	28,4	0,6	-98,2%
<i>3. Externe transferten.</i>	93,7	95,6	103,9	10,9%
Totaal voorafnames	176,4	178,9	161,0	-8,8%
<i>Beschikbaar saldo voor het globaal beheer</i>	3.144,2	3.192,6	3.189,4	1,4%
<i>Interne Transferten</i>	2.992,9	3.197,3	3.181,6	6,3%
<i>Saldo</i>	151,3	-4,7	7,8	
UITGAVEN	3.139,1	3.291,0	3.275,3	4,3%
Prestaties	3.063,5	3.216,7	3.201,8	4,5%
<i>Pensioenen</i>	1.803,2	1.864,5	1.866,7	3,5%
Gezinsbijslag	326,9	370,4	353,3	8,1%
Faillissementsverzekering	0,4	4,3	4,3	929,4%
Z.I.V.-uitkeringen	142,7	151,5	151,5	6,1%
Z.I.V.-gezondheidszorgen	790,3	826,0	826,0	4,5%
<i>Andere</i>	75,5	74,2	73,5	-2,7%
Eigen ontvangsten	90,6	93,7	93,7	3,3%
Lopende behoeften	3.048,4	3.197,3	3.181,6	4,4%
Overdracht globaal beheer	2.992,9	3.197,3	3.181,6	6,3%
Saldo	-55,6	0,0	0,0	
Globaal saldo	95,7	-4,7	7,8	
p.m.				
Totale ontvangsten	3.411,2	3.465,2	3.444,0	1,0%
Totale uitgaven	3.315,5	3.469,9	3.436,3	3,6%

Bijlage II. 12. - DE BEGROTINGEN VAN DE GEMEENSCHAPPEN EN DE GEWESTEN (a)(b)
Samenvattend overzicht - jaarcijfers 1989 - 2001 (niet-geconsolideerd)

miljoenen BEF

	1989 aangepast	1990 aangepast	1991 aangepast	1992 aangepast	1993 aangepast	1994 aangepast	1995 aangepast	1996 aangepast	1997 aangepast	1998 aangepast	1999 aangepast	2000 aangepast	2001 initieel
VLAAMSE GEMEENSCHAP													
Ontvangsten	342.466,3	351.346,7	391.299,8	407.425,1	435.626,6	462.604,7	491.093,1	508.427,9	549.885,5	574.928,2	612.620,9	630.093,7	664.751,0
% variatie		2,6%	11,4%	4,1%	6,9%	6,2%	6,2%	3,5%	8,2%	4,6%	6,6%	2,9%	5,5%
Uitgaven	363.208,8	380.185,9	422.953,9	441.265,2	482.005,4	504.037,8	521.681,1	536.026,9	561.439,5	576.041,4	602.226,0	619.289,5	659.311,5
% variatie		4,7%	11,2%	4,3%	9,2%	4,6%	3,5%	2,7%	4,7%	2,6%	4,5%	2,8%	6,5%
Saldo	-20.742,5	-28.839,2	-31.654,1	-33.840,1	-46.378,8	-41.433,1	-30.588,0	-27.599,0	-11.554,0	-1.113,2	10.394,9	10.804,2	5.439,5
FRANSE GEMEENSCHAP													
Ontvangsten	171.460,8	173.445,3	183.087,3	191.596,5	209.553,3	214.934,4	225.533,9	223.793,8	230.288,4	233.885,5	240.960,5	239.439,2	252.934,6
% variatie		1,2%	5,6%	4,6%	9,4%	2,6%	4,9%	-0,8%	2,9%	1,6%	3,0%	-0,6%	5,6%
Uitgaven	183.743,9	182.321,2	191.678,8	198.803,4	217.464,1	222.793,4	233.312,8	230.571,0	237.314,1	240.299,5	246.967,7	248.037,5	256.453,6
% variatie		-0,8%	5,1%	3,7%	9,4%	2,5%	4,7%	-1,2%	2,9%	1,3%	2,8%	3,2%	3,8%
Saldo	-12.283,1	-8.875,9	-8.591,5	-7.206,9	-7.910,8	-7.859,0	-7.778,9	-6.777,2	-7.025,7	-6.414,0	-6.007,2	-8.598,3	-3.519,0
WAALSE GEWEST (c)													
Ontvangsten	89.554,7	85.219,8	95.829,6	101.637,9	114.344,0	135.443,3	149.743,9	156.821,2	161.921,8	174.992,9	201.370,5	194.053,4	199.902,8
% variatie		-4,8%	12,4%	6,1%	12,5%	18,5%	10,6%	4,7%	3,3%	8,1%	15,1%	-3,6%	3,0%
Uitgaven	97.401,2	101.865,8	113.889,9	121.541,2	131.998,1	153.521,8	166.685,9	175.631,8	176.210,3	187.246,1	210.200,4	202.589,5	209.987,9
% variatie		4,6%	11,8%	6,7%	8,6%	16,3%	8,6%	5,4%	0,3%	6,3%	12,3%	-3,6%	3,7%
Saldo	-7.846,5	-16.646,0	-18.060,3	-19.903,3	-17.654,1	-18.078,5	-16.942,0	-18.810,6	-14.288,5	-12.253,2	-8.829,9	-8.536,1	-10.085,1
BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJK GEWEST													
Ontvangsten	29.843,4	29.656,0	34.112,3	42.408,8	44.960,8	41.952,0	47.223,6	50.930,2	51.581,7	54.919,1	58.332,7	62.956,4	64.641,3
% variatie		-0,6%	15,0%	24,3%	6,0%	-6,7%	12,6%	7,8%	1,3%	6,5%	6,2%	7,9%	2,7%
Uitgaven	30.262,5	35.835,3	44.068,1	49.074,7	51.164,3	50.399,8	55.105,4	57.875,1	59.088,9	62.202,5	63.710,4	68.278,8	67.421,7
% variatie		18,4%	23,0%	11,4%	4,3%	-1,5%	9,3%	5,0%	2,1%	5,3%	2,4%	7,2%	-1,3%
Saldo	-419,1	-6.179,3	-9.955,8	-6.665,9	-6.203,5	-8.447,8	-7.881,8	-6.944,9	-7.507,2	-7.283,4	-5.377,7	-5.322,4	-2.780,4
DUITSTALIGE GEMEENSCHAP													
Ontvangsten	2.682,5	3.211,6	3.535,8	3.402,4	3.572,6	3.625,6	3.574,6	3.674,7	3.866,7	4.011,3	4.011,0	4.656,4	5.304,7
% variatie		19,7%	10,1%	-3,8%	5,0%	1,5%	-1,4%	2,8%	5,2%	3,7%	0,0%	16,1%	13,9%
Uitgaven	3.083,5	3.110,0	3.495,5	4.692,7	3.829,9	4.399,1	4.415,0	4.032,2	4.179,1	4.244,2	4.427,6	4.806,7	5.003,7
% variatie		0,9%	12,4%	34,2%	-18,4%	14,9%	0,4%	-8,7%	3,6%	1,6%	4,3%	8,6%	4,1%
Saldo	-401,0	101,6	40,3	-1.290,3	-257,3	-773,5	-840,4	-357,5	-312,4	-232,9	-416,6	-150,3	301,0
GEMEENSCHAPPELIJKE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE													
Ontvangsten	2.117,7	1.570,3	982,8	1.166,3	1.559,0	1.193,2	1.933,2	1.501,4	1.850,7	1.950,3	1.977,2	2.136,1	2.079,4
% variatie		-25,8%	-37,4%	18,7%	33,7%	-23,5%	62,0%	-22,3%	23,3%	5,4%	1,4%	8,0%	-2,7%
Uitgaven	2.117,7	1.570,3	982,8	1.904,1	1.687,8	1.835,8	2.092,1	1.999,8	1.866,5	2.199,1	2.386,1	2.539,1	2.078,6
% variatie		-25,8%	-37,4%	93,7%	-11,4%	8,8%	14,0%	-4,4%	-6,7%	17,8%	8,5%	6,4%	-18,1%
Saldo	0,0	0,0	0,0	-737,8	-128,8	-642,6	-158,9	-498,4	-15,8	-248,8	-408,9	-403,0	0,8
FRANSE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE													
Ontvangsten						6.037,9	7.763,8	7.790,7	7.868,2	8.189,3	8.514,0	8.341,2	8.757,1
% variatie							28,6%	0,3%	1,0%	4,1%	4,0%	-2,0%	5,0%
Uitgaven						6.737,6	8.167,1	8.423,4	7.867,9	8.326,7	8.700,7	8.632,5	9.053,0
% variatie							21,2%	3,1%	-6,6%	5,8%	4,5%	-0,8%	4,9%
Saldo						-699,7	-403,3	-632,7	0,3	-137,4	-186,7	-291,3	-295,9
TOTAAL (d)													
Ontvangsten	638.125,4	644.449,7	708.847,6	747.637,0	809.616,3	865.791,1	926.866,1	952.939,9	1.007.263,0	1.052.876,6	1.127.786,8	1.141.676,4	1.198.370,9
% variatie		1,0%	10,0%	5,5%	8,3%	6,9%	7,1%	2,8%	5,7%	4,5%	7,1%	1,2%	5,0%
Uitgaven	679.817,6	704.888,5	777.069,0	817.281,3	888.149,6	943.725,3	991.459,4	1.014.560,2	1.047.966,3	1.080.559,5	1.138.618,9	1.154.173,6	1.209.310,0
% variatie		3,7%	10,2%	5,2%	8,7%	6,3%	5,1%	2,3%	3,3%	3,1%	5,4%	1,4%	4,8%
Saldo	-41.692,2	-60.438,8	-68.221,4	-69.644,3	-78.533,3	-77.934,2	-64.593,3	-61.620,3	-40.703,3	-27.682,9	-10.832,1	-12.497,2	-10.939,1

(a) Exclusief de aflossingen en de schuldbeheersverrichtingen op de directe schuld.

BRON : Begrotingsdocumenten.

(b) Inclusief de verrichtingen op de organieke fondsen en exclusief de verrichtingen op de afzonderlijke sect

(c) 1999 : Ontvangsten inclusief de privatiseringsopbrengsten (Cockerill-Sambre : 12,3 miljard BEF). Uitgaven inclusief de kredieten voor de (aflossing van de directe schuld (10,6 miljard BEF) die met deze opbrengst gefinancierd werd

(d) Niet-geconsolideerd : interne transferten inbegrepen

Bijlage II. 12. - DE BEGROTINGEN VAN DE GEMEENSCHAPPEN EN DE GEWESTEN (a)(b)
Samenvattend overzicht - jaarcijfers 1989 - 2001 (niet-geconsolideerd)

miljoenen EUR

	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
	aangepast	aangepast	aangepast	aangepast	aangepast	aangepast	aangepast	aangepast	aangepast	aangepast	aangepast	aangepast	initieel
VLAAMSE GEMEENSCHAP													
Ontvangsten	8.489,5	8.709,7	9.700,1	10.099,8	10.798,9	11.467,7	12.173,9	12.603,6	13.631,3	14.252,1	15.186,5	15.619,6	16.478,7
% variatie		2,6%	11,4%	4,1%	6,9%	6,2%	3,5%	3,5%	8,2%	4,6%	6,6%	2,9%	5,5%
Uitgaven	9.003,7	9.424,6	10.484,8	10.938,7	11.948,6	12.494,8	12.932,1	13.287,8	13.917,7	14.279,7	14.928,8	15.351,8	16.343,9
% variatie		4,7%	11,2%	4,3%	9,2%	4,6%	3,5%	2,7%	4,7%	2,6%	4,5%	2,8%	6,5%
Saldo	-514,2	-714,9	-784,7	-838,9	-1.149,7	-1.027,1	-758,3	-684,2	-286,4	-27,6	257,7	267,8	134,8
FRANSE GEMEENSCHAP													
Ontvangsten	4.250,4	4.299,6	4.538,6	4.749,6	5.194,7	5.328,1	5.590,8	5.547,7	5.708,7	5.797,9	5.973,3	5.935,5	6.270,1
% variatie		1,2%	5,6%	4,6%	9,4%	2,6%	4,9%	-0,8%	2,9%	1,6%	3,0%	-0,6%	5,6%
Uitgaven	4.554,9	4.519,6	4.751,6	4.928,2	5.390,8	5.522,9	5.783,7	5.715,7	5.882,9	5.956,9	6.122,2	6.148,7	6.357,3
% variatie		-0,8%	5,1%	3,7%	9,4%	2,5%	4,7%	-1,2%	2,9%	1,3%	2,8%	3,2%	3,8%
Saldo	-304,5	-220,0	-213,0	-178,7	-196,1	-194,8	-192,8	-168,0	-174,2	-159,0	-148,9	-213,1	-87,2
WAALSE GEWEST (c)													
Ontvangsten	2.220,0	2.112,5	2.375,6	2.519,5	2.834,5	3.357,6	3.712,1	3.887,5	4.013,9	4.338,0	4.991,8	4.810,5	4.955,5
% variatie		-4,8%	12,4%	6,1%	12,5%	18,5%	10,6%	4,7%	3,3%	8,1%	15,1%	-3,6%	3,0%
Uitgaven	2.414,5	2.525,2	2.823,3	3.012,9	3.272,1	3.805,7	4.132,0	4.353,8	4.368,1	4.641,7	5.210,7	5.022,1	5.205,5
% variatie		4,6%	11,8%	6,7%	8,6%	16,3%	8,6%	5,4%	0,3%	6,3%	12,3%	-3,6%	3,7%
Saldo	-194,5	-412,6	-447,7	-493,4	-437,6	-448,2	-420,0	-466,3	-354,2	-303,7	-218,9	-211,6	-250,0
BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJK GEWEST													
Ontvangsten	739,8	735,2	845,6	1.051,3	1.114,5	1.040,0	1.170,6	1.262,5	1.278,7	1.361,4	1.446,0	1.560,6	1.602,4
% variatie		-0,6%	15,0%	24,3%	6,0%	-6,7%	12,6%	7,8%	1,3%	6,5%	6,2%	7,9%	2,7%
Uitgaven	750,2	888,3	1.092,4	1.216,5	1.268,3	1.249,4	1.366,0	1.434,7	1.464,8	1.542,0	1.579,3	1.692,6	1.671,3
% variatie		18,4%	23,0%	11,4%	4,3%	-1,5%	9,3%	5,0%	2,1%	5,3%	2,4%	7,2%	-1,3%
Saldo	-10,4	-153,2	-246,8	-165,2	-153,8	-209,4	-195,4	-172,2	-186,1	-180,6	-133,3	-131,9	-68,9
DUITSTALIGE GEMEENSCHAP													
Ontvangsten	66,5	79,6	87,7	84,3	88,6	89,9	88,6	91,1	95,9	99,4	99,4	115,4	131,5
% variatie		19,7%	10,1%	-3,8%	5,0%	1,5%	-1,4%	2,8%	5,2%	3,7%	0,0%	16,1%	13,9%
Uitgaven	76,4	77,1	86,7	116,3	94,9	109,1	109,4	100,0	103,6	105,2	109,8	119,2	124,0
% variatie		0,9%	12,4%	34,2%	-18,4%	14,9%	0,4%	-8,7%	3,6%	1,6%	4,3%	8,6%	4,1%
Saldo	-9,9	2,5	1,0	-32,0	-6,4	-19,2	-20,8	-8,9	-7,7	-5,8	-10,3	-3,7	7,5
GEMEENSCHAPPELIJKE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE													
Ontvangsten	52,5	38,9	24,4	28,9	38,6	29,6	47,9	37,2	45,9	48,3	49,0	53,0	51,5
% variatie		-25,8%	-37,4%	18,7%	33,7%	-23,5%	62,0%	-22,3%	23,3%	5,4%	1,4%	8,0%	-2,7%
Uitgaven	52,5	38,9	24,4	47,2	41,8	45,5	51,9	49,6	46,3	54,5	59,1	62,9	51,5
% variatie		-25,8%	-37,4%	93,7%	-11,4%	8,8%	14,0%	-4,4%	-6,7%	17,8%	8,5%	6,4%	-18,1%
Saldo	0,0	0,0	0,0	-18,3	-3,2	-15,9	-3,9	-12,4	-0,4	-6,2	-10,1	-10,0	0,0
FRANSE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE													
Ontvangsten						149,7	192,5	193,1	195,0	203,0	211,1	206,8	217,1
% variatie							28,6%	0,3%	1,0%	4,1%	4,0%	-2,0%	5,0%
Uitgaven						167,0	202,5	208,8	195,0	206,4	215,7	214,0	224,4
% variatie							21,2%	3,1%	-6,6%	5,8%	4,5%	-0,8%	4,9%
Saldo						-17,3	-10,0	-15,7	0,0	-3,4	-4,6	-7,2	-7,3
TOTAAL (d)													
Ontvangsten	15.818,7	15.975,5	17.571,9	18.533,4	20.069,9	21.462,4	22.976,4	23.622,8	24.969,4	26.100,1	27.957,1	28.301,4	29.706,8
% variatie		1,0%	10,0%	5,5%	8,3%	6,9%	7,1%	2,8%	5,7%	4,5%	7,1%	1,2%	5,0%
Uitgaven	16.852,2	17.473,7	19.263,0	20.259,9	22.016,7	23.394,3	24.577,6	25.150,3	25.978,4	26.786,4	28.225,6	28.611,2	29.978,0
% variatie		3,7%	10,2%	5,2%	8,7%	6,3%	5,1%	2,3%	3,3%	3,1%	5,4%	1,4%	4,8%
Saldo	-1.033,5	-1.498,2	-1.691,2	-1.726,4	-1.946,8	-1.931,9	-1.601,2	-1.527,5	-1.009,0	-686,2	-268,5	-309,8	-271,2

(a) Exclusief de aflossingen en de schuldbeheersverrichtingen op de directe schulden

BRON : Begrotingsdocumenten

(b) Inclusief de verrichtingen op de organieke fondsen en exclusief de verrichtingen op de afzonderlijke sectoren

(c) 1999 : Ontvangsten inclusief de privatiseringsopbrengsten (Cockerill-Sambre : 12,3 miljard BEF). Uitgaven inclusief de kredieten voor de (aflossing van de directe schuld (10,6 miljard BEF) die met deze opbrengst gefinancierd werd

(d) Niet-geconsolideerd : interne transferten inbegrepen

Bijlage II. 13. - DE ORDONNANCERINGEN OP DE BEGROTINGEN VAN DE GEMEENSCHAPPEN EN DE GEWESTEN (a) (b)
Samenvattend overzicht - jaarcijfers 1989 - 2000 (niet geconsolideerd)

miljoenen BEF

	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
VLAAMSE GEMEENSCHAP												
Ontvangsten	325.017,5	346.216,5	381.297,2	398.227,4	435.877,5	461.172,9	492.417,9	509.135,1	553.390,3	581.595,3	618.260,9	629.754,2
Uitgaven	333.779,4	370.109,3	396.969,5	428.033,4	458.753,9	497.556,8	509.783,0	529.294,5	548.981,1	569.770,3	601.171,3	604.745,4
Lopend	327.300,3	352.309,2	382.649,7	411.687,8	443.661,0	475.502,3	494.236,6	514.911,3	534.628,1	554.969,4	580.214,8	592.447,0
Overdrachten	6.479,1	17.800,1	14.319,8	16.345,6	15.092,9	22.054,5	15.546,4	14.383,2	14.353,0	14.800,9	20.956,5	12.298,4
Saldo	-8.761,9	-23.892,8	-15.672,3	-29.806,0	-22.876,4	-36.383,9	-17.365,1	-20.159,4	4.409,2	11.825,0	17.089,6	25.008,8
FRANSE GEMEENSCHAP (c)												
Ontvangsten	168.510,3	173.407,7	174.028,4	188.517,9	208.649,6	214.952,6	220.985,1	220.364,3	226.879,0	230.272,0	233.713,4	235.681,5
Uitgaven	175.123,6	180.324,1	192.589,9	197.240,9	217.509,0	221.996,8	228.067,7	224.703,9	231.264,3	235.926,3	239.696,5	243.405,0
Lopend	172.153,1	175.290,7	187.352,6	193.497,8	213.243,5	218.117,9	225.330,1	222.202,1	229.179,4	233.056,4	237.103,7	240.511,6
Overdrachten	2.970,5	5.033,4	5.237,3	3.743,1	4.265,4	3.878,9	2.737,6	2.501,8	2.084,9	2.869,9	2.592,8	2.893,4
Saldo	-6.613,3	-6.916,4	-18.561,5	-8.723,0	-8.859,4	-7.044,3	-7.082,6	-4.339,6	-4.385,3	-5.654,3	-5.983,1	-7.723,5
WAALSE GEWEST (d)												
Ontvangsten	87.281,0	84.111,6	91.521,3	101.063,3	111.792,9	132.752,5	141.236,5	155.126,1	164.564,6	178.145,1	193.460,0	193.626,4
Uitgaven	76.176,7	101.930,0	108.565,2	113.014,1	123.618,6	145.015,0	161.098,6	162.999,4	167.677,7	177.469,6	192.032,9	194.613,3
Lopend	65.116,2	94.178,0	105.481,5	110.668,3	118.500,5	137.265,1	151.490,1	158.142,1	160.918,2	169.851,5	185.877,4	189.123,7
Overdrachten	11.060,6	7.752,0	3.083,7	2.345,8	5.118,1	7.749,9	9.608,5	4.857,3	6.759,1	7.618,1	6.155,5	5.489,6
Saldo	11.104,3	-17.818,4	-17.043,9	-11.950,8	-11.825,7	-12.262,5	-19.862,1	-7.873,3	-3.113,1	675,5	1.427,1	-986,9
BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJK GEWEST												
Ontvangsten	28.662,1	29.840,5	33.304,9	35.745,7	39.507,1	40.023,8	46.483,0	51.121,0	51.813,7	58.227,1	58.184,3	62.114,0
Uitgaven	24.627,1	36.380,0	37.590,3	44.341,9	50.623,4	48.862,9	53.260,9	54.720,5	55.645,8	58.449,8	57.829,0	65.481,0
Lopend	21.748,5	30.026,5	32.519,6	39.142,7	43.695,8	46.735,8	50.793,0	52.098,4	53.329,5	56.450,3	55.832,9	60.954,8
Overdrachten	2.878,7	6.353,6	5.070,7	5.199,2	6.927,6	2.127,1	2.467,9	2.622,1	2.316,3	1.999,5	1.996,1	4.526,2
Saldo	4.035,0	-6.539,5	-4.285,4	-8.596,2	-11.116,3	-8.839,1	-6.777,9	-3.599,5	-3.832,1	-222,7	355,3	-3.367,0
DUITSTALIGE GEMEENSCHAP												
Ontvangsten	1.082,5	3.339,8	3.138,8	3.365,6	3.471,6	3.571,6	3.670,6	3.669,8	3.863,0	3.955,4	4.074,9	4.742,3
Uitgaven	1.091,5	2.839,9	3.022,4	3.639,8	4.041,5	4.341,2	4.337,7	3.935,4	4.134,3	3.990,4	4.307,4	4.743,5
Lopend	1.027,6	2.706,1	2.971,5	3.375,5	3.884,0	4.125,3	4.183,7	3.804,5	3.963,5	3.836,4	4.126,4	4.622,7
Overdrachten	63,9	133,8	50,9	264,3	157,5	216,0	154,0	130,9	170,8	154,0	181,0	120,8
Saldo	-9,1	499,9	116,4	-274,2	-569,9	-769,6	-667,1	-265,6	-271,3	-35,0	-232,5	-1,3
GEMEENSCHAPPELIJKE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE												
Ontvangsten	0,0	1.569,0	2.114,0	1.170,8	1.401,0	1.124,8	1.514,2	2.154,6	1.860,5	1.810,2	2.012,9	2.222,6
Uitgaven	0,0	1.482,1	899,5	883,6	1.168,4	1.652,8	1.873,4	1.914,0	1.849,9	1.854,4	1.869,1	2.136,4
Lopend	-	1.479,3	879,2	811,5	1.078,1	1.401,4	1.640,4	1.429,2	1.557,0	1.685,7	1.683,7	n.b.
Overdrachten	-	2,9	20,3	72,1	90,2	251,4	233,0	484,8	292,9	168,7	185,4	n.b.
Saldo	0,0	86,9	1.214,5	287,1	232,6	-528,0	-359,2	240,7	10,6	-44,2	143,8	86,2
FRANSE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE												
Ontvangsten	-	-	-	-	-	5.700,6	7.438,2	7.874,0	7.855,0	7.861,7	8.689,0	8.138,1
Uitgaven	-	-	-	-	-	3.668,6	6.731,4	9.506,2	8.180,1	8.060,1	8.371,2	8.443,7
Lopend	-	-	-	-	-	3.668,6	5.134,3	6.813,3	6.925,8	7.440,0	7.924,1	7.966,3
Overdrachten	-	-	-	-	-	0,0	1.597,1	2.692,9	1.254,3	620,1	447,1	477,4
Saldo	-	-	-	-	-	2.032,0	706,8	-1.632,2	-325,1	-198,4	317,8	-305,6
TOTAAL (e)												
Ontvangsten	610.553,3	638.485,1	685.404,6	728.090,7	800.699,7	859.298,8	913.745,5	949.445,0	1.010.226,1	1.061.866,8	1.118.395,4	1.136.279,0
Uitgaven	610.798,3	693.065,5	739.636,8	787.153,7	855.714,8	923.094,2	965.152,7	987.073,9	1.017.733,2	1.055.520,9	1.105.277,4	1.123.568,3
Lopend	587.345,6	655.989,7	711.854,1	759.183,6	824.063,0	886.816,4	932.808,2	959.400,9	990.501,5	1.027.289,7	1.072.763,0	1.095.626,1
Overdrachten	23.452,8	37.075,8	27.782,7	27.970,1	31.651,8	36.277,8	32.344,5	27.673,0	27.231,3	28.231,2	32.514,4	25.805,8
Saldo	-245,0	-54.580,3	-54.232,2	-59.063,1	-55.015,1	-63.795,4	-51.407,1	-37.628,9	-7.507,1	6.345,9	13.118,0	12.710,7

(a) Exclusief aflossing en de schuldbeheersverrichtingen op directe schuld.

BRON : 1991-1999 Rekenhof, 2000 Algemene Gegevensbank en/of thesaurietoestand.

(b) Inclusief de verrichtingen op de organieke fondsen en exclusief de verrichtingen op de afzonderlijke sectie.

(c) Exclusief de verrichtingen op de C-fondsen.

(d) 1999 : Ontvangsten exclusief de privatiseringsopbrengsten (Cockerill-Sambre : 12,3 miljard BEF). Uitgaven exclusief de kredieten voor de aflossing van de directe schuld (10,6 miljard BEF) die met deze opbrengsten gefinancierd werd.

(e) Niet-geconsolideerd : inclusief interne transferten

Bijlage II. 13. - DE ORDONNANCERINGEN OP DE BEGROTINGEN VAN DE GEMEENSCHAPPEN EN DE GEWESTEN (a) (b)
 Samenvattend overzicht - jaarcijfers 1989 - 2000 (niet geconsolideerd)

miljoenen EUR

	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
VLAAMSE GEMEENSCHAP												
Ontvangsten	8.057,0	8.582,5	9.452,1	9.871,8	10.805,1	11.432,2	12.206,7	12.621,1	13.718,2	14.417,4	15.326,3	15.611,2
Uitgaven	8.274,2	9.174,8	9.840,6	10.610,7	11.372,2	12.334,1	12.637,2	13.120,9	13.608,9	14.124,2	14.902,6	14.991,2
Lopend	8.113,6	8.733,5	9.485,6	10.205,5	10.998,1	11.787,4	12.251,8	12.764,3	13.253,1	13.757,3	14.383,1	14.686,4
Overdrachten	160,6	441,3	355,0	405,2	374,1	546,7	385,4	356,6	355,8	366,9	519,5	304,9
Saldo	-217,2	-592,3	-388,5	-738,9	-567,1	-901,9	-430,5	-499,7	109,3	293,1	423,6	620,0
FRANSE GEMEENSCHAP (c)												
Ontvangsten	4.177,3	4.298,7	4.314,1	4.673,2	5.172,3	5.328,5	5.478,1	5.462,7	5.624,2	5.708,3	5.793,6	5.842,4
Uitgaven	4.341,2	4.470,1	4.774,2	4.889,5	5.391,9	5.503,2	5.653,7	5.570,3	5.732,9	5.848,5	5.941,9	6.033,9
Lopend	4.267,6	4.345,3	4.644,3	4.796,7	5.286,2	5.407,0	5.585,8	5.508,2	5.681,2	5.777,3	5.877,6	5.962,1
Overdrachten	73,6	124,8	129,8	92,8	105,7	96,2	67,9	62,0	51,7	71,1	64,3	71,7
Saldo	-163,9	-171,5	-460,1	-216,2	-219,6	-174,6	-175,6	-107,6	-108,7	-140,2	-148,3	-191,5
WAALSE GEWEST (d)												
Ontvangsten	2.163,6	2.085,1	2.268,8	2.505,3	2.771,3	3.290,8	3.501,2	3.845,5	4.079,4	4.416,1	4.795,7	4.799,9
Uitgaven	1.888,4	2.526,8	2.691,3	2.801,5	3.064,4	3.594,8	3.993,5	4.040,6	4.156,6	4.399,4	4.760,4	4.824,3
Lopend	1.614,2	2.334,6	2.614,8	2.743,4	2.937,6	3.402,7	3.755,3	3.920,2	3.989,1	4.210,5	4.607,8	4.688,3
Overdrachten	274,2	192,2	76,4	58,2	126,9	192,1	238,2	120,4	167,6	188,8	152,6	136,1
Saldo	275,3	-441,7	-422,5	-296,3	-293,2	-304,0	-492,4	-195,2	-77,2	16,7	35,4	-24,5
BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJK GEWEST												
Ontvangsten	710,5	739,7	825,6	886,1	979,4	992,2	1.152,3	1.267,3	1.284,4	1.443,4	1.442,4	1.539,8
Uitgaven	610,5	901,8	931,8	1.099,2	1.254,9	1.211,3	1.320,3	1.356,5	1.379,4	1.448,9	1.433,5	1.623,2
Lopend	539,1	744,3	806,1	970,3	1.083,2	1.158,6	1.259,1	1.291,5	1.322,0	1.399,4	1.384,1	1.511,0
Overdrachten	71,4	157,5	125,7	128,9	171,7	52,7	61,2	65,0	57,4	49,6	49,5	112,2
Saldo	100,0	-162,1	-106,2	-213,1	-275,6	-219,1	-168,0	-89,2	-95,0	-5,5	8,8	-83,5
DUITSTALIGE GEMEENSCHAP												
Ontvangsten	26,8	82,8	77,8	83,4	86,1	88,5	91,0	91,0	95,8	98,1	101,0	117,6
Uitgaven	27,1	70,4	74,9	90,2	100,2	107,6	107,5	97,6	102,5	98,9	106,8	117,6
Lopend	25,5	67,1	73,7	83,7	96,3	102,3	103,7	94,3	98,3	95,1	102,3	114,6
Overdrachten	1,6	3,3	1,3	6,6	3,9	5,4	3,8	3,2	4,2	3,8	4,5	3,0
Saldo	-0,2	12,4	2,9	-6,8	-14,1	-19,1	-16,5	-6,6	-6,7	-0,9	-5,8	0,0
GEMEENSCHAPPELIJKE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE												
Ontvangsten	0,0	38,9	52,4	29,0	34,7	27,9	37,5	53,4	46,1	44,9	49,9	55,1
Uitgaven	0,0	36,7	22,3	21,9	29,0	41,0	46,4	47,4	45,9	46,0	46,3	53,0
Lopend		36,7	21,8	20,1	26,7	34,7	40,7	35,4	38,6	41,8	41,7	n.b.
Overdrachten		0,1	0,5	1,8	2,2	6,2	5,8	12,0	7,3	4,2	4,6	n.b.
Saldo	0,0	2,2	30,1	7,1	5,8	-13,1	-8,9	6,0	0,3	-1,1	3,6	2,1
FRANSE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE												
Ontvangsten	-	-	-	-	-	141,3	184,4	195,2	194,7	194,9	215,4	201,7
Uitgaven	-	-	-	-	-	90,9	166,9	235,7	202,8	199,8	207,5	209,3
Lopend	-	-	-	-	-	90,9	127,3	168,9	171,7	184,4	196,4	197,5
Overdrachten	-	-	-	-	-	0,0	39,6	66,8	31,1	15,4	11,1	11,8
Saldo						50,4	17,5	-40,5	-8,1	-4,9	7,9	-7,6
TOTAAL (e)												
Ontvangsten	15.135,2	15.827,6	16.990,7	18.048,9	19.848,8	21.301,5	22.651,2	23.536,1	25.042,9	26.323,0	27.724,3	28.167,6
Uitgaven	15.141,3	17.180,6	18.335,1	19.513,0	21.212,6	22.882,9	23.925,5	24.468,9	25.228,9	26.165,7	27.399,1	27.852,5
Lopend	14.559,9	16.261,6	17.646,4	18.819,7	20.428,0	21.983,6	23.123,7	23.782,9	24.553,9	25.465,8	26.593,1	27.159,9
Overdrachten	581,4	919,1	688,7	693,4	784,6	899,3	801,8	686,0	675,0	699,8	806,0	639,7
Saldo	-6,1	-1.353,0	-1.344,4	-1.464,1	-1.363,8	-1.581,4	-1.274,3	-932,8	-186,1	157,3	325,2	315,1

(a) Exclusief aflossing en de schuldbeheersverrichtingen op directe schuld.

(b) Inclusief de verrichtingen op de organieke fondsen en exclusief de verrichtingen op de afzonderlijke sectie.

(c) Exclusief de verrichtingen op de C-fondsen.

(d) 1999 : Ontvangsten exclusief de privatiseringsopbrengsten (Cockerill-Sambre : 12,3 miljard BEF). Uitgaven exclusief de kredieten voor de aflossing van de directe schuld (10,6 miljard BEF) die met deze opbrengsten gefinancierd werd.

(e) Niet-geconsolideerd : inclusief interne transferten

BRON : 1991-1999 Rekenhof, 2000 Algemene Gegevensbank en/of thesaurietoestand.

Bijlage II. 14. - NETTO TE FINANCIEREN SALDO VAN DE GEMEENSCHAPPEN EN DE GEWESTEN OP KASBASIS
Samenvattend overzicht - jaarcijfers 1989 - 2000 (niet geconsolideerd)

miljoenen BEF

	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
VLAAMSE GEMEENSCHAP												
- Ontvangsten	348.259	354.733	389.967	417.827	450.885	486.593	506.460	526.215	574.142	600.296	638.127	649.360
- Uitgaven	308.578	376.160	403.004	445.388	482.781	506.845	529.268	550.383	567.092	584.677	604.082	613.639
- Begrotingssaldo					-31.896	-20.252	-22.808	-24.168	7.050	15.619	34.045	35.721
- Andere verrichtingen (g)											8.231	-823
- N F S	39.681	-21.427	-13.037	-27.561	-31.896	-20.252	-22.808	-24.168	7.050	15.619	42.276	34.898
FRANSE GEMEENSCHAP (f)												
- Ontvangsten	175.204	175.786	186.718	193.747	213.672	217.078	219.307	220.339	225.316	228.224	232.745	235.682
- Uitgaven	169.509	184.565	201.700	202.928	218.297	228.083	227.492	226.342	230.746	238.026	239.174	245.331
- Begrotingssaldo					-4.625	-11.005	-8.184	-6.003	-5.430	-9.802	-6.429	-9.649
- Andere verrichtingen												
- N F S	5.695	-8.779	-14.982	-9.181	-4.625	-11.005	-8.184	-6.003	-5.430	-9.802	-6.429	-9.649
WAALSE GEWEST (h)												
- Ontvangsten	86.669	81.014	103.144	102.614	113.138	135.327	143.204	157.179	170.145	182.586	211.663	208.064
- Uitgaven	68.935	105.490	106.053	117.194	122.822	141.930	163.039	169.960	173.258	181.154	194.665	194.222
- Begrotingssaldo					-9.684	-6.603	-19.835	-12.781	-3.113	1.432	16.998	13.842
- Andere verrichtingen						1.479	3.333	-4.648	-2.532	-8.090	-6.972	-31.356
- N F S	17.734	-24.476	-2.909	-14.580	-9.684	-5.124	-16.502	-17.429	-5.645	-6.658	10.026	-17.514
BRUSSELS HOOFDSTEDEL. GEWEST												
- Ontvangsten (a)	-	57.969	36.629	35.746	39.454	40.032	46.483	51.122	51.814	58.256	58.184	62.114
- Uitgaven	17.868	31.359	41.707	45.656	45.439	52.328	53.328	56.595	52.019	58.414	58.873	65.531
- Begrotingssaldo					-5.985	-12.296	-6.845	-5.473	-206	-158	-688	-3.416
- Andere verrichtingen					53	-395	543	289	-193	998	1.770	-1.029
- N F S	-17.868	26.610	-5.078	-9.910	-5.932	-12.691	-6.303	-5.184	-399	840	1.081	-4.445
DUITSTALIGE GEMEENSCHAP												
- Ontvangsten	963	2.469	4.238	2.882	3.419	3.226	3.553	3.456	3.597	3.955	4.078	4.740
- Uitgaven	1.048	2.638	3.147	3.421	3.646	3.894	4.024	3.880	3.898	4.085	4.268	4.743
- Begrotingssaldo			1.091	-538	-227	-668	-471	-424	-300	-130	-191	-3
- Andere verrichtingen (c)			169	409	163	206	94	128	53	9	-4	21
- N F S	-85	-169	1.260	-129	-65	-461	-377	-296	-247	-122	-195	18
GEMEENSCHAPPELIJKE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE (b)												
- Ontvangsten	-	1.569	2.114	1.171	1.401	1.073	1.678	1.982	1.852	2.095	2.781	2.163
- Uitgaven	-	1.088	829	943	1.151	1.648	1.417	2.131	2.074	1.715	1.767	2.279
- Begrotingssaldo					250	-575	261	-150	-222	380	1.015	-115
- Andere verrichtingen												
- N F S	-	481	1.285	228	250	-575	261	-150	-222	380	1.015	-115
FRANSE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE												
- Ontvangsten	-	-	-	-	-	5.701	7.401	7.870	7.855	7.862	8.689	8.138
- Uitgaven	-	-	-	-	-	3.165	6.419	9.509	8.180	8.060	8.369	8.225
- Begrotingssaldo						2.536	982	-1.639	-325	-198	320	-87
- Andere verrichtingen											4	-87
- N F S	-	-	-	-	-	2.536	982	-1.639	-325	-198	324	-174
TOTAAL												
- Ontvangsten	611.095	673.540	722.810	753.987	821.969	889.030	928.086	968.163	1.034.721	1.083.273	1.156.268	1.170.261
- Uitgaven	565.938	701.300	756.440	815.530	874.136	937.893	984.987	1.018.800	1.037.267	1.076.131	1.111.198	1.133.969
- Begrotingssaldo			-33.630	-61.543	-52.168	-48.863	-56.901	-50.638	-2.546	7.142	45.070	36.292
- Andere verrichtingen			169	409	216	1.290	3.970	-4.231	-2.672	-7.083	3.028	-33.273
- N F S	45.157	-27.760	-33.461	-61.133	-51.952	-47.572	-52.931	-54.869	-5.218	59	48.098	3.019

(a) De middelen 1989 werden bij gebrek aan goedgekeurde middelenbegroting slechts doorgestort begin 1990.

BRON : Schatkistoestand van de Gemeenschappen en Gewesten .

(b) Opgericht vanaf 1989; effectief in werking getreden vanaf 1990.

(c) Enkel het saldo op de verrichtingen van de organieke fondsen. Ontvangsten en uitgaven : exclusief de verrichtingen op de organieke fondsen.

(d) De uitgaven bevatten 484 miljoen BEF reserves die ter beschikking v.h. Brussels Hoofdstedelijk Gewest gesteld worden.

(e) 1999 : Inclusief terugstorting in januari, april en augustus van een schijf van 100 resp. 200 en 500 mio. Bef van de renteloze lening toegestaan aan het Br. H. Gewest.

(f) Exclusief de verrichtingen op de C-fondsen.

(g) Derdegelden (gemeentelijke en provinciale opcentiemen op de onroerende voorheffing).

(h) 1999 : Ontvangsten inclusief de privatiseringsopbrengsten (Cockerill-Sambre : 12,3 miljard BEF). Uitgaven exclusief de kredieten voor de aflossing van de directe schuld (10,6 miljard BEF) die met deze opbrengsten gefinancierd werd.

Bijlage II. 14. - NETTO TE FINANCIEREN SALDO VAN DE GEMEENSCHAPPEN EN DE GEWESTEN OP KASBASIS
Samenvattend overzicht - jaarcijfers 1989 - 2000 (niet geconsolideerd)

miljoenen EUR

	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
VLAAMSE GEMEENSCHAP												
- Ontvangsten	8.633,1	8.793,6	9.667,0	10.357,7	11.177,1	12.062,3	12.554,8	13.044,5	14.232,6	14.880,9	15.818,8	16.097,2
- Uitgaven	7.649,4	9.324,8	9.990,2	11.040,9	11.967,8	12.564,4	13.120,2	13.643,6	14.057,8	14.493,8	14.974,8	15.211,7
- Begrotingssaldo	983,7	-531,2	-323,2	-683,2	-790,7	-502,0	-565,4	-599,1	174,8	387,2	844,0	885,5
- Andere verrichtingen (g)							0,0	0,0	0,0			
- N F S	983,7	-531,2	-323,2	-683,2	-790,7	-502,0	-565,4	-599,1	174,8	387,2	1.048,0	865,1
FRANSE GEMEENSCHAP (f)												
- Ontvangsten	4.343,2	4.357,6	4.628,6	4.802,9	5.296,8	5.381,2	5.436,5	5.462,1	5.585,4	5.657,5	5.769,6	5.842,4
- Uitgaven	4.202,0	4.575,2	5.000,0	5.030,5	5.411,4	5.654,0	5.639,4	5.610,9	5.720,0	5.900,5	5.929,0	6.081,6
- Begrotingssaldo	141,2	-217,6	-371,4	-227,6	-114,7	-272,8	-202,9	-148,8	-134,6	-243,0	-159,4	-239,2
- Andere verrichtingen												
- N F S	141,2	-217,6	-371,4	-227,6	-114,7	-272,8	-202,9	-148,8	-134,6	-243,0	-159,4	-239,2
WAALSE GEWEST (h)												
- Ontvangsten	2.148,5	2.008,3	2.556,9	2.543,7	2.804,6	3.354,7	3.549,9	3.896,4	4.217,8	4.526,2	5.247,0	5.157,8
- Uitgaven	1.708,9	2.615,0	2.629,0	2.905,2	3.044,7	3.518,4	4.041,6	4.213,2	4.295,0	4.490,7	4.825,6	4.814,6
- Begrotingssaldo	439,6	-606,7	-72,1	-361,4	-240,1	-163,7	-491,7	-316,8	-77,2	35,5	421,4	343,1
- Andere verrichtingen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	36,7	82,6	-115,2	-62,8	-200,5	-172,8	-777,3
- N F S	439,6	-606,7	-72,1	-361,4	-240,1	-127,0	-409,1	-432,1	-139,9	-165,1	248,5	-434,2
BRUSSELS HOOFDSTEDEL. GEWEST												
- Ontvangsten (a)	-	1.437,0	908,0	886,1	978,0	992,4	1.152,3	1.267,3	1.284,4	1.444,1	1.442,4	1.539,8
- Uitgaven	442,9	777,4	1.033,9	1.131,8	1.126,4	1.297,2	1.322,0	1.403,0	1.289,5	1.448,1	1.459,4	1.624,5
- Begrotingssaldo	-442,9	659,6	-125,9	-245,7	-148,4	-304,8	-169,7	-135,7	-5,1	-3,9	-17,1	-84,7
- Andere verrichtingen	0,0	0,0	0,0	0,0	1,3	-9,8	13,5	7,2	-4,8	24,7	43,9	-25,5
- N F S	-442,9	659,6	-125,9	-245,7	-147,1	-314,6	-156,2	-128,5	-9,9	20,8	26,8	-110,2
DUITSTALIGE GEMEENSCHAP												
- Ontvangsten	23,9	61,2	105,1	71,4	84,8	80,0	88,1	86,1	95,7	98,0	101,1	117,5
- Uitgaven	26,0	65,4	78,0	84,8	90,4	96,5	99,8	96,5	104,8	101,3	105,8	117,6
- Begrotingssaldo	-2,1	-4,2	27,0	-13,4	-5,6	-16,6	-11,7	-10,4	-9,0	-3,2	-4,7	-0,1
- Andere verrichtingen (c)	0,0	0,0	4,2	10,1	4,0	5,1	2,3	3,0	-0,1	0,2	-0,1	0,5
- N F S	-2,1	-4,2	31,2	-3,2	-1,6	-11,5	-9,3	-7,4	-9,1	-3,0	-4,8	0,5
GEMEENSCHAPPELIJKE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE (b)												
- Ontvangsten	-	38,9	52,4	29,0	34,7	26,6	41,6	49,1	45,9	51,9	68,9	53,6
- Uitgaven	-	27,0	20,6	23,4	28,5	40,9	35,1	52,8	51,4	42,5	43,8	56,5
- Begrotingssaldo	-	11,9	31,9	5,7	6,2	-14,3	6,5	-3,7	-5,5	9,4	25,2	-2,9
- Andere verrichtingen	-											
- N F S	-	11,9	31,9	5,7	6,2	-14,3	6,5	-3,7	-5,5	9,4	25,2	-2,9
FRANSE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE												
- Ontvangsten	-	-	-	-	-	141,3	183,5	195,2	194,7	194,9	215,4	201,7
- Uitgaven	-	-	-	-	-	78,5	166,9	235,6	202,8	199,8	207,5	203,9
- Begrotingssaldo	-	-	-	-	-	62,9	16,6	-40,5	-8,1	-4,9	7,9	-2,1
- Andere verrichtingen	-	-	-	-	-							
- N F S	-	-	-	-	-	62,9	16,6	-40,5	-8,1	-4,9	8,0	-4,3
TOTAAL												
- Ontvangsten	15.148,6	16.696,6	17.918,0	18.690,8	20.376,1	22.038,5	23.006,7	24.000,7	25.656,6	26.853,6	28.663,1	29.010,0
- Uitgaven	14.029,2	17.384,8	18.751,6	20.216,5	21.669,3	23.249,8	24.424,9	25.255,6	25.721,3	26.676,6	27.545,9	28.110,3
- Begrotingssaldo	1.119,4	-688,2	-833,7	-1.525,6	-1.293,2	-1.211,3	-1.418,3	-1.255,0	-64,7	177,0	1.117,3	899,7
- Andere verrichtingen			4,2	10,1	5,4	32,0	98,4	-105,0	-67,7	-175,6	75,1	-824,8
- N F S	1.119,4	-688,2	-829,5	-1.515,5	-1.287,8	-1.179,3	-1.319,9	-1.360,0	-132,4	1,5	1.192,3	74,8

(a) De middelen 1989 werden bij gebrek aan goedgekeurde middelenbegroting slechts doorgestort begin 1990.

Bron: Schatkisttoestand van de Gemeenschappen en de Gewesten, Rekenhof.

(b) Opgericht vanaf 1989; effectief in werking getreden vanaf 1990.

(c) Enkel het saldo op de verrichtingen van de organieke fondsen. Ontvangsten en uitgaven : exclusief de verrichtingen op de organieke fondsen.

(d) De uitgaven bevatten 484 miljoen BEF reserves die ter beschikking v.h. Brussels Hoofdstedelijk Gewest gesteld worden.

(e) 1999 : Inclusief terugstorting in januari, april en augustus van een schijf van 100 resp. 200 en 500 mio. Bef van de renteloze lening toegestaan aan het Br. H. Gewest.

(f) Exclusief de verrichtingen op de C-fondsen.

(g) Derdegelden (gemeentelijke en provinciale opcentiemen op de onroerende voorheffing).

(h) 1999 : Ontvangsten inclusief de privatiseringsopbrengsten (Cockerill-Sambre : 12,3 miljard BEF). Uitgaven exclusief de kredieten voor de aflossing van de directe schuld (10,6 miljard BEF) die met deze opbrengsten gefinancierd werd.

Bijlage II.15. - DE DIRECTE SCHULD VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP 1991 - 2000

miljoenen BEF

einde :	Lange termijn	Halflange termijn	Korte termijn met R C	Beleggingen overschotten	Totaal	waarvan overname	Netto te financieren saldo
1991	23.000			9.965	13.035		-13.035
1992	38.000		2.596		40.596		-27.561
1993	71.500	4.933		3.940	72.493		-31.897
1994	93.500			755	92.745		-20.252
1995	149.679	5.900		3.347	152.232	36.679	-22.808
1996	153.654	13.690	17.016		184.360	44.639	-24.168
1997	147.362	10.165	18.145		175.672	43.001	7.050
1998	133.987	5.073	30.360		169.420	52.368	15.619
1999	131.416		9.746		141.162	66.386	42.276 (a)
2000	110.232			7.720	102.512	62.634	34.898 (a)
1999							(a)
januari	133.985	8.152	36.531		178.668	52.366	-9.250
februari	133.392	6.157	23.585		163.134	52.363	6.281
maart	132.585	0	19.684		152.269	52.357	17.140
april	134.585	0	26.817		161.402	52.357	8.007
mei	128.294	1.200	16.399		145.893	51.266	22.425
juni	126.794	1.200	18.676		146.670	51.266	21.648
juli	124.751	1.200	31.421		157.372	51.261	10.941
augustus	122.091	1.200	20.030		143.321	51.261	24.992
september	118.590	1.200	7.576		127.366	51.261	40.947
oktober	115.078	1.200	2.815		119.093	51.249	49.208
november	116.268	0	2.454		118.722	51.239	49.569
december	131.416	0	9.746		141.162	66.386	42.276
2000							(a)
januari	131.413	0	19.283	0	150.696	66.383	-9.537
februari	130.020	0	7.390	0	137.410	66.381	3.747
maart	126.839	0	430	250	127.019	66.375	14.132
april	126.839	0	4.842	0	131.681	66.375	9.470
mei	125.747	0	430	1.419	124.758	65.284	15.302
juni	119.247	0	6.476	0	125.723	65.283	14.336
juli	118.743	0	9.968	0	128.711	65.279	11.344
augustus	115.876	0	430	2.347	113.959	65.279	26.096
september	115.876	0	430	20.260	96.046	65.279	44.009
oktober	113.864	0	430	22.475	91.819	65.267	48.224
november	113.854	0	430	16.966	97.318	65.257	42.715
december	110.232	0	0	7.720	102.512	62.634	34.898

(a) Met inbegrip van de derdengelden (gemeentelijke en provinciale opcentiemen op de onroerende voorheffing).

Bron : Departement Algemene Zaken, Administratie Budgettering, Accounting en Financieel Management, Afdeling Financieel Management - Nieuwsbrief Kasbeheer.

Bijlage II.15. - DE DIRECTE SCHULD VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP 1991 - 2000

miljoenen EUR

einde :	Lange termijn	Halflange termijn	Korte termijn met R C	Beleggingen overschotten	Totaal	waarvan overname	Netto te financieren saldo
1991	570,2			247,0	323,1		-323,1
1992	942,0		64,4		1.006,3		-683,2
1993	1.772,4	122,3		97,7	1.797,1		-790,7
1994	2.317,8			18,7	2.299,1		-502,0
1995	3.710,4	146,3		83,0	3.773,7	909,2	-565,4
1996	3.809,0	339,4	421,8		4.570,2	1.106,6	-599,1
1997	3.653,0	252,0	449,8		4.354,8	1.066,0	174,8
1998	3.321,5	125,8	752,6		4.199,8	1.298,2	387,2
1999	3.257,7		241,6		3.499,3	1.645,7	1.048,0 (a)
2000	2.732,6			191,4	2.541,2	1.552,7	865,1 (a)
1999							(a)
januari	3.321,4	202,1	905,6	0,0	4.429,1	1.298,1	-229,3
februari	3.306,7	152,6	584,7	0,0	4.044,0	1.298,0	155,7
maart	3.286,7	0,0	488,0	0,0	3.774,6	1.297,9	424,9
april	3.336,3	0,0	664,8	0,0	4.001,1	1.297,9	198,5
mei	3.180,3	29,7	406,5	0,0	3.616,6	1.270,9	555,9
juni	3.143,1	29,7	463,0	0,0	3.635,9	1.270,9	536,6
juli	3.092,5	29,7	778,9	0,0	3.901,1	1.270,7	271,2
augustus	3.026,6	29,7	496,5	0,0	3.552,8	1.270,7	619,5
september	2.939,8	29,7	187,8	0,0	3.157,3	1.270,7	1.015,0
oktober	2.852,7	29,7	69,8	0,0	2.952,2	1.270,4	1.219,8
november	2.882,2	0,0	60,8	0,0	2.943,0	1.270,2	1.228,8
december	3.257,7	0,0	241,6	0,0	3.499,3	1.645,7	1.048,0
2000							(a)
januari	3.257,6	0,0	478,0	0,0	3.735,7	1.645,6	-236,4
februari	3.223,1	0,0	183,2	0,0	3.406,3	1.645,5	92,9
maart	3.144,3	0,0	10,7	6,2	3.148,7	1.645,4	350,3
april	3.144,3	0,0	120,0	0,0	3.264,3	1.645,4	234,8
mei	3.117,2	0,0	10,7	35,2	3.092,7	1.618,3	379,3
juni	2.956,1	0,0	160,5	0,0	3.116,6	1.618,3	355,4
juli	2.943,6	0,0	247,1	0,0	3.190,7	1.618,2	281,2
augustus	2.872,5	0,0	10,7	58,2	2.825,0	1.618,2	646,9
september	2.872,5	0,0	10,7	502,2	2.380,9	1.618,2	1.091,0
oktober	2.822,6	0,0	10,7	557,1	2.276,1	1.617,9	1.195,4
november	2.822,4	0,0	10,7	420,6	2.412,5	1.617,7	1.058,9
december	2.732,6	0,0	0,0	191,4	2.541,2	1.552,7	865,1

(a) Met inbegrip van de derdengelden (gemeentelijke en provinciale opcentiemen op de onroerende voorheffing).

Bron : Departement Algemene Zaken, Administratie Budgettering, Accounting en Financieel Management, Afdeling Financieel Management - Nieuwsbrief Kasbeheer.

Bijlage II. 16. - DE INDIRECTE SCHULD VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP 1990 - 2000

miljoenen BEF

Toestand per 31-12 :	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
I. GECONSOLIDEERD	227.994,9	243.010,1	258.975,3	263.220,3	264.574,5	204.731,6	186.086,2	178.067,8	157.227,8	151.406,3	146.590,4
Ondergeschikte Besturen	36.035,9	35.598,0	35.343,8	33.935,1	32.122,0	30.901,4	28.379,5	26.585,5	22.402,9	20.955,9	19.046,7
Gesubsidieerde werken - wegen	22.747,5	22.863,6	23.208,9	22.443,5	21.433,4	20.817,8	19.540,0	18.310,0	14.889,9	13.853,4	12.527,2
Slachthuizen	98,8	93,3	87,5	81,5	71,2	68,6	57,6	50,3	32,9	28,0	22,0
Waterwerken	10.616,2	10.243,6	9.850,2	9.438,1	8.911,7	8.576,4	7.976,2	7.473,8	6.825,2	6.461,2	5.946,1
Bejaardenflats	996,9	962,2	925,3	886,2	832,0	801,3	741,4	691,8	605,1	567,5	511,1
Kinderkribben	86,9	83,3	79,5	75,5	70,1	67,0	61,1	56,3	49,7	45,8	40,3
Toerisme		3,6	3,6	3,6	3,5	3,5	3,3	3,2	0,0	0,0	0,0
Saneringslening	1.489,6	1.348,4	1.188,8	1.006,7	800,1	566,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ziekenhuissector (VFBZ)	9.030,8	9.739,6	10.287,1	10.193,8	9.916,9	9.857,1	9.254,3	8.775,1	6.495,2	6.070,6	5.536,0
V.F.B.Z. Bejaardenzorg (L)	5.474,9	5.866,3	4.242,7	4.279,5	4.238,7	4.211,0	3.974,4	3.763,7	3.060,5	2.879,9	2.647,8
V.F.B.Z. Volksgezondheid	3.555,8	3.873,3	6.044,4	5.914,3	5.678,2	5.646,1	5.280,0	5.011,4	3.434,8	3.190,7	2.888,3
School- en Universiteitsgebouwen	15.107,3	19.490,4	24.517,1	24.034,7	23.949,5	10.462,2	9.601,7	9.285,4	(b)	(b)	(b)
Univ. : Academische sector	11.133,9	11.404,9	11.166,6	10.765,5	10.770,0	10.462,2	9.601,7	9.285,4	(b)	(b)	(b)
ARDIFIN	3.973,4	8.085,5	13.350,6	13.269,2	13.179,5	(b)	(b)	(b)	(b)	(b)	(b)
Waterbeleid en Milieubeleid	4.919,4	5.829,4	6.658,3	6.930,8	6.218,8	5.065,3	2.822,7	2.467,3	1.484,2	1.284,8	1.109,2
Watervoorziening (VMW)	3.428,7	3.587,7	3.688,2	3.993,5	3.457,5	3.022,4	895,5	702,8	395,9	300,5	225,7
Leefmilieu- industrie	1.072,5	844,2	711,0	582,1	464,1	368,9	278,5	199,4	134,1	89,4	58,7
VMM (WZK-VMZ)	418,3	1.397,5	2.259,1	2.355,2	2.297,2	1.674,0	1.440,3	1.379,6	802,2	756,8	709,1
Overgenomen leningen							208,4	185,5	152,0	138,0	115,7
Huisvesting	36.199,1	37.190,5	37.959,1	40.689,7	42.006,0	15.784,4	11.935,9	8.800,2	6.387,5	5.193,0	3.975,0
Bouw- en aankooppremies	13.644,0	12.698,6	10.540,4	8.421,8	6.367,9	(b)	(b)	(b)	(b)	(b)	(b)
Saneringspremies	4.906,2	4.653,2	3.969,4	3.277,6	2.570,0	(b)	(b)	(b)	(b)	(b)	(b)
Herfinanciering - bouw en aankooppremies	3.994,6	5.235,9	9.136,1	12.136,0	14.751,2	(b)	(b)	(b)	(b)	(b)	(b)
Ex NMH/ Ex NLM	13.654,3	7.193,2	6.047,6	4.748,5	7.107,0	5.233,4	3.467,1	2.062,7	381,3	68,0	0,0
VHM		7.409,5	8.265,6	12.105,7	11.210,0	10.551,0	8.468,8	6.737,5	6.006,3	5.125,0	3.975,0
Diverse sectoren	2.768,5	3.672,0	3.352,1	2.968,7	3.569,8	3.232,2	2.830,7	2.479,5	2.162,8	1.884,8	1.632,2
Middenstandopleiding		726,1	742,7	838,7	967,9	938,9	847,8	777,0	806,2	805,1	730,5
Philharmonie	31,1	29,4	27,6	25,8	21,9	19,8	17,6	15,4	13,1	10,7	8,2
O.V.V.Sociaal Passief	1.210,9	1.468,4	1.303,2	1.138,1	911,4	746,3	581,2	416,0	250,9	115,1	0,0
Ballet van Vlaanderen					170,4	165,1	159,3	153,0	151,0	142,0	132,4
MUHKA					202,8	197,0	190,6	183,7	179,0	168,2	156,9
V.L.O.S.					464,2	453,1	440,9	427,5	403,4	381,4	358,3
BRTN	1.325,5	1.246,8	1.081,1	772,9	642,1	527,2	412,6	330,6	187,3	94,8	83,0
De Lijn	200,9	201,3	197,3	193,2	189,0	184,8	180,6	176,3	172,0	167,5	162,9
Amortisatiefonds (ALESH) (c)	97.344,9	102.013,9	105.915,9	102.462,9	98.909,8	96.038,6	94.562,5	91.959,6	88.398,1	78.708,8	73.982,9
Gewest											
Huisvestingsmaatschappijen											
FNSV - Gimvindus	26.545,0	26.545,0	30.941,8	32.769,3	32.769,3	11.432,7	(b)	(b)	(b)	(b)	(b)
AQUAFIN (a)	44,0	2.931,4	4.000,1	9.235,2	15.112,3	21.957,6	26.698,9	27.715,1	29.897,0	37.308,4	41.308,4
2. KORTE TERMIJN	447,7	772,2	2.662,6	3.494,0	3.210,0	2.422,0	718,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Investeringsfonds (a)	447,7	772,2	2.662,6	3.494,0	3.210,0	2.422,0	718,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3. ALGEMEEN TOTAAL (1 + 2)	228.442,6	243.782,3	261.637,9	266.714,3	267.784,5	207.153,6	186.804,2	178.067,8	157.227,8	151.406,3	146.590,4

(a) Raming van de Afdeling, niet opgenomen in schuldstatistiek van de Vlaamse Gemeenschap.

Bron : Schuldstatistiek, Vlaamse Gemeenschap.

(b) Overgenomen in de directe schuld.

(c) Ingevolge het eind 1994 afgesloten akkoord tussen de Vlaamse Gemeenschap en de Federale Overheid werd 1,99 miljard BEF overgenomen door de Federale Overheid.

Bijlage II. 16. - DE INDIRECTE SCHULD VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP 1990 - 2000

miljoenen EUR

Toestand per 31-12 :	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
1. GECONSOLIDEERD	5.651,8	6.024,1	6.419,8	6.525,1	6.558,6	5.075,2	4.613,0	4.414,2	3.897,6	3.753,3	3.633,9
Ondergeschikte Besturen	893,3	882,5	876,2	841,2	796,3	766,0	703,5	659,0	555,4	519,5	472,2
Gesubsidieerde werken - wegen	563,9	566,8	575,3	556,4	531,3	516,1	484,4	453,9	369,1	343,4	310,5
Slachthuizen	2,5	2,3	2,2	2,0	1,8	1,7	1,4	1,2	0,8	0,7	0,5
Waterwerken	263,2	253,9	244,2	234,0	220,9	212,6	197,7	185,3	169,2	160,2	147,4
Bejaardenflats	24,7	23,9	22,9	22,0	20,6	19,9	18,4	17,1	15,0	14,1	12,7
Kinderkribben	2,2	2,1	2,0	1,9	1,7	1,7	1,5	1,4	1,2	1,1	1,0
Toerisme	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0
Saneringslening	36,9	33,4	29,5	25,0	19,8	14,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ziekenhuissector (VFBZ)	223,9	241,4	255,0	252,7	245,8	244,4	229,4	217,5	161,0	150,5	137,2
V.F.B.Z. Bejaardenzorg (L)	135,7	145,4	105,2	106,1	105,1	104,4	98,5	93,3	75,9	71,4	65,6
V.F.B.Z. Volksgezondheid	88,1	96,0	149,8	146,6	140,8	140,0	130,9	124,2	85,1	79,1	71,6
School- en Universiteitsgebouwen	374,5	483,2	607,8	595,8	593,7	259,4	238,0	230,2	0,0	0,0	0,0
Univ. : Academische sector	276,0	282,7	276,8	266,9	267,0	259,4	238,0	230,2	0,0	0,0	0,0
ARDIFIN	98,5	200,4	331,0	328,9	326,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Waterbeleid en Milieubeleid	121,9	144,5	165,1	171,8	154,2	125,6	70,0	61,2	36,8	31,8	27,5
Watervoorziening (VMW)	85,0	88,9	91,4	99,0	85,7	74,9	22,2	17,4	9,8	7,5	5,6
Leefmilieu- industrie	26,6	20,9	17,6	14,4	11,5	9,1	6,9	4,9	3,3	2,2	1,5
VMM (WZK-VMZ)	10,4	34,6	56,0	58,4	56,9	41,5	35,7	34,2	19,9	18,8	17,6
Overgenomen leningen							5,2	4,6	3,8	3,4	2,9
Huisvesting	897,4	921,9	941,0	1.008,7	1.041,3	391,3	295,9	218,2	158,3	128,7	98,5
Bouw- en aankooppremies	338,2	314,8	261,3	208,8	157,9	(b)	(b)	(b)	(b)	(b)	(b)
Saneringspremies	121,6	115,4	98,4	81,3	63,7	(b)	(b)	(b)	(b)	(b)	(b)
Herfinanciering - bouw en aankooppremies	99,0	129,8	226,5	300,8	365,7	(b)	(b)	(b)	(b)	(b)	(b)
Ex NMH/ Ex NLM	338,5	178,3	149,9	117,7	176,2	129,7	85,9	51,1	9,5	1,7	0,0
VHM	0,0	183,7	204,9	300,1	277,9	261,6	209,9	167,0	148,9	127,0	98,5
Diverse sectoren	68,6	91,0	83,1	73,6	88,5	80,1	70,2	61,5	53,6	46,7	40,5
Middenstandopleiding		18,0	18,4	20,8	24,0	23,3	21,0	19,3	20,0	20,0	18,1
Philharmonie	0,8	0,7	0,7	0,6	0,5	0,5	0,4	0,4	0,3	0,3	0,2
O.V.V.Sociaal Passief	30,0	36,4	32,3	28,2	22,6	18,5	14,4	10,3	6,2	2,9	0,0
Ballet van Vlaanderen					4,2	4,1	3,9	3,8	3,7	3,5	3,3
MUHKA					5,0	4,9	4,7	4,6	4,4	4,2	3,9
V.L.O.S.					11,5	11,2	10,9	10,6	10,0	9,5	8,9
BRTN	32,9	30,9	26,8	19,2	15,9	13,1	10,2	8,2	4,6	2,3	2,1
De Lijn	5,0	5,0	4,9	4,8	4,7	4,6	4,5	4,4	4,3	4,2	4,0
Amortisatiefonds (ALESH) (c)	2.413,1	2.528,9	2.625,6	2.540,0	2.451,9	2.380,7	2.344,1	2.279,6	2.191,3	1.951,1	1.834,0
Gewest											
Huisvestingsmaatschappijen											
FNSV - Gimvindus	658,0	658,0	767,0	812,3	812,3	283,4	(b)	(b)	(b)	(b)	(b)
AQUAFIN (a)	1,1	72,7	99,2	228,9	374,6	544,3	661,8	687,0	741,1	924,9	1.024,0
2. KORTE TERMIJN	11,1	19,1	66,0	86,6	79,6	60,0	17,8	0,0	0,0	0,0	0,0
Investeringsfonds (a)	11,1	19,1	66,0	86,6	79,6	60,0	17,8	0,0	0,0	0,0	0,0
3. ALGEMEEN TOTAAL (1 + 2)	5.662,9	6.043,2	6.485,8	6.611,7	6.638,2	5.135,2	4.630,8	4.414,2	3.897,6	3.753,3	3.633,9

(a) Raming van de Afdeling , niet opgenomen in schuldstatistiek van de Vlaamse Gemeenschap.

Bron : Schuldstatistiek, Vlaamse Gemeenschap.

(b) Overgenomen in de directe schuld.

(c) Ingevolge het eind 1994 afgesloten akkoord tussen de Vlaamse Gemeenschap en de Federale Overheid werd 1,99 miljard BEF overgenomen door de Federale Overheid.

Bijlage II. 17. - DE DIRECTE SCHULD VAN DE FRANSE GEMEENSCHAP 1991 - 2000

einde jaar	Lange termijn	Halflange termijn	Korte termijn met R C	Beleggingen-overschotten	Totaal	miljoenen BEF	
						waarvan overname	Netto te financieren saldo
1991	8.800		6.182		14.982		-14.982
1992	22.556		1.607		24.163		-9.181
1993	30.051		-1.263		28.788		-4.625
1994	34.947		4.846		39.793		-11.005
1995	41.570		6.407		47.977		-8.184
1996	41.414		12.566		53.980		-6.003
1997	46.111		13.298		59.410		-5.430
1998	52.433		16.779		69.212		-9.802
1999	45.984		29.657		75.641		-6.429
2000	54.649		30.641		85.290		-9.649
1999							
januari	55.798		27.466		83.264		-14.052
februari	55.572		33.483		89.055		-19.843
maart	56.581		39.710		96.291		-27.079
april	56.906		40.643		97.549		-28.337
mei	56.522		40.606		97.128		-27.916
juni	56.522		41.697		98.219		-29.007
juli	56.522		39.132		95.654		-26.442
augustus	56.522		38.212		94.734		-25.522
september	56.522		41.065		97.587		-28.375
oktober	56.386		40.953		97.339		-28.127
november	56.044		38.030		94.073		-24.862
december	45.984		29.657		75.641		-6.429
2000							
januari	45.821		43.338		89.159		-13.518
februari	50.186		46.023		96.210		-20.569
maart	50.186		47.367		97.554		-21.913
april	54.705		44.874		99.579		-23.938
mei	53.310		42.215		95.525		-19.885
juni	53.310		42.877		96.187		-20.546
juli	53.310		46.570		99.880		-24.239
augustus	53.310		50.164		103.475		-27.834
september	53.310		45.718		99.029		-23.388
oktober	51.668		46.382		98.050		-22.409
november	52.273		42.647		94.920		-19.279
december	54.649		30.641		85.290		-9.649

Bron: Schatkisttoestand

Bijlage II. 17. - DE DIRECTE SCHULD VAN DE FRANSE GEMEENSCHAP 1991 - 2000

einde jaar	Lange termijn	Halflange termijn	Korte termijn met R C	Beleggingen- overschotten	miljoenen EUR	
					Totaal waarvan overname	Netto te financieren saldo
1991	218,1		153,2		371,4	-371,4
1992	559,1		39,8		599,0	-227,6
1993	744,9		-31,3		713,6	-114,7
1994	866,3		120,1		986,4	-272,8
1995	1.030,5		158,8		1.189,3	-202,9
1996	1.026,6		311,5		1.338,1	-148,8
1997	1.143,1		329,7		1.472,7	-134,6
1998	1.299,8		415,9		1.715,7	-243,0
1999	1.139,9		735,2		1.875,1	-159,4
2000	1.354,7		759,6		2.114,3	-239,2
1999						
januari	1.383,2		680,9		2.064,1	-348,3
februari	1.377,6		830,0		2.207,6	-491,9
maart	1.402,6		984,4		2.387,0	-671,3
april	1.410,7		1.007,5		2.418,2	-702,5
mei	1.401,1		1.006,6		2.407,7	-692,0
juni	1.401,1		1.033,6		2.434,8	-719,1
juli	1.401,1		970,1		2.371,2	-655,5
augustus	1.401,1		947,3		2.348,4	-632,7
september	1.401,1		1.018,0		2.419,1	-703,4
oktober	1.397,8		1.015,2		2.413,0	-697,3
november	1.389,3		942,7		2.332,0	-616,3
december	1.139,9		735,2		1.875,1	-159,4
2000						
januari	1.135,9		1.074,3		2.210,2	-335,1
februari	1.244,1		1.140,9		2.385,0	-509,9
maart	1.244,1		1.174,2		2.418,3	-543,2
april	1.356,1		1.112,4		2.468,5	-593,4
mei	1.321,5		1.046,5		2.368,0	-492,9
juni	1.321,5		1.062,9		2.384,4	-509,3
juli	1.321,5		1.154,4		2.476,0	-600,9
augustus	1.321,5		1.243,5		2.565,1	-690,0
september	1.321,5		1.133,3		2.454,9	-579,8
oktober	1.280,8		1.149,8		2.430,6	-555,5
november	1.295,8		1.057,2		2.353,0	-477,9
december	1.354,7		759,6		2.114,3	-239,2

Bron: Schatkisttoestand

Bijlage II. 18. - DE INDIRECTE SCHULD VAN DE FRANSE GEMEENSCHAP 1990-2000

miljoenen BEF

Toestand per 31 - 12 :	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
1. Universiteiten	15.897,2	21.975,8	22.160,4	21.715,3	21.396,9	20.820,9	20.550,1	20.406,7	20.753,2	20.579,2	20.398,0
- Vrije universiteiten : investeringen academische sector					14.390,9	13.877,9	13.676,1		14.037,5	13.954,2	
- ASLK					13.322,0	12.819,8	12.646,5		13.033,7	12.995,9	
- G & B					866,3	866,3	848,7		804,1	775,0	
- ex-plaine des manoeuvres d'Etterbeek					202,6	191,8	180,9		199,7	183,3	
- NMKN: investeringen academische sector					7.006,0	6.943,0	6.874,0		6.715,7	6.625,1	
- Universiteiten van de FG					3.446,4	3.415,4	3.381,5		3.303,6	3.259,0	
- Vrije universiteiten					3.559,6	3.527,6	3.492,5		3.412,1	3.366,1	
2. Schuld paracommunautaire instellingen			1.772,2	3.479,7	2.470,3	2.351,1	2.228,8	2.103,0	1.973,6	1.840,1	1.702,4
- CGRI 1992		-	-	(a)	69,6	62,8	55,8	127,6	41,1	33,4	25,5
1993		-	-	-	79,0	79,0	79,0		79,0	79,0	79,0
- ONE 1992		-	-	-	499,7	450,5	400,0	827,0	294,8	239,7	182,8
1993		-	-	-	478,8	478,8	478,8		478,8	478,8	478,8
- RTBF 1992		-	-	-	626,3	564,6	501,3	1.122,6	369,2	300,1	228,9
1993		-	-	-	686,5	686,5	686,5		686,5	686,5	686,5
- SIDA 1992		-	-	-	14,9	13,4	11,9	25,9	8,8	7,1	5,4
1993		-	-	-	15,5	15,5	15,5		15,5	15,5	15,5
3. Kredietlijnen(G & B)		42,4	47,0	92,3	555,2	593,6	823,8	1.114,2	1.208,8	1.338,1	1.406,4
- cultuur		-	-	11,0	456,9	482,1	704,1	929,7	1.019,5	1.160,0	1.239,2
- sporthal (Jambes)		42,4	47,0	81,3	98,3	111,5	119,7	184,5	189,3	178,1	167,2
4. Sociale sector	7.922,0	6.728,0	7.089,0	8.004,5							
- Huisvesting derde leeftijd/kinderdagverblijven		543,0	551,0	-	-	-	-	-	-	-	-
- Bouw ziekenhuizen		6.185,0	6.538,0	-	-	-	-	-	-	-	-
5. Andere		17,0	267,0	140,3							
- Sportinfrastructuur			251,0	140,3							
- Tourisme		17,0	16,0	(b)							
6. TOTAAL	23.819,2	28.763,2	31.335,6	33.432,1	24.422,4	23.765,6	23.602,7	23.623,9	23.935,6	23.757,4	23.506,8
P.M.											
Overbruggingsleningen (c)				11.950,0	22.044,5	30.042,5	35.145,3	37.774,1	39.600,5	39.519,5	39.519,5
ten laste van - Franse Gemeenschap / Waals Gewest				9.000,0	17.654,5	24.065,5	28.297,3	30.527,1	32.084,5	32.084,5	32.084,5
- Franse Gemeenschapscommissie				2.950,0	4.390,0	5.977,0	6.848,0	7.247,0	7.516,0	7.435,0	7.435,0

(a) Waarvan 893,1 miljoen werden overgedragen aan Waals Gewest.

Bron: Schatkisttoestand

- Dienst voor Toerisme: 64,4 miljoen BEF
- Fonds voor gehandicapten : 828,7 miljoen BEF

(b) Inbegrepen in de schuld van de sociale sector.

(c) Op 1/1/94 overgedragen aan Waals Gewest

(d) Het hierna vermeld bedrag bevat de gehele schuld

(e) Globaal overzicht van het uitstaand bedrag

Bijlage II. 18. - DE INDIRECTE SCHULD VAN DE FRANSE GEMEENSCHAP 1990-2000

Toestand per 31 - 12 :		1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
miljoenen EUR												
1. Universiteiten		394,1	544,8	549,3	538,3	530,4	516,1	509,4	505,9	514,5	510,1	505,7
- Vrije universiteiten : investeringen academische sector						356,7	344,0	339,0		348,0	345,9	
- ASLK						330,2	317,8	313,5		323,1	322,2	
- G & B						21,5	21,5	21,0		19,9	19,2	
- ex-plaine des manoeuvres d'Etterbeek						5,0	4,8	4,5		5,0	4,5	
- NMKN: investeringen academische sector						173,7	172,1	170,4		166,5	164,2	
- Universiteiten van de FG						85,4	84,7	83,8		81,9	80,8	
- Vrije universiteiten						88,2	87,4	86,6		84,6	83,4	
2. Schuld paracommunautaire instellingen				43,9	86,3	61,2	58,3	55,3	52,1	48,9	45,6	42,2
- CGRI 1992			-	-	(a)	1,7	1,6	1,4	3,2	1,0	0,8	0,6
1993			-	-	-	2,0	2,0	2,0		2,0	2,0	2,0
- ONE 1992			-	-	-	12,4	11,2	9,9	20,5	7,3	5,9	4,5
1993			-	-	-	11,9	11,9	11,9		11,9	11,9	11,9
- RTBF 1992			-	-	-	15,5	14,0	12,4	27,8	9,2	7,4	5,7
1993			-	-	-	17,0	17,0	17,0		17,0	17,0	17,0
- SIDA 1992			-	-	-	0,4	0,3	0,3	0,6	0,2	0,2	0,1
1993			-	-	-	0,4	0,4	0,4		0,4	0,4	0,4
3. Kredietlijnen(G & B)			1,1	1,2	2,3	13,8	14,7	20,4	27,6	30,0	33,2	34,9
- cultuur			-	0,0	0,3	11,3	12,0	17,5	23,0	25,3	28,8	30,7
- sporthal (Jambes)			1,1	1,2	2,0	2,4	2,8	3,0	4,6	4,7	4,4	4,1
- bouw			-	-	-	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
4. Sociale sector		196,4	166,8	175,7	198,4	-	-	-	-	-	-	-
- Huisvesting derde leeftijd/kinderdagverblijven			13,5	13,7	-	-	-	-	-	-	-	-
- Bouw ziekenhuizen			153,3	162,1	-	-	-	-	-	-	-	-
5. Andere			0,4	6,6	3,5	-	-	-	-	-	-	-
- Sportinfrastructuur			0,0	6,2	3,5	-	-	-	-	-	-	-
- Tourisme			0,4	0,4	(b)	-	-	-	-	-	-	-
6. TOTAAL		590,5	713,0	776,8	828,8	605,4	589,1	585,1	585,6	593,3	588,9	582,7
P.M.												
Overbruggingsleningen (c)					296,2	546,5	744,7	871,2	936,4	981,7	979,7	979,7
ten laste van - Franse Gemeenschap / Waals Gewest					223,1	437,6	596,6	701,5	756,7	795,4	795,4	795,4
- Franse Gemeenschapscommissie					73,1	108,8	148,2	169,8	179,6	186,3	184,3	184,3

(a) Waarvan 893,1 miljoen werden overgedragen aan Waals Gewest.

Bron: Schatkiesttoestand

- Dienst voor Toerisme: 64,4 miljoen BEF
- Fonds voor gehandicapten : 828,7 miljoen BEF

(b) Inbegrepen in de schuld van de sociale sector.

(c) Op 1/1/94 overgedragen aan Waals Gewest

(d) Het hierna vermeld bedrag bevat de gehele schuld.

(e) Globaal overzicht van het uitstaand bedrag

Bijlage II. 19. - DE DIRECTE SCHULD VAN HET WAALS GEWEST 1991 - 2000

miljoenen BEF						
einde jaar	Lange termijn	Halflange termijn	Korte termijn met R C	Beleggingen-overschotten	Totaal waarvan overname	Netto te financieren saldo
1991	-		2.909	-	2.909	-2.909
1992	17.000		940	451	17.489	-14.580
1993	33.000			5.828	27.172	-9.683
1994	49.000			16.662	32.338	-5.166
1995	65.522			16.687	48.835	-16.497
1996	54.004		27.717	15.467	66.254	-17.419
1997	80.884		14.989	24.041	71.832	-5.578
1998	86.726		20.084	28.327	78.483	-6.651
1999	75.101		29.930	36.575	68.457	10.027
2000	85.385		576	0	85.961	-17.504 (a)
1999						
januari	85.226		12.763	13.407	84.582	-6.099
februari	88.516		7.911	10.823	85.604	-7.120
maart	88.516		7.314	14.348	81.483	-2.999
april	82.531		2.663	8.453	76.742	1.742
mei	82.531		3.361	11.451	74.441	4.042
juni	81.031		8.949	11.952	78.029	454
juli	79.031		27.736	11.267	95.501	-17.017
augustus	79.031		13.030	2.979	89.083	-10.599
september	78.531		-5.065	2.979	70.488	7.996
oktober	78.031		12.551	23.949	66.633	11.850
november	78.031		6.868	24.990	59.910	18.573
december	75.101		29.930	36.575	68.457	10.027
2000						
januari	75.101		13.347	13.985	74.464	-6.007
februari	75.101		12.414	8.519	78.996	-10.539
maart	75.101		6.172	5.996	75.277	-6.820
april	75.101		3.188	2.089	76.201	-7.744
mei	75.101		9.078	3.022	81.158	-12.701
juni	75.101		5.252	-3	80.356	-11.899
juli	72.101		26.524	-3	98.628	-30.171
augustus	72.102		22.018	-3	94.123	-25.666
september	78.152		12.477	-3	90.632	-22.175
oktober	83.152		14.935	13.264	84.823	-16.366
november	83.152		16.369	14.977	84.544	-16.087
december	85.385		576	0	85.961	-17.504 (a)

Bron : Schatkisttoestand.

(a) Er treedt een verschil op van 10 miljoen BEF in vergelijking met de tabel opgenomen in bijlage II.14 (Netto te financieren saldo) ingevolge een registratie fout door het Waalse Gewest.

Bijlage II. 19. - DE DIRECTE SCHULD VAN HET WAALS GEWEST 1991 - 2000

miljoenen EUR						
einde jaar	Lange termijn	Halflange termijn	Korte termijn met R C	Beleggingen-overschotten	Totaal waarvan overname	Netto te financieren saldo
1991	-		72,1	-	72,1	-2.909,0
1992	421,4		23,3	11,2	433,5	-361,4
1993	818,0			144,5	673,6	-240,0
1994	1.214,7			413,0	801,6	-128,1
1995	1.624,2			413,7	1.210,6	-408,9
1996	1.338,7		687,1	383,4	1.642,4	-431,8
1997	2.005,1		371,6	596,0	1.780,7	-138,3
1998	2.149,9		497,9	702,2	1.945,6	-164,9
1999	1.861,7		742,0	906,7	1.697,0	248,6
2000	2.116,6		14,3	0,0	2.130,9	-433,9 (a)
1999						
januari	2.112,7		316,4	332,4	2.096,7	-151,2
februari	2.194,3		196,1	268,3	2.122,1	-176,5
maart	2.194,3		181,3	355,7	2.019,9	-74,4
april	2.045,9		66,0	209,5	1.902,4	43,2
mei	2.045,9		83,3	283,9	1.845,3	100,2
juni	2.008,7		221,8	296,3	1.934,3	11,3
juli	1.959,1		687,6	279,3	2.367,4	-421,8
augustus	1.959,1		323,0	73,8	2.208,3	-262,7
september	1.946,7		-125,6	73,8	1.747,3	198,2
oktober	1.934,3		311,1	593,7	1.651,8	293,8
november	1.934,3		170,3	619,5	1.485,1	460,4
december	1.861,7		742,0	906,7	1.697,0	248,6
2000						
januari	1.861,7		330,9	346,7	1.845,9	-148,9
februari	1.861,7		307,7	211,2	1.958,3	-261,3
maart	1.861,7		153,0	148,6	1.866,1	-169,1
april	1.861,7		79,0	51,8	1.889,0	-192,0
mei	1.861,7		225,0	74,9	2.011,9	-314,9
juni	1.861,7		130,2	-0,1	1.992,0	-295,0
juli	1.787,3		657,5	-0,1	2.444,9	-747,9
augustus	1.787,4		545,8	-0,1	2.333,3	-636,3
september	1.937,3		309,3	-0,1	2.246,7	-549,7
oktober	2.061,3		370,2	328,8	2.102,7	-405,7
november	2.061,3		405,8	371,3	2.095,8	-398,8
december	2.116,6		14,3	0,0	2.130,9	-433,9 (a)

Bron : Schatkisttoestand.

(a) Er treedt een verschil op van 10 miljoen BEF in vergelijking met de tabel opgenomen in bijlage II.14 (Netto te financieren saldo) ingevolge een registratie fout door het Waalse Gewest.

Bijlage II. 20. - DE INDIRECTE SCHULD VAN HET WAALS GEWEST 1990 - 2000

miljoenen BEF

Toestand per 31/12 :	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Nationale Sectoren (S.W.S.)	16.274,5	15.962,0	15.610,0	15.214,0	14.767,0	14.264,0	13.696,5	13.057,5	12.337,1	11.525,7	10.611,7
Lokale besturen	23.410,0	23.490,0	23.895,5	24.906,6	25.118,0	23.679,7	22.204,6	20.642,0	18.681,6	17.025,5	15.328,3
Gesubsidieerde werken, water, slachthuizen (K.B. 1959)	21.190,0	21.460,0	22.075,5	22.296,6	22.720,0	21.578,5	20.347,2	19.008,8	17.561,5	16.027,3	14.461,0
Intercommunales	-	-	-	1.000,0	1.000,0	1.000,0	1.000,0	960,3	885,0	783,8	675,4
Leningen Charleroi-Luik (2,75 mia.)	2.220,0	2.030,0	1.820,0	1.610,0	1.398,0	1.101,2	857,4	672,9	235,1	214,4	191,9
Sociaal huisvesting (excl. ALESH)	4.026,8	4.265,9	4.560,7	3.945,8	3.757,2	3.372,8	2.975,8	2.604,9	2.139,9	1.764,6	1.428,7
Prefinancieringspremies	2.320,0	2.620,0	2.979,0	2.432,0	2.315,2	2.006,8	1.690,4	1.363,6	1.031,1	706,6	425,4
S.R.W.L. (leningen 1987 - 1988)	1.706,8	1.645,9	1.581,7	1.513,8	1.442,0	1.366,0	1.285,4	1.241,3	1.108,8	1.058,0	1.003,3
Leefmilieu - Leningen sanering industriële ondern	440,0	390,0	340,0	290,0	241,6	194,4	147,9	101,6	66,9	38,3	22,6
Watervoorziening	1.700,0	1.800,0	3.617,2	4.028,9	5.201,5	5.099,7	4.925,7	4.711,0	4.673,4	4.462,8	4.238,5
S.W.D.E.	1.700,0	1.800,0	1.650,0	1.522,0	1.495,0	1.393,2	1.249,5	1.101,0	1.155,3	1.052,6	944,6
Lening intercommunale watervoorziening	-	-	1.967,2	2.506,9	3.706,5	3.706,5	3.676,2	3.610,0	3.518,1	3.410,2	3.293,9
Sociale sector (a)				8.684,0	9.257,3	9.584,9	9.194,6	8.812,8	8.382,6	7.908,7	7.400,2
Bejaardenflats, kinderribben (K.B. 1959)	-	-	-	859,0	964,3	940,6	913,4	882,0	845,9	805,1	761,2
Ziekenhuissector (K.B. 1959)	-	-	-	7.825,0	8.293,0	8.017,0	7.707,9	7.368,8	6.986,9	6.567,0	6.116,6
Waals Agentschap voor de Integratie van gehandicapte Personen	-	-	-	-	-	627,3	573,3	562,0	549,8	536,6	522,4
Sportsector (a)				640,3	612,2	584,1	556,0	524,2	482,3	464,9	446,4
I.E.G. Mouscron	-	-	-	140,3	112,2	84,1	56,0	28,0	0,0	0,0	0,0
Sportinfrastructuur	-	-	-	500,0	500,0	500,0	500,0	496,2	0,0	0,0	0,0
Toerisme					15,0	14,1	13,2	12,2	11,1	9,8	37,2
Site des Barrages de l'Eau d'Heure (a)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8,4
Office de Promotion du Tourisme	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	28,8
Permanente vorming (I.F.P.C.M.)(a)				621,3	846,7	816,7	788,9	757,9	720,9	680,3	635,3
Schuld sociale huisvesting - ALESH(b)	90.323,4	97.985,4	102.303,4	102.874,2	99.585,4	98.689,0	99.070,5	98.891,8	96.987,5	93.101,6	91.669,0
TOTAAL	136.174,7	143.893,3	150.326,8	161.205,1	159.401,9	156.299,4	153.573,7	150.115,9	144.483,3	136.982,2	131.817,9

(a) Schuld m.b.t. tot de bevoegdheden waarvan de uitoefening door de Franse Gemeenschap aan het Waalse Gewest en de Franse Gemeenschapscommissie is overgedragen vanaf 1 januari 1994.

Bron: Waals Gewest.

(b) Rekening houdend met de schuldherschikking binnen het ALESH die tussen de Federale Overheid en de Gewesten in het voordeel van deze laatste in de loop van 1994 werd doorgevoerd : schuldvermindering voor het Waals Gewest van 3.518,4 miljoen BEF per einde 1994.

Bijlage II. 20. - DE INDIRECTE SCHULD VAN HET WAALS GEWEST 1990 - 2000

miljoenen EUR

Toestand per 31/12 :	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Nationale Sectoren (S.W.S.)	403,4	395,7	387,0	377,1	366,1	353,6	339,5	323,7	305,8	285,7	263,1
Lokale besturen	580,3	582,3	592,4	617,4	622,7	587,0	550,4	511,7	463,1	422,1	380,0
Gesubsidieerde werken, water, slachthuizen (K.B. 1959)	525,3	532,0	547,2	552,7	563,2	534,9	504,4	471,2	435,3	397,3	358,5
Intercommunales	-	-	-	24,8	24,8	24,8	24,8	23,8	21,9	19,4	16,7
Leningen Charleroi-Luik (2,75 mia.)	55,0	50,3	45,1	39,9	34,7	27,3	21,3	16,7	5,8	5,3	4,8
Sociaal huisvesting (excl. ALESH)	99,8	105,7	113,1	97,8	93,1	83,6	73,8	64,6	53,0	43,7	35,4
Prefinancieringspremies	57,5	64,9	73,8	60,3	57,4	49,7	41,9	33,8	25,6	17,5	10,5
S.R.W.L. (leningen 1987 - 1988)	42,3	40,8	39,2	37,5	35,7	33,9	31,9	30,8	27,5	26,2	24,9
Leefmilieu - Leningen sanering industriële ondern	10,9	9,7	8,4	7,2	6,0	4,8	3,7	2,5	1,7	0,9	0,6
Watervoorziening	42,1	44,6	89,7	99,9	128,9	126,4	122,1	116,8	115,9	110,6	105,1
S.W.D.E.	42,1	44,6	40,9	37,7	37,1	34,5	31,0	27,3	28,6	26,1	23,4
Lening intercommunale watervoorziening			48,8	62,1	91,9	91,9	91,1	89,5	87,2	84,5	81,7
Sociale sector (a)				215,3	229,5	237,6	227,9	218,5	207,8	196,1	183,4
Bejaardenflats, kinderkribben (K.B. 1959)				21,3	23,9	23,3	22,6	21,9	21,0	20,0	18,9
Ziekenhuissector (K.B. 1959)				194,0	205,6	198,7	191,1	182,7	173,2	162,8	151,6
Waals Agentschap voor de Integratie van gehandicapte Personen				-	-	15,6	14,2	13,9	13,6	13,3	12,9
Sportsector (a)				15,9	15,2	14,5	13,8	13,0	12,0	11,5	11,1
I.E.G. Mouscron				3,5	2,8	2,1	1,4	0,7	0,0	0,0	0,0
Sportinfrastructuur				12,4	12,4	12,4	12,4	12,3	0,0	0,0	0,0
Toerisme				-	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2	0,9
Site des Barrages de l'Eau d'Heure (a)											0,2
Office de Promotion du Tourisme											0,7
Permanente vorming (L.F.P.C.M.)(a)				15,4	21,0	20,2	19,6	18,8	17,9	16,9	15,7
Schuld sociale huisvesting - ALESH(b)	2.239,1	2.429,0	2.536,0	2.550,2	2.468,7	2.446,4	2.455,9	2.451,5	2.404,3	2.307,9	2.272,4
TOTAAL	3.375,7	3.567,0	3.726,5	3.996,2	3.951,5	3.874,6	3.807,0	3.721,3	3.581,6	3.395,7	3.267,7

(a) Schuld m.b.t. tot de bevoegdheden waarvan de uitoefening door de Franse Gemeenschap aan het Waalse Gewest en de Franse Gemeenschapscommissie is overgedragen vanaf 1 januari 1994.
 (b) Rekening houdend met de schuldherschikking binnen het ALESH die tussen de Federale Overheid en de Gewesten in het voordeel van deze laatste in de loop van 1994 werd doorgevoerd : schuldvermindering voor het Waals Gewest van 3.518,4 miljoen BEF per einde 1994.

Bron: Waals Gewest.

Bijlage II. 21. - DE DIRECTE SCHULD VAN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST 1991 - 2000

							miljoenen BEF
einde jaar	Lange termijn	Halflange termijn	Korte termijn met R C	Beleggingen-overschotten	Totaal waarvan overname	Netto te financieren saldo	
1991	3.000		2.084	6	5.078	-5.078	
1992	12.544		2.673	229	14.988	-9.910	
1993	21.112		0	192	20.921	-5.932	
1994	33.874		1.114		34.988	-12.690	
1995	46.651		-5.391		41.260	-6.302	
1996	48.908		2.554		51.462	-5.185	
1997	47.797		4.027		51.824	-399	
1998	50.242		704		50.946	840	
1999	43.294		6.530		49.824	1.081	
2000	42.363		10.057		52.420	-4.445	
1999 (a)							
januari	43.240		3.838		47.078	-2.421	
februari	42.754		3.340		46.094	-1.437	
maart	42.754		4.220		46.700	-2.043	
april	42.554		5.012		47.566	-2.909	
mei	42.554		5.562		48.116	-3.459	
juni	42.554		7.161		49.715	-5.058	
juli	42.554		4.892		47.446	-2.788	
augustus	41.415		6.517		47.931	-3.274	
september	38.315		8.430		46.745	-2.088	
oktober	38.315		6.109		44.423	234	
november	37.900		4.410		42.310	2.347	
december	37.045		6.530		43.576	1.081	
2000 (a)							
januari	36.547		7.304		43.851	-275	
februari	36.547		7.438		43.985	-409	
maart	36.547		9.744		46.291	-2.715	
april	36.547		9.176		45.723	-2.148	
mei	36.547		11.477		48.024	-4.448	
juni	41.589		5.448		47.038	-3.462	
juli	41.589		6.638		48.228	-4.652	
augustus	39.933		7.933		47.867	-4.291	
september	39.933		8.404		48.337	-4.761	
oktober	39.933		5.561		45.494	-1.918	
november	39.499		5.145		44.643	-1.068	
december	37.964		10.057		48.021	-4.445	

(a) Gecumuleerde maandelijkse gegevens : exclusief de in de directe schuld overgenomen schulden.

Bron: Schatkistoestand
Adm. Financiën en Begroting,
Financiële dienst

Bijlage II. 21. - DE DIRECTE SCHULD VAN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST 1991 - 2000

einde jaar	Lange termijn	Halflange termijn	Korte termijn met R C	Beleggingen-overschotten	Totaal		miljoenen EUR
					waarvan overname	Netto te financieren saldo	
1991	74,4		51,7	0,2	125,9		-125,9
1992	311,0		66,3	5,7	371,5		-245,7
1993	523,4		0,0	4,7	518,6		-147,1
1994	839,7		27,6		867,3	34,1	-314,6
1995	1.156,5		-133,6		1.022,8	33,4	-156,2
1996	1.212,4		63,3		1.275,7	157,8	-128,5
1997	1.184,9		99,8		1.284,7	156,8	-9,9
1998	1.245,5		17,5		1.262,9	155,9	20,8
1999	1.073,2		161,9		1.235,1	154,9	26,8
2000	1.050,2		249,3		1.299,5	109,1	-110,2
1999 (a)							
januari	1.071,9		95,1		1.167,0		-60,0
februari	1.059,8		82,8		1.142,6		-35,6
maart	1.059,8		104,6	6,8	1.157,7		-50,6
april	1.054,9		124,2		1.179,1		-72,1
mei	1.054,9		137,9		1.192,8		-85,7
juni	1.054,9		177,5		1.232,4		-125,4
juli	1.054,9		121,3		1.176,1		-69,1
augustus	1.026,6		161,5		1.188,2		-81,2
september	949,8		209,0		1.158,8		-51,8
oktober	949,8		151,4		1.101,2		5,8
november	939,5		109,3		1.048,8		58,2
december	918,3		161,9		1.080,2		26,8
2000 (a)							
januari	906,0		181,1		1.087,0		-6,8
februari	906,0		184,4		1.090,4		-10,1
maart	906,0		241,5		1.147,5		-67,3
april	906,0		227,5		1.133,5		-53,2
mei	906,0		284,5		1.190,5		-110,3
juni	1.031,0		135,1		1.166,0		-85,8
juli	1.031,0		164,6		1.195,5		-115,3
augustus	989,9		196,7		1.186,6		-106,4
september	989,9		208,3		1.198,2		-118,0
oktober	989,9		137,8		1.127,8		-47,5
november	979,1		127,5		1.106,7		-26,5
december	941,1		249,3		1.190,4		-110,2

(a) Gecumuleerde maandelijkse gegevens : exclusief de in de directe schuld overgenomen schulden.

Bron: Schatkistoestand
Adm. Financiën en Begroting,
Financiële dienst

Bijlage II. 22. - DE INDIRECTE SCHULD VAN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST 1990-2000

miljoenen BEF

Toestand per 31/12 :	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Lokale besturen & Agglomeratie	7.370,5	7.113,1	6.880,0	14.620,1	11.245,1	9.625,9	6.693,3	5.082,6	3.415,9	1.398,7	960,2
Gesubsidieerde werken	3.602,4	3.454,9	3.335,4	3.324,6	2.964,6	2.878,3	1.379,2	1.278,3	1.173,1	1.062,8	948,2
Schulden van lokale besturen - B.G.H.G.T. (a)	3.768,1	3.658,2	3.544,6	11.295,5	8.280,5	6.747,6	5.314,1	3.804,3	2.242,8	335,9	12,0
* Thesaurielening 1977 (1915 mio.)	772,1	662,2	548,6	429,5	306,6	177,9	43,8	22,4	0,0	0,0	0,0
* Demuyter-lening (opname 4700 mio.)	1.996,0	1.996,0	1.900,0	1.900,0	950,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
* Hatry I-lening gemeenten (7973,8 mio.)				6.070,0	5.000,0	3.500,0	2.000,0	0,0	0,0	0,0	0,0
* Hatry I-lening agglo (1000 mio.)	1.000,0	1.000,0	1.000,0	1.000,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
* Hulpfonds gemeenten (vroegere Fonds 208)				800,0	800,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
* Nieuwe leningen B.G.H.G.T.					1.223,9	3.069,7	3.270,3	3.781,9	2.242,8	335,9	12,0
* Te regulariseren met federale Thesaurie (vervallen leningen Demuyter, Hatry I en II)			96,0	1.096,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Agglomeratie	258,5	241,0	226,4	214,7	2.463,2	2.463,2	(d)	(d)	(d)	(d)	(d)
Agglo.leningen tlv. Gewest (geb. Vorst, St.Joost)	258,5	241,0	226,4	214,7	202,3	202,3	-	-	-	-	-
Thesaurielening tlv. Gewest dr. consolidatie (b)					1.800,0	1.800,0	-	-	-	-	-
Investeringslen. tlv. Gewest dr. consolidatie (b)					460,9	460,9	-	-	-	-	-
Sociale huisvesting - Herfinanciering premies	4,2	2,6	1,4	0,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Leefmilieu			757,0	697,8	653,8	717,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Lening waterzuiveringsinstal.indust.ond. (c)	n.g.	n.g.	n.g.	n.g.	n.g.	n.g.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Gewestelijk Agentschap voor Netheid			757,0	697,8	653,8	717,3	(d)	(d)	(d)	(d)	(d)
Watervoorziening - B.I.W.D.	11,5	10,8	10,1	9,3	8,6	7,7	6,8	6,1	5,2	4,2	2,3
Openbaar vervoer - M.I.V.B. (e)	14.041,4	15.031,9	15.822,7	16.626,8	18.739,7	18.102,5	17.425,5	2.036,6	423,6	0,0	0,0
G.O.M.B. - leningen bij G.K.B	1.025,4	907,9	1.362,9	1.151,8	864,5	650,1	469,5	288,0	129,2	72,8	45,6
Aanschaf industriegronden	1.025,4	907,9	912,9	701,8	489,5	368,9	282,0	194,2	129,2	72,8	45,6
Militair hospitaal			450,0	450,0	375,0	281,2	187,5	93,8	0,0	0,0	0,0
Brandweer - Dienst voor Brandweer en Dringende medische hulp			603,9	579,6	539,8	637,6	(d)	(d)	(d)	(d)	(d)
Schuld sociale huisvesting - ALESH (f)	21.008,7	19.668,7	18.681,7	17.528,7	14.402,7	13.106,0	12.726,5	12.343,9	11.939,1	11.707,5	10.766,0
TOTAAL	43.720,2	42.976,0	44.346,1	51.429,5	48.917,4	45.310,3	37.321,6	19.757,2	15.913,0	13.183,2	11.774,1

(a) De statistiek houdt, inzake de schulden van de lokale Overheden, rekening met de terugvorderbaarheid van deze schulden door het Gewest op de Lokale Overheden. De bijzondere verhoging van het schuldbedrag van de sector Lokale Besturen in 1993 is te wijten aan de statistische aanpassing die door het Secretariaat van de Afdeling werd doorgevoerd naar aanleiding van de in de loop van 1993 gewijzigde financieringswijze van bepaalde schulden van de Brusselse gemeenten via de oprichting van het Brussels Gewestelijk Herfinancieringsfonds van de Gemeentelijke Thesaurieën (afgekort : B.G.H.G.T.) dat het beheer van de schulden heeft overgenomen (effect van de statistische aanpassing geraamd op 7 miljard frank).

Bron : Gewestelijke schuldstatistieken , Rekenhof en ALESH.

Zie terzake eveneens de toelichting opgenomen in het Jaarverslag van de Afdeling van mei 1996 (blz.85).

(b) Bepaalde schulden van de Brusselse Agglomeratie (ten belope van 2,3 miljard frank eind 1994) werden in de indirecte schuld van het Gewest opgenomen ingevolge de consolidatie van de Agglomeratiebegroting en de Gewestbegroting met ingang van begrotingsjaar 1995. Deze overgenomen schulden werden tot en met begrotingsjaar 1994 buiten beschouwing gelaten in het kader van de evaluatie van de begrotingsuitvoering met de door de Afdeling aanbevolen saldi.

(c) De uitstaande schuld was verwaarloosbaar klein.

(d) Schulden die in 1996 in de directe schuld werden overgenomen. Deze schuldovername werd buiten beschouwing gelaten in het kader van de evaluatie van de begrotingsuitvoering voor 1996 met het door de Afdeling aanbevolen saldo voor dat jaar.

(e) Gelet op het in 1996 afgesloten beheerscontract tussen het Gewest en de M.I.V.B., wordt de vóór 1989 gevormde schuld die in 1989, ingevolge de regionalisering van de bevoegdheden inzake openbaar vervoer, door het Gewest werd overgenomen, vanaf 1997 beschouwd als een gewaarborgde schuld van het Gewest (hetzij 13,7739 miljard BEF eind 1988).

De leningen die vanaf 1 januari 1997 door de M.I.V.B. worden afgesloten genieten enkel de Gewestwaarborg. De gedebudgetteerde schuld van het Gewest beperkt zich dus vanaf 1997, ingevolge voormeld beheerscontract, tot de in de periode 1989-1996 opgebouwde schuld die eind 1997 nog 2,0366 miljard en eind 1998 nog 0,4236 miljard bedroeg.

(f) Rekening houdend met de jaarlijkse bijdrage van 1 miljard frank van de Federale Overheid in de aflossing van de schuld van het Gewest t.o.v. het ALESH gedurende de periode 1991-1995. Rekening houdend met de schuldherschikking binnen het ALESH die tussen de Federale Overheid en de Gewesten in het voordeel van deze laatste in de loop van 1994 werd doorgevoerd : schuldvermindering voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest van 1,6907 miljard BEF per einde 1994.

Bijlage II. 22. - DE INDIRECTE SCHULD VAN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST 1990-2000

miljoenen EUR

Toestand per 31/12 :	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Lokale besturen & Agglomeratie	182,7	176,3	170,6	362,4	278,8	238,6	165,9	126,0	84,7	34,7	23,8
Gesubsidieerde werken	89,3	85,6	82,7	82,4	73,5	71,4	34,2	31,7	29,1	26,3	23,5
Schulden van lokale besturen - B.G.H.G.T. (a)	93,4	90,7	87,9	280,0	205,3	167,3	131,7	94,3	55,6	8,3	0,3
* Thesaurielening 1977 (1915 mio.)	19,1	16,4	13,6	10,6	7,6	4,4	1,1	0,6	0,0	0,0	0,0
* Demuyter-lening (opname 4700 mio.)	49,5	49,5	47,1	47,1	23,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
* Hatry I-lening gemeenten (7973,8 mio.)				150,5	123,9	86,8	49,6	0,0	0,0	0,0	0,0
* Hatry I-lening agglo (1000 mio.)	24,8	24,8	24,8	24,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
* Hulpfonds gemeenten (vroegere Fonds 208)				19,8	19,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
* Nieuwe leningen B.G.H.G.T.					30,3	76,1	81,1	93,8	55,6	8,3	0,3
* Te regulariseren met federale Thesaurie (vervallen leningen Demuyter, Hatry I en II)			2,4	27,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Agglomeratie	6,4	6,0	5,6	5,3	61,1	61,1	(d)	(d)	(d)	(d)	(d)
Agglo.leningen tlv. Gewest (geb. Vorst, St.Joost)	6,4	6,0	5,6	5,3	5,0	5,0	-	-	-	-	-
Thesaurielening tlv. Gewest dr. consolidatie (b)					44,6	44,6	-	-	-	-	-
Investeringslen. tlv. Gewest dr. consolidatie (b)					11,4	11,4	-	-	-	-	-
Sociale huisvesting - Herfinanciering premies	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Leefmilieu			18,8	17,3	16,2	17,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Lening waterzuiveringsinstal.indust.ond. (c)	n.g.	n.g.	n.g.	n.g.	n.g.	n.g.	n.g.	0,0	0,0	0,0	0,0
Gewestelijk Agentschap voor Netheid			18,8	17,3	16,2	17,8	(d)	(d)	(d)	(d)	(d)
Watervoorziening - B.I.W.D.	0,3	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1
Openbaar vervoer - M.I.V.B. (e)	348,1	372,6	392,2	412,2	464,5	448,7	432,0	50,5	10,5	0,0	0,0
G.O.M.B. - leningen bij G.K.B	25,4	22,5	33,8	28,6	21,4	16,1	11,6	7,1	3,2	1,8	1,1
Aanschaf industriegronden	25,4	22,5	22,6	17,4	12,1	9,1	7,0	4,8	3,2	1,8	1,1
Militair hospitaal			11,2	11,2	9,3	7,0	4,6	2,3	0,0	0,0	0,0
Brandweer - Dienst voor Brandweer en Dringende medische hulp			15,0	14,4	13,4	15,8	(d)	(d)	(d)	(d)	(d)
Schuld sociale huisvesting - ALESH (f)	520,8	487,6	463,1	434,5	357,0	324,9	315,5	306,0	296,0	290,2	266,9
TOTAAL	1.083,8	1.065,3	1.099,3	1.274,9	1.212,6	1.123,2	925,2	489,8	394,5	326,8	291,9
				(a)				(e)	(e)		

- (a) De statistiek houdt, inzake de schulden van de lokale Overheden, rekening met de terugvorderbaarheid van deze schulden door het Gewest op de Lokale Overheden. De bijzondere verhoging van het schuldbedrag van de sector Lokale Besturen in 1993 is te wijten aan de statistische aanpassing die door het Secretariaat van de Afdeling werd doorgevoerd naar aanleiding van de in de loop van 1993 gewijzigde financieringswijze van bepaalde schulden van de Brusselse gemeenten via de oprichting van het Brussels Gewestelijk Herfinancieringsfonds van de Gemeentelijke Thesaurieën (afgekort : B.G.H.G.T.) dat het beheer van de schulden heeft overgenomen (effect van de statistische aanpassing geraamd op 7 miljard frank).
Zie terzake eveneens de toelichting opgenomen in het Jaarverslag van de Afdeling van mei 1996 (blz.85).
- (b) Bepaalde schulden van de Brusselse Agglomeratie (ten belope van 2,3 miljard frank eind 1994) werden in de indirecte schuld van het Gewest opgenomen ingevolge de consolidatie van de Agglomeratiebegroting en de Gewestbegroting met ingang van begrotingsjaar 1995. Deze overgenomen schulden werden tot en met begrotingsjaar 1994 buiten beschouwing gelaten in het kader van de evaluatie van de begrotingsuitvoering met de door de Afdeling aanbevolen saldi.
- (c) De uitstaande schuld was verwaarloosbaar klein.
- (d) Schulden die in 1996 in de directe schuld werden overgenomen. Deze schuldovername werd buiten beschouwing gelaten in het kader van de evaluatie van de begrotingsuitvoering voor 1996 met het door de Afdeling aanbevolen saldo voor dat jaar.
- (e) Gelet op het in 1996 afgesloten beheerscontract tussen het Gewest en de M.I.V.B., wordt de vóór 1989 gevormde schuld die in 1989, ingevolge de regionalisering van de bevoegdheden inzake openbaar vervoer, door het Gewest werd overgenomen, vanaf 1997 beschouwd als een gewaarborgde schuld van het Gewest (hetzij 13,7739 miljard BEF eind 1988).
De leningen die vanaf 1 januari 1997 door de M.I.V.B. worden afgesloten genieten enkel de Gewestwaarborg.
De gedebudgetteerde schuld van het Gewest beperkt zich dus vanaf 1997, ingevolge voormeld beheerscontract, tot de in de periode 1989-1996 opgebouwde schuld die eind 1997 nog 2,0366 miljard en eind 1998 nog 0,4236 miljard bedroeg.
- (f) Rekening houdend met de jaarlijkse bijdrage van 1 miljard frank van de Federale Overheid in de aflossing van de schuld van het Gewest t.o.v. het ALESH gedurende de periode 1991-1995. Rekening houdend met de schuldherschikking binnen het ALESH die tussen de Federale Overheid en de Gewesten in het voordeel van deze laatste in de loop van 1994 werd doorgevoerd : schuldvermindering voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest van 1,6907 miljard BEF per einde 1994.

Bron : Gewestelijke schuldstatistieken ,
Rekenhof en ALESH.

Bijlage II. 23. - DE DIRECTE SCHULD VAN DE DUITSTALIGE GEMEENSCHAP 1991 - 2000

einde jaar	Lange termijn	Halflange termijn	Korte termijn met R C	Beleggingen-overschotten	Totaal	miljoenen BEF	
						waarvan overname	Netto te financieren saldo (a)
1991				1.785	-1.785		1.785
1992				1.247	-1.247		-538
1993				1.019	-1.019		-228
1994				351	-351		-668
1995	250		250	381	119		-470
1996	598		-60		538		-419
1997	867		-25		842		-304
1998	1.067		-44		1.022		-180
1999	1.265		-26		1.239		-217
2000	1.425		-302		1.123		116
1999							
januari	1252		-169		1083		-61
februari	1235		-82		1153		-131
maart	1217		-56		1161		-139
april	1217		-45		1172		-150
mei	1217		-118		1099		-77
juni	1217		-85		1132		-109
juli	1217		-14		1203		-181
augustus	1217		-13		1204		-182
september	1217		32		1249		-226
oktober	1217		-46		1171		-148
november	1217		-125		1092		-70
december	1265		-26		1239		-217
2000							
januari	1.236		-29		1.207		32
februari	1.220		208		1.428		-189
maart	1.437		33		1.470		-231
april	1.437		63		1.500		-261
mei	1.437		-333		1.104		135
juni	1.437		-332		1.105		134
juli	1.437		-237		1.200		39
augustus	1.437		-229		1.208		31
september	1.437		-181		1.256		-17
oktober	1.437		-199		1.239		0
november	1.437		-270		1.167		72
december	1.425		-302		1.123		116

Bron : Ministerium der Deutschsprachigen Gemeinschaft
Schatzamt - Monatliche Kassenlage.

(a) Het netto te financieren dat gebaseerd is op de maandelijkse gegevens houdt geen rekening met de verrichtingen op de organieke fondsen.

Bijlage II. 23. - DE DIRECTE SCHULD VAN DE DUITSTALIGE GEMEENSCHAP 1991 - 2000

einde jaar	Lange termijn	Halflange termijn	Korte termijn met R C	Beleggingen-overschotten	Totaal	miljoenen EUR	
						waarvan overname	Netto te financieren saldo (a)
1991				44,2	-44,2		44,2
1992				30,9	-30,9		-13,3
1993				25,3	-25,3		-5,7
1994				8,7	-8,7		-16,6
1995	6,2		6,2	9,4	2,9		-11,7
1996	14,8		-1,5		13,3		-10,4
1997	21,5		-0,6		20,9		-7,5
1998	26,4		-1,1		25,3		-4,5
1999	31,4		-0,6		30,7		-5,4
2000	35,3		-7,5		27,8		2,9
1999							
januari	31,0		-4,2		26,8		-1,5
februari	30,6		-2,0		28,6		-3,2
maart	30,2		-1,4		28,8		-3,4
april	30,2		-1,1		29,1		-3,7
mei	30,2		-2,9		27,3		-1,9
juni	30,2		-2,1		28,1		-2,7
juli	30,2		-0,4		29,8		-4,5
augustus	30,2		-0,3		29,8		-4,5
september	30,2		0,8		31,0		-5,6
oktober	30,2		-1,2		29,0		-3,7
november	30,2		-3,1		27,1		-1,7
december	31,4		-0,6		30,7		-5,4
2000							
januari	30,6		-0,7		29,9		0,8
februari	30,2		5,2		35,4		-4,7
maart	35,6		0,8		36,4		-5,7
april	35,6		1,6		37,2		-6,5
mei	35,6		-8,3		27,4		3,3
juni	35,6		-8,2		27,4		3,3
juli	35,6		-5,9		29,7		1,0
augustus	35,6		-5,7		29,9		0,8
september	35,6		-4,5		31,1		-0,4
oktober	35,6		-4,9		30,7		0,0
november	35,6		-6,7		28,9		1,8
december	35,3		-7,5		27,8		2,9

Bron : Ministerium der Deutschsprachigen Gemeinschaft
Schatzamt - Monatliche Kassenlage.

(a) Het netto te financieren dat gebaseerd is op de maandelijkse gegevens houdt geen rekening met de verrichtingen op de organieke fondsen.

Bijlage II. 24. - DIRECTE EN INDIRECTE SCHULD VAN DE FRANSE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE 1991-2000

								miljoenen BEF
per einde :	D I R E C T E				Totaal waarvan overname	Netto te financier saldo	INDIRECTE Overbruggings- lening	
	Lange termijn	Halflange termijn	Korte termijn met R C	Beleggingen overschotten (a)				
1991								
1992								
1993							2.950,0	
1994	1.171,0			2.301,0	-1.130,0	1.171,0	2.536,0	4.390,0
-Ex-provinciale	1.056,4							
-Fonds voor gehandicapten	64,1							
-Kinderkribben	50,5							
1995	1.175,2			3.007,8	-1.832,6	1.175,2	706,8	5.977,0
-Ex-provinciale	996,8							
-Fonds voor gehandicapten	128,3							
-Kinderkribben	50,1							
1996	699,2			1.375,6	-676,4	699,2	-1.632,2	6.847,6
-Ex-provinciale	528,4							
-Fonds voor gehandicapten	121,8							
-Kinderkribben	49,0							
1997	193,0			1.050,5	-857,5	193,0	-325,1	7.247,3
-Ex-provinciale	30,1							
-Fonds voor gehandicapten	115,1							
-Kinderkribben	47,8							
1998	235,7			851,8	-616,1	235,7	-198,7	7.516,0
-Ex-provinciale	28,7							
-Fonds voor gehandicapten	108,2							
-Kinderkribben	48,7							
-Overgedragen schuld FCC (b)	50,1							
1999	173,5			1.169,6	-996,1	173,5	317,8	7.435,0
-Ex-provinciale	25,4							
-Fonds voor gehandicapten	101,2							
-Kinderkribben	46,9							
-Overgedragen schuld FCC (b)	0,0							
2000	175,1			1.475,2	-1.300,1	175,1	305,6	7.435,0
-Ex-provinciale	21,8							
-Fonds voor gehandicapten	93,9							
-Kinderkribben	45,0							
-Toerisme (Office de Promotion du Tourisme)	14,4							
-Overgedragen schuld FCC (b)	0,0							

(a) Met betrekking tot de decretale verrichtingen.

Bron : Algemene Toelichting 1999 en Schatkisttoestand.

(b) Schuld gecontracteerd door de Franse cultuurcommissie en ten laste van de reglementaire begroting.

Bijlage II. 24. - DIRECTE EN INDIRECTE SCHULD VAN DE FRANSE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE 1991-2000

per einde :	D I R E C T E						INDIRECTE	
	Lange termijn	Halflange termijn	Korte termijn met R C	Beleggingen overschotten (a)	Totaal waarvan overname	Netto te financieren saldo	Overbruggings-lening	
1991								
1992								
1993								73,1
1994	29,0			57,0	-28,0	29,0	62,9	108,8
-Ex-provinciale	26,2							
-Fonds voor gehandicapten	1,6							
-Kinderkribben	1,3							
1995	29,1			74,6	-45,4	29,1	17,5	148,2
-Ex-provinciale	24,7							
-Fonds voor gehandicapten	3,2							
-Kinderkribben	1,2							
1996	17,3			34,1	-16,8	17,3	-40,5	169,7
-Ex-provinciale	13,1							
-Fonds voor gehandicapten	3,0							
-Kinderkribben	1,2							
1997	4,8			26,0	-21,3	4,8	-8,1	179,7
-Ex-provinciale	0,7							
-Fonds voor gehandicapten	2,9							
-Kinderkribben	1,2							
1998	5,8			21,1	-15,3	5,8	-4,9	186,3
-Ex-provinciale	0,7							
-Fonds voor gehandicapten	2,7							
-Kinderkribben	1,2							
-Overgedragen schuld FCC (b)	1,2							
1999	4,3			29,0	-24,7	4,3	7,9	184,3
-Ex-provinciale	0,6							
-Fonds voor gehandicapten	2,5							
-Kinderkribben	1,2							
-Overgedragen schuld FCC (b)	0,0							
2000	4,3			36,6	-32,2	4,3	7,6	184,3
-Ex-provinciale	0,5							
-Fonds voor gehandicapten	2,3							
-Kinderkribben	1,1							
-Toerisme (Office de Promotion du Tourisme)	0,4							
-Overgedragen schuld FCC (b)	0,0							

(a) Met betrekking tot de decretale verrichtingen.

(b) Schuld gecontracteerd door de Franse cultuurcommissie en ten laste van de reglementaire begroting.

Bron : Algemene Toelichting 1999 en Schatkisttoestand.